

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

AYTÜL UNCÜ AKAL'IN ÖYKÜ VE MASALLARINDA
TEMA, DİL VE EĞİTİM ÖĞELERİ

Hazırlayan
Dilşad Deniz KAYA

İZMİR
2010

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

AYTÜL UNCÜ AKAL'IN ÖYKÜ VE MASALLARINDA
TEMA, DİL VE EĞİTİM ÖĞELERİ

Hazırlayan
Dilşad Deniz KAYA

İZMİR
2010

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

AYTÜL UNCÜ AKAL'IN ÖYKÜ VE MASALLARINDA
TEMA, DİL VE EĞİTİM ÖĞELERİ

Hazırlayan
Dilşad Deniz KAYA

Danışman
Yrd.Doç.Dr. Hüseyin TUNCER

İZMİR
2010

YEMİN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Aytül Uncu Akal’ın Öykü ve Masallarında Tema, Dil ve Eğitim Öğeleri” adlı çalışmanın tarafımdan bilimsel ahlâk ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Ocak 2010
Dilşad Deniz KAYA

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

İşbu çalışma, jürimiz tarafından..... Türkçe Eğitimi

..... Anabilim Dalı

..... Türkçe Öğretmenliği

..... Bilim Dalında

YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan :..... Prof. Dr. Şerif Ali BOZKAPLAN

Üye :..... Yrd. Doç. Dr. Hüseyin TUNCER

Üye :..... Yrd. Doç. Dr. Mehmet YARDIMCI

Onay

Yukarıda imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

....../....../....

Prof. Dr. h. c. İbrahim ATALAY
Enstitü Müdürü

T.C
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

TEZ VERİ GİRİŞİ VE YAYIMLAMA İZİN FORMU

Referans No	393973
Yazar Adı / Soyadı	Dilşad Deniz KAYA
Uyruğu / T.C.Kimlik No	T.C. 63097354692
Telefon / Cep Telefonu	05308809686
e-Posta	ddk35@hotmail.com
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	" Aytül Unçu Akal'ın Öykü ve Masallarında Tema, Dil ve Eğitim Öğeleri "
Tezin Tercümesi	" Theme, Language and Education Elements in Aytül Uncu Akal's Stories and Tales "
Konu Başlıkları	
Üniversite	Dokuz Eylül Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Bölüm	
Anabilim Dalı	Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı
Bilim Dalı / Bölüm	Türkçe Öğretmenliği Bilim Dalı
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2010
Sayfa	259
Tez Danışmanları	Yrd. Doç. Dr. Hüseyin TUNCER
Dizin Terimleri	Masallar=Tales Hikaye=Story Tema=Theme Dil (Sos)=Language Eğitim=Education
Önerilen Dizin Terimleri	Aytül Uncu Akal Masal=Tale Öykü=Story Tema=Theme Dil=Language Eğitim=Education
Yayımlama İzni	☒ Tezimin yayımlanmasına izin veriyorum ☐ Ertelenmesini istiyorum

a.Yukarıda başlığı yazılı olan tezimin, ilgilienlerin incelemesine sunulmak üzere Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi tarafından arşivlenmesi, kağıt, mikroform veya elektronik formatta, internet dahil olmak üzere her türlü ortamda çoğaltılması, ödünç verilmesi, dağıtımı ve yayımı için, tezimle ilgili fikri mülkiyet haklarım saklı kalmak üzere hiçbir ücret (royalty) ve erteleme talep etmeksizin izin verdiğimi beyan ederim.

16.02.2011

İmza: *Deniz*

Yazdır

ÖNSÖZ

Çocukların, zihinsel ve ruhsal gelişiminde, anadilini doğru ve etkili bir biçimde kullanmasında çocuk edebiyatının rolü büyüktür.

Öykü ve masal, çocukların duygu, düşünüş ve davranış sürecini şekillendiren, kendilerini keşfetmelerini sağlayan çocuk edebiyatı ürünleridir.

Masal, özellikle okul öncesi dönemde, içerdiği fantastik öğeler sayesinde, çocukların ilgisini çekmekte, çocuklara okuma alışkanlığı ve edebi zevk kazandırmaktadır. Bu dönemde çocukların gelişim özelliklerine ve sözcük dağarcığına uygun olan masallar anlatılarak yaratıcılıkları ve dil becerileri geliştirebilir.

Öykü ise çocukların, mantıksal düşünmeye başladığı, olaylar arasındaki sebep sonuç ilişkisini irdelediği, kendisine ve hayata gerçekçi bir tutumla yaklaştığı dönemde tercih ettiği türdür. Öykü, çocuğun yaşama dair deneyimlerini zenginleştirir ve içinde bulunduğu topluma uyum sağlaması için altyapı oluşturur.

Kitabın çocuk için taşıdığı hayati önem göz önünde tutulacak olursa, kitap seçiminde anne babalara ve eğitimcilere büyük bir sorumluluk düştüğü görülmektedir. Bu anlamda çalışmamızda, Aytül Uncu Akal'ın öykü ve masal kitaplarından oluşan yetmiş iki eserini dil, tema ve eğitim öğeleri açısından inceleyerek ebeveynlere ve eğitimcilere yardımcı olmak ve çocuklara okuma alışkanlığı kazandırmak hedeflenmektedir.

Çalışmamız kaynakça dışında, beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, öykünün ve masalın tanımı ve işlevi üzerinde durulmakta; çocuk öykülerinde ve masallarında bulunması gereken özellikler irdelenmektedir. Ayrıca Aytül Uncu Akal'ın hayatı ve eserleriyle ilgili bilgi verilmektedir. Araştırmayı yapmamızdaki amaç, çalışmamızın önemi, problem cümlesi, sayıtlar, sınırlılıklar ve kısaltmalar yine bu bölümde açıklanmaktadır.

İkinci bölümde, konu ile ilgili yayın ve araştırmalar ele alınmaktadır. Çocuk edebiyatı ve Aytül Uncu Akal konulu çalışmalar ile öykü ve masal ile ilgili çalışmalar incelenmektedir.

Üçüncü bölümde, araştırmanın yöntemi bildirilmekte, tez çalışmasının araştırma modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları ve veri çözümleme teknikleri hakkında bilgi verilmektedir.

Bulgular ve yorumlardan oluşan dördüncü bölümde, öncelikle çocuk kitaplarındaki tema, dil ve eğitim öğelerine değinilmekte; Aytül Uncu Akal'ın öykü ve masalları bu öğelere göre incelenmektedir. Elde edilen bulgular; eğitim-öğretime yönelik öğeler, sosyal yaşama yönelik öğeler ve kişiliğe yönelik öğeler olarak sınıflandırılmaktadır. Kişiliğe yönelik öğeler başlığında “karakter” ve “psikoloji” ile ilgili ayrıntılı açıklamalar sunulmaktadır.

Beşinci bölüm, sonuç ve önerilerden meydana gelmektedir. Bu bölümde, Aytül Uncu Akal'ın öykü ve masallarındaki tema, dil ve eğitim öğeleri ile ilgili değerlendirmeler yapılmakta ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda uygun bulunan önerilere yer verilmektedir.

Çalışmamız, araştırmanın temelini oluşturan kaynaklar ve yararlanılan kaynaklar listesiyle tamamlanmaktadır.

Tez çalışması boyunca bana rehberlik eden ve yardımlarını esirgemeyen danışman hocam sayın Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Tuncer'e, çalışmalarım sırasında zaman zaman düşüncelerine başvurduğum Aytül Uncu Akal'a ve her zaman yanımda olan aileme teşekkür ederim.

Dilşad Deniz KAYA

Aralık 2010

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	ii
İÇİNDEKİLER	iv
ÖZET.....	xxii
ABSTRACT.....	xxiii
TABLolar LİSTESİ.....	xxiv

1. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1.Giriş	1
1.2.Öykü	2
1.2.1.Öykünün Tanımı v e İşlevi.....	2
1.2.2 Çocuk Öykülerinde Bulunması Gereken Özellikler.....	4
1.3.Masal	5
1.3.1.Masalın Tanımı ve İşlevi.....	5
1.3.2.Çocuk Masallarında Bulunması Gereken Özellikler.....	7
1.4.Aytül Uncu Akal Kimdir?	8
1.4.1.Eserleri	9
1.5.Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	10
1.6.Problem Cümlesi	12
1.7.Alt Problemler	12
1.8.Sayıtlar	12
1.9.Sınırlılıklar.....	12
1.10.Kısaltmalar	13

2. BÖLÜM

İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR.....	14
2.1.Çocuk Edebiyatı ve Aytül Uncu Akal Konulu Çalışmalar.....	14
2.2.Öykü ve Masal ile İlgili Çalışmalar	17

3. BÖLÜM

YÖNTEM.....	19
3.1.Araştırma Modeli	19
3.2.Evren ve Örneklem.....	19
3.3.Verİ Toplama Araçları.....	19
3.4.Verİ Çözümleme Teknikleri	20

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR	21
4.1.Çocuk Kitaplarında Tema, Dil ve Eğitim Öğeleri.....	21
4.2.Aytül Uncu Akal'ın Öykü Kitaplarının İncelenmesi	28
4.2.1.Atatürk Olmak(2005)	28
4.2.1.1.Özet.....	28
4.2.1.2.Tema	28
4.2.1.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	28
4.2.2.Sanatçının Sihirli Odası(2002)	29
4.2.2.1.Özet.....	29
4.2.2.2.Tema	30
4.2.2.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	30
4.2.3.Kardeşimin Sihirli Okulu(2002).....	30
4.2.3.1.Özet.....	30
4.2.3.2.Tema	31
4.2.3.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	31
4.2.4.Öğretmenin Sihirli Şapkası(2002).....	32
4.2.4.1.Özet.....	32
4.2.4.2.Tema	32
4.2.4.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	33
4.2.5.Dedemin Sihirli Dolabı(2002).....	34
4.2.5.1.Özet.....	34
4.2.5.2.Tema	34

4.2.5.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	34
4.2.6.Küçük Prens'in Doğum Günü(2002)	35
4.2.6.1.Özet.....	35
4.2.6.2.Tema	36
4.2.6.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	36
4.2.7.Saray Horozu'nun Doğum Günü(2002)	36
4.2.7.1.Özet.....	36
4.2.7.2.Tema	37
4.2.7.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	37
4.2.8.Mevsimler Kralı'nın Doğum Günü(2003)	38
4.2.8.1.Özet.....	38
4.2.8.2.Tema	38
4.2.8.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	38
4.2.9.Kraliçe'nin Doğum Günü(2003)	39
4.2.9.1.Özet.....	39
4.2.9.2.Tema	39
4.2.9.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	40
4.2.10.Şeker Canavarı(2005).....	40
4.2.10.1.Özet.....	40
4.2.10.2.Tema	41
4.2.10.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	41
4.2.11.Uyku Canavarı(2004).....	41
4.2.11.1.Özet.....	41
4.2.11.2.Tema	42
4.2.11.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	42
4.2.12.Kitap Canavarı(2008).....	43
4.2.12.1.Özet.....	43
4.2.12.2.Tema	43
4.2.12.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	43
4.2.13.Oğlum, Ben Çocukken(2009)	44
4.2.13.1.Anne Sen Çocukken	44
4.2.13.1.1.Özet.....	44
4.2.13.1.2.Tema	45

4.2.13.1.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	45
4.2.13.2.Anne Sen Uzaydan Mı Geldin?	45
4.2.13.2.1.Özet.....	45
4.2.13.2.2.Tema	46
4.2.13.2.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	46
4.2.13.3.Anne Karnım Aç!	46
4.2.13.3.1.Özet.....	46
4.2.13.3.2.Tema	47
4.2.13.3.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	47
4.2.13.4.Anne, Sen Ne Anlarsın!	47
4.2.13.4.1.Özet.....	47
4.2.13.4.2.Tema	48
4.2.13.4.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	48
4.2.13.5.Anne, Bütün Ağaçlar!	48
4.2.13.5.1.Özet.....	48
4.2.13.5.2.Tema	49
4.2.13.5.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	49
4.2.13.6.Anne Sen Neden Başkası Değilsin?	49
4.2.13.6.1.Özet.....	49
4.2.13.6.2.Tema	50
4.2.13.6.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	50
4.2.13.7.Anne, Hayat Çok Pahalı, Haberin Var Mı?	51
4.2.13.7.1.Özet.....	51
4.2.13.7.2.Tema	51
4.2.13.7.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	52
4.2.13.8.Anne, Kapı!	52
4.2.13.8.1.Özet.....	52
4.2.13.8.2.Tema	53
4.2.13.8.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	53
4.2.13.9.Anne, Al Şunu Yanımdan!	53
4.2.13.9.1.Özet.....	53
4.2.13.9.2.Tema	54
4.2.13.9.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	54

4.2.13.10. Anne, Beni Duyuyor Musun?	54
4.2.13.10.1. Özet.....	54
4.2.13.10.2. Tema	55
4.2.13.10.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	55
4.2.14. Kızım, Ben Çocukken(2008).....	56
4.2.14.1. Anne, Sen Çocukken	56
4.2.14.1.1. Özet.....	56
4.2.14.1.2. Tema	56
4.2.14.1.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	56
4.2.14.2. Anne, Telefon Bana!.....	57
4.2.14.2.1. Özet.....	57
4.2.14.2.2. Tema	57
4.2.14.2.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	58
4.2.14.3. Anne, Kimse Odama Girmesin!	58
4.2.14.3.1. Özet.....	58
4.2.14.3.2. Tema	59
4.2.14.3.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	59
4.2.14.4. Anne, Kapı Çalıyor!	59
4.2.14.4.1. Özet.....	59
4.2.14.4.2. Tema	60
4.2.14.4.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	60
4.2.14.5. Anne, O Benim Kazağım!	61
4.2.14.5.1. Özet.....	61
4.2.14.5.2. Tema	61
4.2.14.5.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	61
4.2.14.6. Anne, Ben Çok Sakarım!.....	62
4.2.14.6.1. Özet.....	62
4.2.14.6.2. Tema	62
4.2.14.6.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	62
4.2.14.7. Anne, Ben Evleniyorum!	63
4.2.14.7.1. Özet.....	63
4.2.14.7.2. Tema	64
4.2.14.7.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	64

4.2.14.8. Anne, Sen Çocuk Musun?	65
4.2.14.8.1. Özet.....	65
4.2.14.8.2. Tema	65
4.2.14.8.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	65
4.2.14.9. Anne, Bütün İşleri Ben Mi Yapacağım?	66
4.2.14.9.1. Özet.....	66
4.2.14.9.2. Tema	67
4.2.14.9.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	67
4.2.14.10. Anne, Beni Kim Duyacak?	67
4.2.14.10.1. Özet.....	67
4.2.14.10.2. Tema	68
4.2.14.10.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	68
4.2.15. Oğlum Neredesin?(2001).....	68
4.2.15.1. Oğlum Neredesin?.....	68
4.2.15.1.1. Özet.....	68
4.2.15.1.2. Tema	69
4.2.15.1.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	69
4.2.15.2. Anne, Evde Parti Veriyorum!	69
4.2.15.2.1. Özet.....	69
4.2.15.2.2. Tema	70
4.2.15.2.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	70
4.2.15.3. Anne, Ben Çocuk Değilim!	70
4.2.15.3.1. Özet.....	70
4.2.15.3.2. Tema	71
4.2.15.3.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	71
4.2.15.4. Alo, Anne Orda Mısın?	72
4.2.15.4.1. Özet.....	72
4.2.15.4.2. Tema	72
4.2.15.4.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	72
4.2.15.5. Anne, Ben Özel Olmak İstiyorum!	73
4.2.15.5.1. Özet.....	73
4.2.15.5.2. Tema	73
4.2.15.5.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	73

4.2.15.6. Anne, Ben Basketbola Gidiyorum.....	74
4.2.15.6.1. Özet.....	74
4.2.15.6.2. Tema.....	74
4.2.15.6.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	74
4.2.15.7. Anne, Odamı Kim Dağıttı?.....	75
4.2.15.7.1. Özet.....	75
4.2.15.7.2. Tema.....	75
4.2.15.7.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	75
4.2.15.8. Anne, Eve Köpek Alalım!	76
4.2.15.8.1. Özet.....	76
4.2.15.8.2. Tema.....	76
4.2.15.8.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	77
4.2.15.9. Anne, Anneannem Arıyor!	77
4.2.15.9.1. Özet.....	77
4.2.15.9.2. Tema.....	78
4.2.15.9.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	78
4.2.15.10. Anne, Büyüdüğümün Farkında Mısın?	78
4.2.15.10.1. Özet.....	78
4.2.15.10.2. Tema.....	79
4.2.15.10.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	79
4.2.16. Kızım Neredesin?(2007).....	79
4.2.16.1. Kızım Neredesin?	79
4.2.16.1.1. Özet.....	79
4.2.16.1.2. Tema.....	80
4.2.16.1.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	80
4.2.16.2. Anne, Doğum Günü Partisine Davetliyim!	81
4.2.16.2.1. Özet	81
4.2.16.2.2. Tema.....	81
4.2.16.2.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	81
4.2.16.3. Anne, Ben Herkesten Farklı Olmalıyım!.....	82
4.2.16.3.1. Özet.....	82
4.2.16.3.2. Tema.....	82
4.2.16.3.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	82

4.2.16.4. Anne, Ben Gidiyorum!	83
4.2.16.4.1. Özet.....	83
4.2.16.4.2. Tema	83
4.2.16.4.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	83
4.2.16.5. Anne, Eşyalarımı Kim Karıştırıyor?	84
4.2.16.5.1. Özet.....	84
4.2.16.5.2. Tema	84
4.2.16.5.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	84
4.2.16.6. Anne, Yeni Arkadaşım Harika!	85
4.2.16.6.1. Özet.....	85
4.2.16.6.2. Tema	85
4.2.16.6.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	85
4.2.16.7. Anne, Anneannem Gelmiş!	86
4.2.16.7.1. Özet.....	86
4.2.16.7.2. Tema	86
4.2.16.7.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	86
4.2.16.8. Anne, Ben Hormonlu Muyum?	87
4.2.16.8.1. Özet.....	87
4.2.16.8.2. Tema	87
4.2.16.8.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	88
4.2.16.9. Alo, Anne Ben Âşık Oldum!	88
4.2.16.9.1. Özet.....	88
4.2.16.9.2. Tema	89
4.2.16.9.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	89
4.2.16.10. Anne, Ben Ben Miyim?	89
4.2.16.10.1. Özet.....	89
4.2.16.10.2. Tema	90
4.2.16.10.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	90
4.2.17. Babam Duymasın(2007)	90
4.2.17.1. Babam Duymasın	90
4.2.17.1.1. Özet.....	90
4.2.17.1.2. Tema	91
4.2.17.1.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	91

4.2.17.2. Anne, Ben Ne Olacağım?	92
4.2.17.2.1. Özet.....	92
4.2.17.2.2. Tema	92
4.2.17.2.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	93
4.2.17.3. Çikolata Küçüldü.....	93
4.2.17.3.1. Özet.....	93
4.2.17.3.2. Tema	94
4.2.17.3.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	94
4.2.17.4. Melekler Nerede?	94
4.2.17.4.1. Özet.....	94
4.2.17.4.2. Tema	95
4.2.17.4.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	95
4.2.17.5. Çikolata Uzmanı.....	96
4.2.17.5.1. Özet.....	96
4.2.17.5.2. Tema	96
4.2.17.5.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	96
4.2.17.6. Güzel Kitaplarım	97
4.2.17.6.1. Özet.....	97
4.2.17.6.2. Tema	97
4.2.17.6.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	97
4.2.17.7. Üzülme, Ben Seni Seviyorum	98
4.2.17.7.1. Özet.....	98
4.2.17.7.2. Tema	98
4.2.17.7.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	99
4.2.17.8. Teşekkür Ederim Öğretmenim	99
4.2.17.8.1. Özet.....	99
4.2.17.8.2. Tema	100
4.2.17.8.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	100
4.2.18. Benim Babam Sihirbaz(2009)	101
4.2.18.1. Babam Askerde	101
4.2.18.1.1. Özet.....	101
4.2.18.1.2. Tema	101
4.2.18.1.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri	101

4.2.18.2.Asla Krem Kullanmam.....	102
4.2.18.2.1.Özet.....	102
4.2.18.2.2.Tema	102
4.2.18.2.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	102
4.2.18.3.Harika Dayı	103
4.2.18.3.1.Özet.....	103
4.2.18.3.2.Tema	103
4.2.18.3.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	104
4.2.18.4.Ablam Evleniyor	104
4.2.18.4.1.Özet.....	104
4.2.18.4.2.Tema	105
4.2.18.4.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	105
4.2.18.5.Fark Bulmaca Oyunu	105
4.2.18.5.1.Özet.....	105
4.2.18.5.2.Tema	106
4.2.18.5.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	106
4.2.18.6.Benim Babam Sihirbaz.....	106
4.2.18.6.1.Özet.....	106
4.2.18.6.2.Tema	107
4.2.18.6.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	107
4.2.18.7.Semender Toplantısı.....	107
4.2.18.7.1.Özet.....	107
4.2.18.7.2.Tema	108
4.2.18.7.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	108
4.2.18.8.Tilki Tilki Saat Kaç?	108
4.2.18.8.1.Özet.....	108
4.2.18.8.2.Tema	109
4.2.18.8.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	109
4.2.19.Süper Gazeteciler 1(2009).....	110
4.2.19.1.Özet	110
4.2.19.2.Tema.....	111
4.2.19.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	111

4.2.20.Süper Gazeteciler 2 / Parktaki Esrar(2009).....	114
4.2.20.1.Özet	114
4.2.20.2.Tema	115
4.2.20.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	115
4.2.21.Süper Gazeteciler 3 / Likörlü Çikolata(2007)	119
4.2.21.1.Özet	119
4.2.21.2.Tema	120
4.2.21.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	120
4.3.Aytül Uncu Akal'ın Masal Kitaplarının İncelenmesi	
4.3.1.Geceyi Unutan Fil(2008)	123
4.3.1.1.Özet.....	123
4.3.1.2.Tema	123
4.3.1.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	123
4.3.2.Şımarık Fil(2007)	124
4.3.2.1.Özet.....	124
4.3.2.2.Tema	124
4.3.2.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	124
4.3.3.Kızamık Olan Fil(2008).....	125
4.3.3.1.Özet.....	125
4.3.3.2.Tema	125
4.3.3.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	126
4.3.4.Büyük Yatakta Kim Yatacak?(2006).....	126
4.3.4.1.Özet.....	126
4.3.4.2.Tema	127
4.3.4.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	127
4.3.5.İki Kavgacı Ağaç(2006)	128
4.3.5.1.Özet.....	128
4.3.5.2.Tema	128
4.3.5.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	129
4.3.6.Gezmeyi Seven Ağaç (2009)	129
4.3.6.1.Özet.....	129
4.3.6.2.Tema	129
4.3.6.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	130

4.3.7.Dilek Ağacı (2006)	130
4.3.7.1.Özet.....	130
4.3.7.2.Tema	131
4.3.7.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	131
4.3.8.Dünyanın En Güzel Ağacı(2008)	132
4.3.8.1.Özet.....	132
4.3.8.2.Tema	132
4.3.8.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	133
4.3.9.Meraklı Uzak Çocuğu(2008)	133
4.3.9.1.Özet.....	133
4.3.9.2.Tema	134
4.3.9.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	134
4.3.10.Üç Uçan Çocuk(2007)	135
4.3.10.1.Özet.....	135
4.3.10.2.Tema	136
4.3.10.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	136
4.3.11.Kimin Yatağı Uçuyor?(2007)	137
4.3.11.1.Özet.....	137
4.3.11.2.Tema	137
4.3.11.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	138
4.3.12.Uzaylı Çocuğun Ödevi(2007).....	138
4.3.12.1.Özet.....	138
4.3.12.2.Tema	139
4.3.12.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	139
4.3.13.Çöp Kafalı Çocuk(2008)	141
4.3.13.1.Özet.....	141
4.3.13.2.Tema	141
4.3.13.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	141
4.3.14.İp Bacaklı Uzaylı Çocuk(2007)	142
4.3.14.1.Özet.....	142
4.3.14.2.Tema	142
4.3.14.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	143

4.3.15.Fasulye Motorlu Uçan Daire(2009).....	144
4.3.15.1.Özet.....	144
4.3.15.2.Tema	144
4.3.15.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	145
4.3.16.Çikolata Çocuk(2007).....	145
4.3.16.1.Özet.....	145
4.3.16.2.Tema	145
4.3.16.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	146
4.3.17.Reklamları Çizen Çocuk(2007)	146
4.3.17.1.Özet.....	146
4.3.17.2.Tema	147
4.3.17.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	147
4.3.18.Canı Sıkılan Aydede(2009)	147
4.3.18.1.Özet.....	147
4.3.18.2.Tema	148
4.3.18.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	148
4.3.19.Cadı Burunlu Fabrika(2005).....	149
4.3.19.1.Özet.....	149
4.3.19.2.Tema	149
4.3.19.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	150
4.3.20.Park Yiyen Robot(2008).....	150
4.3.20.1.Özet.....	150
4.3.20.2.Tema	151
4.3.20.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	151
4.3.21.Denizin Altını Merak Eden Vapur(2007)	152
4.3.21.1.Özet.....	152
4.3.21.2.Tema	152
4.3.21.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	153
4.3.22.Buruşuk Kâğıt Parçası(2008).....	154
4.3.22.1.Özet.....	154
4.3.22.2.Tema	155
4.3.22.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	155

4.3.23.Rengini Arayan Top(2006).....	156
4.3.23.1.Özet.....	156
4.3.23.2.Tema	156
4.3.23.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	157
4.3.24.Yaramaz Trafik Lambası(2009)	157
4.3.24.1.Özet.....	157
4.3.24.2.Tema	158
4.3.24.3.Eserdeki Eğitsel Öğeler	158
4.3.25.Işığını Yitiren Yıldız(2007)	159
4.3.25.1.Özet.....	159
4.3.25.2.Tema	159
4.3.25.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	160
4.3.26.Bu Dünya Kimin?(2007)	160
4.3.26.1.Özet.....	160
4.3.26.2.Tema	161
4.3.26.3.Eserdeki Eğitsel Öğeler	161
4.3.27.Suda Oynamayı Kim Sevmez?(2008)	161
4.3.27.1.Özet.....	161
4.3.27.2.Tema	162
4.3.27.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	162
4.3.28.Küçük Kertenkele(2006)	163
4.3.28.1.Özet.....	163
4.3.28.2.Tema	163
4.3.28.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	163
4.3.29.Ormandaki Apartman(2007).....	164
4.3.29.1.Özet.....	164
4.3.29.2.Tema	165
4.3.29.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	165
4.3.30.Masalını Arayan Ejderha(2007)	166
4.3.30.1.Özet.....	166
4.3.30.2.Tema	166
4.3.30.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	166

4.3.31.Ormanın Renkleri Kimde?(2008).....	167
4.3.31.1.Özet.....	167
4.3.31.2.Tema	167
4.3.31.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	168
4.3.32.Ormanın Yeni Komşuları(2007).....	168
4.3.32.1.Özet.....	168
4.3.32.2.Tema	169
4.3.32.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	169
4.3.33.Eğlence Ülkesini Arayan Dinozor(2009)	170
4.3.33.1.Özet.....	170
4.3.33.2.Tema	170
4.3.33.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	170
4.3.34.Yatağın Altındaki Harfler(2007)	171
4.3.34.1.Özet.....	171
4.3.34.2.Tema	171
4.3.34.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	171
4.3.35.Soru Balonları(2009)	172
4.3.35.1.Özet.....	172
4.3.35.2.Tema	172
4.3.35.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	173
4.3.36.Kitap Perisi(2009).....	173
4.3.36.1.Özet.....	173
4.3.36.2.Tema	174
4.3.36.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	174
4.3.37.Uyumak İstemeyen Zürafa(2008).....	174
4.3.37.1.Özet.....	174
4.3.37.2.Tema	175
4.3.37.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	175
4.3.38.Işıkları Dolaşan Çocuk(2007).....	176
4.3.38.1.Özet.....	176
4.3.38.2.Tema	177
4.3.38.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	177

4.3.39.Bana Bir Rüya Ver(2008).....	178
4.3.39.1.Özet.....	178
4.3.39.2.Tema	178
4.3.39.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	178
4.3.40.Karanlıktan Korkan Çocuk(2009)	179
4.3.40.1.Özet.....	179
4.3.40.2.Tema	180
4.3.40.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	180
4.3.41.Sinderella Olmak İsteyen Çocuk(2009)	181
4.3.41.1.Özet.....	181
4.3.41.2.Tema	181
4.3.41.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	181
4.3.42.Üç Sihirli Öpücük(2008)	182
4.3.42.1.Özet.....	182
4.3.42.2.Tema	182
4.3.42.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	182
4.3.43.Üç Gözlü Çocuk(2005).....	183
4.3.43.1.Özet.....	183
4.3.43.2.Tema	184
4.3.43.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	184
4.3.44.Ben Büyüküm(2008)	185
4.3.44.1.Özet.....	185
4.3.44.2.Tema	185
4.3.44.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	185
4.3.45.Dağınık Çocuk(2008)	186
4.3.45.1.Özet.....	186
4.3.45.2.Tema	186
4.3.45.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	187
4.3.46.Küçük Anne(2008)	187
4.3.46.1.Özet.....	187
4.3.46.2.Tema	187
4.3.46.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	188

4.3.47.Nerden Çıktı Bu Kardeş?(2007)	188
4.3.47.1.Özet.....	188
4.3.47.2.Tema	189
4.3.47.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	189
4.3.48.Yaşlı Çocuk(2006).....	190
4.3.48.1.Özet.....	190
4.3.48.2.Tema	190
4.3.48.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	190
4.3.49.Terlikleri Kim Giyecek?(2007)	191
4.3.49.1.Özet.....	191
4.3.49.2.Tema	192
4.3.49.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	192
4.3.50.Bütün Oyuncaklar Benim(2007).....	192
4.3.50.1.Özet.....	192
4.3.50.2.Tema	193
4.3.50.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	193
4.3.51.Ben Ne Zaman Büyüyeceğim?(2008)	193
4.3.51.1.Özet.....	193
4.3.51.2.Tema	194
4.3.51.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	194
4.3.52.Ben Ne Olacağım?(2007)	195
4.3.52.1.Özet.....	195
4.3.52.2.Tema	195
4.3.52.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri	195
4.4.Aytül Uncu Akal'ın İncelenen Sekiz Öykü Kitabındaki Dil Öğeleri.....	196
4.4.1.Oğlum Ben Çocukken / Gülen Öyküler Dizisi(2009).....	196
4.4.2.Kızım Ben Çocukken / Gülen Öyküler Dizisi(1995)	200
4.4.3.Oğlum Nerdesin? / Gülen Öyküler Dizisi(1999)	205
4.4.4.Kızım Nerdesin? / Gülen Öyküler Dizisi(2007).....	208
4.4.5.Benim Babam Sihirbaz / Okumayı Seviyorum Dizisi(2009).....	212
4.4.6.Süper Gazeteciler 1(2009).....	217
4.4.7.Süper Gazeteciler 2 / Parktaki Esrar(2009).....	225
4.4.8.Süper Gazeteciler 3 / Likörlü Çikolata(2007)	233

4.5.İncelenen Öykü ve Masallardaki Eğitim Öğelerinin Sınıflandırılması.....	240
4.5.1.Eğitim Öğretime Yönelik Öğeler	240
4.5.2.Sosyal Yaşama Yönelik Öğeler.....	241
4.5.3.Kişiliğe Yönelik Öğeler	242
4.5.3.1 Olumlu ve Olumsuz Karakter Sunumları Tablosu	242
4.5.3.2 Psikolojik Öğeler Tablosu	243
 5. BÖLÜM	
SONUÇ	246
ÖNERİ.....	251
 KAYNAKÇA	
1. Araştırmanın Temelini Oluşturan Kaynaklar.....	253
2. Yararlanılan Kaynaklar	257

ÖZET

Ahlâk ve kişilik gelişimi yaşayan, fiziksel ve bilişsel değişim geçiren çocuk, soru sorup araştırma yaparak çevresinde yaşananları ve dünyayı anlamlandırmaya çabalar. Küçük yaştan itibaren çocuklara anlatılan masallar, çocuğun merak ve öğrenme ihtiyacına cevap veren en önemli çocuk edebiyatı ürünlerindendir.

Masal, çocuğa, iyiliğin, güzelliğin ve dürüstlüğün hâkim olduğu hayal dünyasının kapısını açar. Düş gücüyle örülü masalı dinlemek, çocuğun gerçek yaşamla olan bağını güçlendirir.

Okul dönemi ve sonrasında rasyonel düşünmeye başlayan, karşılaştığı olaylar arasında sebep sonuç ilişkisi kuran çocuk, öyküye ilgi duymaya başlar.

Çocuk edebiyatı, günümüzde büyük bir ivme kazanmış, birçok yazar bu sahada öykü, masal, şiir ve roman gibi türlerde eser vermiştir. Üniversitelerde söz konusu yazarlar ve eserleriyle ilgili birçok araştırma yapılmış ve bilim dünyasına sunulmuştur. Masal, öykü, şiir, tiyatro ve roman gibi türlerde yüze yakın eser veren ve çocuk yazınının gelişmesi için çalışan yazarlarımızdan biri de Aytül Uncu Akal'dır. Bu noktadan hareketle yazarın eserlerini inceleyerek orijinal bir çalışma yapmak ve bundan sonra konuyla ilgili yapılacak çalışmalara örnek teşkil etmek düşüncesiyle yola çıktık.

Çalışmamızda öncelikle öykünün ve masalın çocuğun hayatındaki yeri ve önemi belirlenmiş, çocuklar için hazırlanan kitaplarda bulunması gereken özellikler saptanmıştır. İkinci olarak, çalışmamızın çıkış noktası olan Aytül Uncu Akal'ın öykü ve masal kitaplarından oluşan yetmiş iki eser incelenmiş ve bu eserler tema, dil ve eğitim öğeleri açısından değerlendirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Aytül Uncu Akal, çocuk, öykü, masal, tema, dil, eğitim

ABSTRACT

Child, who experiences morality and personality development and undergoes physical and cognitive changes, efforts to make a sense of the events around him/herself and the world by asking questions and doing research. Tales which are told to children from an early age are among the most important children's literature products which satisfy the child's curiosity and learning needs.

Tale opens the door of the world of imagination to the child in which goodness, beauty and integrity dominate. Listening to a tale woven by dream power strengthens the child's connection with the real life.

Child, who starts to think rationally during and after school period and establishes cause and effect link between the events faced, begins to interest in story.

Children's literature gained a big acceleration at the present time and a lot of authors produced pieces in this field such as story, tale, poetry, and novel. A lot of researches have been made up about these authors and their works at universities and the researches have been presented to the world of science. Aytül Uncu Akal is one of our authors who has produced just about hundred works in the fields of tale, story, theater and novel and she is also one who tries to improve the children's literature. From this point we set off with the idea of making an original study by examining the author's works and setting an example to studies which will be done later on this subject.

In our study, firstly the significance of the story and tale in child's life was defined and features which should be in books prepared for children were determined. Secondly, as the starting point of our study, Aytül Uncu Akal's seventy-two works which consist of story and tale books were examined and these works were evaluated in terms of theme, language and education.

Key Words: Aytül Uncu Akal, child, tale, story, theme, language, education

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1 OBÇ Sözcük Tablosu	197
Tablo 2 OBÇ Cümle Tablosu.....	197
Tablo 3 KBÇ Sözcük Tablosu	201
Tablo 4 KBÇ Cümle Tablosu.....	201
Tablo 5 ON Sözcük Tablosu	205
Tablo 6 ON Cümle Tablosu	206
Tablo 7 KN Sözcük Tablosu	209
Tablo 8 KN Cümle Tablosu	210
Tablo 9 BBS Sözcük Tablosu	213
Tablo 10 BBS Cümle Tablosu	214
Tablo 11 SP Sözcük Tablosu	219
Tablo 12 SG Cümle Tablosu.....	220
Tablo 13 SGPE Sözcük Tablosu	227
Tablo 14 SGPE Cümle Tablosu	228
Tablo 15 SGLÇ Sözcük Tablosu.....	234
Tablo 16 SGLÇ Cümle Tablosu.....	235
4.5.1.Eğitim Öğretime Yönelik Öğeler Tablosu	240
4.5.2.Sosyal Yaşama Yönelik Öğeler Tablosu.....	241
4.5.3.1.Olumlu ve Olumsuz Karakter Sunumları Tablosu.....	242
4.5.3.2.Psikolojik Öğeler Tablosu.....	243

1. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Giriş

Çocuk; doğduğu andan itibaren değişim ve gelişim içinde olan, sorduğu sorularla çevresini ve kendisini tanımaya çalışan bir varlıktır.

Çocuk, hayatı tanıma ve onun bir parçası olma çabasıdır. Çeşitli oyunlar oynayıp farklı karakterlere bürünerek, gördüğü insanları ve hayvanları taklit ederek her şeyi öğrenmeye çalışır.

“Bir çocuğun en önemli özelliklerinden birisi taklittir. Yetişkinlerden ne görürse onu belleğine kazır; bir fotoğraf makinesi gibi ne görürse onun resmini çeker alır, aynısını yapar.” (Uçan, 2005: 18)

Model alma yoluyla öğrenmenin, çocuk için taşıdığı hayati önemi düşünenecek olursak çocukların eğitiminde anne babalara büyük bir sorumluluk düştüğü görülmektedir. Aileler çocuklarını, yaşlarına ve gelişim özelliklerine uygun olan kitaplarla tanıştırmalıdır.

“Kitaplar, okul öncesi dönemden başlayarak çocukları renk, çizgi ve sözcüklerin estetik diliyle tanıştıran, onlara anadilinin güzelliğini duyumsatan ilk araçlardır.” (Sever, 2003: 13)

Okul öncesi dönemdeki çocuk, masal dinlemekten ve masal kitaplarındaki resimli sayfalardan hoşlanmaktadır. Masal, içerdiği fantastik öğeler sayesinde çocukların ilgisini çeker, çocuklara edebî zevk ve okuma alışkanlığı kazandırır.

Masal çocuğa, iyiliğin, güzelliğin ve dürüstlüğün hâkim olduğu hayal dünyasının kapısını açar. Düş gücüyle örülü masalı dinlemek, çocuğun gerçek yaşamla olan bağını güçlendirir.

Okul dönemi ve sonrasında rasyonel düşünmeye başlayan, karşılaştığı olaylar arasında sebep sonuç ilişkisi kuran çocuk, öyküye ilgi duymaya başlar.

Çocuk, bu dönemin gelişim özelliklerine uygun, çocuğun dünyasını ve sözcük dağarcığını merkeze alan, soyut kavramların çokça kullanılmadığı öykü kitaplarına yönlendirilmelidir.

1.2. Öykü

1.2.1. Öykünün Tanımı ve İşlevi

Çocuk edebiyatı ürünlerinden olan öykü, çeşitli kaynaklarda şu şekilde tanımlanmaktadır;

Bir olay veya işi anlatma; nakletme, rivayet; edebiyatta, hayalde tasarlanan ilgi çekici bir takım olayları anlatarak okuyanda heyecan ve zevk uyandıran; hayatta olan veya olacak kanısını veren olayları bir ölçü ile anlatan, çoğu ancak birkaç sahife tutan yazılar hikâye adını alır. (Karaalioğlu, 1982: 82)

“Gerçekte olan ya da olması muhtemel olayları anlatan edebi türe hikâye denir.” (Kolcu, 2006: 11)

“Şahıs, zaman ve mekâna bağlı olarak, gerçekleştiği hayal edilmiş, gerçekleşmiş veya gerçekleşebileceği düşünülmüş olayların bir vak’a etrafında kurgulanarak anlatılmasına hikâye etme denir.” (İslam, 1996: 11)

“Olmuş veya olabilecek gerçek-hayali olayları ve kişileri tek bir boyutuyla ele alarak anlatan romandan kısa anlatı yazıları için kullanılır.” (Genç, 2008: 59)

“Öykü, şiir ile roman arasında hassas bir yapıya sahip olan ve görüldüğünden çok daha önemli özellikleri olan edebi bir türdür.” (Yalçın ve Aktaş, 2005: 145)

Görüldüğü gibi hikâye gerçekte olmuş ya da olması mümkün olan olayları dile getiren bir edebiyat ürünüdür.

Öykünün gerçek hayatla olan bu teması çocuğun gerçeklik duygusunun pekiştirilmesinde ve insanı, hayvanı, doğayı, sevinci, hüznü kısacası yaşamı tanımasında etkilidir.

“Hikâyelerde insanlar, eşyalar, köy, şehir, sokak, ev içi, duyular, tutkular, rüyalar, özlemler, acılar, iyilikler, kötülükler hâsılı her şey vardır. Bazı hikâyeler hayat kadar karmaşık, derin ve canlıdır. Güzellikleri de bunlardan gelir.” (Kaplan, 2002: 16)

Okul dönemindeki çocuklara okuma yazma öğretmek ve onlara kitap sevgisi aşılamak öykünün önemli işlevlerinden biridir. Özellikle okuma yazmayı henüz öğrenmemiş olan 7 yaş çocuğu resimli hikâye kitaplarıyla tanıştırılmalıdır.

7 yaşlarındaki çocuklar henüz okula başladıkları için okumayı bilmezler. Fakat masal, hayvan hikâyeleri, çocuklarla ilgili gerçek hayat hikâyeleri dinlemekten zevk alırlar. Adeta anlatılan olaylara kendini katarlar ve bunları gerçekmiş gibi dinlerler. Bu masal ve hikâyelerle ilgili kitapların resimlerinden yararlanılırsa, onlarda kendi kendilerine okuma isteği uyanır.(Öz, 2003: 207)

Öykünün bir başka özelliği de, çocuğun olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurmasını sağlaması ve çocuğa akılcı düşünmeyi öğretmesidir. Bu anlamda okul dönemindeki çocuğa ders kitaplarının yanında öykü de okutulmalıdır.

Kitap sevgisi, okuma alışkanlığı kazanmalı; çocuklar, okumaktan tat almalılar. Yalnızca ders kitaplarıyla sağlanamaz okuma alışkanlığı. Okuma etkinliği, ders kitaplarının dışına taşmalı. Nitelikli, doğru etkiler veren, eleştirel düşünme yeteneğinin gelişmesine katkıda bulunan, öz ve biçim yönünden düzeylerine uygun masal, öykü vb. kitapları okumalı çocuklar.(Nas, 2003: 36)

Öykünün eğitici yönünün yanında çocuğu eğlendirme ve ona hoş vakit geçirme vasfı da vardır. Çocuk, doğası gereği hayal etmeyi, arkadaşlarıyla oynamayı, kendi küçük dünyasında özgürce hareket etmeyi seven bir varlıktır. Öykü, bu noktada pedagojik bir görev üstlenir.

Hikâye üç-beş sayfada çocuğa bir dünya kurar ve kurduğu bu dünyada çocuğun ruhsal gelişimine katkıda bulunurken, onun heyecanlarını, coşkularını besler. Bir doğruyu, iyi hasletleri, didaktikliğe düşmeden bir oyun hâlinde ona sunar. Bütün bunlardan onun bir zevk ve tat almasını sağlar, hayal dünyasını geliştirir, hayata hazırlar.(Tosun, 2005: 214)

1.2.2. Çocuk Öykülerinde Bulunması Gereken Özellikler

Çocuk masallarında olduğu gibi çocuklar için yazılan hikâyelerde de bazı özelliklere dikkat etmek gerekir. Bu özellikleri maddeler hâlinde sıralamak mümkündür:

- Konular, çocuğun ruhsal ve kişisel gelişimini, ahlak anlayışını bozacak unsurlar taşımamalı; çocuğun ilgi alanına ve zihinsel becerilerine uygun olmalıdır.
- “Öğrenciyi güdüleyici, ilgi uyandırıcı, sürükleyici ve okumaya kışkırtıcı olmalıdır, bunun için de yazının iç planlamasında gerilim ve gerilimi oluşturan öğeler, olaylar iyi ayarlanmalıdır.” (Güleryüz, 2006: 267)
- Duygu, düşünce ve hayal gücünü geliştirmeli, yaratıcılığı ortaya çıkarmalıdır.
- “Her sayfada metni destekleyen resimler yer almalıdır.” (Demirel ve Şahinel, 2006: 90)
- “Her öyküde önemli olan bir başlangıç, bir doruk noktası ve kesin bir son olmalıdır.” (Kavcar ve Oğuzkan, 1999: 31)
- Anlatılan olaylar ve öyküde geçen cümle ve kelimeler çocuğun sözcük dağarcığına ve hazırbulunuşluluk düzeyine paralel olmalıdır.
- Hikâye ve romanlarda eğitici ve eğlendirici unsurlara bağlı olarak güldürücü sahnelere yer verilmelidir.(Yardımcı ve Tuncer, 2002:245)
- “Kitap, yazarın otoriter yaklaşımından arınmış olmalı ve okuruna geniş alımlama olanakları sunabilmeli. Yani yazar, çocuğu küçümseyecek derecede her şeyi bilen bir yetişkinden çok, okuruyla birlikte düşünen bir konumda olmalıdır.”(Akbayır, 2008:35)

1.3. Masal

1.3.1. Masalın Tanımı ve İşlevi

Arapça kökenli olan masal sözcüğü için çeşitli kaynaklarda şu tanımlar yapılmaktadır;

“Genellikle halkın yarattığı, ağızdan ağza, kuşaktan kuşağa sürüp gelen, çoğunlukla insanların veya tanrıların başından geçen, olağan dışı olayları anlatan hikâye” (TDK, 2005: 1349)

Ulusların henüz yazılı edebiyat dönemine geçemedikleri yazı öncesi dönemde var olan, sözlü edebiyat dönemlerinde ağızdan ağza, kulaktan kulağa, kuşaktan kuşağa anlatılarak yaygınlaşan ve varlığını sürdüren masal, kişileri ve olayları olağanüstü özellikler taşıyan bir edebiyat ürünüdür. (Yardımcı ve Tuncer, 2002: 72)

Halkın ortak şuurunda doğmuş, kulaktan kulağa, kuşaktan kuşağa aktarılan, geçtiği yer ve zaman bilinmeyen, normal veya olağanüstü şahıs, peri, cin, dev, ejderha gibi yaratıkların meydana getirdiği gerçek dışı olayların hikâye edildiği anonim halk edebiyatı ürünüdür. (Tekin, 1995: 376)

“Masal, gerçekle ilgisiz, tamamen hayal ürünü olan ve anlattıklarına inandırmak iddiası bulunmayan bir anlatım türüdür.” (Bilkan, 2001: 13)

Masalların olağanüstü nitelikler taşıdığı ve inandırma amacı olmadığı verilen tanımların ortak özelliğidir.

Masallar, çocuğun gerçek hayatta karşılaştığı problemleri çözmesinde ve içinde bulunduğu çevrede kendine uygun bir rol edinmesinde oldukça etkilidir.

“Masallar aynı zamanda gerçek hayatı da yansıtır. Masallardan hayalleri ayıklaştığımızda gerçek hayat ile karşılaşırız.

Çocukluk çağının uzun ve bitmeyen hikâyesi masaldır. Masal, çocuğun yaşadığı karmaşayı çözen, tılsımlı bir anahtardır.” (Şirin, 2000: 113)

Masal, ait olduğu toplum hakkında önemli ipuçları veren, insanların duygu, düşünce ve hayallerini yansıtan ve bireyi hayatında karşılaşılabileceği sorunlara karşı uyaran, toplumsal yönü kuvvetli olan bir edebiyat ürünüdür.

İşte insanoğlu kendi yaşam gerçeğini, çözüm önerilerini, beklentilerini masal olaylarına ve masal kahramanlarına yükleyerek anlatmış ve yüzyıllar boyu, bu yolla gelecek kuşakları uyarmaya, eğitmeye, yaşamın zorluklarına karşı onları donanımlı kılmaya çalışmıştır. Çünkü, masal kahramanlarının karşılaştıkları sorunların hemen hepsiyle, yaşamın gerçekleri arasında koşutluk kurulabilir ve o masallardan ait oldukları toplumun yaşam gerçeğine ulaşılabilir. Çünkü, o toplumu eğiten temel öğelerden biri de masaldır.(Yavuz, 1999:15)

Masallar, çocuğun yaratıcılığının ortaya çıkarılmasında, anadilini doğru ve etkili bir biçimde kullanmasında önemli bir faktördür.

“Bugün, masalın çocuklarda hayal ve duygu gücünü arttırdığı ve zenginleştirdiği, anadilin kavranması ve geliştirilmesinde büyük payı bulunduğu görüşünde birçok eğitimci ve düşünür birleşmektedir.” (Oğuzkan, 2006: 26)

Masal, olağanüstü niteliklerle yüklü olmasına rağmen yaşamdan kopuk değildir. Çocuk, masallar sayesinde kısıtlı olan hayat tecrübesini zenginleştirme ve birçok konu ile ilgili bilgi edinme imkânı bulur.

“Bütün bunların ötesinde masal, gerçek dünyanın basitleştirilmiş bir modeli gibidir. Aynı zamanda da çocuğun dünyaya ilişkin bilgileri ve deneyimleri edinmesinde yardımcı bir araçtır.” (Dilidüzgün, 2007: 26)

Çocuk masal okuyarak veya masal dinleyerek manevi değerleri, doğruyu ve yanlış öğrenir, ahlâk gelişimini tamamlama şansı yakalar.

“Masal anlatımında kullanılan bütün öğeler dinleyenlere bir bildiriye iletmek için başvuru araçlarıdır. Masallar yoluyla iletilen bildiri ahlâksal bir içerik taşır.” (Yardımcı, 2008: 102)

Masalın, çocuğun kişilik ve psikolojik gelişimine de katkısı vardır.

Masal sayesinde çocuk kendini tanıır ve kendine olan güveni artar. Kişiliğin şekillenmesini sağlayan masal, çocuğun adaletle olan inancını güçlendirir.

Masallar aracılığıyla çocuk, insan karakterlerini öğrenir, kendini tanır, özgüvenini geliştirir; iyiyi, kötüyü, yalancıyı, kurnazı, dürüstü, yardımseveri, haini, cesuru, korkağı, iyilik edeni, güzeli, çirkini vb. masal kahramanları sayesinde öğrenir. İyinin, doğrunun, dürüstün, yardımseverin, güzel düşüncelere sahip olanın, kötülük düşünmeyenin, başarılı olanın her zaman kazançlı çıkacağını, ödüllendirileceğini özümseyerek, kendi kişiliğini biçimlendirmeye çalışır.(Akbayır, 2007: 271)

Görüldüğü gibi masal, çocuk için son derece önemlidir. Ancak tüm masallar çocuklar için uygundur demek, doğru olmaz. Masal, diğer çocuk edebiyatı ürünlerinden çok daha geniş boyutlu, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış, oldukça girift yapıları bir anlatı türüdür. Bu sebeple, çocuklara, seviyelerine daha uygun olan hayvan masalları anlatmak yararlı olacaktır.

Oysa masal sadece çocukların eğlenmesi ve onların eğitilmesi amacıyla ortaya konulan bir halk edebiyatı ürünü değildir. Masal dünyasının kapısını aralayanlar bilirler; öyle masallarımız vardır ki iç içeliğinden dolayı çocukların onları anlamaları pek de kolay olmayacaktır. Belki, belirli masalların, özellikle hayvan masallarının dinleyicilerini çocuklar olarak kabul edebiliriz, aksi takdirde çocukları içinden çıkılmaz olaylarla karşı karşıya bırakabiliriz.(Sakaoğlu, 1999:2)

1.3.2. Çocuk Masallarında Bulunması Gereken Özellikler

Çocuk masallarında gerek içerik gerek biçim yönünden bazı nitelikler aranmaktadır. Bu nitelikler ana hatlarıyla şöyledir:

- Çocuk masallarının dili sade ve anlaşılır olmalıdır. Kısa ve net cümleler ile Türkçe sözcükler tercih edilmelidir.
- Masallar, çocuğun bilişsel gelişim düzeyine ve sözcük dağarcığına uygun olmalıdır.
- “Masalın girişinde okuyucu, dinleyiciyi güdülemeli; merakını çekmeli, gelişim bölümünde olaylar arasında bağ kurabilmeli ve sonuç bölümünde de masalın amacına uygun bitmelidir.” (Güleryüz, 2006: 203)
- Masal kahramanları, çocuklara örnek teşkil edebilecek özelliklerle donatılmalıdır.

- Masal, çocuğun merakını ve heyecanını canlı tutacak şekilde olmalıdır.
- “İçerik yaş grubuna göre saptanmalı, okul öncesi için daha basit, okul çağı için de seviyesine göre olmalıdır. Kullanacağımız masal malzemesinde çocuk dünyasına yabancı olay ve kişilere yer verilmemelidir.” (Yardımcı ve Tuncer, 2002: 80)
- Çocuk masalları, ulusal ve evrensel değerlere, sosyal yaşam ve ahlak anlayışına ters düşmemelidir.

Bu çalışmada Aytül Uncu Akal’ın masal kitapları incelenmekte ve kitapların bahsettiğimiz niteliklere sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca yazar, her kitabında resimlere yer vererek çocuklara okumayı sevdirmekte ve eserlerini zenginleştirmektedir. Bu konuda Sedat Sever’in yorumu şöyledir;

Resimler bir yandan iletiyi görsel öğelerle desteklerken, diğer yandan da sanatçıya özgü yorumlarla öyküye yeni renkler katmakta; sözcüklerin anlatım gücüyle de resimlerdeki ayrıntılar kavranabilmektedir.

Akal’ın yazdığı, Delioğlu’nun resimlediği Sanatçının Sihirli Odası adlı çocuk kitabı, bir ortaklıktaki denk güçler tanımlamasını somutlayan çalışmalardan biri olarak örneklendirilebilir. (2003: 170)

1.4. Aytül Uncu AKAL Kimdir?

1952 yılında İzmir’de doğdu. 1971’de İzmir Amerikan Kız Koleji’ni bitirdi. Uzaktan eğitimle Washington International University’den mezun oldu. Aynı üniversitede uzaktan eğitimle, “Eğitim” dalında yüksek lisansının yaptı (2002). Yazın hayatına 1973’te Hayat mecmuasında “Aklınızda Bulunsun” köşesinde yazı yazarak başladı. 1981 yılında ilk kitabı “Kent Duygusu” (şiir) yayımlandı. 1995’te çocuk edebiyatına nitelikli yapıtlar kazandırmak amacıyla Uçanbalık Yayınları’nın kurucuları arasında yer alarak çocuk kitapları yayımlamaya başladı.

Öykü ve masalları Türkçe ders kitaplarında yer aldı. Bazı masalları Almanya’da Talisa Verlag tarafından iki dilde (Almanca/Türkçe ve

Almanca/İspanyolca) olarak yayımlandı (www.talisaverlag.de). Sihirli Kapı dizisinin dört kitabı Bulgarcaya çevrilerek Lettera Publishers tarafından Bulgaristan’da basıldı (www.lettera.bg/bg/index.php). Dört kitaplık Kızım/Oğlum serisi Farsçaya çevrilerek İran’da yayımlandı. (Oraman Publishing)

The Wuarrelsome Trees (Kavgacı Ağaçlar) adlı öyküsü, dünya sanatçılarının savaşa karşı duruşunu yansıtan ve geliri savaştan zarar gören Iraklı çocuklar için kullanılmak üzere UNICEF’e bağışlanan Lines In The Sand adlı antolojiye seçilerek İngiltere’de yayımlandı. Aynı öykü Amerika’da 5. Sınıf ders kitabında yer aldı. Matrak Canavarlar dizisinin iki kitabı Almancaya çevrilerek Edition Orient tarafından 2008 yayın programına alındı. (www.edition-orient.de)

Çocuklarla yaptığı edebiyat söyleşileri ve hazırladığı nitelikli edebiyat eserleriyle topluma okur kazandırmayı amaçlayan Aytül Akal, 1998-2003 yılları arasında beş yıl boyunca Cumhuriyet Kitap Eki’nde haftalık “Çocuklar İçin Kitaplar” sayfasını hazırlayarak çocuk kitapları hakkında tanıtım ve eleştiri yazdı; yazar, çizer ve çevirmenlerle röportaj yaptı. Bu köşe 2007 yılında çocuk ve gençlik kitaplarına özel ayrı bir ek haline geldi. Akal bu ekte yazmayı sürdürüyor.

1973’ten beri yayın hayatında olan Akal’ın 2-15 yaş arası çocuklar için yüzün üzerinde kitabı yayımlandı. Aynı anda çeşitli gönüllü toplumsal projelerde çalıştı. 2006’da Hani Her Şey Oyundu projesini hazırladı. Halen proje için çalışmakta (www.haniherseyoyundu.com). Oyun Yazarları ve Çevirmenleri (OYCED) ve Çocuk Müzeleri Kurma Derneği’nin kurucu üyesi.

1.4.1 Eserleri

Çocuk Kitapları

Aytül Uncu Akal’ın iki-on beş yaş arasındaki çocuklar için yazdığı yüze yakın eseri bulunmaktadır. Çalışmamızda incelenen yetmiş iki kitap, “Araştırmanın Temelini Oluşturan Kitaplar” bölümünde verildiğinden, burada diğer kitaplarına değinilmektedir.

Kavram Kitapları

Yazarın, iki yaş ve üstü için yazdığı resimli kitaplardır. Bunlardan “Ben Minicik Bir Bebektim 1” adlı kitabı, Kültür Bakanlığı’nın 1995’de ilk kez düzenlediği Eflatun Cem Güney 0-6 yaş çocuk kitabı yarışmasında mansiyon aldı. Ardından “Ben Minicik Bir Bebektim-2” kitabını yayımladı.

Şiirleri

Mavisel Yener’le birlikte, Kuş Uçtu Şiir Kaldı, Şiirimi Kedi Kaptı, Mavi Ay, Kar Sesi ve Denizin Büyüsü adlı şiir kitaplarını yayımladı.

Oyun

Aç Perdeyi Ben Geldim (1995) adlı bir oyunu bulunmaktadır.

Yetişkinler İçin Yazdığı Kitaplar

Şiir

Yazar, ilk kitabı olan Kent Duygusu’nda (1981) şiirlerini toplamıştır.

Öykü

1998’de yayımlanan Beni Bırakma Hayat, yazarın ilk öykü kitabıdır. 2000’de İki Ucu Yolculuk, kitabı onu izler.

1.5. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Çocuk, sürekli soru soran, her konuyu merak edip araştıran, aile bireylerinin ve çevresindeki kişilerin davranışlarını gözlemleyen ve bu davranışları taklit ederek kendi kişiliğini oluşturmaya çalışan bir varlıktır.

Anne, babalar ve eğitimciler çocuğun bu gelişim ve değişim sürecini desteklemek için başta kendileri kitap okuyarak çocuğa örnek olmalı ve onu kitabın zengin dünyasıyla tanıştırmalıdır.

Çocuk, okul öncesi dönemde hayalle gerçeği ayıramadığından ve düş gücüne dayalı konulara ilgi duyduğundan daha çok masallardan hoşlanır.

Masal, çocuğun hayal gücünün, duygu dünyasının ve dil becerilerinin geliştirilmesinde etkilidir. Masal dinleyen okul öncesi çocuğunun hem zihinsel gelişimi desteklenmekte hem de dinleme ve konuşma becerileri geliştirilmektedir.

Çocukların edebî zevk kazanması ve okuma alışkanlığı edinmesinde de masalın önemli bir işlevi vardır. Küçük yaşta kitapları ve okumayı seven çocuk, yetişkinlik döneminde de okumaktan ve edebiyattan zevk alan bir birey olarak yaşayacaktır. Burada dikkat edilmesi gereken nokta seçilen kitabın çocuğa uygun olması gerektiğidir.

“Okuma alışkanlığının geliştirilmesinde çocuğa kitap sunulması yeterli değildir. Çocuğa hiçbir şekilde zorlayıcı ve öğüt verici ifadeler kullanılmadan sunulan, yaşına uygun kitaplar onun kitapla sıcak bir ilişki kurmasını sağlayabilir.” (Arslan ve diğer., 2008:111).

Gerçekçi düşünmenin başladığı okul dönemi ve sonrasında çocuk, öyküye yönelir. Bu dönemde okuma yazma becerisi kazanmış olan çocuk, artık kendi kendine öykü okuyabilmekte ve okuduğu öyküleri sorgulayabilmektedir. Çocuğun ihtiyaçlarını dikkate alan, sözcük dağarcığına ve gelişim özelliklerine cevap verebilen ve daha çok somut kavramların işlendiği öyküler çocuk için son derece faydalıdır.

Öykü kahramanlarının çocuk üzerindeki tesiri büyüktür. Çocuk, kahramanlarla özdeşleşir ve onları kendine örnek alır. Bu sayede iyiliği, dürüstlüğü, kahramanlığı ve yardımseverliği öğrenir.

Öykü, eğitsel öğelerin yanında içerdiği dilsel öğeler açısından da önemlidir. Öykü okuyan çocuk, atasözleri ve deyimlerle tanışır, dilini etkili ve doğru kullanmayı öğrenir, kendini ifade edebilme yeteneği kazanır.

Görüldüğü gibi masal ve öykü çocukların zihinsel, bilişsel ve duygusal gelişimine büyük bir katkı sağlamaktadır. Ancak çocuklara masal ve öykü kitabı

seçilirken titiz davranılmalı, kitaplar biçim ve içerik özellikleri açısından incelenmeli ve eğitsel değeri olan eserler seçilmelidir. Bu çalışmamızda, çocuk edebiyatı alanında birçok eser veren, çocuklar için şiir, öykü ve masal yazan Aytül Uncu Akal'ın çocuk kitapları dil, tema ve eğitim öğeleri açısından incelenmektedir. Çalışmamız, çocukların kitap sevgisi ve okuma alışkanlığı kazanmasını amaçlamakta, kitap seçimi konusunda anne babalara ve eğitimcilere yardımcı olmayı hedeflemektedir.

1.6. Problem Cümlesi

Aytül Uncu Akal'ın öykü ve masal kitaplarının çocuk eğitimindeki işlevi nedir?

1.7. Alt Problemler

1. Çocuk eğitiminde kitapların önemi nedir?
2. Masalların ve öykülerin çocuk eğitime katkısı nedir?
3. Masallar çocuğun yaratıcılığını geliştirir mi?
4. Öykü kitaplarının çocuğa okuma alışkanlığı kazandırmada nasıl bir rolü vardır?
5. Arkadaşlık ve dayanışma konulu öykülerin çocuk gelişimi üzerindeki etkisi nedir?

1.8 Sayıtlar

Bu çalışmada ele alınan Aytül Uncu Akal'ın öykü ve masal kitaplarının çocuk edebiyatına ve çocuk eğitime katkısı olduğu kabul edilmektedir.

1.9 Sınırlılıklar

Bu çalışma, Aytül Uncu Akal'ın çeşitli öykü ve masal dizilerinden oluşan toplam yetmiş iki kitaptan oluşan eserleriyle sınırlı tutulmuştur.

1.10 Kısaltmalar

BBS: Benim Babam Sihirbaz

KBÇ: Kızım Ben Çocukken

KN: Kızım Neredesin?

OBÇ: Oğlum Ben Çocukken

ON: Oğlum Neredesin?

SGPE: Süper Gazeteciler/Parktaki Esrar

SGLÇ: Süper Gazeteciler/Likörlü Çikolata

SG: Süper Gazeteciler

2. BÖLÜM

İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

2.1. Çocuk Edebiyatı ve Aytül Uncu Akal Konulu Çalışmalar

Çocuğun, ihtiyaçlarının, gelişim özelliklerinin, beklentilerinin ve çocuk eğitiminin önem kazandığı günümüz dünyasında çocuk edebiyatı alanında önemli gelişmeler olmuştur.

Ankara Üniversitesi tarafından düzenlenen 1. Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu ve 2. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu bu alanda atılmış önemli adımlardır. Her iki sempozyumda sunulan bildiriler, çocuk edebiyatının sorunlarını çözmeye ve bu disiplini geliştirmeye yönelik çalışmalar içermektedir.

1. Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumunda sunulan bildirilerden bazıları şunlardır:

* Türkiye’de Çocuk Edebiyatı (Yılmaz Yeşildağ)

* Nasıl Bir Çocuk Yazını (Nursen Kars)

* Düşündüren Çocuk Kitapları (Nesrin Kale)

* Çocuk Kitaplarında Yazınsal Nitelik (Selahattin Dilidüzgün)

*Çocuklar İçin Hazırlanacak Masal Kitaplarının İçerik, Dil-Anlatım ve Eğitsel Özelliklerine Bir Bakış (Muhsine Helimoğlu Yavuz)

* 1960-1990 Yılları Arasında Türk Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Konu Sorunu (Ali Gültekin)

* Çocuk Kitaplarında Bulunması Gereken Eğitsel Öğeler (Mehmet Ayden)

* Eğitsel Özellikleriyle Çağdaş Çocuk Yazını (Tansu Bele)

* Masallarımız (Tekin Yılmaz)

* Sevgili Masallara Ciddi Bir Bakış (Aytül Akal)

* Çocuk Kitaplarında Eğitsellik (Gültekin Dayıoğlu)

* Çocuk Kitaplarında İçerik, Resimleme, Dil ve Anlatım Öğeleri (Mevlüt Kaplan)

* Başparmak Çocuklar Dünyası (Yalvaç Ural) (Sever, 2006:3-6)

Üniversitelerde Çocuk Edebiyatı Alanında Yapılan Bazı Çalışmalar
Şunlardır:

* Necdet Neydim (1995), “Türkiye’de Çeviri Çocuk Edebiyatında Tarihsel Süreç İçerisinde Çizilen Çocuk Figürlerine Toplumsal Bakış Açısından Yüklenen İşlevler” (İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edebiyat Fakültesi, Çeviri Kuram ve Uygulamaları Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi)

Bu çalışma, çeviri çocuk edebiyatında çizilen çocuk figürlerinin gösterdiği değişimi, bu değişime o dönemde etkin olan dünya görüşlerinin yansımaları ve çeviri çocuk edebiyatının ülkemizdeki sürecini göstermektedir.

* Nihat Bayat (2002), “Eski Harfli Çocuk Dergilerinin (Çocuk Bahçesi, Çocuk Dünyası) Çocuk Eğitimindeki İşlevleri” (Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi)

Çalışmada, “Çocuk Bahçesi” ve “Çocuk Dünyası” dergilerinin içerdiği eğitsel öğeler ve bunların eğitime katkısı anlatılmaktadır.

* Zehra Aydın Yardım (2005), “Metinlerarası Evrensel Öğeler Bağlamında Çocuk Edebiyatında Çocukluk Felsefesi” (On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi)

Çalışma, dört ana bölümden oluşmakta, evrensel çocuk edebiyatı olgusunu, yerli ve yabancı çocuk yazını eserlerini inceleyerek metinlerarası evrensel öğeler açısından ortaya koymayı amaçlamaktadır.

*Canan Aslan (2006), “Yazınsal Nitelikli Çocuk Kitaplarının Çocuğun Okunduğunu Anlama ve Yazılı Anlatım Becerilerine Etkisi” (Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi)

Altı ana bölümden oluşan çalışmada roman, öykü ve şiirden oluşan yazınsal nitelikli çocuk kitaplarının, ilköğretim 6.sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerilerine olan etkisi incelenmektedir.

* Nilüfer Ögüt (2006), ”Eski Harfli Çocuk Dergilerinden Yeni Yol Dergisinin Çocuk Eğitimindeki İşlevi”(Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi)

Beş bölümden oluşan çalışmada, Türkiye’de 1923-1926 yılları arasında yayımlanan “Yeni Yol” adlı çocuk dergisinin çocuk eğitime olan katkısı dile getirilmektedir.

*İsa Hızlı (2006), ”İlköğretim 8.Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında Metinlerin Çocuk Edebiyatı Ölçütleri Açısından Değerlendirilmesi” (Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi)

Araştırmada, Afyon İli Çay ilçesi okullarında okutulan üç adet Türkçe kitabı incelenmekte ve bunların eğitime olan katkısı saptanmaktadır.

*Işıl Şerife Karakuş (2006), “Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Okuma Gelişimine Etkisi” (Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi)

Beş bölümden oluşan çalışmada, ilköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma gelişimlerinde çocuk edebiyatı ürünlerinin etkisi tespit edilmektedir.

Ülkemizde bulunan üniversitelerde Aytül Uncu Akal ile ilgili herhangi bir tez hazırlanmamıştır. Bu anlamda çalışmamız orijinal olup bundan sonra yapılacak olan çalışmalara örnek teşkil etmektedir.

Yrd.Doç.Dr. Türkân Kuzu’nun Aytül Uncu Akal ile ilgili üç akademik incelemesi bulunmaktadır. Bunlar:

* Aytül Akal’ın Masallarıyla Çocuklara Demokratik Yaşam Eğitimi

* Aytül Akal’ın Masallarıyla Çocukta Çevre Bilinci Geliştirme

* Moderne Märchen von Aytül Akal (Anadolu Üniversitesi, Yabancı Diller Bölümü, Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı)

Bir başka çalışma da Prof.Dr. Nuran Özyer’in “Vergleich der Darstellung der Mäedchen in der deutschsprachigen und türkischen Kinder und Jugendliteratur” isimli araştırmasıdır.(Hacettepe Üniversitesi, Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü)

2.2.Öykü ve Masal İle İlgili Çalışmalar

Çocuk edebiyatının en önemli ürünleri arasında yer alan ve çocukların en çok tercih ettiği türler olan öykü ve masal ile ilgili üniversitelerimizde yapılan çalışmalardan bazıları şunlardır:

* Muhsine Yavuz (1996), “Masalların Eğitim İşlevleri ve Dil Öğretimindeki Yeri” (Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi)

* Nursel Cevher (1997), “Yabancı Dil Öğretiminde Yazınsal Bir Tür Olarak Öykünün Önemi” (Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi)

* Oğuz Özdemir (1998), “Yazınsal Bir Tür Olarak Öykünün Çevre Duyarlılığına Etkisi” (Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi)

* Alparslan Okur (2003), “Hayvan Masallarının Anadili Öğretiminde Dil, Üslup ve Eğitim Yönünden Yeri ve Önemi” (Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi)

* Ahmet Özler (2006), “İlköğretim 2., 4. ve 5. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Hikâye ve Masalların Eğitimsel İşlevleri” (Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi)

* Zeynep etinkaya (2007), “Masalların Türkçe ğretimindeki Yeri ve nemi” (Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Doktora Tezi)

3. BÖLÜM

YÖNTEM

3.1 Araştırma Modeli

Aytül Uncu Akal'ın öykü ve masal kitaplarındaki tema, dil ve eğitim öğelerini olduğu gibi ortaya koymak amacıyla çalışmamızda tarama yöntemi esas alınmıştır.

“Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır.”(Karasar, 2009:77)

3.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini çocuk edebiyatı, öykü ve masal ile ilgili kaynaklar ile Aytül Uncu Akal'ın öykü ve masal kitaplarından oluşan yetmiş iki eser oluşturmaktadır.

Aytül Uncu Akal'ın öykü ve masallarından oluşan yetmiş iki kitapta yüz yirmi iki anlatı bulunmaktadır. Bu yüz yirmi iki anlatı çalışmamızın örneklemine meydana getirmektedir.

3.3 Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada yer alan verilere kaynak taraması yoluyla ulaşılmıştır. Çocuk edebiyatı, öykü ve masal, tema, dil ve eğitim öğeleri ile ilgili kaynaklar için kütüphanelerden ve kitabevlerinden yararlanılmıştır. Aytül Uncu Akal'ın, öykü ve masal kitapları yayınevinden temin edilmiştir.

Konuyla ilgili kaynaklar incelenmiş, değerlendirme yapılmış ve elde edilen bulgular çalışmanın planına uygun olarak sunulmuştur.

3.4 Veri Çözümleme Teknikleri

Çalışmamızda, ilk olarak öykü ve masal türlerinin çocuğun hayatındaki yeri ve önemi tespit edilmiştir.

İkinci olarak çalışmamıza esas teşkil eden öykü ve masal kitapları incelenmiş, bu eserlerdeki tema, dil ve eğitim öğeleri saptanmıştır.

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1 Çocuk Kitaplarında Tema, Dil ve Eğitim Öğeleri

TEMA

Çocuk kitaplarında önemli unsurlardan biri de eserin temidir. Tema; “Öğretici veya edebî bir eserde işlenen konu, düşünce, görüş” (TDK, 2005:1945) şeklinde ifade edilir.

Öykü ve masal seçiminde tema, dikkat edilmesi gereken unsurların başında gelir. Temanın açık ve net olması, çocuğun eğitime katkıda bulunacak didaktik öğeler içermesi ve çocuğun ihtiyaçlarına cevap verir nitelikte olması gerekir. Bu sebeple ebeveynler ve eğitimciler çocuklara kitap önerirken titiz davranmalıdır.

Anne ve babanın; bir kitabı çocuğa okumadan önce mutlaka kendisinin okuyup değerlendirmiş olması gerekir. Anne-babalar bu değerlendirmede tek bir temanın işlenip işlenmediğine, temanın basit ve açık olup olmadığına, çocuğun temadan bir sonuç çıkarıp çıkaramayacağına bakmalı; konu içerisinde verilen örneklerin çocuğa uygun biçimde verilip verilmediğine, seçilen konunun çocuk için ilgi çekici olup olmadığına, kahramanların özelliklerinin çocuk tarafından benimsenip benimsenmeyeceğine, çocuğu olumlu yönde etkileyen iyi bir model olup olmadığına karar vermelidir. (Akbayır, 2008:54)

Çocuğun, kitaptaki iletiye doğru ve sağlıklı biçimde ulaşabilmesi için temanın çelişkilerden uzak, kesin ifadeler içermesi ve yanlış anlamalara neden olmaması gerekir.

Bir eserde temanın hiçbir tartışmaya yer bırakmayacak biçimde açık seçik belli olması gerekir. Teması belirsiz ya da değişik yorumlara elverişli bir eser, çocukları kararsızlık ya da yanlış anlamalara sürükler. Çocuk kitaplarında çocuğa ulaştırılacak eğitici ve öğretici niteliği olan bir temanın işlenmiş olması, çocuğun kitaptan yarar elde edebilmesi için çok önemlidir. (Yardımcı ve Tuncer, 2002:48).

Yazarlar, çocuklara yönelik kitaplarında; sevgi, saygı, dürüstlük, okuma ve öğrenme gibi çocuğun yaşından yola çıkılarak belirlenen ve gündelik yaşamıyla ilişkili olan temleri işlemektedir.

Yazarlar çocuklar için kaleme aldıkları eserde genellikle şu temalar üzerinde dururlar: Aile, yurt, ulus, doğa ve yaşama sevgisi; güzelliğe karşı bağlılık ve duygudaşlık (sempati); başkalarına karşı nazik, saygılı ve dürüst olmanın erdemi; cesurluğun, kahramanlığın, özverinin değeri; kişisel girişimin önemi; gelenek ve göreneklere karşı bağlılık ve duyarlılık. (Oğuzkan, 2006;375).

Tema olarak seçilen konunun, çocuğun psikolojisini ve duygu dünyasını olumlu yönde etkilemesi; çocuğu karamsarlıktan kurtarıp, onu mutlu edecek unsurlar barındırması gerekir.

“Mutlu aile ilişkilerini konu alan eserler, özellikle mutsuz ortamlarda yetişen çocuklara hem gerçek aile ilişkilerini anlatması, hem de hayali de olsa mutlu bir ortam sağlaması bakımından önemlidir.”(Şirin,2000:207)

Masal ve öykülerde, sevgiye, barışa ve huzura dayalı iletiler bulunmalı; çocuğun ruh sağlığını bozacak dayak, şiddet ve cinsellik gibi konulara yer verilmemelidir. Aytül Uncu Akal, Sevgili Masallara Ciddi Bir Bakış adlı incelemesinde bu konuya değinmektedir;

Masallardan çocuklarımız için bir yarar sağlayabilmek istiyorsak, klasik deyip görünmez bir dokunulmazlıkla örttüğümüz masalları, birer birer ortaya döküp, içerdikleri şiddet, cinsellik ve çağdışı kavramlar açısından tek tek elden geçirmemiz ve yeniden titizlikle değerlendirmemiz gerektiğini düşünüyorum. Adı masal olan her anlatıyı, derhal çocuk edebiyatına havale etmekten vazgeçmeli, başka konularda gösterdiğimiz duyarlılığı ve eleştirel bakışı masalda da uygulamalıyız.(2000:500)

Temanın, çocuğun içinde yaşadığı toplumla bağını güçlendirmesi, çocuğu toplumsallaştırarak ülke ve dünya sorunları konusunda bilinçlendirmesi gerekir.

Eserin içerisinde, çocuğa içinde yaşadığı toplumun ve dünyanın bir parçası olduğu hissettirilmeli, onu toplum ve ülke sorunları hatta bu sorunların çözüm yolları hakkında bilgilendirmelidir. Böylece çocuk gerçek hayatla eserde karşılaştığı hayat arasında bir bağ kurabilecektir. Ancak bu yapılırken esere ideolojik açıdan yaklaşılmasına özen gösterilmelidir. İşlenen konularla çocuğun toplumsallaşmasına katkı sağlanmalı, ona toplumun bir parçası olduğu ve ondan soyutlanamayacağı bilinci verilmelidir. (Sever, 2000:644)

Çocuk kitaplarında işlenen temanın, çocuğun yaratıcılığını geliştirmek gibi bir işlevi de vardır. Öykü ve masallarda hayal gücünü zenginleştirici ve yaratıcılığın sınırlarını arttırıcı konulara değinilmeli, bilhassa ilköğretim dönemindeki çocuklar bu tip kitaplara yönlendirilmelidir.

Bu dönemlerde çocukların yaratıcılıklarını desteklemeye uygun hikâyeler etkili olmaktadır. Öğretmenler, öğrencilerini bol miktarda hikâye okumaya özendirmeli, onlara düşüncelerini rahatça ortaya koyacakları çalışmalar yaptırmalı, çocukları okuduklarından önemli gördüklerini kazanıma istekli hâle getirmelidirler. (Argun, 2004:53)

Çocuk kitaplarında, iletiye çocuğun düşünerek ve yorumlayarak ulaşması gerekir. İletinin doğrudan doğruya verilmesi ve sadece didaktik amaç güdülmesi, çocuğun öğrenme çabasını engeller ve kitaptan soğumasına neden olur. Bu konuda Sedat Sever, Aytül Uncu Akal'ın bir eserini şöyle anlatır;

Akal'ın (1996) Ben Minicik Bir Bebektim adlı kitabında (3+), “Artık büyüdüm, kocaman kız oldum! Bazen babamla işe bile giderim. Babamın iş yerine bayılırım. Babam renk renk düğmeler satar.” tümceleriyle başlayan anlatım, kahramanın babasına yardım etmek için düğmeleri, renklerine göre ayırıp yerleştirmesiyle devam eder. Anlatının sonunda, babası: “Aferin çok çalıştın.” diyerek kendisine ödül olarak on tane renkli düğme verir. Öykü, seslendiği çocukların düş dünyasını renklendiren, onları kitabın ve edebiyatın özgün dünyasına çeken ilginç bir sonuca bağlanarak bitirilir. (Sever, 2003:135)

Eğitim, çocukla yaşam arasındaki bağıdır. Çocuklar için hazırlanan kitaplar da, çocuğun ruhsal gelişiminin sağlıklı olmasına, hayata uyum sağlamasına ve gerçek hayatta karşılaştığı sorunları çözebilmesine yönelik eğitsel öğeler içermelidir.

Kitap, çocuğun eğitim ve öğretimine katkıda bulunmalı; eğitim ortamı, çocuğun yaratıcılığının farkına varmasını ve onu geliştirmesini sağlamalıdır.

Yaratıcı bireyleri yetiştirmede eğitim programları çok önemlidir. Teknolojide olan değişimler doğal olarak eğitim programlarındaki değişimi de beraberinde getirmektedir. Çağdaş eğitim; okul öncesi dönemden başlayarak çocuğun düşüncelerini merak etme, gözlem buluş yeteneklerini geliştirme amacını taşır. Geleneksel eğitim sistemi ise çocukta yaratıcılığı köreltmektedir. (Argun, 2004:91)

Kitap, çocuğun hatalarını düzeltir, eksiklerini giderir. Çocuğa okuma alışkanlığı kazandıran; duygu, düşünce ve beğenilerini şekillendiren kitabın politik ve ideolojik öğelerden arındırılması ve olumlu eğitsel iletiler içermesi gerekir.

Kitabı, çok yararlı bir eğitim aracı olarak göklere çıkardık. Ama bilindiği gibi kitaplar, iki yüzü keskin kılıç gibidir. Kimi kitaplar, yetersiz kişiler tarafından, hiçbir konuda özen gösterilmeden, çalakalem yazılmıştır. Bunların, yarardan çok okura zarar vereceği kesin bir gerçektir. Öte yandan,

çocuk ve gençlere yönelik kitaplara, ideoloji ve politika bulaştırılmaktadır... Bu tür politik ve ideolojik kökenli uygulamalarla, hem topluma hem de çocuklara, büyük haksızlık yapılmaktadır. Söz konusu yönlendirmeler, çocuk haklarına da aykırıdır. Çocuğun yaşamla ilgili salt gerçeği ve doğruyu öğrenmesi engellenmekte bu yolla eğitim öğrenim özgürlüğü kısıtlanmaktadır. (Dayıoğlu, 2006:17)

DİL

Çocuk edebiyatı ürünlerinde eseri meydana getiren en önemli unsur dildir. Ergin’e göre dil; İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabi bir vasıta; kendi kanunları içinde yaşayan ve gelişen canlı bir varlık; milleti, birleştiren, koruyan ve onun ortak malı olan sosyal bir müessese; seslerden örülmüş muazzam bir yapı; temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış, bir gizli antlaşmalar ve sözleşmeler sistemidir. (2002:13)

Aksan ise dilin çok yönlülüğüne dikkat çekmektedir:

Dil, bir anda düşünemeyeceğimiz kadar çok yönlü, değişik açılardan bakınca başka başka nitelikleri beliren, kimi sırlarını bugün de çözemediğimiz büyüklü bir varlıktır. O gerek insan, gerek toplum, gerekse insan ve toplumdan ayrı düşünölemeyecek olan bilim, sanat, teknik gibi bütün alanlarla ilgili bulunan, aynı zamanda onları oluşturan bir kurumdur. (2003:11)

Bu tanımların ortak noktası, dilin çok eski bir geçmişe sahip olduğu, belli kurallara bağılı bulunduğu ve milletin ortak malı sayıldığıdır. Dilin önemli özelliklerinden biri de, insanlar arasındaki iletişimi sağlamasıdır.

“İnsanların çevresiyle ilişki kurma gereksinimi en temel sorunlardan biridir. Dil, her şeyden önce bir iletişim aracıdır. İletişim, toplumsal nitelikli dilin ilk işlevidir.” (Yardımcı, 2002: 14)

Dil, insanlar için vazgeçilmez bir unsur, yaşamda yeri doldurulmayacak bir araçtır. Belki de bu sebeple, her insan dili öğrenme potansiyeli ile doğar. Fakat dil gelişimi, bireyin tek başına edinmeyeceğı ancak toplum içinde kazanabileceğı bir yetenektir.

“Tüm insanlar dili edinme gizil gücü ile dünyaya gelirler. İnsanın biyolojik gelişimi ve beyin evrimi dikkate alındığında dili edinme yeteneğinin var olduğunu kabul etmemek yanıltıcı olur. Ne var ki dil, çocuğun dünyaya geldiğı kültürel topluluk içinde sosyal etkileşim ve iletişim yoluyla kazanılır.” (Topbaş, 2006: 15)

Çocuk, anne ve babasını izleyip dinleyerek jest ve mimikleri öğrenir, dile dair ilk kazanımlarını elde eder. Bu sebeple anne babalar anadili düzgün ve etkili bir biçimde kullanmalı, çocuğu, dilin anlatım güzelliklerini ve milletin kültür birikimini yansıtan masal, öykü ve şiir gibi edebi türlerle tanıştırmalıdır.

Dil, aynı zamanda düşüncenin anahtarıdır. İnsanın duygu ve düşünce üretmesinde ve bunu başkalarına aktarmasında etkilidir.

Dil ile düşünce organı olan insan beyni destekleşe oluşmuş olmalıdırlar. Öyle ki sonuçta dil düşünmenin de bir vasıtası olmuştur. Ana dilimizden cümleler kurarak düşünürüz. Dil olmasa düşünce ve duygu da gelişmezdi, insan topluluğu ilerlemez, bir medeniyet yaratamazdı. (Banguoğlu, 2007: 9,10)

Medeniyetlerin ortaya çıkışından bu yana var olan, uzun ve köklü bir gelişim süreci geçiren dil; insanın iç dünyasını, duygularını, düşüncelerini, sevinçlerini ve hüznlerini ifade etmesini sağlayan en önemli araçtır.

Arzu, istek, duygu, hayal, düşünce, fikir ve inançlarımızın en basit ifadesinden en giriftlerinin sezdirilmesine; dış dünyanın en yalın tasvir veya tanıtımından iç dünyamızın en karmaşık dalgalanmalarının ifadesine kadar uzanabilen dil, zaman içinde ve insanın ihtiyaçları doğrultusunda gelişmiş, zenginleşmiştir. (Çetişli, 2008:20)

Dili öğrenen çocuk, aynı zamanda toplumu, gelenek-görenekleri ve kültürü de öğrenir. Dil ve kültür birbirinden beslenen ve birbirini tamamlayan öğelerdir. Dil, kültürün taşıyıcısı ve aynasıdır.

“Dili olmayan bir kültür olamayacağı gibi kültürü olmayan bir dil de olamaz.” (Leakey ve Lewin, 1999: 160)

Çocuğun dil gelişimi ailede başlar ve yakın çevrede devam eder. Okul öncesi dönemde masallar vasıtasıyla dilin ana hatlarını sezen çocuk, okul döneminde dil bilgisi dersleri, yapılan çeşitli etkinlikler ve okuduğu hikâyelerle dilin kurallarını ve inceliklerini kavrar.

Bu dönemde çocuğa, eğitsel özellikler taşıyan, sözcük dağarcığını geliştirecek ve kendini ifade etmesini sağlayacak kitaplar verilmelidir. Seçilen kitaplarda sade ve açık bir dil kullanımı ve canlı bir anlatım olmalıdır.

“Çocukların ilgiyle okuduğu metinler, temada anlama ve kavrama düzeyine uygunluk, dil ve anlatımda canlılık gibi özellikleriyle öne çıkarlar.” (Akbayır ve Şahin, 2005:198)

Eserin başarısını ve okunmasını sağlayan en önemli faktör dildir. Dolayısıyla bütün çocuk edebiyatı ürünlerinde etkileyici bir dil, çocuğa kitap sevgisi ve okuma alışkanlığı aşılar.

“Hangi türde metin olursa olsun, dil ile anlatım sağlam ve başarılı ise, o metinler ilgiyle okunur. Bunu da sağlayan edebiyatın yaratıcı ve etkileyici gücüdür. O nedenle okunan eserlerde, dil ve üslup ayrı bir öneme sahiptir.” (Tuncer, 2008:29)

Özkan ve Yılmaz, iyi bir çocuk kitabının dilsel özelliklerini şöyle sıralar;

- Çocuk kitaplarında açık, anlaşılır, duru ve akıcı bir dil kullanılmalıdır.
- Anlatım, okuyanın rahat anlayabileceği biçimde olmalıdır.
- Cümleler hitap ettiği grubun düzeyine uygun uzunlukta ve genellikle kısa olmalıdır.
- Anlatımda tek özne ve yüklemden oluşan cümlelere öncelik verilmelidir.
- Edilgen çatılı fiiller yerine etken çatılı fiiller kullanılmalıdır.
- Kitaplar özenle hazırlanmalıdır.
- İfade ve sözcükler çocukların yaş, yaşam düzeyleri ve kavrama güçlerine uygun olmalıdır.
- Çocukların sözcük hazinelerini geliştirecek sözcük ve deyimler kullanılmalıdır.
- Yersiz sıfat kullanımından kaçınılmalıdır.
- Yöresel kelime ve deyimler kullanılmamalıdır.

- Kelimeler doğru anlamlarıyla kullanılmalıdır.
- Kitaplarda dizgi yanlışlıkları olmamalıdır.
- Noktalama işaretleri doğru biçimde ve özenle kullanılmalıdır. (2006: 770)

EĞİTİM

Tema ve dil öğeleriyle birlikte iyi bir eser için vazgeçilmez özelliklerden biri de eğitimidir.

“Eğitim, kişiye belli bilgi ve beceriler aktarıp, değer yargıları aşılayarak onda istenen davranışları geliştirme sürecidir.” (Yörükoğlu, 1983:101)

Kişide davranış değişikliği oluşturmayı hedefleyen eğitim, insanın her açıdan gelişmesini, duygusal tepkilerini kontrol etmeyi öğrenmesini ve bireyi, hak ve özgürlüklerini bilen medeni bir vatandaş olarak topluma kazandırmayı amaçlar.

Okul öncesi ve okul dönemi, çocuk için eğitim sürecinin en yoğun ve kritik olduğu süreci kapsar. Bu süreçte çocuğa, sağlıklı, bilinçli, yaratıcı ve üretken bir kişi olarak yetişebilmesini sağlayacak tarzda bir eğitim verilmeli, çocuk içinde yaşadığı toplumun pasif bir üyesi değil, aktif bir vatandaşı olarak yetiştirilmelidir.

Çağdaş anlayışa göre eğitimin genel amacı; bedence, ruhça sağlıklı, topluma etkin şekilde uyabilen insanlar yetiştirmektir. Diğer bir deyişle toplumsal, çevresel koşullara sorgulamadan aynen uymak ve sürdürmek (edilgen uyum) yerine toplumu ileri götürebilecek, geliştirebilecek değişimleri de sağlayabilecek (etken uyum) bireyler yetiştirmektir. (Yeşilyaprak, 2006:2)

Eğitimin, çocuğun hayatındaki rolü yadsınamayacak kadar büyüktür. İyi bir eğitim alan çocuk, hem okulda akademik başarıyı yakalayacak hem de sahip olduğu yetenekleri ve gücü doğru ve dengeli kullanmayı öğrenecektir.

“Bitkiler ziraatla, insanlar eğitimle yetişir. İnsan ne kadar güçlü doğarsa doğsun, kullanmayı öğreninceye kadar bu gücü, yararsız olur. Hatta başkalarının yapacağı yardımı engellediği için kendisine zarar bile verebilir.” (Rousseau, 2003: 24).

4.2. AYTÜL UNCU AKAL'IN ÖYKÜ KİTAPLARININ İNCELENMESİ

4.2.1. ATATÜRK OLMAK (2005)

4.2.1.1. Özet

Küçük çocuk, büyüdüğünde hangi mesleği seçeceğine bir türlü karar veremez. Babasının mesleği olan tuhafiyeciliği ve annesinin mesleği olan eczacılığı düşünür. Eniştesinin doktor, halasının öğretmen ve teyzesinin ressam olduğu aklına gelir. Bilgisayar mühendisliğinin, mimarlığın, kaptanlığın ve pilotluğun kendisine göre olmadığına karar verir. Şarkıcı ya da futbolcu olmak da istemez. Bir gün öğretmeni, Atatürk'ü anlatır. Atatürk'ün ülkemizi düşmanlardan kurtardığını ve cumhuriyeti kurduğunu söyler. Duyduklarından çok etkilenen çocuk, büyüyünce Atatürk gibi olmayı ister. Eve dönünce düşüncelerini anne ve babasıyla paylaşır. Ailesi ise kimsenin Atatürk gibi olamayacağını anlatır. Çocuk, okula gidince öğretmene Atatürk olmak istediğini, fakat herkesin bu düşünceyle alay ettiğini açıklar. Öğretmeni ise, Atatürk'ün yaptıklarını anlayan, düşüncelerini izleyen ve ilkelerini koruyan herkesin Atatürk gibi olabileceğini dile getirir. Çocuğun içi sevinçle dolar.

4.2.1.2. Tema

Eserde Atatürk sevgisi işlenmektedir. Çocuklara Atatürk'ün düşüncelerini, yaptıklarını ve cumhuriyeti anlatarak onlara Atatürk'ü tanıtmak ve sevdirmek hedeflenmektedir.

4.2.1.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi (Atatürk Sevgisi)

Kitabın tamamında Atatürk anlatılmakta; çocukların Atatürk'ün ilke ve inkılaplarını, Türk milleti için yaptıklarını öğrenmesi amaçlanmakta ve bu şekilde çocuklara Atatürk sevgisi aşılanmaktadır.

“Bir gün sınıfta öğretmeni Atatürk'ü anlatmış. Ülkemizi düşmanlardan kurtardığını, Cumhuriyet'i kurduğunu söylemiş. (s.9)

Kitapta, Atatürk ulaşılmaz bir kişi olarak gösterilmemekte, çalışan ve onu anlayan herkesin Atatürk gibi olabileceği mesajı verilerek çocuklar karamsarlıktan kurtarılmaktadır.

Her mesleğin bir okul var, var ama... Atatürk olmanın okulu yoktur çocuğum. Çünkü her Türk çocuğu aslında biraz Atatürk'tür!

Nasıl yani? diye merakla sormuş çocuk.

Atatürk'ün yaptıklarını anlar, düşüncelerini izler, ilkelerini korursan, sende ondan bir parça var demektir.

Çocuk sevinmiş. Yani ben Atatürk olabilir miyim?

Öğretmen yine gülmüş. Atatürk'ü anlıyorsan, o zaten her zaman senin içindedir. (s. 18-19)

4.2.2.SANATÇININ SİHİRLİ ODASI / SİHİRLİ KAPI 1 (2002)

4.2.2.1.Özet

Şehrin kalabalığından ve gürültüsünden uzak bir evde Muti adında bir seramik sanatçısı yaşar. Muti, çamuru yoğurur, şekillendirir, boyar, sonra da evinin arka bahçesindeki seramik fırınında pişirir. Yaptığı seramikleri sanatçılar pazarında satar. Diğer sanatçıların eserleri uzun süre satılmazken, Muti pazara gider gitmez heykelticiklerini satıp eve döner. Bu duruma çok şaşırان sanatçılar Muti'nin sırrını öğrenmesi için birini görevlendirirler. Muti'yi izlemekle görevlendirilen ressam, onun çalışma odasına baktığında içerde kar yağdığını ve kış mevsimi yaşandığını görür. Ürünlerini satabilmek için kendilerinin de soğuk havada çalışmaları gerektiğini söyler. Diğer sanatçılar ressama inanmaz, Muti'yi izleme görevini heykeltıraşa verir. Heykeltıraş, Muti'nin odasının her türlü hayvanla dolu olduğunu görür. Sanatçılar heykeltıraşın hayal gördüğünü düşünür. Ebru sanatçısı görevlendirilir. O da Muti'nin odasında her çeşit kuşla karşılaşır. Muti, o gün pazarda kuş heykellerini satar ve herkes tarafından çok beğenilir. Sanatçılar bir araya toplanıp Muti'nin evine gider ve ona sırrını sorar. Muti'nin sırrının eserlerini oluştururken hayal gücünü kullanmak ve duygularını eserlere yansıtmak olduğunu, bu yüzden heykelticiklerinin herkes tarafından beğenildiğini öğrenirler.

4.2.2.2.Tema

Sanatçı yaşamını konu alan eserde, çalışma temi ele alınmaktadır. Eserleri herkes tarafından beğenilen iyi bir sanatçı olabilmek için, çok çalışmak gerektiği ve yaratma sürecinde hayal gücünden yararlanmanın faydaları anlatılmaktadır.

4.2.2.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Çalışma

Öyküde sanatçıların başarılı olabilmek için çok çalışmaları ve eserlerini oluştururken hayal güçlerini kullanarak yaratıcı olmaları gerektiği bildirilmektedir.

Bunu nasıl başarıyorsun? diye sormuş arkadaşları merakla. Ne olur, bu işin sırrını bize de anlat.

Muti gülümsemiş, işin içinde sır yok, hayal gücü yok yalnızca, demiş. Hangi konuda çalışmak istiyorsam, hayal gücümle çevremi o konu ile ilgili ayrıntılarla dolduruyorum. Böylece daha coşkulu, daha yaratıcı oluyorum.

Muti'nin arkadaşları buna çok şaşırmışlar. Çiçeklere, kelebeklere, kuşlara bakıp, ama senin hayallerini biz de görebiliyoruz! demişler.

Bu çok doğal, demiş Muti. Sizler de sanatçısınız... Sizler de hayallerinizi gerçeğe dönüştürebilirsiniz... Ancak, hayallerinizi yüreğinizde hissetmelisiniz. İşte o zaman hayalleriniz yapıtlarınıza da yansır. (s.29)

4.2.3.KARDEŞİMİN SİHİRLİ OKULU / SİHİRLİ KAPI 2 (2002)

4.2.3.1.Özet

Küçük bir çocuğun, bebekliğinde yaramaz olan ancak büyüyünce sessizleşen, koşup oynamayan bir kardeşi vardır. Bu çocuk, bilgisayarın önünde yemek yemek, bilgisayarın üstünde uyumak ve bazen tuvalete gitmek dışında bir şey yapmaz. Sonunda küçük kardeş okula başlar. Bilgisayarından ayrıldığı için çok üzülür ve dersleri dinlemez. Öğretmeni okulda bilgisayar odası olduğunu ve oraya gidebileceğini söyler. Çocuk, önce müzik odasına girer ve çok güzel davul çalar. Bale odasına girip dans eder, resim odasında bir kızın resmini yapar ve herkesi

kedine hayran bırakır. Kütüphaneye gittiğinde kütüphane görevlisiyle karşılaşır. Okuma-yazma bilmediği için, kütüphaneden çıkmaya çalışırken kütüphane görevlisi resimli çocuk kitaplarına bakmasını önerir. Kitapların renkli dünyasını çok seven ve okulda eğlenceli vakit geçiren çocuk, o günden sonra bilgisayar bağımlılığından kurtulur.

4.2.3.2.Tema

Çocuk hayatının anlatıldığı eserde “çalışma” temi vurgulanmaktadır. Okula yeni başlayan çocukların zorlandığı, bu sürece alışmakta sıkıntı yaşadığı, okulu ve dersleri eğlencesiz bulduğu anlatılmakta, çocukların okula uyum sağlaması hususunda, anne babalara ve öğretmenlere önemli görevler düştüğü hatırlatılmaktadır.

4.2.3.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Çalışma (Okulu ve Dersleri Sevme)

Öyküde, okula yeni başlayan çocukların yaşadığı sıkıntılar gösterilmektedir. Çocukların okulu sevmesi ve derslerden keyif alması için öğretmenin çocuğa karşı toleranslı olması gerektiği ve onu yönlendirmesinin önemi hissettirilmektedir.

-Dersi neden dinemiyorsun?

-Çok sıkıcı, okulu sevmiyorum.

-Sen neyi seviyorsun?

-Bilgisayarımı! Bilgisayarımı istiyorum!

-Bu okulda da bilgisayar odası var. Bunu biliyor muydun?

-Orda bilgisayar oynayabilir miyim?

-Yalnız başına bilgisayar odasına gidebilecek misin?

-Evet.

-Kapıdan çıkınca sağa dön. Koridorun sonuna kadar yürü, soldan ikinci kapı... Sakın şaşırma! (s.16)

Kitapta ayrıca öğretmen dışında kütüphane memuru gibi okuldaki diğer görevlilerin de çocukların okula adaptasyonuna yardım edebileceği belirtilmektedir.

-Raflardakiler hiç de bilgisayara benzemiyor.

-Kitap bunlar! Okumak için...

-Ama ben daha okumayı bilmiyorum ki!

-O zaman resimlerine bak. Resimli çocuk kitapları şu tarafta... (s.33)

4.2.4.ÖĞRETMENİN SİHİRLİ ŞAPKASI / SİHİRLİ KAPI 3 (2002)

4.2.4.1.Özet

Öğrenciler, sınıfa girip eski öğretmenleri yerine gelen şapkalı bir yabancıyla karşılaşınca şaşırır. Kimisi ağlar, kimisi kızarır, kimisi de bağırır. Zira hepsi doğum iznine ayrılan eski öğretmenini ister. Yeni öğretmenleri ise çok eğlenceli bir dönem geçireceklerini, derslerin çok güzel geçeceğini söyler. Ülkeleri gezip, yeni insanlar tanıyacaklarını, denizlerde, dağlarda dolaşacaklarını ve gökyüzünde gezeceklerini anlatır. Öğrenciler yeni öğretmenlerinin anlattıklarına inanamaz. Şapkalı öğretmen, hayvanlar konusunu anlatırken çocuklar kendilerini bir anda ormanda bulur. Sonraki günlerde tarihi eserler konusu için müzeye, sayı sayma işlemi için şeker kavanozlarıyla dolu bir dükkâna, müzik araçları, sesler ve ritim konusunda konservatuara ve beden eğitimi dersi için yeşil bir alana giderler. Her gün yeni ve güzel şeyler öğrenen, çok keyifli vakit geçiren öğrenciler derslerin çok önemli olduğuna karar verir ve her derse büyük bir istekle gelir.

4.2.4.2.Tema

Eserde, çalışma temi işlenmektedir. Çocuklara bilgi vermek, okulu sevdirmek ve derslerin önemini kavramalarını sağlamak için onlara yaparak-yaşayarak öğrenme fırsatı verilmesi ve yeni eğitim-öğretim yöntemleri kullanılması önerilmektedir.

4.2.4.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Çalışma

Öğrencilerin okulu sevmediği, dersleri sıkıcı ve yararsız bulduğu anlatılmakta, bu durumu değiştirmenin öğretmenin elinde olduğu ifade edilmektedir.

Bu dönem çok ilginç şeyler öğreneceğiz, dedi yeni öğretmen. Ders yaparken çok eğleneceğiz...

Çocuklar yüzlerini iyice buruşturup daha da somurttular. Ağlayanlar, seslerini yükselttiler.

Dersler hiç eğlenceli değildir, dedi biri. Üstelik çok da sıkıcı... diye söylendi kıvrıkcık saçlısı. Bu yeni öğretmen de hiçbir şey bilmiyordu galiba... (s.9)

Çocukların okulu ve dersleri sevmesi ve öğrenmeye istekli olması için onlara yaparak-yaşayarak öğrenme fırsatı verilmesi önerilmektedir.

Ertesi sabah çocuklar sınıfa koşarak girdiler. Yeni öğretmenleri masanın kenarına dayanmış, onları bekliyordu.

Günaydın çocuklar!

Yine ormana mı gideceğiz?

Yeni öğretmen gülererek yanıtladı: Bugün konumuz sanat eserleri. Müzeye gideceğiz. Müzenin nasıl bir yer olduğunu bilen var mı? (s.19)

Yarışmada Centilmenlik

Masalda, çocuklara kazandırılması gereken olumlu davranışlardan da bahsedilmektedir. Yarışmanın anlamının kazanmak değil, karşılıklı sevgi ve saygı olduğu, birlikte keyifli vakit geçirilmesi gerektiği öğütlenmektedir.

“Dostça oynamayı ve kardeşçe yarışmayı unutmayın çocuklar, dedi yeni öğretmen. Sporun anlamı ille da kazanmak değildir.” (s.32)

4.2.5.DEDEMİN SİHİRLİ DOLABI / SİHİRLİ KAPI 4 (2002)

4.2.5.1.Özet

Küçük çocuk, anneannesinin ve dedesinin evine gidip oynamayı, eğlenmeyi çok sever. Bir gün dedesi ölür ve anneanesi başka biriyle evlenir. Çocuk, artık anneannesinin yanına gitmek istemez. Anneanesi ise yeni eşiyle torunun dede-torun ilişkisinin gelişmesi için elinden geleni yapar. Çocuğun yeni dedesi de onu kendine alıştırabilmek için çabalar. Çocuğun onları ziyarete geldiği bir gün, çocuğa sihirli dolabını göstereceğini söyler. Birbirlerini tanırlarsa iyi arkadaş olabileceklerini belirtir. Dedesi, ellerini yıkamak için banyoya girdiğinde çocuk dolaba bakmaya gider. Dedesi küçükken bir aslandan korktuğunu, bir çiftlikte yaşadığını ve arkadaşlarıyla bir müzik grubu kurduğunu söyler. Ayrıca pilot olduğunu açıklar. Bir anda dolaptan, dedesinin anlattığı aslan, yaşadığı büyük çiftlik, müzisyenler ve bir uçak fırlar. Küçük çocuk, gördükleri karşısında şaşkına döner. Dedesi banyodan çıkıp yanına gelir ve dolabın kapağını açar. Her şey yerli yerinde, sakin şekilde durmaktadır. Dolabın sihirli olduğunu anlayan çocuk, yeni dedesini çok sever.

4.2.5.2.Tema

Aile ilişkilerini anlatan eserde “sevgi” temi işlenmektedir. İnsanın sevdiği bir akrabasını kaybedince çok üzüldüğü ve bu sürece alışmakta zorlandığı belirtilmektedir. Sevgi ve hoşgörü sayesinde insanların zor günlerini daha kolay atlattığı vurgulanmaktadır.

4.2.5.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi

Temadan da anlaşıldığı gibi, eserde sevgi üzerinde durulmaktadır. Küçük bir çocuğun çok sevdiği dedesini kaybedince üzüldüğü ve anneannesinin yeni eşini kabullenmekte zorlandığı anlatılmaktadır.

Eskiden anneannemle dedemin evinde kalmaya bayılırdım. Oyunlar oynar; çok eğlenirdik.

Şimdi orada yabancı biri var. Annemle babam, ona dede demem gerektiğini söylüyorlar ama söylemeyeceğim işte. O benim dedem değil ki!

Benim dedem çok uzaklara gitti. Bir daha dönmeyecekmiş. Olsun, ben yine de dede istemiyorum. (s.3)

Yine de çocuklara sevgi ve şefkatle yaklaşıldığında onlarla iletişim kurmanın mümkün olduğu belirtilmektedir.

Bak bu benim özel dolabım. İçindekileri görmek ister misin? Ama biraz bekle. Önce yüzümdeki şu boyaları temizleyeyim...

Bu arada sana biraz kendimden söz edeyim. Birbirimizi tanırsak, belki iyi arkadaş olabiliriz. (s.15)

4.2.6.KÜÇÜK PRENS'İN DOĞUM GÜNÜ / MEVSİMLER KRALI'NIN MACERALARI 1 (2002)

4.2.6.1.Özet

Mevsimler Kralı, derin uykuda olduğundan, ilkbahar vaktinde gelmez. Kraliçe, Kral'ı uyandırabilmek için, Saray Horozu'nu çağırır. Kral, gürültüden rahatsız olur ve tekrar uyumak ister. Kraliçe, Küçük Prens'in doğum gününün geldiğini ve doğum gününü baharda kutlamayı sevdiğini hatırlatınca kral uyanır ve boyalarını hazırlamaya gider. Kral, sapsarı bir güneş, gümüş rengi yıldızlar ve rengârenk çiçekler için kazanlarda boya karışımları hazırlar. Kraliçe, Kral'a gökyüzünü maviye boyamadan önce gri bulutları toplayıp yıkaması gerektiğini hatırlatır. Kral, uzun gökyüzü merdivenine çıkar; fakat inerken ayağı bulutlara takıldığından havada asılı kalır. Kraliçe ve Prens, Kral'a yardım etmeye giderken boya kazanlarını devirir, boyalar birbirine karışır. Kral'ı kurtarıp kahvaltı yaparlar. Öğleden sonra Kral, bahar hazırlıklarına devam eder. Kraliçe doğum günü pastasını hazırlar, Küçük Prens oyuncaklarıyla oynar. Kral, şaşkınlık içinde saraya döner. Kraliçe ve Prens dışarı çıkınca mor ağaçlar ve yeşil gökyüzüyle karşılaşır. Boyalar birbirine karıştığı için doğanın renginin değiştiğini anlarlar. Bütün olanlara rağmen, Küçük Prens'in doğum günü partisi çok güzel geçer.

4.2.6.2.Tema

“Sevgi” teminin işlendiği masalda, aile bireylerinin birbirlerine olan sevgisi ve dayanışması anlatılmaktadır.

4.2.6.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi (Aile Sevgisi)

Eserde anne babaların çocuklarını çok sevdiği, hasta ve yorgun bile olsalar çocukları için her türlü fedakârlığı yaptığı ifade edilmektedir.

Sonunda Kral homurdanarak uyanmış ve yorganına daha sıkı sarılıp söylenmiş:

Öff, gürültü etmeyin de sıcacık yatağında biraz daha uyuyayım.

Kraliçe, Böyle giderse bahar gelmeden yazı getirmek zorunda kalacaksın, demiş Kral’a. Tembellik etme de, bir an önce baharı hazırla. Bugün Küçük Prens’in doğum günü. Bilirsin Küçük Prens doğum gününü baharda kutlamaya bayılır.

Haklısın, nasıl da unutmuşum! diyerek yatağından fırlamış Kral. Hemen boyalarını hazırlayayım. (s.7-8)

Aile bireylerinin zor zamanlarda birbirlerine yardım ettikleri ve dayanışma içinde hareket ettikleri sezdirilmektedir.

“Ertesi sabah; Kral, Kraliçe ve Küçük Prens erkenden kalkıp hep birlikte çalışmışlar.

Gökyüzünü sabunlu sularla silmişler, mor yaprakları toplamışlar, çimenleri yıkamışlar...” (s.37)

4.2.7.SARAY HOROZU’NUN DOĞUM GÜNÜ / MEVSİMLER KRALI’NIN MACERALARI 2 (2002)

4.2.7.1.Özet

Yazın ilk günü, doğum günü olan Saray Horozu çok heyecanlıdır. Bir türlü uyuyamadığından erkenden Kral’ı uyandırır. Erken uyandırılmaktan hoşlanmayan

Kral, horoza terliğini fırlatır. Kraliçe, Kral'ın horultusunu duymamak için kulağını tıkaçla kapattığından, Küçük Prens de kafasındaki uzay başlığıyla uyuyakaldığından kimse Saray Horoz'unu duymaz. Saray Horozu, kimse erken kalkmak istemediği için kırıılır ve bir daha ötmemeye karar verir. Öğlen olduğunda saray halkı uyanır. Kral herkesin hazırlanmasını ister ve yaz tatiline çıkacaklarını söyler. Saray Horozu, doğum günü unutulduğu için çok üzülür. Küçük Prens, Saray Horozu'nun doğum gününü hatırlar ve ailesine de hatırlatır. O sırada sarayın bahçesini su basar. Saray Horozu, bir kovanın içinde ağaçta asılı kalır. Kral ve ailesi önce Saray Horozu'nun doğum gününü kutlamaya daha sonra da tatile çıkmaya karar verir. Eve dönen Saray Horozu, kendisi için hazırlıklar yapıldığını ve doğum gününün unutulmadığını görünce mutlu olur.

4.2.7.2.Tema

Hayvan hayatı konulu eserde “sevgi” temi öne çıkmaktadır. Hayvanlarla insanların dost olduğu belirtilmekte, insanların hayvanlara değer verdiği ve onları koruduğu vurgulanmaktadır.

4.2.7.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi (Hayvan Sevgisi)

Eserde insanların, hayvanları sevdiği, koruduğu ve onlara değer verdiği açıklanmakta, insanların ve hayvanların dost olduğu belirtilmektedir.

Kral, İşte harika oldu! Haydi, hazırlanın, ormanda tatile gidiyoruz, demiş.

Küçük Prens atılmış. Hani önce Saray Horozu'nun doğum günü kutlayacaktık?...

Kraliçe, Küçük Prens'e hak vermiş: Mevsimi bir an önce hazırla, diye uyarmış Kral'ı. Doğum gününü kutlayalım, tatili sonra düşüneriz.

Kral, Tamam, boya süpürmesini getireyim o zaman, demiş. Küçük Prens, peki ama Saray Horozu nerede? diye sormuş merakla. Saatlerdir ortalarda görünmüyor... (s.26)

4.2.8.MEVSİMLER KRALI'NIN DOĞUM GÜNÜ / MEVSİMLER KRALI'NIN MACERALARI 3 (2003)

4.2.8.1.Özet

Mevsimler Kralı, doğum gününde erkenden kalkar, güzel bir sonbahar sabahı hazırlamaya karar verir. Sarı ve kırmızı boyası kalmadığını görünce motosiklete binip markete gider. Geç uyanan Kraliçe ve Prens, pencereden bakınca sonbahar yerine yazdan kalma bir günle karşılaşır. Kral'ın ve Saray Horozu'nun sarayda olmadığını fark ederler. Boya ve doğum günü pastası alan Kral, saraya döndüğünde Kraliçe'yi ve Küçük Prens'i kendisini beklerken bulur; ağaçları, çimenleri boyayarak sonbaharı getirir. Eve gidip yaş günü pastasını yemek ister, fakat bahçesi yine yemyeşil olur. Tekrar ağaçları ve çimenleri sarı ve turuncuya boyar, evine girdiğinde aynı sonuçla karşılaşır. Sonunda Küçük Prens'in yazı çok sevdiği için, sonbaharın gelmesine izin vermediği ortaya çıkar. Ailece sonbaharı getirmek için çalışır ve doğum günü pastasını yerler.

4.2.8.2.Tema

Bu hikâyede serinin diğer kitaplarında olduğu gibi “sevgi” temine değinilmektedir. Aile üyelerinin birbirlerine olan sevgileri ve dayanışmaları sergilenmektedir.

4.2.8.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi (Aile Sevgisi)

Bu hikâyede de serinin diğer kitaplarında olduğu gibi aile üyeleri birbirine çok düşkündür. İşleri yoğun ve zor olduğundan takım çalışması yapmaktadır.

“Haydi, bakalım, hep birlikte çalışalım. Yoksa sonbahar bugüne yetişmez. Pastayı da yiyemeyiz... diye uyarmış Kraliçe.”(s.37)

Eserde doğanın dengesi ve mevsimlere olan sevgi gibi konular da işlenmektedir.

Kraliçe o sabah çok geç uyanmış. Saray penceresinden bahçeye bir göz atmış ki, o da ne! Sonbaharın başladığına dair hiçbir iz yokmuş. Gökte hâlâ yaz güneşi parlıyormuş.

Kral, her yıl doğum gününü sonbaharın ilk gününde kutladığını unuttu mu yoksa? demiş Kraliçe.

Küçük Prens, Ben yazı daha çok seviyorum, demiş. Sonbahar gelmese de olur...

Yaz biter, sonbahar gelir. Doğanın düzeni bu, demiş Kraliçe. (s.8)

4.2.9.KRALİÇE’NİN DOĞUM GÜNÜ / MEVSİMLER KRALI’NIN MACERALARI 4 (2003)

4.2.9.1.Özet

Kışın ilk günü, Kraliçe’nin doğum günüdür. Kraliçe, her sene doğum gününü soğuk ve karlı bir havada kutlamaktan sıkılır. Son doğum gününü sıcak ve güneşli bir günde arkadaşlarıyla birlikte bahçede kutlamak ister. Kral ise doğanın dengesi bozulur düşüncesiyle Kraliçe’nin kışın ortasında bir yaz günü oluşturmaya izin vermez. Kraliçe, sabah erkenden kalkıp güneşi boyar ve havayı ısıtır. Kış ortasında havanın ısınmasına şaşırان hayvanlar kış uykusuna yatamaz. Bir süre sonra güneşin yakıcılığı artınca Kraliçe, gökyüzüne bulut püskürtür. Bu sefer de şakır şakır yağmur yağar. Kraliçe, elektrikli süpürgeyle gökyüzünden bulutları toplar. Fark etmeden güneşi de süpürgeyle çeker. Her yer karanlığa gömülür. Kral uyanmadan yeni bir güneş yapmaya karar verir. Bir sürü güneş çizen Kraliçe ve Küçük Prens beğendikleri güneşi bırakıp diğerlerini siler. Kraliçe’nin arkadaşları doğum gününde sürpriz yapmak için erken gelir. Böylece Kral uyanmadan Kraliçe ve arkadaşları kışın ilk gününü hazırlar.

4.2.9.2.Tema

Mevsimlerin oluşumunu anlatan eserde “sevgi” temine değinilmektedir. Her insanın dostu olması gerektiği ve dostların iyi günde kötü günde yan yana olduğu, birbirlerine destek verdiği açıklanmaktadır. Sevgi teminin yanında doğanın dengesi ile ilgili bilgi verilerek “çevre” temi de işlenmektedir.

4.2.9.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi (Dost Sevgisi)

Eserde dostluğun önemine değinilmekte, dostların zor zamanlarda birbirine destek olduğu, iyi günde mutluluklarını paylaştığı hissettirilmektedir.

O sırada Kraliçe'nin arkadaşları, ellerinde armağanlarıyla bahçe kapısında görünmüşler! Sürpriz! Erken geldik!

Kraliçe arkadaşlarını görünce çok sevinmiş: İyi ki geldiniz! Bundan daha iyi bir doğum günü sürprizi olamazdı!

Hemen işe koyulmuşlar. Tüm renkleri silip temizlemişler. Kraliçe, çevreye son bir kez göz atmış. Her yer bembeyazmış. Oh, sonunda tertemiz oldu. Artık Kral'ı uyandırabiliriz. Sonunda Kraliçe'nin doğum gününü kutlamak için hep birlikte saraya girmişler. (s.35)

Öyküde doğanın bir dengesi olduğu, mevsimlerin belli bir sırayla geldiği ifade edilmektedir.

Kışın ilk günü, Kraliçe'nin doğum günü kutlanırmış. Ama Kraliçe bundan hiç hoşnut değilmış. Bir kerecik olsun kış yerine yaz gelse de doğum günümü arkadaşlarımla bahçede kutlasam olmaz mı? dermiş. Kraliçe böyle dermiş ama Kral, Doğanın dengesini bozamam. Sonbahardan sonra kış gelir, diye karşı çıkarmış. (s.5)

4.2.10.ŞEKER CANAVARI / EN MATRAK CANAVAR ÖYKÜLERİ 1 (2005)

4.2.10.1.Özet

Dünyadaki bütün çocukların en sevdiği çikolata ve şekerlerle beslenen bir canavar yaşar. Canavarla karşılaşanlar uzun süre korkudan ağızlarına çikolata ve şeker koyamaz. Şeker canavarı, bedeni çok esnek olduğundan elini düzleştirip dükkânların kapılarının altından geçirir ve ne olursa olsun şekerlere ulaşır. Çikolata kokusu alınca evlerin penceresinden girip çikolata ve şekerleri yer. O kentin çocukları çikolata ve şekerlerini korumak için, çeşit çeşit yöntemler geliştirir. Bir gün şeker canavarının midesi bozulsun diye, herkes tatlısını evinin önüne koyar. Çok miktarda tatlı tüketmesine rağmen, şeker canavarına hiçbir şey olmaz. Şeker

canavarı, kentteki şeker ve çikolata fabrikalarını keşfeder. Böylece canavar yüzünden çocuklar aylarca tatlı yiyemez. Bir ilkbahar sabahında insanlar derin derin nefes alır, havada çok tatlı bir koku olduğunu söyler. Tatlının kokusunu çok iyi alan şeker canavarı, tatlı ile ilgili kelimeleri de çok iyi duyduğundan heyecanlanır. Bütün havayı ciğerlerine doldurur. Midesi havayla şişen canavarın ayakları yerden kesilir. Bir balona dönüşen şeker canavarı, gökyüzündeki gezegenlerden birine ulaşır. Ve bir daha geri dönmez. Çocuklar şekerlerine ve çikolatalarına kavuşmanın mutluluğunu yaşar.

4.2.10.2.Tema

“Sağlık” teminin işlendiği eserde, çok fazla çikolata ve şeker yemenin dişlerin çürümesine ve midenin bozulmasına sebep olduğu anlatılmaktadır.

4.2.10.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sağlık

Öyküde çok fazla şeker ve çikolata yemenin dişleri çürüttüğü ve mideyi bozduğu belirtilmektedir.

“... Çok şeker ve çikolata yemenin mideyi bozacağını bilen çocuklar, bir keresinde, Şeker Canavarı’nı hasta etmeye kalkışmışlar.” (s.7)

4.2.11.UYKU CANAVARI / EN MATRAK CANAVAR ÖYKÜLERİ 2 (2004)

4.2.11.1.Özet

Ülkelerden birinde, görenleri korkutan bir uyku canavarı yaşar. Bu canavar, her gece korkunç sesler çıkarır ve kimseyi uyutmaz. Bu yüzden işe gidenler işlerinde, okula gidenler sıralarında uyur. Bir gün ülke meclisi toplanır. Başkan, bu işe bir çare bulmaları gerektiğini söyler. Meclis yine horlamaya başlar. Uyandıklarında toplantıyı gece yapmaya karar verirler. Zira canavarın çıkardığı sesler yüzünden geceleri herkes uyanıktır. Gece toplanan meclis bir fikir bulur. Canavara neden gürültü yaptığını sorarlarsa bu problemi çözebileceklerini düşünürler. Ancak hiç kimse bu görevi gerçekleştirmek istemez, herkes canavardan korkmaktadır. Bir gün meclis

üyelerinden biri apartman kapıcısının oğlunu yanına çağırır. Canavarın yanına gitmesini ve neden gürültü yaptığını öğrenmesini ister. Çocuk çok korkmasına rağmen canavarın yanına gider ve onunla konuşur. Canavar dişlerinin ağrıdığını söyler. Çocuk, canavara dişlerini fırçalayıp fırçalamadığını sorar. Canavarın dişlerin fırçalaması gerektiğini bilmediği ortaya çıkar. Ertesi gün meclis kararıyla cesur bir diş hekimi canavarı muayene etmeye gider. Şehir halkı ve meclis üyeleri diş hekimine eşlik eder. Diş hekimi, Uyku Canavarı'nın iki dişini çeker, beş dişine de dolgu yapar. Bundan sonra dişlerine iyi bakmasını tembih eder. O günden sonra, Uyku Canavarı'nın dişi ağrımaz. Böylece canavar geceleri gürültü yapmadığından herkes rahat rahat uyur.

4.2.11.2.Tema

Eserde serinin ilk kitabında da olduğu gibi “sağlık” temi ele alınmaktadır. Diş sağlığının çok önemli olduğu vurgulanmakta, dişlerin sürekli fırçalanmazsa çürüyeceği ve ağrıya sebep olacağı hatırlatılmaktadır.

4.2.11.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sağlık

Hikâyede, diş sağlığı üzerinde durulmaktadır. Dişlerin düzenli olarak fırçalanması gerektiği anlatılmaktadır. Fırçalanmayan dişlerin çürüdüğü ve ağrıdığı belirtilmektedir.

... Aç ağzını ben bakayım! Canavar ağzını açmış. Senin dişlerin gerçekten de kötü durumda. Yoksa onları fırçalamıyor musun?

Yoo, demiş Uyku Canavarı şaşkınlıkla. Yoksa dişleri fırçalamak mı gerekir? Ben bunu bilmiyordum! (s.11)

Çocuklara dişleri ağrıdığında diş hekime gitmeleri gerektiği sezdirilmektedir.

“Söylesene canavar, neden geceleri bağırıp çağırıp uykumuzu kaçırıyorsun? Dişim çok ağrıyor, diye sızlanır Uyku Canavarı. Üstelik geceleri daha da çok ağrıyor. Diş hekimine gitsene, demiş küçük çocuk. O seni iyileştirebilir.”(s.6)

Masalda, diş sağlığını korumak için, bireylerin çaba göstermesinin yanı sıra ülke çapında da uygulamalar yapılabileceği belirtilmektedir.

“Canavar yüzünden aylarca uykusuz kalan ülke halkı, o günden sonra, dişlerini her gün sabah akşam fırçalamaya başlamış. Ülkede diş fırçası üreten birçok yeni fabrika kurulmuş. Bu fabrikalarda, Uyku Canavarları için de dev diş fırçaları üretiliyormuş.”(s.15)

4.2.12.KİTAP CANAVARI / EN MATRAK CANAVAR ÖYKÜLERİ 3 (2008)

4.2.12.1.Özet

Ülkenin birinde çocukların kitaplarını yiyen, saçlarını çeken, kurdelelerini çözen ve defterlerini yırtan bir kitap canavarı yaşar. Bu yüzden o ülkedeki çocuklar kitap okuyamaz ve ders çalışamaz. Bu durumu ailelerine anlattıklarında ise, aileleri çocuklara inanmaz ve yalan söylediklerini düşünüp kızar. Canavar, fabrikada üretilen oyuncakları, yayınevinde basılan kitapları çocukların eline geçmeden yer. Sonunda ülkede kitap ve oyuncak kalmaz. Canı sıkılan canavar, önüne çıkan evlerin camını kırar, arabaları ezer. İnsanların elindeki çantaları ve paketleri alıp kaçar. Büyükler Kitap Canavarı’nın neden böyle davrandığını öğrenmek için, onu psikologa götürmeye karar verir. Psikolog, canavara neden kitap yediğini sorar. Canavarın anne ve babasının küçükken ona masal okumadığını öğrenir, dolayısıyla canavar kitapları yemektedir. O günden sonra ülke halkı, her gün her dakika canavara kitap okur. Bir süre sonra bu işten sıkılan ülke halkı psikologa gider ve canavara her gün kitap okuyacak vakitleri olmadığını söyler. Psikolog, bir öğretmene danışılmasını ister. Öğretmenin canavara okuma-yazma öğretmesiyle birlikte sorun çözülür.

4.2.12.2.Tema

Eserde, okuma-yazma temi ele alınmaktadır. Çocuklara küçükken masal kitapları okumanın onların zihinsel ve sosyal gelişiminde önemli rol oynadığı belirtilmektedir.

4.2.12.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Çalışma (Okuma- Yazma)

Eserde, çocuklara kitap okumanın, masal anlatmanın kişiliklerinin şekillenmesinde, zihinsel ve sosyal gelişimlerinde hayati bir role sahip olduğu vurgulanmaktadır.

Canavarla psikolog dışarı çıkmışlar. Psikolog, merakla bekleyen kalabalığa:

Canavarın annesi ve babası, küçükken ona hiç masal okumamış, demiş. Bu yüzden kitapların okunmak için olduğunu bilmiyormuş. Bundan böyle ona masal okuyarak, uslu bir canavar olmasını sağlayabiliriz. (s.11)

Çocuklarına kitap okumayan, dolayısıyla onların sağlıklı bireyler olarak yetişmesine katkıda bulunmayan aileler eleştirilmektedir.

“Bazı canavarlar aramızda yaşar. Onları hemen fark ederiz. Çocukların saçlarını çeker, kalemlerini kırar, kitaplarını yırtarlar. Çevreye dehşet saçan bu korkunç canavarların anneleri, onlara çocukken masal okumamış mı yoksa?” (s.2)

4.2.13.OĞLUM, BEN ÇOCUKKEN / OKUMAYI SEVİYORUM DİZİSİ (2009)

4.2.13.1.ANNE, SEN ÇOCUKKEN

4.2.13.1.1.Özet

İki oğlu da televizyon karşısından ayrılmayan anne, çocukları için endişelenir. Bütün günü televizyon izleyip cips yiyerek geçirmelerine üzülür. Önce büyük oğluyla konuşur. Kendi çocukluğunda televizyon olmadığını, yünden bebek yapıp oynadıklarını anlatır. Arkadaşlarıyla sohbet ettiklerini ve mutlu olduklarını belirtir. Oğlu ise annesinin söylediklerini çok sıkıcı ve saçma bulur. Büyük oğlunu ikna edemeyeceğini anlayan anne, küçük çocuğuyla konuşmayı dener. Küçük oğlunu yanına çağırır; ama o gelmez. Çocuğuyla iletişim kurabilmek için annesi yanına gider. Ona kendi döneminde teyp, disk çalar ve bilgisayar gibi şeylerin olmadığını anlatır. Annesinin nasıl bir devirde yaşadığını anlayamayan küçük, ona tuhaf sorular

sorar. Çocuğunun kendisiyle alay ettiğini anlayan kadın pes eder. Oğluna televizyon izlemesinin daha iyi olacağını söyleyip gider.

4.2.13.1.2.Tema

Anne babaların ve çocukların duygu, düşünce ve algılama farklılığı gibi sebeplerden dolayı, birbirleriyle iletişim kurmakta zorlandıklarını dile getiren eserde, kuşak çatışması temine değinilmektedir.

4.2.13.1.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Kuşak Çatışması

Bu hikâyede, anne babaların ve aile büyüklerinin çocuklarını kendilerine benzetmeye çalıştıkları ve onlara kendi fikirlerini aşlamaya uğraştıkları anlatılmaktadır.

... Biliyor musunuz, dedim, benim çocukluğumda televizyon falan yoktu...

Ne yapardınız? diye sordu büyük oğlan, meraklanmış gibi yaparak.

Ne mi yapardık? Şey... Örneğin artık yünlerden bebekler yapardık. Sonra gazete kâğıtlarından onlara elbiseler kesip saatlerce oynardık. (s.6)

Anne babasının düşüncelerine katılmayan ve onlardan farklı olan çocukların kuşak çatışması yaşadıkları ve aileleriyle iletişim kuramadıkları vurgulanmaktadır.

... Ay anne, vaktim olsa güleceğim. Bu esprileri arkadaşlarımın yanında da yapayım deme sakın, olur mu?

Hoppala! Bu çocuk da esprilerimden hiç anlamaz. Aslında ben esri de yapmamıştım ki ciddi ciddi konuşuyordum. Neyse, küçük oğlumu kurtarmaya çalışayım bari televizyon canavarının hipnozundan. (s.8)

4.2.13.2.ANNE SEN UZAYDAN MI GELDİN?

4.2.13.2.1.Özet

Anne, gözlerini kapattığı gerekçesiyle büyük oğlunun saç modelini beğenmemektedir. Oğlu ise annesinin fikrine katılmayıp saç modelinin modaya uygun olduğunu düşünür. Annesi saçına jöle sürmemesini isteyip, saçlarını yana

doğru taramasını önerir. Çocuk da, böyle bir saç modelinin ancak arkeoloji müzesindeki heykellerde görülebileceğini söyler. O sırada küçük oğlu, kadını çağırır. Annesinden kahve yapmasını ister. Kadın, kendi çocukluğunda çocukların kahve içmediğini, içenlerin de karardığını anlatır. Oğlan, annesinin konuşmalarıyla alay edip o devrin çoktan kapandığını belirtir.

4.2.13.2.2.Tema

Eserde kuşak çatışması temi ele alınmaktadır. Anne babaların çocuklarını anlamakta zorlandıkları belirtilmekte, çocukların da anne babalarının düşüncelerini çağdışı bulup ailelerinden uzaklaştıkları sezdirilmektedir.

4.2.13.2.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Kuşak Çatışması

Temada da belirtildiği gibi, çocukların ve gençlerin, değişen koşullar ve gelişen teknolojiye dolayı, ailelerinden farklılaştıkları ve bu farklılığın kuşak çatışmasına neden olduğu gösterilmektedir.

... Tamam, canım, jölene bir şey dediğim yok da, belki yana doğru tarasan diyorum. Bak işte şöyle, iyice yana doğru fırçaladın mı yüzün açılır.

Ay saçmalama anne! O senin dediğin saç modelini arkeoloji müzesindeki heykellerden birinde görmüşsündür eminim. Artık öyle saç modeli dünyanın hiçbir yerinde yok! (s.13)

4.2.13.3.ANNE, KARNIM AÇ!

4.2.13.3.1.Özet

İşten eve dönen kadın, oğlunun çok acıktığını görür. Yorgun olmasına rağmen, üstünü bile değiştirmeden mutfığa girer, yemek hazırlamaya başlar. Oğlunun bir tencere pilavı yediğini duyunca çok şaşırır. Oğlu ise okuldan gelince çok acıktığını ve pilavı bitirdiğini söyler. Ardından ekmeğin ve kızartılmış patatesin de bittiğini öğrenen kadın, kendini tutamayıp oğluna kızar. Yeni yemekler yapar. Oğlu ve kızı maç izler. Sofrayı kuran kadın, ekmek almalarını ister. Çocukların ikisi de bu işi birbirinin üstüne yıkmaya çalışır. Onların bu isteksizliğini gören anneleri, başka çare olmadığını anlayıp ekmek almaya kendisi gider.

4.2.13.3.2.Tema

Aile ilişkilerini konu edinen eserde, sevgi temi işlenmektedir. Çalışan anne babaların yorulduğu, ev işlerine yetişmekte zorlandığı, yine de çocuklarını mutlu etmek için ellerinden geleni yaptığı anlatılmaktadır.

4.2.13.3.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi (Aile Sevgisi)

Çalışan anne babaların işten eve döndüklerinde yorgun olduğu, dinlenmeye ihtiyaç duyduğu fakat çocuklarını çok sevdiğinden onları mutlu edecek her şeyi yaptığı anlatılarak evlat sevgisine dikkat çekilmektedir.

Anne, ben çok açım! Ne yemek var?

Daha kapıdan içeriye henüz girdim, insan önce hoş geldin anneciğim, işlerin nasıl gitti, yorgun musun? der.

Hoş geldin anneciğim, işlerin nasıl gitti, yorgun musun? Ben açlıktan ölmek üzereyim, haberin olsun.

Anlaşıldı, tamam, üzerimi bile değiştirmeden hemen mutfağa gidiyorum. (s.17)

4.2.13.4.ANNE, SEN NE ANLARSIN!

4.2.13.4.1.Özet

Kadın, oğlunun çok sevinçli olduğunu görünce karne aldığını ve notlarının yüksek olduğunu zanneder. Çocuk ise annesinin tahmin etmesini ister ve ne olduğunu anlatmaz. Annesi, önce sınıfın en iyi öğrencisi seçildiğini düşünür. Çocuk, konunun televizyonla ilgili olduğunu söyleyince kadın, oğlunun bir yarışma programına katıldığını ya da bir dizide oynadığını tahmin eder. Sonunda oğlu, Galatasaray-Fenerbahçe maçı televizyondan naklen verileceği için mutlu olduğunu açıklar. Ne tepki vereceğini bilemeyen anne, her gün televizyonda bir sürü maç olduğunu söyler ve oğlunun bu tip şeylerle uğraşmak yerine ders çalışması gerektiğini belirtir. Çocuk, annesinin hiçbir şeyden anlamadığına, futbolun ne olduğunu bilmediğine hükmeder.

4.2.13.4.2.Tema

Öyküde ele alınan tema, kuşak çatışmasıdır. Annesinin spor ve futbol gibi konularda bilgisi olmadığını düşünen ve kendisi gibi tepki vermediğini gören çocuk, annesiyle konuşmanın bile mümkün olmadığına karar verir.

4.2.13.4.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Kuşak Çatışması

Bu eserde ebeveynlerin ve çocukların bazı konularda birbirini anlayamadığı ve empati kurmakta başarılı olamadığı gözler önüne serilmektedir.

... Sen maçtan ne anlarsın zaten? Topu havada gördüğünde basketbol, yere düştüğünde de futbol oynanıyor sanırsın.

Hiç de değil! Haksızlık etme. Ben de çocukken takım tutardım. Hatta çikletten çıkan futbolcu resimlerini bile biriktirirdim.

Ay anne, senin futbolcu resmi biriktirdiğine inanmam. (s.27)

4.2.13.5.ANNE, BÜTÜN AĞAÇLAR!

4.2.13.5.1.Özet

Kadın üşüdüğü için, büyük oğlunun kazağını giyinir. Oğlu, annesine kazağı bir daha giymemesini, üstüne parfüm kokusunun sindiğini söyler. Annesi de parfümün kız arkadaşının kokusu olabileceğini söyleyip oğlunun ağzını arar. Çocuk artık büyüdüğünü, bu konuları annesiyle konuşamayacağını belirtir. İçeriden küçük oğlunun kendisine seslendiğini duyan kadın, oğlunun yanına gider. Banyodan çıkan çocuğun, iç çamaşırıyla dolabın önünde beklediğini görür. Çocuk, giyecek kıyafeti kalmadığını söyleyip ağabeyinin eskilerini giyinmekten hoşlanmadığını anlatır. Evin küçüğü diye ayak işlerinin kendisine yaptırılmasından şikâyet eder. Büyük oğlu yanlarına gelir. Dolabında bulduğu bluzu gösterip annesine ait olup olmadığını sorar. Annesi bluzun oğlunun çamaşırlarına karıştığını fark eder. Annesi artık daha dikkatli olacağını ve giysilerini özenle yerleştireceğini söyleyince çocuk sevinir. Sevgi

sözcükleri kullanmaktan hoşlanmadığı için, bir parola bulur. O günden sonra annesini sevdiğini anlatmak istediğinde “bütün ağaçlar” der.

4.2.13.5.2.Tema

Ergenlik dönemi sorunları temalı eserde, ergenlik dönemine giren bir gencin yaşadığı ruhsal ve fiziksel değişimden ötürü, davranışlarının değiştiği anlatılmaktadır. Öykünün sonunda ise aile sevgisinin baskın geldiği ve sorunların çözüldüğü görülmektedir.

4.2.13.5.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Ergenlik Dönemi Sorunları

Eserde, ergenlik dönemine giren bir gencin ve kendi dönemindeki koşullarla bugünün koşulları arasında bocalayan bir annenin yaşadıkları anlatılmaktadır.

... Anne, artık öyle sohbetlere vaktim yok, görmüyor musun?

Televizyon seyretmeye ya da saatlerce arkadaşlarıyla dolaşmaya vakit ayırabiliyorsun ama...

Neden üstüne gidiyorum çocuğun? Büyüdü artık! BÜ-YÜ-DÜ! Tabi ki bana anlatmak istemediği konular olacak.

Anne, ben büyüdüm artık. Farkında değil misin yoksa? (s.30)

Ergenlik bunalımı yaşayan gençlerin ailelerine; bu dönemde sabırlı olmaları gerektiği, hoşgörü ve sevginin tüm sorunları çözdüğü mesajı verilmektedir.

... Haklısın yavrum. Senin yaşındayken ben de ablamın benim eşyalarımı almasına kızardım. Aradıklarımı hep onun dolabında bulurdum. Senin giysilerini daha dikkatli ayırırım bundan böyle.

Anladığına sevindim. Teşekkür ederim anneciğim, sağ ol.

Canım benim, seni seviyorum. (s.34)

4.2.13.6.ANNE SEN NEDEN BAŞKASI DEĞİLSİN?

4.2.13.6.1.Özet

Ergenlik dönemindeki genç, annesinin şapkasının çok komik görüldüğünü düşünür. Bu konuyu annesine de açar. Arkadaşlarının annelerinin şapka

giyinmediğini belirtir. Ayrıca annesinin mavi renk manto giymesinden ve saç modelinden hoşlanmadığını söyler. Oğlunun gelişim sürecinde olduğunu ve bu yüzden bazı sıkıntılar yaşadığını bilen anne ona karşı anlayışlı davranır. Saçlarının kıvrıkcık olmasının kalıtıma bağlı olduğunu ve insanın bu tip özelliklerini seçme şansı olmadığını açıklar. Oğlunun, gözlerinin renginden, sesinin güzel olmayışından da şikâyetçi olduğunu öğrenir. Onunla iletişim kurabilmek için benzer sorunları gençken kendisinin de yaşadığından bahseder. Bahçeden seslenen kardeşi bisikletini tamir etmek için, ağabeyinden yardım ister. Annesi ise oğlundan, bisikleti hallettikten sonra, televizyonu tamir etmesini rica eder. Böylece oğluna birçok konuda yetenekli olduğunu hissettirmeye çalışır.

4.2.13.6.2.Tema

Ergenlik dönemine giren gençlerin kimlik arayışı içinde olduklarını, kendilerini ve ailelerini sürekli eleştirip beğenmediklerini ve inişli çıkışlı bir ruh hâline büründüklerini dile getiren eserde, ergenlik dönemi sorunları değerlendirilmektedir.

4.2.13.6.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Ergenlik Dönemi Sorunları

Bu öyküde de gençlerin ergenlik döneminde yaşadıkları sorunlara değinilmektedir. Kimlik arayışı içine giren gençlerin her şeyi eleştirdiği, kendisinden ve ailesinden utandığı ve ruhsal çalkantılar yaşadığı dile getirilmektedir.

... Bizi beğenmiyor musun?

Sizi beğenmemek değil önemli olan... Asıl kendimi beğenmiyorum.

Bak canım... Beğenmediğin yönlerini değil de beğendiğin yönlerini düşünsen biraz da...

Sayende beğendiğim tarafım yok ki!

Nasıl yani? Neden benim sayemde?

Beni böyle doğuran sen değil misin? (s.39)

Ailelere çocuklarıyla sağlıklı bir ilişki kurabilmek için, onları eleştirmek yerine anlamaya çalışmaları önerilmektedir.

“... İnan ben de senin yaşında aynı sıkıntıları yaşamıştım. Burnumun şeklini, yüzümün uzunluğunu, kulaklarımın kepçe oluşunu hiç beğenmezdim... Bu yüzden benim de ailemi içten içe suçladığım çok olmuştu.” (s.39)

Bu sancılı dönemden geçen gençlere yardım edebilmek için, kötü davranışlarından bahsetmek yerine, olumlu yönlerini öne çıkararak yeteneklerini fark etmelerini ve özgüven kazanmalarını sağlamak gerektiği gösterilmektedir.

... Ay anne, yoksa herkese keki benim yaptığımı söyledin mi? Evet, söyledim! Seninle gururlanıyorum çünkü. Üstelik sen kızarsın diye sana söyleyemediğim daha o kadar çok güzel yanların, yeteneklerin, becerilerin var ki! Onları bir gün senin keşfetmeni bekliyorum (s.41)

4.2.13.7.ANNE, HAYAT ÇOK PAHALI, HABERİN VAR MI?

4.2.13.7.1.Özet

Elindeki parayla yetinmeyen genç, annesinden harçlığını arttırmasını ister. Annesi okul, kitap ve giysi masraflarını zaten kendisinin karşıladığını, geriye para harcamasını gerektirecek bir şey kalmadığını belirtir. Oğlu, bir hamburgerin bile çok pahalı olduğunu, annesinin her şeyden habersiz yaşadığını iddia eder. Duydukları karşısında öfkelenen kadın, şimdiki gençlerin çok savurgan olduğunu, kendi çocukluğunda gençlerin yarım simit yediğini, sakızı günlerce atmayıp çürüyünceye kadar çiğnediğini anlatır. Oğlu o devirlerin eskide kaldığını hatırlatıp odasına gider. Kadın, evladına karşı haksızlık edip etmediğini düşünürken yanına küçük oğlu gelir. O da harçlığına zam ister. Annesi harçlığını nasıl harcadığını sorunca, ağabeyiyle birlikte ona doğum günü hediyesi alabilmek için paralarını biriktirdiklerini ağzından geçirir. Duygulanan anne, ikisinin de harçlığını arttırır.

4.2.13.7.2.Tema

Kuşak çatışmasını örnekleyen hikâyede anne babaların kendi dönemlerindeki koşullarla şimdiki koşulları mukayese ettiği ve bu yüzden gençleri yadırgadığı gösterilmektedir.

4.2.13.7.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Kuşak Çatışması

Hikâyede, ebeveynlerin bazen değişen dünyaya ayak uyduramadıkları, kendi dönemlerindeki koşullarla günümüz dünyasında geçerli olan şartları karşılaştırdıkları ve çocuklarına da kendi fikirlerini kabul ettirmeye çalıştıkları gözlemlenmektedir.

... Hamburger mi? Biz harçlığımızla okul kapısındaki simitçiden her gün yarım simit alabilirdik ancak.

O sizin çocukluğunuzdaymış anne. Şimdi simitçiler yarım simit satmıyor.

Hem hamburger de neymiş? Biz sizin yaşıңызdayken yemeğimizi her zaman evde yedik... (s.44)

Ergenlik dönemindeki gençlerin yaşadığı ruhsal gelgitlerin kimi zaman ailelerine de yansıdığı, anne babaların bazı durumlarda nasıl davranacaklarına karar veremediği belirtilmektedir.

... Şimdi ben bu çocuğa ne kadar harçlık veriyorum? Gerçekten cimrilik ediyor da harçlığımı az mı veriyorum, yoksa zaten çok veriyor da şımartıyor muyum? Yaşıtları ne kadar harçlık alıyor acaba? Arkadaşlara telefon edip sorsam, kendi çocuklarına ne kadar veriyorlar diye... (s.46)

4.2.13.8.ANNE, KAPI!

4.2.13.8.1.Özet

Oğlunun odasına giren anne, kapıyı çalmadan girdiği gerekçesiyle oğlu tarafından uyarılır. Annesi kapıyı kapalı tutmasını anlamsız bulur. Kendisinin doğurduğu, altını değiştirip bezlerini yıkadığı evladının ona bir yabancıymış gibi davranmasına şaşırır. Genç çocuk, odasına girenlerin kapıyı çalmasında, odadan çıkanların da kapıyı kapatmasında ısrar eder. Kadın, diğer oğlunun ne yaptığına bakmak için odasına gider. Oğlunun yere uzanıp kitap okuduğunu görür. Yerde üşümemesi ve rahat çalışabilmesi için ağabeysinin odasından koltuk getirmeye gider. Genç çocuk, annesinin tekrar odasına geldiğini görünce kızar, yalnız kalmak istediğini belirtir. Koltuğu küçük oğlunun odasına taşıyan anne çıkarken kapıyı

kapatır. Küçük, ağabeyinin aksine kapısının açık kalmasını ister. Çocuklarının kapıyla ilgili tercihleri konusunda şaşırın kadın, ne yapacağını bilemez.

4.2.13.8.2.Tema

Ergenlik dönemi sorunlarını anlatan öyküde, ergenlerin içine kapandığı, yalnız kalmaktan hoşlandığı ve kararlarına saygı duyulmasını istediği belirtilmektedir.

4.2.13.8.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Ergenlik Dönemi Sorunları

Ergenlerin kimlik arayışının, kendini kanıtlama çabasının dile getirildiği öyküde ailelere çocuklarına karşı toleranslı davranmaları ve onları eleştirmekten kaçınmaları öğütlenmektedir.

... Ne demek ne gerek var? Giyinik olurum, soyunuk olurum...

Ay çok komik! Çıplak olsan ne fark eder? Benden mi çekineceksin? Sanki seni ben doğurmadım... Sanki altını değiştirip bezlerini ben yıkadım...

Ay anne, Allah aşkına kes şu duygu sömürsünü! (s.52)

4.2.13.9.ANNE, AL ŞUNU YANIMDAN!

4.2.13.9.1.Özet

Delikanlı, annesinin her yere kardeşini de götürmesini istemesinden hoşlanmaz. Kardeşinin, arkadaşlarının önünde onu küçük düşürdüğünü ve bu durumdan rahatsız olduğunu söyler. Annesi onunla aynı fikirde değildir ve oğlunun her şeyi abarttığını düşünür. Kendisinin de oğluyla gurur duyduğunu ve oğlunun yaptıklarını arkadaşlarına anlattığını açıklar. Genç çocuk ise insanların onunla ilgili konuşmasından ve her şeyin anlatılmasından memnun değildir. Sonunda annesini ikna edemeyeceğini anlayıp dışarı çıkmaya karar verir. Kadın, oğlunun sürekli dışarı çıkmasına ve arkadaşlarına ailesinden fazla zaman ayırmasına kızar. O sırada, iki oğlu kavga eder, birbirine vurur. Sinirleri bozulan ve çaresiz kalan kadın ağlamaya başlar.

4.2.13.9.2.Tema

Kitaptaki diğer öykülerde olduğu gibi, bu öyküde de, ergenlik dönemi sorunlarına değinilmektedir. Yaşadıkları değişimin etkisiyle gençlerin, ailelerinden uzaklaşıp arkadaşlarına yöneldiklerine dikkat çekilmektedir.

4.2.13.9.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Ergenlik Dönemi Sorunları

Öyküde, anne babalara seslenilmekte, gençlerin istek ve ihtiyaçlarını dikkate almaları gerektiği belirtilmektedir. Bu dönemde ailelerinden uzaklaşıp arkadaşlarıyla vakit geçirmek isteyen gençlere anlayışlı davranılmazsa olumsuz sonuçlarla karşılaşacağı hatırlatılmaktadır.

... Ne yani, bizimle oturup sohbet etmek ceza mı oluyor? Yüzünü o kadar az görüyoruz ki, yolda karşılaşsak birbirimizi tanımayacağız!

Amma abarttın anne! Arkadaşlarımla birlikte olmaktan daha çok hoşlanıyorum, hepsi bu.

Ve... Bizimle olmaktan hoşlanmıyorsun!

Öyle bir şey demedim. Sen uyduruyorsun. (s.60)

Ebeveynlerin olaylar karşısında tarafsız olmaları tavsiye edilmekte, bu şekilde kendi hatalarını da görebilecekleri vurgulanmaktadır.

“... Hay Allah! Çocuğu kızdırdım galiba. Belki de artık onu çocuk görmemeliyim. Bütün hatam bu herhâlde. Koca bir delikanlı o... Elbet arkadaşlarıyla zaman geçirmek isteyecek. Bu gerçeği kabul etmeliyim.” (s.60)

4.2.13.10.ANNE, BENİ DUYUYOR MUSUN?

4.2.13.10.1.Özet

Küçük oğlunun öğretmeniyle görüşmek isteyen anne, hazırlanmaya başlar. Ne giyineceğine karar veremediğinden büyük oğlundan yardım ister. Oğlu, saçlarını açık bırakmasını ve beyaz kolyesini takmasını önerir. Annesi saçlarını toplayıp mavi

kolyesini takarak oğlunun söylediklerinin tam tersini yapar. Sonra da çok modern bir anne olduğunu, her konuda çocuklarına danıştığını ama onların bunun kıymetini bilmediğini düşünür. Evden çıkarken, oğluna ders çalışmasını ve yan apartmandaki arkadaşlarıyla görüşmemesini tembih eder. Küçük oğlunun öğretmeniyle görüşeceği için çok heyecanlı olduğunu söyler. Oğlu ise kardeşinin henüz ilkokul birinci sınıfta olduğunu ve derslerindeki başarısını hatırlatır, endişelenmenin gereksiz olduğunu belirtir. Annesi bütün çocukların birinci sınıfta özel derse başladığını, herkesin yarış hâlinde olduğunu anlatır. Annesine söz geçiremeyen genç, kardeşi doya doya çocukluğunu yaşayamayacak diye üzülür.

4.2.13.10.2.Tema

Hikâyede, kendi çocukluğuyla, çocuklarının durumunu kıyaslayan ve çoğu kez hata yapan bir anne ile oğlunun ilişkileri masaya yatırılarak kuşak çatışması temi ele alınmaktadır.

4.2.13.10.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Kuşak Çatışması

Bazı anne babaların, kendilerini hatasız, haklı ve anlayışlı bulduğunu ancak gerçekte hatalı ve duyarsız olduklarını gösteren öyküde kuşak çatışmasına vurgu yapılmaktadır.

... Ben yokken ders çalış. Yan apartmandaki arkadaşımı çağırayım falan deme.

Ay anne! Ben çağırmasam da o dersini bitirince geliyor zaten. Git mi diyeyim?

Kendin gör işte! Ne görgüsüz, ne yılışık bir çocuk! Onunla neden görüşüyorsun, bilmem.

Anne! Arkadaşım o benim. (s.64)

Ailelerin kimi zaman çocukları üzerinde gereğinden fazla baskı kurduğu ve onların çocukluğunu doya doya yaşamasına izin vermediği görülmektedir.

... Ay anne! Çocuk henüz ikinci sınıfta. Dersleri de pekiyi. Daha ne olsun?

Olur, mu oğlum? El âlemi görmüyor musun? Daha birinci sınıfta özel derslere başlatıyorlar çocuklarını.

Anne, bana her zaman kendini kimseyle karşılaştırma diyen sen değil misin? Başkalarından bize ne? Bırak çocuğu, biraz arkadaşlarıyla oyun oynasın, çocukluğunu yaşasın. (s.67)

4.2.14.KIZIM BEN ÇOCUKKEN / GÜLEN ÖYKÜLER DİZİSİ (1995)

4.2.14.1.ANNE, SEN ÇOCUKKEN

4.2.14.1.1.Özet

Kızlarının izlediği diziye sıkıcı ve anlamsız bulan kadın, onları televizyon başından ayırmaya karar verir. Büyük kızı için televizyondan daha cazip bir şey bulmaya çalışır. Ona pasta ya da börek yapmayı önerir. Kızı da canı pasta istiyorsa pastaneden almanın daha kolay olduğunu söyler. Bunun üzerine kadın kızına oyuncak bebekleri için birlikte giysi dikmeyi teklif eder. Kızı, oyuncaklarla oynamayı çoktan bıraktığını belirtir. Büyük kızını ikna edemeyeceğini anlayan anne, küçük kızına yönelir. Teyzesine mektup yazmasını ister. Kızı telefon etmek yerine, mektup yazmayı garip bulur. Kadın, kendi çocukluğunu hatırlar. Hamur açmanın, resim yapmanın, sohbet etmenin sevildiği günlere döner. Devrin değiştiğini, daha da önemlisi insanların değiştiğini düşünür.

4.2.14.1.2.Tema

Kuşak çatışması temalı eserde, gençler ve aileleri arasındaki iletişim kopukluğunun sebebi olarak, ailelerin, çocuklarının tercihlerine saygı duymaması ve onları birey olarak kabul etmemesi gösterilmektedir.

4.2.14.1.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Kuşak Çatışması

Gençlerin ihtiyaçlarına ve tercihlerine saygılı davranmayan ailelerin, onları kendinden uzaklaştırdığı ve aile bağlarının zayıfladığı görülmektedir.

“... Hayret! Yazı yazmak, okumak, resim yapmak, müzik dinlemek, sohbet etmek... Bunlar o kadar güzel şeyler ki! Neden sizler aynı keyfi duymuyorsunuz, şaşıyorum. Bizim çocukluğumuzda günlerimiz sizinkilerden çok farklı geçirdi.” (s.12-13)

Bazı anne babaların gelişen teknolojiyi ve değişen şartları görmezden gelmesi, çocukları tarafından yadırganmakta ve ailelerinin çağ dışı kaldığını düşünmesine sebep olmaktadır.

... Gel, teyzene mektup yazalım.

Neden? Bayram mı geldi?

Yoksa yılbaşı mı yaklaşıyor?

Yok canım. Öylesine işte. Özledik, nasılsınız falan...

Telefonumuz bozuk mu? Neden telefon etmiyorsun?

Mektubun zevki başkadır kızım. Ben çocukken postacının yolunu dört gözle beklerdik. (s.11)

4.2.14.2.ANNE, TELEFON BANA!

4.2.14.2.1.Özet

Telefonun sesini duyan genç kız, arkadaşının aradığını düşünür. Kimsenin açmamasını, telefonun kendisine olduğunu söyler. Annesi telefonu açar ve kardeşinin sınıf arkadaşının aradığını haber verir. Genç kız, kardeşine de telefon gelmesine şaşırır. Ona görüşmeyi kısa kesmesini tembih eder. Annesi, genç kıza neden kardeşini rahat bırakmadığını sorunca, büyük kızının da bir telefon görüşmesi yapmak için sıra beklediğini öğrenir. İki çocuğunun da uzun görüşmeler yaptığını, bu sebeple faturanın kabarık olduğunu düşünür. Kendi çocukluğunda insanların her gün telefonu kullanmadığını, telefon etmek için büyüklerden izin almak gerektiğini, onların da çoğunlukla izin vermediklerini anlatmaya başlar. Telefonu gereksiz yere kullanmanın savurganlık olduğunu dile getiren kadın, üst kattaki Ayla Teyze'den zeytinyağlı dolma tarifi almak için telefon eder.

4.2.14.2.2.Tema

Anne babaların, çocuklarına yapmamalarını tembih ettikleri şeyleri kendilerinin yaptığını gösteren ve bu tutumlarını eleştiren eserde kuşak çatışması temine değinilmektedir.

4.2.14.2.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Kuşak Çatışması

Kuşak çatışmasına vurgu yapılan eserde, çocukların önüne birçok kuralla çıkan ebeveynlere, çocuklara bu kuralları benimsetebilmek için önce kendilerinin onlara uyması gerektiği hatırlatılmaktadır.

... Yüz yüze görüşebileceğin konuları telefonda uzun uzun anlatmaya gerek var mı? Bak, telefon faturaları ne kadar yüksek geliyor...

Anne, o gösterdiğin elektrik faturası.

Aa işte, kardeşinin konuşması bitti. Senin görüşmen kısa mı? Kıysa, önce sen ara, kızım!

Sen de mi bir yere telefon edeceksin?

Şey... Evet. Üst kattaki Ayla Teyze'den zeytinyağlı dolma tarifi alacağım da... (s.16)

Çocuklarına kendi fikirlerini ve doğrularını kabul ettirmeye çalışan ailelerin gençler tarafından hoş görülmediği sezdirilmektedir.

... Nedenmiş o? Biz orta çağda mı yaşadık yani? Alt tarafı on-on beş yıl öncesinden söz ediyoruz.

Otuz-otuz beş yıl desen daha doğru değil mi anneciğim?

Tamam, ne olmuş? Otuz yıl önce olsun... Otuz yıl önce de telefon vardı; ama biz böyle sizin gibi aklımıza estiği an telefon edemezdik. (s.16)

4.2.14.3.ANNE, KİMSE ODAMA GİRMESİN!

4.2.14.3.1.Özet

Kızlarının odasına giren anne, büyük kızının yırtık bir kot giyinip, saçlarını darmadağınık yaptığını görünce çok şaşırır. Kızına böyle giyinmesinden hoşlanmadığını hissettirir. Eve misafir geleceğini ve odasını toplaması gerektiğini söyler. Genç kız misafirlerin odasına girmesini istemez. Ayrıca kardeşiyle aynı odayı paylaşmaktan ve onun oyuncaklarını dağınık bırakmasından hoşlanmadığını belirtir. Annesiyle ablasının yanına gelen küçük kız, ablasıyla aynı odada kalmaktan memnun

olmadığını anlatır. Küçük bir evde oturdukları için kızlarının odasını ayıramayan anne blöf yapar. İki kızına odayı boşaltıp babalarının odasında kalmalarını söyler. Kendisinin ise boşalan odada tek başına kalıp huzurlu bir hayat süreceğini dile getirir. Odayı kaptırmak istemeyen kızlar, annelerine birbirlerini çok sevdiklerini ve birlikte kalmak istediklerini söylerler.

4.2.14.3.2.Tema

Eserde, kuşak çatışması işlenmektedir. Ebeveynlerin, çocukların dış görünüşlerine ve kararlarına müdahale ettiği görülmektedir.

4.2.14.3.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Kuşak Çatışması

Gençlerin kararlarına saygı duyulmasını ve dış görünüşlerine karışılmamasını beklediğini anlatan öyküde, anne babaların çoğunlukla bunu başaramadığı gösterilmektedir.

Aynaya baktın mı sen?

Baktım, ne var?

Boy aynasına dedim ama...

Boy aynasına kafam sığmıyor ki...

Pantolonundaki yırtık sığmıştır nasıl olsa.

Anne, yırtık değil o, pekâlâ biliyorsun. Moda böyle.

Bizim çocukluğumuzda yalvarsalar böyle yırtık pırtık dolaşmazdık. (s.17)

4.2.14.4.ANNE, KAPI ÇALIYOR!

4.2.14.4.1.Özet

Kadın, mutfakta kurabiye yoğururken kapı çalar. Büyük kızına seslenen anne, ellerinin hamurlu olduğunu söyler. Kapıyı kızının açmasını ister. Genç kız, henüz saçını taramadığını, eteğini çıkarıp yeni pantolonunu giymesi gerektiğini belirtir ve kapıyı açmaz. Kızının söylediklerini saçma bulan anne kapıyı açmadığı için ona öfkelenir. Son kez deneyip kurabiye yaptığını, ellerinin yağlı olduğunu ve kapıyı

açamadığını dile getirir. Genç kız, kurabiye yapılmasından memnun olmaz, bu tip şeylerin kendisini şişmanlattığını anlatır. Annesi de aç kalmak yerine, spor yapmasını ve kızartılmış yiyeceklerden uzak durmasını önerir. Bu sırada kapı yine çalar. Çaresiz kalan kadın, eline naylon torba geçirip kapıyı açar. Uzun süredir kapıda bekleyen küçük kızı olduğunu ve ablasına çikolata almaya gittiğini öğrenir.

4.2.14.4.2.Tema

Hikâyenin teması, ergenlik dönemi sorunlarıdır. Gençlerin geçirdikleri fiziksel değişime karşı çok duyarlı olduğu ve dış görünüşlerine önem verdiği dile getirilmektedir.

4.2.14.4.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Ergenlik Dönemi Sorunları

Ergenlerin sorunlarına temas eden eserde, gençlerin ruhsal ve fiziksel bir değişim geçirdiği, aynı sebeple dış görünüşlerine çok önem verdiği anlatılmaktadır.

... Kurabiye mi? Ay anne, kaç kez söyledim sana, kurabiye falan yapma diye... Şişmanlıyorum, görmüyor musun?

Yüzümde sivilce çıkmasın diye yağlı şeyler yemeyi yıllar önce bıraktım, farkında bile değilsin. (s.26)

Gençlerin gündelik işlerden ve ailelerine yardım etmekten keyif almadığı görülmektedir.

Anne, açsana! Kapı çalıyor.

Kızım sen açiver işte. Ellerim yağlı.

Yıkayıverirsin, ne olacak.

Akıl verene kadar kapıyı açsana.

Ben açabilecek durumda değilim! (s.24)

4.2.14.5.ANNE, O BENİM KAZAĞIM!

4.2.14.5.1.Özet

Genç kız, kazağını annesinin üstünde görünce çok kızar ve annesinden kazağı çıkarmasını ister. Annesi, kızın tepkisine anlam veremez. Kazağı tertemiz kullandığını söyler. Kız ise; kazağı annesinin üzerindeyken arkadaşlarının onu görmesinden endişelenir. Annesinin kıyafetlerini giyen biri olarak görülmekten korkar. Kadın, kızına kendi çocukluğunda annesinin giysilerini önce ablasının sonra da kendisinin giyindiğini, bazen de kuzenlerine gönderdiklerini anlatır. Şimdiki gençlerin eşyalarını paylaşmamasından ve bu yüzden tüketim toplumuna dönüştüklerinden yakınır. Genç kız, annesinin göğüsleri yüzünden kazağının genişlediğini iddia eder. Annesi, kızın da göğüslerinin büyüdüğünü, dolayısıyla bunun sorun olmayacağını dile getirir. Genç kız, annesinin bu şekilde konuşmasından hoşlanmaz. Annesi de, kendi zamanlarında ailelerin gençlerle bu konuları konuşmamasının yanlış olduğunu düşünür.

4.2.14.5.2.Tema

Eserde, ergenlik dönemi sorunları ve kuşak çatışması temleri birlikte ele alınmaktadır. Gençlerin geçirdikleri değişimle ilgili olarak aileleri tarafından bilgilendirilmemesi ve sorunlarıyla baş başa bırakılması eleştirilmektedir.

4.2.14.5.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Kuşak Çatışması

Eserde, anne babaların kendi dönemlerindeki alışkanlıkları ve davranış kalıplarını çocuklarına da aşılama çalışmaları ve gençlerin bunu son derece komik bulduğu gözler önüne serilmektedir.

... Ne var bunda kızım? Benim çocukluğumda üstelik önce ablam giyerdi annemin giysilerini. Ablama küçülünce de sıra bana gelirdi. Bazen benden sonra da, ablamla benden küçük olan kuzenlerimize gönderdik giysilerimizi.

Biliyorum, biliyorum. Sizin zamanınızda giysiler kuşaktan kuşağa geçerdi. Şimdi büyüklerden çocuklara yalnızca DNA'ları geçiyor anne, giysileri değil. (s.31)

Ergenlik Dönemi Sorunları

Hikâyede, çocuklarına ergenlik dönemiyle ilgili bilgi vermeyen, bu süreçte onlara destek olmayan ve çaresiz kalmalarına göz yuman aileler eleştirilmektedir.

... Öylesine gizliydi ki, kendi içimize büzülmüş minicik birer tespihböceği gibiydik hepimiz. Bilinmezlerle, kuşkuyla dolu ve yapayalnız... Yalan yanlış bilgilerle aldanır, doğrulara bir türlü ulaşamazdık. Yetişkinlerle aramızda koca bir duvar vardı sanki; onların dünyaları ve bizim dünyalarımız... (s.33)

4.2.14.6.ANNE, BEN ÇOK SAKARIM!

4.2.14.6.1.Özet

Genç kız, elindeki kahve tepsisini sürahinin üstüne düşürür. Bir bardak, bir sürahi ve üç kahve fincanını kırması annesinin dikkatini çeker. Kızına son zamanlarda çok sakar olduğunu söyler. Ayrıca kızının unutkan olduğunu fark eder. Genç kız, sadece montunu okulda unuttuğunu iddia eder. Ancak annesi, spor ayakkabısını, eşofman üstünü ve yeleğini de unuttuğunu hatırlatır. Kız, annesine bir süredir sakarlaştığını ve birçok şeyi unutmaya başladığını itiraf eder. Annesinin bu konuda ona kızacağından endişelenir. Annesi ise, kendisinin de o yaşlarda aynı şeyleri yaşadığını, ergenlik döneminin bazı sorunları beraberinde getirdiğini söyler ve kızına anlayışlı davranır.

4.2.14.6.2.Tema

Eserin teması, ergenlik dönemi sorunlarıdır. Ergenliğe giren gençlerin bazı fizyolojik değişiklikler yaşadığı, hormon dengesinin değiştiği ve bu durumun beraberinde sakarlığı ve unutkanlığı getirdiği belirtilmektedir.

4.2.14.6.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Ergenlik Dönemi Sorunları

Öyküde ergenlik dönemindeki gençlerin ruhsal ve bedensel değişiklikler yaşadığı, vücuttaki hormon dengesinin bozulduğu ve buna bağlı olarak bireylerin sakarlaştığı ve unutkanlık problemi yaşadığı anlatılmaktadır.

... Ne kadar sakar oldun sen son zamanlarda, farkında mısın?

Ama sen de kırıyorsun, anne! Sen kırınca sana kızacak kimse yok nasıl olsa! Oh, ne güzel!

Yalnız kırmakla kalsan, neyse... Eşyalarını kaybetmene ne demeli?

Ay anne, iyi ki bir kerecik montumu kaybettim! (s.36)

Anne babaların ergenlik dönemindeki çocuklarına anlayışla yaklaşmaları, onları eleştirmekten kaçınmaları ve bu süreçte gençlere yardımcı olmaları öğütlenmektedir.

Tamam, tamam anne! Sen benim yaşımdayken mükemmel bir insandın, biliyorum. Hatta bir de uçabilsen, süper kız olabilirdin!

Ben senin yaşımdayken, senden daha unutkandım diyecektim yalnızca...

Nee? Benden unutkan mıydın? (s.36-38)

Yetişkinlerin, gençlere kendilerinin de hata yapabileceğini göstermesinin, eksikliklerinin olduğunu anlatmasının iletişimi olumlu yönde etkilediği ve güven duygusunu geliştirdiği sergilenmektedir.

... Seni hata yaparken düşünemiyorum, anne!

Nedenmiş? Ben de insanım.

Ama çok az hata yapıyorsun.

Sana öyle geliyor. Büyüdükçe insan hataları sessizce düzeltebilmekte ustalaşıyor da ondan.
(s.38)

4.2.14.7.ANNE, BEN EVLENİYORUM!

4.2.14.7.1.Özet

Genç kız, annesine kaç yaşında evlendiğini sorar. Annesi küçük yaşta evlendiğini söyleyince kız da hemen evlenmek istediğini itiraf eder. Çok endişelenen annesi, kızını kontrol edebilmek için, genç insanların çabuk âşık olduğunu, duygularının hızlı değiştiğini belirtir. Kadın bir taraftan da kendi çocukluğunu hatırlar. İlk aşkını, babasının bu konuya tepkisini ve gençlik günlerini anımsar.

Kızına karşı anlayışlı davranıp davranmadığını sorgular. O sırada mutfaktan gelen gürültüyü duyan kadın, küçük kızının mutfağı darmadağın ettiğini görür. Kızı dağınıklıktan şikâyetçi değildir. Kadın kızına nasihat ederken büyük kızı, ona seslenir. Sevdiği çocuğun caddede yürüdüğünü haber verir. Genç kız, evlenmek istediği çocuğun yanında daha hoş bir erkek olduğunu görünce fikrini değiştirir ve evlenmekten vazgeçer. Annesinin ise içi rahatlar.

4.2.14.7.2.Tema

Ergenlik dönemi sorunları temini ele alan öyküde, gençlerin, duygularını yoğun yaşadığı, hızlı âşık olup, çabuk fikir değiştirdiği üzerinde durulmaktadır.

4.2.14.7.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Ergenlik Dönemi Sorunları

Ergen hayatını konu edinen eserde, gençlerin çevresindeki yetişkinlere özenerek hayata erkenden atılmak istediği ve kendini ispatlama çabası içinde olduğu belirtilmektedir.

Anne, sen kaç yaşında evlendin?

Çok küçük yaşta... Niye soruyorsun?

Ben de küçük yaşta evlensem?

Senin yaşında evlenilir mi hiç? O bizim çocukluğumuzdaydı.

Ama ben evleneceğim çocuğu şimdiden buldum! (s.39)

Ergenlik dönemindeki gençlerin duygu dünyasının hızla değiştiği ve hislerini yoğun yaşadığı görülmektedir.

Aaaa... Baksana anne, onun yanında yürüyen çocuk daha yakışıklı galiba. Kim acaba?

Şimdi de kirpi saçlının yanındaki şu vampir kılıklıdan söz ediyor herhalde.

Anne, yoksa yeşil gözlüsüne mi âşık olsam? Belki ilerde onunla evlenirim ne dersin? Çocuklarımız da yeşil gözlü olur! (s.44)

Diğer taraftan ebeveynlerin, çocuklarının yaşadığı değişime ayak uydurmakta zorlandığı ve onlar için endişelendiği görülmektedir.

Ne yapacağım ben şimdi? İlk aşkı olmalı bu. Sert çıksam, uzaklaşabilir benden. Bir daha da hiçbir şeyini anlatmaz. Yumuşak davransam, şımarıp şu yakışıklı dediği çocuğa yüz verebilir.

Ben de ilk kez âşık olduğumda onun yaşındaydım galiba. Babamdan yediğim onca dayak, yalnızca pencereden ona el salladığım için değil miydi? (s.40)

4.2.14.8.ANNE, SEN ÇOCUK MUSUN?

4.2.14.8.1.Özet

Kadın, kızıyla ergenlik döneminde vücutta meydana gelen değişiklikler hakkında konuşmak ister. Ancak çekindiğinden bir türlü konuya giremez. Kızıyla konuşurken lafı ağzında geveler. Bunun üzerine kızı, annesinin anlatacaklarıyla ilgili çeşitli tahminlerde bulunur. Babasının işten atıldığı, annesinin hamile olduğu ya da birini öldürdüğü gibi ihtimaller üzerinde durur. Kadın, kızının aklından geçenleri öğrenince şaşırır. Sonunda cesaretini toplayan kadın, kızların bulûğ çağına girdiğinde aybaşı denilen özel bir dönem yaşadığını ifade eder. Kız, annesiyle dalga geçip bu konuyu sınıftaki erkeklerin bile bildiğini söyler. Kadın, yaşadığı şoku atlatamadan küçük kızından da televizyonda çıkan ped reklamıyla ilgili şeyler dinleyince hayrete düşer.

4.2.14.8.2.Tema

Öyküde, bulûğ çağıyla ilgili mesajlar mevcuttur. Gençlerin, özellikle de kızların ergenlik döneminde çocukluktan yetişkinliğe adım attığı belirtilmektedir.

4.2.14.8.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Ergenlik Dönemi Sorunları

Gençlerin bulûğ çağında geçirdiği değişimin, anne babalar için, hakkında konuşulması zor bir konu olduğu, nitekim ergenlerin bu tarz konularla ilgili çekinmeden konuşabildiği görülmektedir.

... Kızlar buluğ çağına girerken... Vücutlarında değişiklikler olur.

Eee?

Yani yumurtalar şey olur... Yumurtlama başlar

Eee?

Yumurtalar dışarıya atılır.

Öff, aybaşını mı anlatamaya çalışıyorsun sen, anne?

Yoksa biliyor musun?

Ay anne, çocuk musun sen? Ben de ilginç bir şey söyleyeceksin sanmıştım; saf saf dinliyorum burada. Aybaşının ne olduğunu bizim sınıftaki erkek çocuklar bile biliyorlar. (s.47)

Ergenlerin ebeveynleriyle konuşmadan buluğ çağıyla ilgili bilgi sahibi olmasında televizyonun rolü üstünde durulmaktadır.

... Anne, televizyon reklamlarında görmüyor musun? Artık bu işin gizlisi saklısı kalmadı ki!

Doğru ya! Zaman değişti. Televizyon, kızlarıyla özel konuşmalar yapmaya kalkışan annelerin bile rolünü kapmış, farkında değilim. Bak sen şu işe! (s.47)

4.2.14.9.ANNE, BÜTÜN İŞLERİ BEN Mİ YAPACAĞIM?

4.2.14.9.1.Özet

Kadın, kızından sürahiyi doldurmasını ister. Genç kız da evdeki bütün işleri neden hep kendisinin yaptığını sorar. Kardeşinin hiç iş yapmadığını iddia eder. Kadın, küçük kızına sofrayı kurma işini verir. Bunu duyan genç kız, annesine yapacak bir iş kalmadığını belirtir. Genç kıza göre, annesi iş yerinde de çok rahattır. Bütün gün yumuşak koltuğunda oturup arkadaşlarıyla sohbet eder; kola, gazoz ve meyve suyu içer. Kendisi ise tahtadan sırasında aç susuz ders dinlemekte, her gün sınav olup strese girmektedir. Annesi, iş hayatının kolay olmadığını, sınavların okul bitse de devam ettiğini anlatır. Ardından genç kız ve annesi mutfığa gidip çikolatalı pasta yapar.

4.2.14.9.2.Tema

Eserde, çalışma temi ele alınmaktadır. Okuldaki derslerin ve iş hayatının mukayese edilmemesi gerektiği, ikisinin de kendine göre zorluğu olduğu ifade edilmektedir.

4.2.14.9.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Çalışma

Eserde, gençlerin ders çalışmayı sıkıcı ve zor bulduğu, yetişkinlerin meslek hayatının kolay ve rahat olduğunu düşündüğü örneklenmektedir.

... Sen her gün işten ne kadar yorgun döndüğümü biliyor musun?

Senin işinin yorulacak nesi var ki anne? Bütün gün masa başında oturuyorsun. Üstelik koltuğu da yumuşak ve rahat. Ooh, ne güzel! Bir de bana bak. Okulda, daracık tahta bir sırada, saatlerce dimdik oturuyorum. Sırtım ağrıyor. (s.53)

Gençlerin psikolojisinin sınavlardan olumsuz yönde etkilendiği, hatta yetişkinlerin bile sınav fobisinden kolay kolay kurtulamadığı vurgulanmaktadır.

... Gerçekten de sınavlar, insanın üzerinde büyük bir baskı! Okulu bitirdikten sonra bile, çok uzun yıllar boyunca rüyama girmişti sınavlar. Bir türlü okuyamadığım, okuyamadığım için de yanıtlarını bulamadığım sorularla kaç kez boğuşmuş, sıkıntı ve ter içinde uyanmıştım. (s.54)

4.2.14.10.ANNE, BENİ KİM DUYACAK?

4.2.14.10.1.Özet

Kadın, kızlarının onu dinlememesinden, söylediklerine aldırmasından şikâyetçidir. Kızlarının televizyonun sesini çok fazla açmasından, terliklerini salonun ortasında bırakmasından, dantel örtülerin üstünde kalem açmasından memnun değildir. Genç kız, kendisinin değil, kardeşinin televizyon izlediğini, terlikleri salonda bıraktığını ve kurşun kalem kullandığını belirtir. Annesinin, bu konularla ilgili konuşurken çoğul ifadeler kullanmamasını, sadece kardeşini uyarmasını ister. Büyüdüğü zaman çocuğuna sınırsız özgürlük vereceğini, onu kırmayacağını ve asla annesi gibi olmayacağını söyler. O sırada kardeşi yanlarına gelir, elindeki günlüğü

okumaya başlar. Genç kız, günlüğü kendisinininki sanıp kızar; fakat günlüğün annesine ait olduğu, gençken onun da aynı şekilde düşündüğü ortaya çıkar.

4.2.14.10.2.Tema

Öyküde ergenlik dönemi sorunlarına ışık tutulmaktadır. Gençlerin, ailelerinden yeterince saygı görmediğini ve özel hayatlarına karışıldığını düşündüğü hissettirilmektedir.

4.2.14.10.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Ergenlik Dönemi Sorunları

Ergenlerin düşünce dünyasını yansıtan öyküde gençlerin, özel hayatına saygı duyulmadığı ve özgürlüğünün kısıtlandığı gerekçesiyle ailesine öfkelenildiği ve onlara benzemek istemediği anlatılmaktadır.

... Bu evde bana hiç saygı duyulmuyor. Ama ben kendi çocuklarıma böyle davranmayacağım, bundan emin olabilirsiniz.

... Onlara sınırsız özgürlük tanıyacağım. Hiçbir şeylerine karışmayacağım. İsteklerini yapmalarına izin vereceğim. Azarlamayacağım, kızmayacağım, utandırmayacağım... (s.61)

Gençlere anlayışlı yaklaşıldığında ve karşılıklı empati kurulduğunda iletişimin daha sağlıklı olduğu görülmektedir.

... Rezil olan sen değil, asıl bendim anne. Çünkü kardeşimi görünce arkadaşına dönüp, Ah şekerim, benim bu kızlar hep böyle. Yırtık şeyleri giyip sıkılmadan ortaya çıkıveriyorlar! dedin. Sanki benim çorabım da her zaman yırtılmış gibi...

Aaa... Bunu hiç düşünmemiştim! Ama haklısın galiba. Bir daha tekil konuşmaya dikkat ederim. (s.59)

4.2.15.OĞLUM NERDESİN? / GÜLEN ÖYKÜLER DİZİSİ (1999)

4.2.15.1.OĞLUM NERDESİN?

4.2.15.1.1.Özet

Kadın, oğlunun yine geç kalması üzerine endişelenir, aklından kötü ihtimaller geçirir. Oğlunun maça gitmiş olabileceğini düşünür, sonra sezon maçlarının bittiğini hatırlar. Oğlunun arkadaşlarından birini arayıp aramamak konusunda kararsız kalır.

Kısa süre sonra oğlu gelir. Vaktin henüz erken olduğunu, işten yeni çıktığını söyler. Kadın, oğlunun kimlerle gezdiğini, ne yaptığını sorar. Oğlu da bu tip sorulardan bunaldığını, her an takip ediliyor gibi hissettiğini ifade eder. Annesi, onu merak ettiği için bu şekilde davrandığını belirtir. Eve geç kalacağı zaman telefon edip haber vermesini ister. Oğlu ise sinemaya girmeden önce eve telefon ettiğini ve kardeşiyle konuştuğunu söyler. Bunun üzerine kadın, kendisine haber vermediği için küçük oğlunu cezalandırmaya karar verir.

4.2.15.1.2.Tema

Ergenlik dönemi sorunları teminin işlendiği eserde gençlerin, hesap vermekten, sorgulanmaktan ve güvensizlikten hoşlanmadığı sezdirilmektedir.

4.2.15.1.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Ergenlik Dönemi Sorunları

Ailelerin gençler üzerinde baskı kurmasının ve onlara hesap sormasının eleştirildiği eserde ergenlik dönemi sorunlarına değinilmektedir.

... Ben artık çocuk değilim anne. Kendi kendime idare edebilirim, merak etme.
Canım benim, büyümüş! Gel bakayım yanıma, sana şöyle güzelce sarılayım.
Saçmalama anne. Bu saatte bana sarılma numarasıyla ağzımı mı koklayacaksın?
İstersen trafik polisleri gibi balon ver de şişireyim. (s.8)

Çocukları için endişelenen anne babalara, onları takip etmek ya da sorgulamak yerine onlara koşulsuz güvenmeleri önerilmektedir.

... Yavrum, kötü bir arkadaşla uyarsın, olmadık yerlere gidersin... İzlemek değil ki bu. Yalnızca yanlış şeyler yapmanı istemiyorum o kadar.
Anne sen farkında değilsin ama kötülük her yerde var. Önemli olan benim iyiyle kötüyü ayırabilmem. Yoksa sen yaşam boyu beni izleyerek kötülükten koruyamazsın. (s.10)

4.2.15.2.ANNE, EVDE PARTİ VERİYORUM!

4.2.15.2.1.Özet

Genç çocuk, doğum gününü evde arkadaşlarıyla kutlamak ister. Annesi tam aksine, oğlunun doğum gününü evde aile içinde kutlamayı tercih eder, çocuğun

teyzesini, halasını ve anneannesini davet etmeyi planlar. Ayrıca annesi, akrabalarından dolayı evde yer olmayacağını, çocuğun arkadaşlarını misafir edemeyeceklerini belirtir. Çocuk da, doğum gününü arkadaşlarıyla dans edip eğlenerek kutlamak istediği konusunda ısrar eder. Bir doğum günü partisi yapacak ve evde tek başına kalacak yaşta olduğunu söyler. Oğluna hak veren kadın, doğum günü partisi yapmasına müsaade eder.

4.2.15.2.2.Tema

Gençlerin, yetişkin olduklarını ispatlamaya çalıştıklarını anlatan eserde, ergenlik dönemi sorunları teması hâkimdir.

4.2.15.2.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Ergenlik Dönemi Sorunları

Eserde ebeveynlere, ergenlik dönemindeki gençlere, çocuk gözüyle bakmaktan vazgeçmeleri ve gençlerin arkadaşlarıyla vakit geçirme isteğine saygı duymaları tavsiye edilmektedir.

... Evet efendim! Çünkü biz ailemizle birlikte olmaktan mutlu olurduk.

Anneciğim, ben de ailemle birlikte mutluyum ve sizlerle olmaktan hoşlanıyorum. Ama artık alışmalısın, ben artık büyüdüm. Bakar mısın? Sakalım bile çıkmak üzere... (s.17)

Ailelerin çocuklarına karşı güven sorunu yaşadığı ve çocuklarının davranışlarını eleştirdiği görülmektedir.

“... Şimdi ben ne yapacağım? İzin vermek doğru olur mu? Bu konuda deneyimim de yok. Kime sorsam? Benim çocukluğumda hiç böyle şeyler yoktu.” (s.17)

4.2.15.3.ANNE, BEN ÇOCUK DEĞİLİM!

4.2.15.3.1.Özet

Büyük oğlunun dışarı çıktığını gören anne, yavrum diye hitap ederek ona nereye gittiğini sorar. Genç, kendisine yavrum, çocuğum, şekerim gibi kelimelerle hitap edilmesinden hoşlanmadığını belirtir. Annesinin onu sadece ismiyle

çağırmasını ister. Annesi de baba, abi, kanka gibi sözcüklerin neden gençler tarafından beğenildiğini sorar. Genç çocuk, kanka kelimesinin kan kardeşi anlamına geldiğini söyler. Annesinin basit ve küçük şeyler yaptığında bile ona aferin demesinden memnun olmadığını, bu tip davranışların, kendisini çocuk gibi hissetmesine neden olduğunu vurgular. Annesinin ve ağabeyinin konuşmalarını dinleyen küçük, annesine ağabeyinin hoşlanmadığı kelimeleri kendisi için kullanabileceğini söyler. Annesinin memnuniyetinden faydalanıp dolaptaki pastayı bitirdiğini itiraf eder. Ağabeyi yeni bir pasta almaya gider.

4.2.15.3.2.Tema

Gençlerin, yetişkinliğe adım atmalarının, aileleri tarafından kabul edilmesini ve desteklenmesini beklediklerini anlatan öyküde, anne babaların bu durumu kolay kolay kabullenmediği vurgulanarak ergenlik dönemi sorunları temi mercek altına alınmaktadır.

4.2.15.3.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Ergenlik Dönemi Sorunları

Eserde, çocukluk döneminden çıkıp yetişkinliğe giren gençlerin, kendisine çocuk gibi davranılmasından hoşlanmadığı ve kişilik arayışı içine girdiği anlatılmaktadır.

Ay anne, bana yavrum deyip durma.

Peki, çocuğum ne diyeyim?

Çocuğum da deme...

Aaa, hayırdır inşallah sen benim çocuğum değil misin yavrum?

Anne, çocuk ve yavru sözcükleri kan bağı ilişkisini değil, başka şeyleri çağırıştırıyor. (s.21)

Anne babaların, kuşak çatışmasından kaynaklanan problemleri ortadan kaldırabilmesi için çocuklarına karşı ılımlı olması ve çocuklarıyla iletişim kurmaya çabalaması gerektiği vurgulanmaktadır.

... Ne küçük ayrıntılar var, fark edemediğim...

İnsan bir anne olarak her şeyi düşündüğünü, her şeyi anladığını ve uyguladığını sanıyor ama yine de göremediğim şeyler var. Bunları yakalayabilmenin tek yolu konuşmak. Duygularımızı gizlemeden, birbirimizi tanımaya ve anlamaya çalışmak... (s.23)

4.2.15.4.ALO, ANNE, ORDA MISIN?

4.2.15.4.1.Özet

Genç çocuk, annesine neden yalnızca bir telefonları olduğunu sorar. Kadın, her evde tek bir ev telefonu olduğu yanıtını verir. Oğlu, evdeki her kişiye bir telefon düşmesi gerektiğini, ayrıca internet ve faks makinesi için de birer hat almanın mecbur olduğunu belirtir. Kadın, oğlunun düşüncelerini çok anlamsız bulur. Bu kadar hattın faturasını ödemeyeceklerini söyler. Genç çocuk, internetin yararlarını anlatmaya başlar. Evde internetleri olursa, akrabalarıyla da internetten daha ucuza görüşebileceklerini ekler. Kendisini arayan arkadaşlarının, ev telefonu sürekli meşgul olduğundan ona ulaşamadıklarını anlatır. Çocukları için yararlı olabileceğini düşünen anne, internet ve hat alma fikrini kabul eder.

4.2.15.4.2.Tema

Gençlerin isteklerini dile getiren eserin teması, ergenlik dönemi sorunlarıdır. Yetişkin gibi davranıp, yetişkin gibi yaşamaya özenen gençlerin, ailelerinden birçok talepte bulunduğu açıklanmaktadır.

4.2.15.4.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Ergenlik Dönemi Sorunları

Yetişkinlere özenen gençlerin, onlar gibi yaşayıp, onlar gibi davrandığı ve kendilerine ait oda ve telefon gibi isteklerde bulunduğu görülmektedir.

“... Anne, ben artık büyüdüm ve kendime ait bir telefonum olsun istiyorum.

Ben senden daha büyüğüm ama kendime ait bir telefonum hâlâ yok!

İyi ya işte, sana bir telefon, bana bir telefon, internet için bir tane...” (s.29)

Bulûğ çağındaki gençlerin geçici duyguları çok önemseydiği ve olaylar karşısında abartılı davranışlar sergilediği vurgulanmaktadır.

“... Ay anne, o gün biraz uzunca konuşmuş olabilirim ama arkadaşımın sorunları vardı, bana danıştı. Bir kıza âşık olmuş, ilerde onunla evlenmeyi düşünüyormuş... Sözünü kesemedim tabi.” (s.31)

4.2.15.5.ANNE, BEN ÖZEL OLMAK İSTİYORUM!

4.2.15.5.1.Özet

Oğlunun tırnaklarının çok uzadığını fark eden anne, ona tırnaklarını kesmesini tembih eder. Oğlu, tırnaklarını kesmeyi unutmadığını ve bilinçli olarak uzattığını söyler. Duyduklarına şaşırان kadın, erkeklerin değil kızların tırnak uzattığını anlatır. Annesine katılmayan genç, kimseye benzemek istemediğini ve özel biri olmayı planladığını belirtir. Bunun için de tırnak uzatmak, küpe takmak ya da saçını kazıtmak gibi şeyler yapmak ister. Kadın, oğluna zaten özel biri olduğunu, kendisini çevreye ispatlamak gibi bir tutum içerisinde girmesine gerek olmadığını açıklar. Tüm çabalarına rağmen oğlunu ikna edemeyen kadının yanına küçük oğlu gelir. Ağabeyinin her şeye karıştığını söyleyerek onu annesine şikâyet eder. Evin küçüğü olmaktan bunalan çocuk, annesinden bir bebek doğurmasını ister.

4.2.15.5.2.Tema

Serinin diğer kitaplarında da olduğu gibi öykünün teması, ergenlik dönemi sorunlarıdır. Eserde ergenlerin herkesten farklı olmak ve özel bir insan gibi görünmek için, sarf ettiği çabalar sergilenmektedir.

4.2.15.5.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Ergenlik Dönemi Sorunları

Bu öyküde, kimlik arayışı içine giren gençlerin herkesten farklı olmak istediği ve özel bir insan gibi görülmek için sıra dışı şeyler yapmaya yöneldiği belirtilmektedir.

“... Anlayamadım, küpe takmak ya da tırnak uzatmak gibi garipliklerde nasıl bir anlam arıyorsun?

Farklı olmak istiyorum anne. Başkalarına benzememek ve özel olmak.”(s.34)

Diğer taraftan, benmerkezciliğin yoğun olarak yaşandığı ergenlik döneminde bireylerin, dünyanın kendileri etrafında döndüğünü ve herkes tarafından izlendiğini düşündüğü ortaya konmaktadır.

... Bütün insanlar, anne. Sen farkında değilsin ama nereye gitsem herkes bana bakıyor. Saçımı, burnumu, gözümü, giysilerimi, her yerimi inceliyorlar. Rahatsız oluyorum. Oğlum sana öyle geliyor. Kimsenin kimseye baktığı yok. (s.34)

4.2.15.6.ANNE, BEN BASKETBOLA GİDİYORUM!

4.2.15.6.1.Özet

Basketbol oynamaya gidecek olan genç, bir türlü tişörtünü, ayakkabılarını ve topunu bulamaz. Annesinden yardım ister. Annesi de her gün basketbol oynamasını uygun bulmadığını belirtir. Eve gelince ailesiyle sohbet edecek hâlinin kalmadığından yakınır. Genç çocuk, boyu uzattığı için basketbolla ilgilendiğini söyler. Annesinin, çocukluğunda basketbol oynamadığı için kısa boylu olduğunu düşünür. Çocukluğunu anımsayan kadın eskiden atletizmle ilgilendiğini, ancak bir gün otobüs bileti olmadığından eve yürüyerek dönmek zorunda kaldığını ve ailesinin ceza olarak spor yapmasını yasakladığını anlatır. Eski dönemlerin günümüz dünyasından ne kadar farklı olduğunu öğrenen genç şaşırır.

4.2.15.6.2. Tema

Öykünün teması kuşak çatışmasıdır. Yetişkinlerin ve gençlerin birbirlerini ve yaşadıkları farklı dönemleri anlamakta zorluk çektiği dile getirilmektedir.

4.2.15.6.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Kuşak Çatışması

Bir kadının, çocukluğunda annesi tarafından haksız yere cezalandırıldığını anlatan öyküde, günümüz gençlerinin daha rahat bir dünyada yaşadığı için şanslı olduğu mesajı verilmektedir.

... Ama sen isteyerek gecikmemiştin ki! Yolu yürüdüğün için... Haksız bir ceza...
 Bir dakika, asıl cezam bu değildi!
 Ya? Neydi peki?
 Atletizmden ayrılmak zorunda kaldım. Ailem bir daha spora gitmeme izin vermedi.
 İşte, bizim zamanımızda böyleydi. Şimdi siz gününüzü gün ediyorsunuz, yine memnun değilsiniz. (s.45)

4.2.15.7.ANNE, ODAMI KİM DAĞITTI?

4.2.15.7.1.Özet

Genç çocuk, odasına girince aradığı eşyaları bulamaz. Birinin odasına girip her yeri dağıttığını düşünür. Ne olduğunu öğrenmek için annesiyle konuşmaya gider. Oğluyla birlikte odaya giren kadın, eşyaların yerli yerinde durduğunu görür. Oğlu, aradığı eşyaları bulamadığı zaman odanın toplu olmasının yararsız olduğunu söyler. Ayrıca eşyaları dağınık olsa da neyin nerede olduğunu bildiğinden odasının kendine göre bir düzeni olduğunu belirtir. Kadın, küçük oğlunun sakıncalı bir film izlediğini fark eder. Oğluna böyle filmler izlememesini tembih eder, açık saçık sahnelerin olduğu filmlerin ahlakını bozacağını vurgular. Çocuk, haberlerde de bu tip şeylerin gösterildiğini, üstelik olayların gerçek olduğunu hatırlatır.

4.2.15.7.2.Tema

Öyküde, ergenlik dönemi sorunları temi değerlendirilmektedir. Gençlerin, özel hayatına karışılmasından hoşlanmadığı ve dağınık olmayı tercih ettiği açıklanmaktadır.

4.2.15.7.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Ergenlik Dönemi Sorunları

Ergenlerin bağımsız yaşamaktan, dağınık olmaktan hoşlandığı ve kendilerine karışılmasından rahatsız olduğu ortaya konmaktadır.

“... Sağ ol anne! Zaten benim odama kimsenin girmesini istemiyorum. Ayşe Teyze’ye de söyle, o da girmesin. Her temizlik günü eşyalarımı dağıtıyor. Aaa, ne yapıyorsun öyle anne? Gözlerini kısmış garip garip bakıyorsun?” (s.48)

Gençlerin, uygunsuz yayınlardan olumsuz yönde etkilendiği belirtilmekte, bu konuda medyaya büyük bir görev düştüğü vurgulanmaktadır.

... Kapat şunu bakayım! Ahlakın bozuluyor.
Ay bu film de bir şey mi anne? Her gün haberlerde neler neler izliyorum. Sence hırsızlık, tecavüzler, cinayetler, bu filmde daha ayıp değil mi? Üstelik haberlerdeki gerçektir!
(s.49)

4.2.15.8.ANNE, EVE KÖPEK ALALIM!

4.2.15.8.1.Özet

Düdük alıp annesine gösteren genç, düdüğü eve alacakları köpeği eğitmek için kullanacağını söyler. Annesi de köpeğin alınması için henüz izin vermediğini hatırlatır. Çocuk, küçük bir köpeğe razı olduğunu, evde onun için yer bulabileceklerini belirtir. Annesi de, köpek için yer bulabiliyorsa, yeni bir kardeş fikrine de sıcak bakabileceğini dile getirir. Genç, yeni bir kardeş istemediğini, bu yaştan sonra kardeşi olursa komik duruma düşeceğini ima eder. Odasına yönelen genç, biriktirdiği bütün harçlığını yanına alıp evden çıkar. Annesi, izin vermediği hâlde köpek alıp gelmesinden endişelenir. Oğluna haksızlık edip etmediğini düşünür. Bir müddet sonra oğlu elinde bir paketle eve döner. Beklenilen aksine, kutudan köpek değil, hayvanlarla ilgili ansiklopedi çıkar.

4.2.15.8.2.Tema

Gençlerin isteklerini dile getiren hikâyede, tema hayvan sevgisidir. Annesinin izin vermemesine rağmen eve köpek almak isteyen bir gencin yaşadıkları anlatılmaktadır.

4.2.15.8.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi (Hayvan Sevgisi)

Bu hikâyede bir gencin, annesi izin vermediği ve evleri uygun olmadığı hâlde, hayvanları çok sevdiği için eve bir köpek almak istediği anlatılmaktadır.

“... Tamam tamam, saçma bir öneride bulunduğumu biliyorum. Ama sen de apartmanda köpek beslemeye kalkışmanın saçma olduğunu kabul etmelisin.

Köpekleri çok seviyorum anne, ne yapayım. Hadi ben çıkıyorum...” (s.54)

Anne babaların, sorumluluk alamayacakları düşüncesiyle, çocuklarının evde hayvan beslenmesine izin vermediği ve bu sebeple bazen vicdan azabı duyduğu görülmektedir.

... Benim anlayışsız bir anne olduğumu düşünüyor, biliyorum. Öyle miyim acaba? Odalarını toplamayan, eşyalarını orada burada unutup kaybeden, zamanı durmadan şaşırان bu çocuklar, acaba canlı bir hayvanın sorumluluğu taşıyabilir mi gerçekten? (s.56)

4.2.15.9.ANNE, ANNEANNEM ARIYOR!

4.2.15.9.1.Özet

Kadın, bulaşık yıkarken oğlu, anneannesinin aradığını söyler. Elini kurulayan kadın, oğlunun yanına gider. Oğlu, anneannesinin onu aramadıkları için sitem ettiğini ve bundan sonra kendisini arayıp sormalarını istemediğini anlatır. Kadın, hemen annesini arar, daha üç gün önce görüştüklerini hatırlatır. Annesi, torunlarını özlediğini ve bir an önce onlara kavuşmak istediğini belirtir. Torunları için yaprak sarması yapacağını söyler, kızını beceriksiz olduğu gerekçesiyle eleştirir. Kızının evde oturup yemek yapmak ya da çocuklarına bakmak yerine iş hayatına atılmasını ve çalışmasını yadırgar. Kızı da devrin değiştiğini, kadınların çalışmayı ve kariyerlerinde ilerlemeyi hedeflediğini anlatır. Yaşlı kadın, çocuk eğitimi uzmanı olan kızının, çocuklarını çok şımarttığını düşünür. Fakat kendisi şımarık bulduğu torunlarına hediye olarak teyp ve cep telefonu almaya karar verir.

4.2.15.9.2.Tema

Yetişkinlerin de anne babalarıyla sorun yaşadığını ve anlaşılamadığını dile getiren öykünün teması, kuşak çatışmasıdır. Böylece kuşak çatışmasının, sadece günümüz gençlerinin yaşadığı bir problem değil, her dönemde görülebilecek bir sorun olduğu gösterilmektedir.

4.2.15.9.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Kuşak Çatışması

Öyküde, bireylerin büyüüp yetişkin olduklarında bile, anne babaları tarafından çocuk olarak görüldükleri ve yetişkinlerin de aileleriyle kuşak çatışması yaşayabildiği ortaya konmaktadır.

... Anne, zaman değişti. Artık günümüzde bunların hepsi ihtiyaç oldu, lüks değil.

Sonra ne o efendim, çocukların bütün istedikleri alınıyor. Yok, bisikletmiş, yok spor ayakkabıymış, yok bilgisayarımış...

Anne artık bilgi çağındayız. Bilgisayarı ben bile kullanıyorum. (s.62)

Bazen de yetişkinlerin çocuklarıyla anne babaları arasında kaldığı ve kuşak çatışması nedeniyle bocaladığı belirtilmektedir.

... Peki, anne, olur anne, sen nasıl istersen anne. Benim çocuklarım bir kez olsun bana böyle bir cevap vermiyorlar.

Bütün söyledikleri, Yok saçmalama anne, yok, komiklik yapma anne... Bir yanda annemin çağı, bir yanda çocuklarımın çağı, ortada sıkıştım kaldım. Benim çağım nereye kayboldu? (s.63)

4.2.15.10.ANNE, BÜYÜDÜĞÜMÜN FARKINDA MISIN?

4.2.15.10.1.Özet

Okuldan dönen çocuk, annesi veli toplantısına katılmadığı için ona çok kırgındır. Annesi, çok şaşırır ve toplantıdan haberi olmadığını söyler. Genç çocuk, annesine toplantı tarihi ile ilgili kâğıdı vermeyi unuttuğunu fark eder. Annesi kaybolan eşyaları hemen bulabildiği için çocuk, annesinden kâğıdı bulmasını ister. Kadın, toplantı kâğıdının oğlunun çantasında olduğunu tahmin eder ve haklı çıkar. Ayrıca çantada kaybolan okul pasosu ve anahtar da bulunur. Çocuğun sorumsuzca

hareket ederek eşyalarını kaybetmesi, annesini üzer. Kadın, oğlunun bir yetişkin gibi davranmasını bekler. Genç çocuk, okul ve derslerin çok yorucu olduğunu, annesinin ise rahat bir işte çalıştığını iddia eder. Bunun üzerine annesi, iş hayatının ve bir evi geçindirmenin zorluklarını anlatır. Annesine hak veren genç, ona yardım etmek için elinden geleni yapar.

4.2.15.10.2.Tema

Eserde sorumluluk temi üzerinde durulmaktadır. Anne babaların, gençlerden yetişkin gibi davranmasını ve sorumluluklarını yerine getirmesini beklediği vurgulanmaktadır.

4.2.15.10.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sorumluluk

Ebeveynlerin, çocuklarının sorumluluk sahibi kişiler olarak yetişmesini ve yetişkin gibi davranmasını beklediği anlatılmaktadır.

... Ben özür dilemeni değil, sorumluluklarını taşımanı istiyorum.

Okuluma gidip geliyorum, derslerime çalışıyorum ya.

Bunları biliyorum. Ama yaşama ait başka şeyler de var. Çevrende olan bitenlerle ilgilenmek, sorunları paylaşmada katkıda bulunmak gibi... (s.68)

Aile bireylerinin, görev ve sorumluluklarını yerine getirmemesi durumunda evdeki işlerin aksayacağı ve bazı kişilerin mağdur olacağı ifade edilmektedir.

“... Yaşamı sürdürmek için birinin bu işlerin peşinden koşması gerek. Eğer işler paylaşılmazsa, bir kişinin üzerine yığılır ve o kişi de sorumlulukların karşısında yalnız bırakıldığı için mutsuz olur.” (s.69)

4.2.16.KIZIM NERDESİN? (2007) / GÜLEN ÖYKÜLER DİZİSİ

4.2.16.1.KIZIM, NERDESİN?

4.2.16.1.1.Özet

Genç kız, eve geç kalınca annesi çok endişelenir. Kız, trafiğin çok sıkışık olduğunu, bu yüzden geç kaldığını anlatır. Ayrıca artık büyüdüğünü, başının çaresine bakabileceğini söyler. Kadın, kendi zamanında çocukların hava kararmadan evine

döndüğünü, o dönemde toplu taşımacılığın gelişmediğini, dolayısıyla trafik problemi olmadığını anlatır. Genç kız, arkadaşlarıyla birlikte sinemada izlediği filmde bahseder. Annesi de filmde açık bir sahne olup olmadığını sorar. Annesinin sorularından bunalan genç kız, filmin kendisine göre açık olmadığını fakat annesine göre açık olabileceğini söyler. Kadın, çocukluğuna döner. Ailesinin izleyeceği filmlerin ismine bile karıştığını hatırlar. Kız, annesinin kendisine güvenmesini ister. Kendisinin ve arkadaşlarının birçok yetişkinden daha düşünceli ve mantıklı olduğunu açıklar. Kızına hak veren kadın, ona güvenmeye başlar.

4.2.16.1.2.Tema

Eserin teması kuşak çatışmasıdır. Anne babaların çocuklarıyla yaşadığı fikir ayrılığı ve sorunlar dile getirilmektedir.

4.2.16.1.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Kuşak Çatışması

Yetişkinlerin ve gençlerin fikir ayrılıklarını ortaya koyan hikâyede, farklı zaman dilimlerinde yaşayan insanların, değişen sosyokültürel ve psikolojik etkenlere bağlı olarak anlaşmazlığa düştükleri görülmektedir.

... Anne, filmde insanlar eteklerini çekiştirip bacaklarını örtmeye ya da açılan yakalarını iğneyle tuturmaya uğraşmıyorlardı elbette. Çok doğal davranıyorlardı yani. Sen buna çok açık diyebilirsin, ne bileyim...

O kadar da değil! Ben de birçok şeyi doğal karşılayabilirim. Ama bir dereceye kadar... Benim çocukluğumda böyle değildi tabi... (s.10-11)

Çocukluktan yetişkinliğe adım atan gençlerin, çevreden saygı ve kabul görmeyi beklediği vurgulanmaktadır.

... Anne, karar verme ve doğruyu kavrama yetisi 18 yaşına geldi diye, bir akşamdan ötekine, insanın içine doğmaz ki. Öyle yetişkinler var ki, görsen küçücük bir çocuktan daha sorumsuz ve düşüncesiz. Benim yaşımdaykiler inan, bu tip insanlardan çok daha olgundur. Bana güven! (s.12)

Ebeveynlerin, çocuklarının hata yapmasını önlemek için sürekli onlara nasihat ettiği ve akıl verdiği görülmektedir. Ancak gençlerin, bu durumdan memnun olmadığı vurgulanmaktadır.

... Neden anne babaları başkası gibi görürsünüz bilmem. Oysa yeryüzünde size en yakın olan ve yalnızca iyiliğinizi isteyen kişiler bizleriz...

Evet, ama kendi başımıza bulmak istediğimiz doğruları, siz iyilik olsun diye, erken davranıp bizlere gösterdiğinizde, bu yakınlığınızdan ve iyiliğinizden, çok rahatsız oluyoruz. (s.13)

4.2.16.2.ANNE, DOĞUM GÜNÜ PARTİSİNE DAVETLİYİM!

4.2.16.2.1.Özet

Genç kız, hafta sonu bir arkadaşının doğum gününe gideceğini söyler. Annesi, eskiden doğum günlerini okulda pasta keserek kutlayan gençlerin şimdi evde parti vermelerine şaşırır. Ona göre, doğum günlerinde çocuklar pasta yiyip limonata içer, anne babalar da kendi aralarında sohbet eder. Genç kız, insanların ilerde hatırlayabilecek anıları olmasını istediğini, bunun için de doğum günü gibi özel günlerde dans edip eğlenmeyi tercih ettiğini anlatır. Annesi partiye gitmesi için kızı izin verir ve ne giyineceğini sorar. Kadın aslında, kızının büyümesinden ve kendisinden uzaklaşmasından korkmaktadır.

4.2.16.2.2.Tema

Öyküde kuşak çatışması temi ele alınmaktadır. Bir annenin kendi dönemindeki eğlence anlayışı ile günümüz koşullarını kıyaslayıp şaşırdığı anlatılmaktadır.

4.2.16.2.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Kuşak Çatışması

Yetişkinlerin ve gençlerin farklılığından yola çıkan hikâyede, anne babaların çocuklarının düşünceleri ve eğlence anlayışı karşısında bocaladığı gösterilmektedir.

... Neden vermesinler anne? Siyasi parti mi bu, alt tarafı dans partisi!

Ne? Dans mı? Doğum gününde dans da mı var?

Sen, doğum gününde ne yapıldığını sanıyorsun anne?

Mumlar üflenir. Pasta kesilir. Şarkılar söylenir.

Sen bizi Radyo Çocuk Korosu'yla karıştırdın galiba anne. (s.16)

Yetişkinlerin, teknolojik gelişmeleri takip etmekte zorlandığı ve bilgisayar gibi araçları kullanamadığı belirtilmektedir.

“... Haklı çocuk. Artık herkes bilgisayar kullanmayı biliyor. Ne olacak, ben de öğrenirim. Bugüne kadar işten güçten aklıma bile gelmemişti. Hemen şimdi başlasam mı?” (s.19)

4.2.16.3.ANNE, BEN HERKESTEN FARKLI OLMALIYIM!

4.2.16.3.1.Özet

Genç kız, saçını sarıya boyatmayı düşündüğünü söyler. Annesi, saçının güzel olduğunu, boyanın saçı yıprattığını ve saçını boyamak için yeterince büyümediğini açıklar. Kız, herkesten farklı olmak istediğini, yaşlılarının dış görünüşüne önem verdiğini ve kendini bu şekilde ortaya koyduğunu dile getirir. Kafasını kazıtmayı düşünür. Kardeşi, saçını kırmızı spreyle boyamış olarak yanlarına gelir. Genç kız, annesiyle birlikte kardeşinin hâline güler. Kardeşi banyo yapmak için odadan çıkınca, kadın kızına onu anladığını ve gençken aynı şeyleri kendisinin de yaptığını anlatır.

4.2.16.3.2.Tema

Gençlerin hayatını konu edinen hikâyede, ergenlik dönemi sorunları temi karşımıza çıkmaktadır. Ergenlerin farklı olmak adına yaptığı şeyler anlatılmaktadır.

4.2.16.3.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Ergenlik Dönemi Sorunları

Ergenliğe giren bireylerin, herkesten farklı ve özel olmak istediği, bu sebeple saçını boyatmaktan, kafasını kazıtmaktan ya da dövme yaptırmaktan hoşlandığı dile getirilmektedir.

... Çünkü ben farklı olmak istiyorum.

Nasıl farklı?

Yani bana baktıklarında çok değişik bir kız bulmalılar.

İnsan değişikliği saçının rengiyle değil, kişiliğiyle yaratır canım.

Anne, insanlar bana baktıklarında beni görüyorlar, içimi değil. (s.23)

Çocuğu ergenlik döneminde olan ebeveynlere, sakin ve sabırlı olmaları önerilmekte, çocuklarına anlayışlı davranmaları öğütlenmektedir.

“... Sakin olmalıyım. Aslında beni oyuna getirmeye çalışıyor bu kız. Kafasını kazıtmak gibi bir niyeti yok. Sadece saç boyamayı normal karşılamamı, hatta kellele karşılaştırdınca sevimli bile bulmamı sağlamaya çalışıyor.” (s.24)

4.2.16.4.ANNE BEN GİDİYORUM!

4.2.16.4.1.Özet

Genç kız, dışarı çıkacağını söyleyince, annesi onunla konuşmak istediğini ancak son zamanlarda kızının evde olmadığını belirtir. Kızının, erkek arkadaşı olduğundan ve bunu kendisinden gizlediğinden şüphelenir. Genç kız, evden çıkınca küçük kızının yanına gider ve ablasıyla ilgili ağzından laf almaya çalışır. Küçük kız, ablasıyla ilgili konuşmak istemez. Ablasının artık büyüdüğünü, kötü bir şey yapmayacağını ve annesinin ona güvenmesi gerektiğini söyler. Ablasına pembe zarflı, kokulu bir mektup geldiğinden bahseder. Annesi, mektubu getirmesini ister ve mektubu okumak için zarfı açar. O sırada genç kız eve döner. Öğretmenin ödev olarak sınıftaki herkesin birbirine mektup yazmasını istediğini anlatır. Ve bir arkadaşının ailesinin ona güvenmediği için mektubu açtığını, arkadaşının da bu olaya çok üzüldüğünü ifade eder. Kadın da, kızının mektubunu okumaya çalıştığı için pişman olur.

4.2.16.4.2.Tema

Öyküde, güven temi işlenmekte; anne babalara, koşullar ne olursa olsun çocuklarına güvenmeleri gerektiği mesajı verilmektedir. Kendisine güvenilmediğini hisseden gencin, ailesinden uzaklaşacağı belirtilmektedir.

4.2.16.4.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Güven Duygusu

Öyküde, ailelerin, ergenlik dönemine giren çocuklarına güvenmediği ve onların yanlış davranışlarda bulunacağını düşündüğü anlatılmaktadır.

“... Yalan söylüyor. Durum ciddi. Dün akşam sahilde dolaşırken görmüşler. Yanında bir genç varmış! Bizden habersiz biriyle çıkmaya mı başladı bu kız?” (s.30)

Gençlerin, kendilerine güvenilmediği takdirde kırıldığı ve aileleriyle olan iletişiminin bozulduğu sezdirilmektedir.

... Aileleri, mektubun sevgililerinden geldiğini sanıp açmışlar. Düşünebiliyor musun anne? Kızlarına ya da oğullarına sormak yerine, mektuplarını açıp okumuşlar.

Hiç hoş değil. Çocuklarına güvenmiyorlar mıymış?

Sınıftaki erkek arkadaşlarımdan biri bu konuda ailesine çok kırgın... (s.34-35)

4.2.16.5.ANNE, EŞYALARIMI KİM KARIŞTIRIYOR?

4.2.16.5.1.Özet

Genç kız, eşyalarını karıştırdığı için kardeşine kızar ve onu annesine şikâyet edeceğini söyler. Kardeşi dolabı ve çekmeceleri karıştırdığını inkâr eder. Sonra da ablasının onun eşyalarını kurcaladığını iddia eder. Tartışma büyür ve sesleri yükselir. Kadın, kızlarını sakinleştirmek için odaya girer. Genç kız, kardeşi şiir defterini okuduğu için çok öfkeli. Kardeşi okuyamasın diye şiirlerini İngilizce yazdığını, yine de kardeşinin okumayı başardığını anlatır. Çocukluk günlerini hatırlayan anne, eskiden kendisinin de şiir yazdığını ancak ailesinin şiir yazmayı hoş karşılamadığını açıklar. O dönemin koşullarının ne denli zor olduğundan bahseder. Duyduklarından etkilenen kızlar barışır ve birbirine sarılır.

4.2.16.5.2.Tema

Teması, kuşak çatışması olan öyküde, yetişkinlerin çocukluk döneminde çok zor koşullarla karşılaştığı, bu sebeple şimdiki nesli değişen şartlar açısından şanslı bulduğu anlatılmaktadır.

4.2.16.5.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Kuşak Çatışması

Yetişkinlik dönemindeki her insanın, kendi çocukluğunun koşulları ağır ve zor olduğundan, daha kolay şartlarda yaşayan gençleri, şanslı bulduğu ifade edilmektedir.

“... Senin zamanında şair olmak ne zormuş anne.

Benim zamanımda her şey zordu yavrum. Sizler şimdi sahip olduklarınızın değerini bilmelisiniz.” (s.41)

Eski zamanlarda toplumun zihniyetinin daha farklı olduğu, insanların şiir okumak ya da yazmak gibi faaliyetleri bile sakıncalı bulduğu sezdirilmektedir.

... Şiirin, romantizm demek olduğunu ve her zaman karşı cinse hitaben yazılacağını düşünüyorlardı sanırım. Bu yüzden şiir yazmam yasaklanmıştı.

Peki, sen ne yapardın?

Geceleri gizlice tuvalette yazardım. (s.39)

4.2.16.6.ANNE, YENİ ARKADAŞIM HARİKA!

4.2.16.6.1.Özet

Genç kız, annesine sınıfa yeni bir kız geldiğini ve birlikte oturmaya başladıklarını söyler. Yeni arkadaşının babasının Amerika’da genetik uzmanı, annesinin restoratör mimar olduğunu ve Boğaz’da dedesinden kalma küçük bir yalıda dadısıyla yaşadığını anlatır. Kadın, kızı için endişelenir. Çok zengin bir kızla arkadaşlık etmesinden rahatsız olur. Genç kız, arkadaşıyla ders çalışacağını söyleyip evden çıkar. Kadın, tek başına salonda otururken küçük kızı yanına gelir. Annesine yeni sınıf arkadaşından bahseder ve arkadaşının ablasının, kendi ablasıyla aynı sınıfta olduğunu ekler. Çocuğun annesinin terzi olduğunu, babasının onları terk edip gittiğini ve küçük bir evde oturduklarını söyler. Kadın, kızının arkadaşının yalan söylediğini anlar ve şaşırır. Genç kız eve döndüğünde çok üzgündür ve olan biteni annesine anlatır.

4.2.16.6.2.Tema

Gençlerin arkadaşları arasında popüler olmayı istediğini anlatan öykünün teması dürüstlüktür. İnsanın, kendisini başkalarına beğendirmek için olduğundan farklı görünmeye çalışması ve yalan söylemesi eleştirilmektedir.

4.2.16.6.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Dürüstlük

Öyküde, arkadaşlarını etkilemek ve kendisini zengin bir ailenin kızı gibi göstermek isteyen genç bir kızın yalan söylediği anlatılmaktadır.

Yalan söyleyen kişilerin eleştirildiği hikâyede, gerçeklerin eninde sonunda ortaya çıkacağı belirtilmekte ve koşullar ne olursa olsun dürüstlükten vazgeçmemek gerektiği mesajı verilmektedir.

... Telefon edip ne söyleyeceğim? Bak, arkadaşın yalancıymış mı diyeceğim? Söylenen yalanlar işte böyle çok kısa sürede ortaya çıkar mı diyeceğim? Olmaz, bunu kendisi keşfetmeli. Akıllı kızdır, anlayacak nasıl olsa. Bu arada büyük düş kırıklığı yaşamasa... (s.46)

4.2.16.7.ANNE, ANNEANNEM GELMİŞ!

4.2.16.7.1.Özet

Kızını ve torunlarını ziyarete giden yaşlı kadın, iki gün orada kalacak olmasına rağmen, kızının onu bırakıp kocasıyla birlikte düğüne gitmesine bozulur. Kızı, düğün tarihi çok önceden kararlaştırıldığı için gitmek zorunda olduğunu ve elinden bir şey gelmediğini söyler. Yaşlı kadın, kızının düğünde giyineceği elbiseyi çok abartılı ve kısa bulur. Evdeki eşyaların ve mobilyaların yerleştirilme şeklini de beğenmez. Kızını sürekli tenkit eder. Kızına, çocuklarını çok şımarttığını, her istediklerini yapmaması gerektiğini anlatır. Kadın, annesinin onu sürekli eleştirmesinden ve her yaptığını kusurlu bulmasından rahatsız olur. Küçük kızı yanına gelir ve anneannesinin ablasının yırtık pantolonuna bayıldığını anlatmaya başlar. Kadın, annesinin davranışları karşısında şaşkına döner.

4.2.16.7.2.Tema

Yetişkinlerin bile anne babaları tarafından hata yapan, beceriksiz çocuklar olarak görüldüğünü anlatan hikâyede kuşak çatışması temi değerlendirilmektedir.

4.2.16.7.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Kuşak Çatışması

Hikâyede meslek sahibi, eğitilmiş ve aile kurmuş yetişkin insanların dahi anne babaları tarafından çocuk gibi görüldüğü dile getirilmekte ve ailelerin katkıda bulunmadıkları eylemler için hak iddia ettikleri gözler önüne serilmektedir.

“... Anne, duyan da dersleri benim yerime siz çalıştınız, benim hayatımı siz yaşadınız zanneder. Çalıştıysam, başardıysam ve kendimi yetiştirdiysem, benim bunda hiç mi payım yok? Ben artık küçük bir çocuk değilim. Ben kendimim!” (s.52)

Çocuk sahibi yetişkin bir kadınla annesinin yaşadığı fikir uyumsuzluğu ve kuşak çatışması örneklenmektedir.

“... Yanlış olan nedir bir türlü anlayamıyorum. İkimiz de sıradan, günlük sözcüklerle, normal cümleler kuruyoruz. Ama sözlerimiz yan yana geldiğinde siyahla beyaz gibi, denizle kara gibi birbirinden farklı...” (s.52)

4.2.16.8.ANNE, BEN HORMONLU MUYUM?

4.2.16.8.1.Özet

Genç kız, eteğini, saç fırçasını, okul çantasını ve çorabını bulamaz. Annesi, kızının sorumsuzluğundan şikâyetçidir. Kızına, eşyalarını yerine koyması ve düzenli olması gerektiğini söyler. Annesine katılmayan genç kız, ertesi gün fizik sınavı olduğunu, arkadaşına mektup yazacağını ve alışveriş yapacağını söyleyip hiç zamanı olmadığını vurgular. Kızının duyarsızlığı karşısında üzülen kadın, hormonal değişiklikler yaşadığını düşünerek üstüne gitmez. Küçük kızı, okulda hormonlu meyve ve sebzeler konusunu öğrendiğinden annesine ve ablasına hormonlarla ilgili bir konuşma yapar. Kardeşinin, insan davranışlarını yönlendiren hormonlarla tarımda kullanılan hormonu karıştırmasını komik bulan ablası, ona sorumluluk kelimesinden ne anladığını sorar. Kardeşi, sorumluluğun tanımını yapıp insanların sorumlulukları olduğunu ekler. Kadın da kızlarına en önemli sorumlulukları olan derslerine çalışmaları gerektiğini hatırlatır.

4.2.16.8.2.Tema

Genç bireylerin hayatını konu edinen öyküde tema, sorumluluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Yetişkinlerin bir işte çalışmak ve evi geçindirmek gibi

sorumluluklarına karşılık öğrencilerin de okula gitmek, ders çalışmak ve başarılı olmak gibi sorumlulukları olduğu hatırlatılmaktadır.

4.2.16.8.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sorumluluk

Genç bir kızın ergenlik dönemine girdiğini, ders çalışmaktan, ailesine yardım etmekten ve düzenli olmaktan hoşlanmadığını anlatan öyküde, her insanın yerine getirmesi gereken sorumlulukları olduğu iletisi mevcuttur.

“... Bütün bu söylediklerin yalnızca kendini ilgilendiren işler. Ben de sanmışım ki, ailenle ve çevrenle ilgili sorumluluklarından söz edeceksin!” (s.58)

Bazı öğrencilerin, gündelik işleri ve okulla ilgili sorumluluklarını yerine getirmekte isteksiz davrandığı görülmektedir.

“Tamam gidiyorum. Zaten bu evde en ağır sorumlulukları olan benim. Yok ders çalışmak, yok kapıyı açmak, yok telefona bakmak...” (s.61)

4.2.16.9.ALO ANNE, BEN ÂŞIK OLDUM!

4.2.16.9.1.Özet

Tatile halasının yanına giden genç kız, annesine telefon edip arkadaşlarının onu arayıp aramadığını sorar. Annesi de gitmeden önce telefonun fişini çekmesini ve arkadaşlarına adresini vermemesini istediğini hatırlatır. Kızının davranışlarında bir tuhaflık olduğunu düşünen kadın, endişelenir. Birkaç gün sonra genç kız, tekrar annesine telefon eder. Halasının sitesinde oturan bir gence âşık olduğunu söyler. Çocuğun çok yakışıklı, kibar ve cesur olduğunu, onu mutlu etmek için her şeyi yaptığını anlatır. Kadın, kızına bu yaşta duyguların gelip geçici olduğunu, ayrıca kısa süredir tanıdığı birine güvenmemesi gerektiğini açıklar. Bütün çabalarına rağmen kızını ikna edemez.

4.2.16.9.2.Tema

Öyküde ergenlik dönemi sorunları ele alınmakta, gençlerin geçici duygulara aldanıp hata yaptığı ve yeterince tanımadığı insanlara fazla güvenip hayal kırıklığı yaşadığı dile getirilmektedir.

4.2.16.9.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Ergenlik Dönemi Sorunları

Temada da belirtildiği gibi, ergenlerin gelip geçici duyguları fazla önemseydiği ve yeterince tanımadığı kişilere çok güvendiği ortaya konmaktadır.

Hayırdır, ne oldu kızım? Bir şey mi var?

Yok, anne yani şey... Aslında... Evet var. Anne ben âşık oldum.

...

Yavrum bu kadar kısa bir sürede, harika biri olduğunu nasıl anladın?

Anne havlum denize uçmuştu... Hemen suya atlayıp havlumu getirdi. (s.65)

Anne babaların ergenlik problemleri yaşayan çocukları için endişelendiği ve onları her türlü kötülükten korumaya çalıştığı vurgulanmaktadır.

“Kızım, bak, sakın yanlış bir şey yapma. Daha çok küçüksün. Senin yaşında aşklar gelip geçicidir. Duyuyor musun?” (s.67)

4.2.16.10.ANNE, BEN BEN MİYİM?

4.2.16.10.1.Özet

Kızının, odasının kapısını kilitleyip içerde saatlerce ne yaptığını merak eden kadın, kapıyı dinlerken küçük kızına yakalanır. Kız, annesine, ablasının kapısının önünde ne yaptığını sorar. Kadın, büyük kızı için çok endişelendiğini, içerde ne yaptığını öğrenmek istediğini söyler. Birlikte genç kızı, odadan çıkarmak için bir çözüm ararlar. Kadın, kızının en sevdiği kaseti müzik setine koyup sesini sonuna kadar açar. Sonunda odadan çıkan genç kız annesini karşısında bulunca şaşırır. Annesi iletişim kurabilmek için birlikte dışarı çıkmayı ve eğlenmeyi teklif eder. Kız ise son zamanlarda çok keyifsiz ve mutsuz olduğunu ve her şeyden sıkıldığını anlatır.

Kızına anlayışla yaklaşan anne, gençken aynı şeyleri kendisinin de yaşadığını itiraf eder ve kızının güvenini kazanır.

4.2.16.10.2.Tema

Ergenlik dönemi sorunları temini işleyen öyküde, bazı gençlerin bu dönemde karamsarlığa kapıldığı, içine kapandığı ve intihar etmeye yöneldiği ifade edilmektedir.

4.2.16.10.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Ergenlik Dönemi Sorunları

Öyküde genç bir kızın ergenlik dönemine girdiği, psikolojisi bozulduğu için karamsar ve içedönük olduğu ve intihar etmeyi düşündüğü anlatılmakta, birçok gencin benzer durumlar yaşadığı ortaya konmaktadır.

Anne, duygularımı okuyorsun sanki. Söylemeye utanıyorum ama... Ben de bazen ölmeyi düşünüyorum.

Böyle durumlarda içine kapanmaktan kaçınmalısın. Güçlü bir kız olduğunu düşün ve öyle davran. Yıkıcı duygularının seni sürüklemesine karşı koy. (s.74)

Ailelere, ergenlik sorunları yaşayan çocuklarına, destek olmaları, yardım etmeleri ve hayata tutunabilmeleri için yaşam sevinci aşlamaları gerektiği öğütlenmektedir.

Karşılaşacağın daha çok değişik duygular var kızım. Bazen göklerde uçtuğunu, bulutları aştığını, hatta yıldızlara ulaştığını hissedeceksin. Bazen yerin yedi kat dibine inip ortadan kaybolmayı özleyeceksin. Mutsuz olduğunda, şunu aklından çıkartma: Mutsuzluklar olsa bile... (s.75)

4.2.17.BABAM DUYMASIN / OKUMAYI SEVİYORUM DİZİSİ (2007)

4.2.17.1.BABAM DUYMASIN

4.2.17.1.1.Özet

Küçük bir çocuk okula gitmekten hoşlanmamaktadır. Sabah erkenden kalkmayı, üstünü giyinip kahvaltı etmeyi sıkıcı ve yorucu bulur. Güneş doğmadan

okula giden çocuk sınıfta da mutlu değildir. Bir taraftan uykusuzluk, bir taraftan da sıkıntı içindedir. Bütün gün sırada oturmaktansa, dışarıda olmayı, kırlarda piknik yapıp koşmayı hayal eder. Bir müddet sonra öğretmenleri okumayı sökenlere kırmızı kurdele takacağını söyler. Sınıfta okumaya geçenlerin sayısı hızla artar. Bir tek küçük çocuk okumayı öğrenemez. O sadece bahçede oynamayı, ağaçlara tırmanıp kuşları kovalamayı sever. Öğretmeni çocuktan annesini okula çağırmasını ister. Çocuk, annesinin hasta olduğunu okula gelemeyeceğinin söyler. O gün küçük çocuk hastalanır. Doktor, çocuğa difteri teşhisi koyar ve on gün yatarak dinlenmesini tembih eder. İlk günlerde oyuncaklarıyla oynayıp bol bol uyuyan çocuk, zamanla sıkılır. Bir gün babası ona yeni kitaplar hediye eder. Sonunda çocuk okuma yazmayı öğrenir, öğretmeni tarafından takdir edilir.

4.2.17.1.2.Tema

Eserde, okuma-yazma öğrenmenin önemi ve kitap sevgisi temleri işlenmektedir. Eğitimcilere, okuma-yazma öğretirken sabırlı ve hoşgörülü olmaları gerektiği belirtilmekte, öğretim sürecinde farklı yöntem ve teknikler kullanmaları tavsiye edilmektedir.

4.2.17.1.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Okuma-Yazma

Öyküde okuma-yazma öğrenmenin gerekli ve önemli olduğu açıklanmakta, bu süreçte çocukların zorlanabileceği ifade edilmektedir. Nitekim ilköğretim birinci sınıf öğrencileri okula ve derslere uyum sağlamakta sıkıntı çekmekte ve okul fobisi geliştirebilmektedir.

... Ben sınıfta otururken kendimi, baharda bir türlü çiçeklenemeyen kuru ağaçlara benzetirim. Ya da bal yapmak için çiçek bulamayan arılara... Hayvanat bahçesinde daracık kafesleri içinde sabırsızlıkla dönüp duran kaplanlar da, bana okuldaki sıramda otururken hissettiklerimi hatırlatır. (s.6)

Eğitimcilerin öğrenme eyleminde öğrencileri desteklememeleri durumunda çocukların özgüven eksikliği ve başarısızlık korkusu yaşayabileceği hatırlatılmaktadır.

“... Ben bahçeye çıktığımda herkes beni büyük sınıf öğrencisi sanıyor. Uzun boylu olduğumdan değil... Benim kırmızı kurdelem yok da ondan. Okumayı henüz sökmedim. Çünkü ben... Ben tembel bir öğrenciyim, öğretmenim öyle diyor...”(s.9)

Kitap Sevgisi

Eserde, başlangıçta okuldan, derslerden ve kitaplardan hoşlanmayan bir öğrencinin zamanla okula alıştığı ve ailesinin yönlendirmesi sayesinde kitap sevgisi kazandığı dile getirilmektedir.

... Kitapların hepsini okuduğumda, gece olmuştu. Ben kitaplarımı bir kez daha okumak istiyordum ama annem izin vermedi.

-Yarın okursun, dedi. Şimdi yat, uyu.

Birkaç gün boyunca, hepsini tekrar tekrar okudum. Sonra babamdan yeni kitaplar istedim. (s.14)

4.2.17.2.BEN NE OLACAĞIM?

4.2.17.2.1.Özet

Küçük çocuk ve arkadaşı Kerem maçı kazandıkları için çok sevinçlidirler. Biri üç, diğeri dört gol attığından kendileriyle gurur duyarlar. Kerem, büyüyünce futbolcu olmak istediğini anlatır. Futbolculuğun iyi bir meslek olduğunu ve çok para kazandırdığını düşünür. O sırada yanlarına arkadaşları Hakan gelir. Hakan da, büyüyünce benzin istasyonu açıp, zengin olmak istediğinden bahseder. Bir akşam, çocuk evde oturup büyüyünce ne olmak istediğini düşünürken apartman yöneticisi, babasından aidatı ödemesini talep eder. Babası bütün parasını yöneticiye verince çocuk apartman yöneticiliğinin kârlı bir meslek olduğunu zanneder. Annesi ve babası çocuğa, apartman yöneticiliği, belediye görevlileri, bakanlar, başbakan ve cumhurbaşkanlığı gibi merak ettiği konularda bilgi verir. Küçük çocuk, büyüyünce cumhurbaşkanı olup ülkesi için yararlı şeyler yapmaya karar verir.

4.2.17.2.2.Tema

Eserde, çalışma temi başlığı altında değerlendirebileceğimiz meslek seçimi konusuna değinilmektedir. Çocukların kişilik özelliklerine ve kabiliyetlerine uygun

meslek seçmelerinde, ailelerin yönlendirmesinin önemli bir rol oynadığının altı çizilmektedir.

4.2.17.2.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Çalışma

Eserde çocukların büyüyünce ne olacakları konusunda endişelendiği ve meslek seçiminde kararsız kaldığı gösterilmektedir.

“... Akşam evde ders çalışırken bu konu hep kafamı kurcaladı. Gerçekten de, ben büyüdüğümde ne olacağım? O kadar çok meslek var ki. Hem sonra... Hangisi en çok para kazandırır?” (s.20)

Ayrıca öyküde, cumhurbaşkanı olmak isteyen çocuğa bilgi ve destek veren ailesi sayesinde, çocuğun geleceğe güven ve umutla baktığı belirtilmektedir.

... Ben de cumhurbaşkanı olacağım o zaman!

Annem beni kucakladı, öpücüklerine karşı koyamadım. Babam da sırada bekliyordu. Annemin beni bırakmayacağını anlayınca, kolumdan çekiştirip kendi kucağına aldı.

-Başbakanlar dört yılda bir, cumhurbaşkanı da yedi yılda bir değişir, dedi. Sen büyüdüğünde, kim bilir kaç kez değişecek. Dilerim sen hepsinden iyi olursun. (s.26)

4.2.17.3.ÇİKOLATA KÜÇÜLDÜ

4.2.17.3.1.Özet

Çikolatayı çok seven iki kardeşten küçüğü çikolatasını hemen yerken ablası daha sabırlı davranıp her seferinde bir kısmını ayırır. Bir gün evlerine uzak bir kentten bir konuk gelir. Konuk iki kardeşe bir kutu çikolata hediye eder. Küçük kardeş, kendi payını oracıkta bitirir, ablası ise çikolatasından bir ısırık alıp gerisini buzdolabına koyar. Çikolataya zaafi olan küçük çocuk daha fazla dayanamaz. Ablasının fark etmeyeceğini umarak çikolatayı yavaş yavaş yer. İki kardeş, annelerine yardım etmek için sofrayı kurar. Ablası buzdolabından salata malzemesi çıkarırken çikolatasının bitmiş olduğunu görür ve kardeşine öfkelenir. Anneleri ise çocukların kavga etmesini engellemek için, adil bir karar alır. Buna göre; küçük çocuk bir sonraki hafta payına düşen çikolatayı ablasına verir.

4.2.17.3.2.Tema

Eserde, sorumluluk temi ele alınarak, çocuklara davranışlarından ve sonuçlarından sorumlu oldukları mesajı verilmektedir.

4.2.17.3.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sorumluluk

Bu öyküde, çikolataya zaafı olan bir çocuğun kendi çikolatasını bitirdikten sonra, gizlice ablasının payını da yediği anlatılmaktadır. Böylece çocuklara izin almadan, başkalarına ait şeyleri almanın yanlış bir davranış olduğu ve insanın hatalarının sorumluluğunu üstlenmesi gerektiği hissettirilmektedir.

... Sorunu çözmek için annem araya girdi. İkimizi de ayrı ayrı dinledi.

Bir hafta sonra yeni bir çikolataya sahip olduğumda, onu ablama vermek zorunda kaldım. Ablam, hem benim çikolatamı, hem de kendisininkini her gün bir ısırik bir ısırik yedi... (s.32)

4.2.17.4.MELEKLER NEREDE?

4.2.17.4.1.Özet

Küçük bir çocuk, ne zaman yaramazlık yapsa dedesi meleklerin onu Tanrı'ya şikâyet edeceğini söyler. Küçük çocuk, dedesine inanmasa da onu üzmemek için, korkmuş gibi davranır. Melekleri çok merak eder ve onların uçabilen güzel varlıklar olduğunu düşünür. Sonunda, meleklerin yeryüzündeki iyi insanlar arasından seçildiğine hükmedip melek olmaya karar verir. Bunun için, annesi uyarmadan, her gün dişlerini fırçalar, sokakta yaşlıları karşıdan karşıya geçirir ve arkadaşlarına iyi davranır. Fakat bazen melek olmak istediğini unutup yaramazlık yapar. Çevresindeki büyükler onu uyarıp ona kızdığında, hata yaptığını fark eder. Bütün çabaları boşa gitti diye üzülür. Yaptığı her iyiliği ve hatayı bir deftere yazar. Kasıtlı olarak yapmadığı hataları, eksi bölümüne yazmaz. Zaman geçer; fakat küçük çocuk bir türlü melek olamaz. Yine de amacından vazgeçmez. Melek olamasa bile büyüyünce iyi bir insan olmaya karar verir.

4.2.17.4.2.Tema

Didaktik unsurlarla yüklü öyküde, genel olarak iyi bir insan olmak temi vurgulanmaktadır. Din ve inanış ise yan tem olarak karşımıza çıkar.

4.2.17.4.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

İyi Bir İnsan Olmak

Eserde küçük bir çocuk, meleklerle özenip iyi bir insan olmaya karar verir. Bunun için yaramazlık ve hata yapmaktan sakınıp insanlara iyilik yapmaya çalışır.

... Sabah kalkar kalkmaz, artık annemin uyarmasını beklemeden dişlerimi fırçalayıp yüzümü yıkıyorum. Sabahları herkese günaydın, akşamları da İyi akşamlar! demeyi unutmuyorum. Sokakta; karşıdan karşıya geçireceğim ya da elindeki torbaları taşıyabileceğim bir yaşlı görmek için gözümü dört açıp sağa sola bakıyorum. Arkadaşlarımla saçını çekmemek, çantalarını tekmelememek, gizlice defterlerinden sayfa koparmamak için çok zor da olsa, kendimi tutuyorum. (s.35)

Din ve İnanış

Bu öyküde, din ve inanış konusu ile ilgili öğeler mevcuttur. Çocukların melekler ve Tanrı gibi konuları çok merak ettiği belirtilmekte, bu konularla ilgili soru sormaktan hoşlandığı gösterilmektedir.

“... Melekler insan gibi mi dede? diye sorarım. Melekleri görebilir miyim? Melekler hep iyi mi olurlar? Melekler nerede yaşar? Melekler gökyüzüne nasıl çıkar? Melekler ne yerler? Melekler büyür mü? Erkekler de melek olurlar mı?” (s.34)

Kimi zaman yetişkinlerin çocukları korkutmak için, dinî konuları kötüye kullandığı da görülmektedir.

“Yaramazlık yaptığımda dedem, Şimdi melekler duyacak, ya da Şimdi melekler görecektir! diye beni uyarır. Eğer yaramazlıklarımı Tanrı’ya yetiştirirlerse cezalandırılırmışım.” (s.33)

4.2.17.5.ÇİKOLATA UZMANI

4.2.17.5.1.Özet

Okuldan dönen çocuk, çikolatasını bulamayınca çılgına döner. Bütün evi, odasını arar, ama bulamaz.

Annesinin çikolatasını yediğinden şüphelenir. Annesi çikolatayı yemediğini belirtip birlikte tekrar aramayı önerir.

Çabaları sonuçsuz kalır. Çocuk, akşam babasının televizyon izlediğini ve televizyon izlerken atıştırmaktan hoşlandığını hatırlar. Babasının, çikolatasını yediğini düşünür. Daha sonra evlerine temizliğe gelen Hatice Teyze'den şüphelenir. Çikolatasını kimin yediğini bulabilmek için, kendisini karşısındaki kişilerin yerine koyarak onlar gibi düşünmeye çalışıp empati kurar. Bu sırada çocuğun annesi, dağılan evi toplamaya başlar. Çikolata kutusunu kaloriferin üstüne koyar. Çocuk bir anda kutunun önceki akşam da kaloriferin üstünde kaldığını hatırlar ve çikolatasının erimiş olduğunu anlar.

4.2.17.5.2.Tema

Eserde, empati kurma temi ele alınmaktadır. Küçük bir çocuğun kaybolan çikolatasını bulabilmek için, kendisini karşısındaki kişilerin yerine koyup düşündüğü anlatılmaktadır.

4.2.17.5.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Empati Kurma

Eserde, temel iletişim becerilerinden olan empati kurma ile ilgili iletiler mevcuttur. Küçük bir çocuğun, çikolatası kaybolduğu için çok üzüldüğü ve çikolatasını bulabilmek için, empati kurma gibi çeşitli çözümler denediği belirtilmektedir.

... Aaa, sanki olmayacak bir şey gibi konuşuyor annem. İnsan bir şey olur mu olmaz mı diye doğru bir karar vermek için, önce kendisini başkasının yerine koymalı. Ben de öyle yaptım. Eğer ben Hatice Teyze olsaydım, çikolataları afiyetle yedim. Demek o da yemişti... (s.42)

4.2.17.6.GÜZEL KİTAPLARIM

4.2.17.6.1.Özet

Küçük çocuk ve babası kitap almak için hafta sonunda kitapçıya gider. Çocuk, birkaç yıl önce okuduğu puntosu büyük ve resimli kitapların olduğu bölüme yönelir. Birinci sınıftayken okumayı öğrenememekten korktuğunu hatırlar. Yazısı küçük ve resimsiz kitapları gözünde büyüttüğü günleri anımsar. O sırada yanına küçük bir kız gelir. Raflardan birkaç kitap alır. Kitapları sevgiyle okşayıp içindekilere göz atar. Küçük kızın yanına gelen babası kitapları bırakmasını ister. Kız ise, kitapları çok sevdiğini ve öğretmenine kitap okuyacağına dair söz verdiğini söyler. Tüm çabalarına rağmen babasını ikna edemeyen küçük, elindeki kitapları bırakıp gitmek zorunda kalır. Şahit olduğu olaydan çok etkilenen çocuk babasının yanına döner. Babasının iki kitap almak istediğini, ancak parası yetmediği için, içlerinden birini seçmeye çalıştığını görür. Babasının zor durumuna üzülen çocuk, harçlığını çıkarıp ona verir.

4.2.17.6.2.Tema

Kitap sevgisi teminin işlendiği eserde, kitap okumanın ve okumayı sevmenin küçük yaşlarda aile ve öğretmen yönlendirmesiyle edinilen bir alışkanlık olduğuna dikkat çekilmektedir.

4.2.17.6.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Kitap Sevgisi

Çocuklara kitap sevgisi aşılamaaya çalışan eserde, ailelere ve öğretmenlere okuma alışkanlığı kazandırma konusunda büyük bir görev düştüğü belirtilmektedir.

“Hafta sonunda babamla birlikte kitapçıya gittik, kendimize kitap seçtik. Bir tane o aldı, iki tane de ben...” (s.45)

Çocuklarını okumaya teşvik etmeyen, onlara yardım etmek yerine kitap okumalarını engelleyen aileler ise eleştirilmektedir.

... Haydi, yeter, bırak artık onları. Gidiyoruz, dedi.

-Ama baba! dedi küçük kız. Çok güzel kitaplar...

-Güzelse güzel. Okumayı öğrenince alırız.

-Şimdi al baba, ne olur...

Adam, çocuğun koluyla göğsünün arasına sıkıştırıp bütün gücüyle korumaya çalıştığı kitapları iki eliyle hızla çekip aldı; raflarda dizili kitapların arasına fırlattı... (s.47)

4.2.17.7.ÜZÜLME, BEN SENİ SEVİYORUM

4.2.17.7.1.Özet

Beşinci sınıfa giden çocuk, birinci sınıfta okuyan kardeşinin derslerinin zor olduğunu düşünmesine şaşırır. Kardeşi resim yapıp oyun oynayarak vakit geçiren sevgi dolu, saf bir çocuktur. Büyük kardeş, okuldan dönünce arkadaşı Ayten'den aldığı kitabı okumak ister. Ancak evleri sobalı olduğundan herkes aynı odada oturmaktadır ve çocuk, bu ortamda rahat edemez. Çevresindekilerin, her yaptığını eleştirmesinden bunalan çocuk, büyüyünce her istediğini yapıp özgürce yaşamının hayalini kurar. Hep birlikte sobalı odada oturdukları bir gün, kardeşi annesine, bebeklerin nasıl olduğunu sorar. Duyduğu soru karşısında çok öfkelenen anne, çocuğu cezalandırır. Odadan çıkmasını ve soğukta beklemesini ister. Karşılaştığı tepkiye şaşırır ve ne olduğunu anlayamayan minik, kimsenin kendisini sevmediğini düşünüp ağlar. Odadan çıkıp yanına gelen ablası, kardeşine sarılıp onu çok sevdiğini ve hep yanında olacağını söyler.

4.2.17.7.2.Tema

Eserde, kardeş sevgisine değinilmektedir. Aile bireylerinin, özellikle de kardeşlerin birbirini sevmesi, zor zamanlarda birbirlerine destek olması gerektiği belirtilmektedir. Ayrıca toplum içinde tabu hâline gelmiş olan cinsellik ve hamilelik gibi konularda ailelerin çocuklara kızmak ve onları sindirmek yerine çocuklara düzeylerine uygun bilgi vermesi önerilmektedir.

4.2.17.7.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi (Kardeş Sevgisi)

Öyküde, kardeş sevgisi anlatılmaktadır. Kardeşlerin her zaman dayanışma içinde olduğu, birbirlerini çok sevdiği ve koruduğu bildirilmektedir.

-Üzülme, ben seni seviyorum, dedim. Ben varım, senin ablanım, ömür boyu hep ablan kalacağım. Ne istersen bana sor... Şaşırılmış gözlerle bana baktı.

-Sana mı?

-Elbette! Bana, ablana...

O da uzanıp beni kollarıyla sardı... (s.54)

Kardeşini çok seven bir ablanın ona yardım edebilmek için büyük bir sorumluluk üstlenmesi takdir edilmektedir.

“... Oysa benim de bilmediğim o kadar çok şey var ki! Ne yapacağım ben şimdi? Coğrafyadan tarihe, fenden matematiğe kadar her şeyi çok dikkatle öğrenmek zorundayım, kardeşime de anlatabilmek için... Eh, abla olmak kolay değil!” (s.54)

Eserde cinsellik ve hamilelik gibi toplum arasında tabu hâline gelmiş konulara yer verilmekte, çocukların merak ettiği bu tarz konularda onlara kızmak yerine sosyal ve psikolojik gelişimlerine uygun cevaplar vermek gerektiği hissettirilmektedir. Aksi yönde hareket eden anne babaların çocuklara zarar verdiği örneklenmektedir.

... Bebekler, diye tekrarlıyor... Bebekler nasıl olur? Gökler karardı, şimşekler çaktı. Ardından bir yağmur, bir yağmur... Şimşeği çaktıran, annem... Yağmurları yağdıran da küçük kardeşim! -Çabuk çık odadan, git sokakta otur da aklın başına gelsin. Bu ne biçim soru böyle? Okulda bunları mı öğreniyorsunuz? (s.52)

4.2.17.8.TEŞEKKÜR EDERİM ÖĞRETMENİM

4.2.17.8.1.Özet

Üçüncü sınıfa başlayan çocuk, yaz tatilinde gezip dolaştığı, sokakta seksek ve kovalamaca oynadığı günleri özler. Okulun ilk gününde bahçede sıra olup İstiklal

Marşı'nı okurlar. Okul müdürünün konuşmasının ardından sınıfa giderler. Çocuk, eski öğretmeni yerine, beyaz saçlı, yaşlı bir öğretmenin geldiğini görünce şaşırır. Diğer öğrenciler eski öğretmenlerini ister. Bir gün yeni öğretmenleri verdiği ödevleri kontrol edeceğini söyler. Çocuk, paniğe kapılır. Zira o, okuma parçası sorularından sadece sonuncusunu yapmaktadır. Diğer soruları ise anlamsız bulur. Öğretmeni deftere baktığında çocuğun yalnızca hayal gücünü kullanmayı gerektiren son soruyu yanıtladığını görür ve yazdıklarını çok beğenir. Öğrencisini yazmaya teşvik etmek ve ödüllendirmek için, o günden itibaren, metin sorularının sonuncusunu cevaplamasını ister.

4.2.17.8.2.Tema

Eserde, çalışma temi ele alınmaktadır. Bir öğretmenin ders çalışmaktan ve ödev yapmaktan hoşlanmayan öğrencisine ders çalışma davranışı kazandırmaya çalıştığı ve bunu yaparken ödüllendirme yöntemini kullanarak davranışı pekiştirdiği anlatılmaktadır.

4.2.17.8.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Çalışma

Öyküde, birçok öğrencinin ders çalışmak, ödev yapmak ve derse konsantre olmak gibi konularda problem yaşadığı belirtilmekte, bu duruma sebep olarak da öğrencilerin hazırbulunuşluk ve algı düzeyi ile ilgili alanları gösterilmektedir.

Yeni öğretmenimiz her gün ödev veriyor. Ben hiçbirini yapmıyorum. Türkçe kitabımızda kısacık metinler var ama ben onları da okumuyorum. Bu kısa metinlerin hemen ardından, konuyla ilgili sorular geliyor. Ben yalnızca son soruya bakıyorum.(s.59)

Diğer taraftan bir öğretmenin öğrencisini ders çalışmaya teşvik etmek için ödül vermesinin ne kadar yararlı olduğu gösterilmekte ve öğretmen takdir edilmektedir.

“Gece çabuk bitsin, sabah olsun, okula koşayım diye sabırsızlandım. Yazımı okuyayım sınıfta... Öğretmenim dikkatle dinlesin. Ben okurken, hiç beklemediği bir anda başımı kaldırıp onun gözlerine bakayım. Gülen yüzünü göreyim.” (s.63)

4.2.18.BENİM BABAM SİHİRBAZ / OKUMAYI SEVİYORUM DİZİSİ (2009)

4.2.18.1.BABAM ASKERDE

4.2.18.1.1.Özet

Küçük çocuğun babası, askerlik anılarını anlatmaktan çok hoşlanır. Yedek subay olan babası askerde fotoğrafçılık yapar. Yetenekli ve çalışkan olduğu için askerliği rahat geçer. Babası, oğlunun doğduğunu duyunca kendisine zimmetli fotoğraf makinesini alıp eve gitmeye karar verir. Çok heyecanlı olduğundan fotoğraf makinesini dolmuşta unuttur, kaybettiğini fark edince dolmuş durağına koşar, yolcuları durdurur, fakat makineyi bulamaz. Sonunda dolmuş şoförü kamerayı bulup getirir. Kamerasına kavuşan baba, eve karpuz alıp götürür. Evde yemek yerken makineyi bu sefer de manavın önünde bıraktığını hatırlar. Uzun aramalar neticesinde kamerayı manavın dükkânında karpuzların içinde bulurlar. Babası, kendisine ait olmayan emanet fotoğraf makinesini teslim edince huzur bulur.

4.2.18.1.2.Tema

“Sorumluluk” teminin ele alındığı eserde, insana emanet edilen bir eşyanın kendi eşyasından daha değerli olduğu, emanete hıyanet edilmemesi, ne pahasına olursa olsun korunması gerektiği anlatılmaktadır.

4.2.18.1.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sorumluluk

Eserde, emanete hıyanet edilmemesi gerektiği, özellikle de devletin malı olan eşyaları korumanın herkesin sorumluluğu ve görevi olduğu anlatılmaktadır.

“... Hava kararmaya yüz tutunca eve gelmek zorunda kalmış. Çok üzgünmüş babam, çok. Eh, kendi makinesi olsa bu kadar üzülmeyecek. Komutanlara ne yanıt verilir bu durumda?” (s.8)

4.2.18.2.ASLA KREM KULLANMAM

4.2.18.2.1.Özet

Doğum gününü kutlayan çocuk artık yaşlandığını düşünür. Cildinin kırıışmaması için annesinin kremini kullanmaya niyetlenir. Bir gün anneannesi hastalanır ve annesi onu ziyarete gider. Bu durumdan yararlanan çocuk, banyoya gidip annesinin kremlerini karıştırır. Bu sırada krem dökülür ve giysileri lekelenir. Annesi gelmeden her şeyi temizlemek isteyen çocuk, kendi giysilerini ve önceden biriken kirli giysileri çamaşır makinesine koyup yıkar. Ancak çamaşır makinesinden çıkardığında renklerinin birbirine karıştığını görür. Kendisine yardım etmesi için, arkadaşı Yeşim'i çağırır. Yeşim, çamaşırlardaki lekelerin çıkması için çamaşır suyu kullanmaları gerektiğini söyler. Bu sefer de giysilerin rengi solar. Çocuk, diğer arkadaşı Filiz'den yardım ister. Filiz ablasının makyaj seti ile solan giysileri boyayabileceklerini iddia eder. Çocuk, çamaşırları tekrar yıkadıklarında boyaların akıp akmayacağını sorar. Arkadaşı Filiz, boyaların dayanıklı olduğunu, hem aksa bile annesinin suçuymuş gibi görüneceğini söyleyince çocuk üzülür. Ailesini kandırmaya çalıştığı için pişman olur. İşlediği suçun sorumluluğunu üstlenmeye karar verir.

4.2.18.2.2.Tema

Eserde, sorumluluk ve dürüstlük temine değinilmektedir. İnsanın koşullar ne olursa olsun, dürüst olması ve işlediği suçların, yaptığı hataların sorumluluğunu üstlenmesi gerektiği belirtilmektedir.

4.2.18.2.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sorumluluk

Eserde, insanın hata yaptığında veya suç işlediğinde yaptıklarının sorumluluğunu üstlenmek zorunda olduğu ifade edilmektedir.

... B u boyalar yıkanınca çıkmaz mı?

Suya dayanıklı bunlar, akıllım! dedi Filiz.

Hem çiksa bile, sonraki yıkamada annenin suçu gibi görünür.

Yeşim'in bu yorumu hiç hoşuma gitmedi, dedektifin karşısında suçlu olmadığını savunmaya çalışan zanlıya benzettim kendimi, üstelik suçlu da bendim zaten! (s.19)

Dürüstlük

Öyküde işlenen diğer bir fikir de dürüstlüktür. Yalan söylemenin çok kötü bir davranış olduğu ve vicdan azabına yol açacağı hissettirilmektedir.

Yeter! diye bağırdım birden. Ben itiraf edeceğim! cezama razıyım.

Neyi itiraf edeceksin? diye yüzüme şaşkın şaşkın baktı Filiz...

Psikolojik baskıya dayanamadı, dedi Yeşim alaylı bir tavırla.

Bir daha asla krem kullanmayacağım, asla!

Yakında yüzüm kırış kırış olacak ve ben krem sürmeyeceğim. Bundan büyük ceza olur mu? (s.20)

4.2.18.3.HARİKA DAYI

4.2.18.3.1.Özet

Küçük çocuğun sınıfına Pınar adında yeni bir öğrenci gelir. Pınar, dayısının harika bir yazar olduğunu söyler. Öykülerinin, şiirlerinin herkes tarafından beğenildiğini anlatır. Küçük çocuk duyduklarından çok etkilenir. Kendisi de büyüyünce başarılı bir yazar olmayı ister. Çocukken okuma yazma bilmeden bile şiir yazdığını hatırlar. Pınar, büyük bir kitaplığı olduğundan bahseder. Küçük çocuğun aklına bir fikir gelir. Pınar'la beraber kitap okuyabileceklerini ve birbirleriyle kitap değiş tokuşu yapabileceklerini düşünür. Aklındakileri arkadaşıyla paylaşınca kötü bir tepkiyle karşılaşır. Pınar, kitaplarla uğraşmaktansa, bebekleriyle oynamayı tercih ettiğini belirtir. Dayısının kitaplarının henüz basılmadığını ağzından geçirir. Küçük çocuk arkadaş hakkında yanıldığını anlar ve şaşırır.

4.2.18.3.2.Tema

Öyküde, okuma sevgisi ve çalışma fikri işlenmektedir. İnsanın çalışarak her şeyi başarabileceği, her hayalini gerçekleştirebileceği ifade edilmekte ve okuma sevgisine değinilmektedir.

4.2.18.3.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi (Okuma Sevgisi)

Eserde, okuma sevgisinin küçük yaştan itibaren başladığı ve kitap okumanın kişisel gelişim açısından çok önemli olduğu belirtilmektedir.

... Şiir deyince ilgimi çekti. İlk şiirimi daha okuma yazma bilmeden yazmışım. Daha doğrusu ben söylemişim, annem yazmış. Anaokulunda da öğretmenime söyledim, o yazdı. Bebeksi şeyler tabi, ama olsun; şiiri daha o yaştta sevmeye başlamışım belli. Okumayı öğrendiğimde harçlığımla satın aldığım ilk kitap bir şiir kitabıydı. Ezberlemiştim hepsini... (s.22)

Çalışma

Öyküde verilmek istenen mesajlardan biri de çok çalışarak her şeyin başarılabilceğı fikridir.

... Niye şaştın öyle? Şiir yazamaz mıyım? Ben de dayım gibi yazar olacağım büyüyünce...

Elbette olabilirsin. Her hayalimizi gerçekleştirebiliriz, buna inanıyorum. Ama tabi çalışırsak... (s.24)

4.2.18.4.ABLAM EVLENİYOR

4.2.18.4.1.Özet

Küçük çocuk, evlilik hazırlıkları sebebiyle çok sıkıldığından ablasının bir an önce evlenip gitmesini ister. Zira evin her yeri çeyiz eşyaları, koca koca paketler ve kartonlarla çevrildiğinden evde yaşamak, oturacak koltuk, yatacak yer bulmak zorlaşır. Diğer taraftan herkes ablasının evliliğiyle ilgilendiğinden, küçük çocuk ihmal edilir. Evde yemek pişmez, temizlik yapılmaz. Bir gün annesi ve ablası kavga eder. Küçük çocuk da, kendi eşyaları ablasının evine gönderilmek üzere paketlenildiğinden öfkelenir. Sonunda küçük çocuk, bisikletine binip kiracılarının evine gider. Kiracılardan evden çıkmalarını rica etmeye karar verir. Böylece ev boşalınca ablası hemen evlenip eşyalarıyla birlikte evden gidecektir. Her şey yolunda gider. Kiracılar evi boşaltır ve ablası evlenir.

4.2.18.4.2.Tema

Eserde cesur olma temine değinilmektedir. Karşılaşılan problemler ne kadar büyük olursa olsun insanın cesur olması ve elinden geleni yapması öğütlenmektedir.

4.2.18.4.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Cesur Olma

Aile hayatını ele alan eserde, küçük bir çocuk ablasının ve ailesinin mutlu olabilmesi için yaşından beklenmeyen bir cesaret göstererek kiracılarıyla konuşmaya karar verir. Ablasının evlenip yuva kurabilmesi için tek başına kiracılarına gider durumu anlatıp evi boşaltmalarını rica eder.

... Kötü kalpli bir cadı ya da karanlık ruhlu bir büyücü kapıyı açsın diye bekledim. Zil sesine karşılık bir kükreme geldi içerden. Kaplan besliyor olsalar da beni korkutamazlardı. Düğünün ertelenmesi hepsinden daha korkunçtu.

Zile asıldım... (s.31)

4.2.18.5.FARK BULMACA OYUNU

4.2.18.5.1.Özet

Genç kız, Sonya adındaki arkadaşıyla İngilizce yazarak mektuplaşmaktadır. Kendisi İtalyanca arkadaşı da Türkçe bilmediğinden ancak bu şekilde iletişim kurarlar. Bir gün genç kız, arkadaşını ziyaret etmek için İtalya'ya gider. O gece, geç saatlere kadar sohbet ederler. Ertesi gün, yemek yedikten sonra otobüse binip farklı yerleri gezerler. Genç kız, İtalya'yı çok farklı bir yer olarak hayal ettiğinden kendi ülkesine benzeyen bir ülkeyle karşılaşınca şaşırır, hayal kırıklığına uğrar. Sonya ile beraber kahvaltı hazırladıkları bir sabah, arkadaşısı fırında kuru bir ekmek kızartır. Ekmeğin üzerine zeytinyağı sürüp, bir tutam baharat ekler. Ekmeğin tadını çok beğenen genç kız, bu baharattan alıp ülkesine götürmeye karar verir. Arkadaşı Sonya, Türkiye de bir Akdeniz ülkesi olduğundan, aynı baharatın orada da olduğunu söyler. Genç kız arkadaşı gibi düşünmez. Baharatın İtalya'ya özgü olduğuna inanır, ülkesine döner. Havaalanından eve giderken yol kenarında aynı bitkiye rastlar.

Annesi bu bitkinin biberiye olduğunu ve baharat olarak kullanıldığını anlatır. Genç kız, kültürlerin birbirine benzediğini anlar.

4.2.18.5.2.Tema

Kültürlerin benzerliği teminin işlendiği hikâyede, farklı ülkelerin, kültürlerin ve insanların birbirine benzediği, ortak noktalara sahip olduğu vurgulanmaktadır.

4.2.18.5.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Kültürlerin Benzerliği

Bu öyküde, toplumların, başka toplumlara karşı farklı olduklarını düşündüklerinden önyargıyla yaklaştıkları ifade edilmektedir.

... Gözümde büyüttüm... İtalya farklı bir dünya sanıyordum; bir uzay istasyonu ya da Ay'da bir üs gibi... Belli belirsiz bir düş kırıklığı geçti içimden. Yurt dışı dedikleri bu muydu? Farklı bir şeyler olmalıydı; iki ayrı insan, iki ayrı ülke, iki ayrı dünyaydık ne de olsa... (s.36)

Eserdeki en önemli ileti, farklı ülkelerin, farklı kültürlerin ve insanların aslında birbirine çok benzediği ve birçok konuda paralellik gösterdiğidir. Bu açıdan kültürlerin ve insanların kutuplaşması, ayrımcılık yapılması eleştirilmektedir.

... Sonya'nın annesi işteydi. Yemeği birlikte hazırlamak için mutfaka girdik. Bir yandan salata yapraklarını yıkarken, bir yandan mutfakta farklı bir şeyler bulmaya çalıştım. Karıştırıcı bizde de vardı. Soğan kesici, salatalık soyucu, çatal bıçaklar... Yemeklerini onlar da tabaklarda yiyordu. Yemekler ocakta ya da fırında pişiyordu... (s.37)

4.2.18.6.BENİM BABAM SİHİRBAZ

4.2.18.6.1.Özet

İlkokul birinci sınıfa giden küçük çocuğun babası tuhafiyecilik yapmaktadır. Küçük çocuk, çok hareketli olduğundan, sürekli önlüğünün düğmesi kopar. Babası da aynı boy ve renkte başka düğmeler bularak önlüğü tamir eder. Küçük çocuk, babasının mesleğiyle gurur duyar. Babasının tuhafiye dükkânındaki kavanozların içinde renk renk düğmeler ve kemer tokaları vardır. Babası düğmeleri müşterilerinin, elbiselerinin renklerine uyacak şekilde boyar, elbise kumaşlarından kemer yaparak kıyafetle takım olmasını sağlar. Kemer tokalarının ve düğmelerin sadece beyaz

renkte üretildiği bir dönemde babasının çeşitli yöntemler kullanarak rengârenk düğmeler ve tokalar üretmesi müşterileri de çok memnun etmektedir. Her gün tuhafiyeye dükkânına giden çocuk, düğmeciliğin inceliklerini öğrenir, büyüyünce sihirbaz olduğunu düşündüğü babası gibi insanları mutlu eden bir tuhafiyeci olmaya karar verir.

4.2.18.6.2.Tema

Tuhafiyecilik mesleğinin inceliklerinin anlatıldığı eserde, meslek sevgisine değinilmektedir. İnsanların çok çalışarak, emek vererek en önemlisi de severek mesleklerinde başarılı olabilecekleri ve toplum tarafından takdir edilecekleri gösterilmektedir.

4.2.18.6.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi (Meslek Sevgisi)

Temada da belirtildiği gibi eserde, meslek sevgisi ele alınmaktadır. Çok çalışan, emek veren ve işini seven kişilerin her zaman başarılı olduğu ve takdir gördüğü fikri sezdirilmektedir.

... Düğme boyamak, resim yapmak gibi bir şeydir. Boya yapmadığında bile insanın elleri boyalı olur. Üstelik kına gibi tek renk değil, rengârenk! Babam boyalarıyla oynamama izin vermez. Küçük bir parça desenli kumaşa bakarak beyaz düğmelere renk vermeye çalışırken düğmelerini ziyan edeceğimden ya da müşterinin kumaşını lekeleyeceğimden çok korkar. (s.43-44)

4.2.18.7.SEMENDER TOPLANTISI

4.2.18.7.1.Özet

Küçük çocuğun babası, bir sigorta şirketinin bayisidir. Şirketin bahar toplantısına gitmeyi planlayan anne ve baba çocukların getirilmesi yasak olduğundan küçük çocuğu anneannesine bırakırlar. Anneanesi, küçük çocuğun iyi vakit geçirmesi ve değişikliğe ihtiyacı olduğu düşüncesiyle, torunuyla birlikte İzmir'e diğer kızının yanına gitmeye karar verir. Hemen hazırlıklarını yapıp biletlerini alırlar. Aynı gün küçük çocuk ve anneanesi İzmir'e, annesi ve babası ise bayi toplantısı için Antalya'ya gider. Küçük çocuk, kuzenini görünce çok mutlu olur, birlikte oyun oynarlar. Teyzesinin hazırladığı kahvaltının ardından hep beraber sohbet ederler.

Anneanesi aldığı hediyeleri vermek için, valizini açtığında valizin kendi valizi olmadığını fark eder. Teyzesinin kocası otobüs şirketini arayıp valizi bulmalarını ister. Sonunda anneanesiyle, toplantıya giden annesinin valizinin karıştığı ortaya çıkar.

4.2.18.7.2.Tema

Eserde, aile sevgisine dikkat çekilmektedir. Bir ailenin birbirine olan bağlılığı, birlikte vakit geçirme isteği ve sevgisi sergilenmektedir.

4.2.18.7.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi (Aile Sevgisi)

Eserde, ailesini çok seven küçük bir çocuğun hayatı anlatılmaktadır. Küçük çocuğun ailesine ihtiyaç duyduğu, onlarla birlikte vakit geçirmek istediği ve anne babasını özlediği hissettirilmektedir.

“Babam, bayisi olduğu sigorta şirketinin bahar toplantısına annemi de götürmek istediğinde çok sevindim... Her gün işe gittikleri için çok az görüşebiliyorduk. Oysa şimdi kim bilir kaç günü birlikte geçirecektik.” (s.47)

4.2.18.8.TİLKİ TİLKİ SAAT KAÇ?

4.2.18.8.1.Özet

Dolmuşta güçlkle oturacak yer bulan kadın, şişman bir kadının saati sormasıyla irkilir. Saate bakar, kadrani boş görür ve stresten terler. Kadın bir anda çocukluğunu hatırlar. Küçükken ödevlerini bir an önce bitirip arkadaşları Sevgi ve Nevin ile oyun oynamak için sabırsızlandığı günlere döner. Tilki Tilki Saat Kaç? oyununu çok sevdiğini anımsar. Ancak babasının ona saati öğrettiği gün kalbinde derin yaralar açılır. Babası tembel bir öğrenci olduğunu, yaştlarının, çoktan saati söylemeyi öğrendiğini ve kızından utandığını belirtir. Küçük kıza bağırıldığı ve tokat attığı o gün çocuk saati öğrenir. Fakat ömür boyu üzüntü duyar, ne zaman bir kişi ona saati sorarsa durgunlaşır, kendine olan güvenini yitirir ve acı çeker.

4.2.18.8.2.Tema

Eserde, her çocuğun sevgi ve hoşgörüye ihtiyaç duyduğu mesajı verilmektedir. Çocuklara sevgi ve hoşgörü ile yaklaşmadığı takdirde, özgüveni yüksek bireyler olarak yetişmelerinin mümkün olmayacağı açıklanmaktadır. Ayrıca şiddet ve hakarete maruz kalan çocukların psikososyal gelişimlerinin olumsuz yönde etkileneceği ve böyle çocukların ruhsal çöküntü yaşayabileceği hatırlatılmaktadır.

4.2.18.8.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Şiddet

Bu öyküde, çocukluğunda saati söylemeyi bilmediği için babası tarafından dövülen ve hakarete uğrayan küçük bir kızın yaşadığı acılar anlatılmaktadır.

Çocukların gelişim döneminde hoşgörü ve sevgiye ihtiyaç duyulduğunun altı çizilmektedir.

... Babamın sesi mi daha önce ulaştı kulağıma, yoksa çakan tokadın şımşığı mi daha erken parladi, ayırımına varamadım...

Aptal mısın sen kızım? Nereye bakıyorsun öyle; buraya baksana. Ne görüyorsun, söyle!

Yaştların saati okumayı çoktan öğrendi. Neymiş, bizim kızımız hâlâ saatin kaç olduğunu bilmiyor! Öğretmene rezil oldum... (s.60)

Çocukların ihtiyaçlarını göz önüne almayan, onlara şiddet uygulayan ve psikolojik sorunlar yaşamasına sebep olan ebeveynler sert bir dille eleştirilmektedir.

Zor olan saatleri öğrenmek değil ki, baba. Biliyor musun, ben şimdi senin bana saatleri öğrettiğin yaşından bile daha yaşıyım. Ama biri, hiç beklemediğim bir anda, yolda, otobüste, vapurda, bana saati soracak olsa: saat kaç?..Hâlâ aynı korku, aynı heyecanla sarsılıyorum. Okuyamayacağım! Bu kez okuyamayacağım!(s.63)

4.2.19.SÜPER GAZETECİLER 1(2009)

4.2.19.1.Özet

Evren ve Yener, aynı mahallede oturan iki arkadaştır. Evren, ailesiyle birlikte iki katlı bir evde otururken, boşanmış bir çiftin oğlu olan Yener, annesiyle birlikte yaşar. İki genç birlikte gazete çıkarır. Süper Gazete isimli gazetede mahallenin problemleri, mahalledeki hayvanların beslenmesi için evlerden artık yiyeceklerin toplanması ve çiçek bakımı konuları işlenir. Bir gün, gazetelerinin daha çok satması için ünlü kişilerle röportaj yapmaya karar verirler. Düşündükleri ilk kişi, şarkıcı Altay Şen'dir. Okula gittiklerinde ünlü şarkıcının benzerinin, tarih öğretmeni Osman Bey'in yeğeni olduğunu öğrenirler. Altay Şen, öğretmenler odasında otururken yeşil bereli kel bir adam ve bir kadınla gizli bir görüşme yapar. Daha sonra tarih öğretmeni Altay Şen'e benzeyen yeğeni Oğuzcan Selimoğlu ile sınıfa gelir. Herkes Oğuzcan Bey'in ünlü sanatçıya çok benzediğini düşünür. Oğuzcan Selimoğlu, kendisiyle röportaj yapmak isteyen Yener ve Evren'i ertesi gün evinde ağırlayacağını açıklar. Sınıf arkadaşları Selin de onlara katılır. Röportaj yaptıkları sırada dört kişi silah zoruyla eve girer ve Oğuzcan Selimoğlu'nu kaçıır. Korkudan ne yapacağını şaşırان çocuklar, başları belaya girmesin diye, polise haber vermez. Tarih öğretmeni, çocuklarla konuşur ve Altay Şen'in yeğenini tehdit ettiğini anlatır. Bunun üzerine, süper gazeteciler ipucu bulabilmek için, Altay Şen ile röportaj yapmayı planlar. Altay Şen'le röportaj yaparken yine kar maskeli bir adam gelir ve bu kez Altay Şen'i kaçıır. Şarkıcının evinden kaçan çocuklar, bir kafede oturup durum değerlendirmesi yapar. O sırada kafenin önünden geçen bir takside Altay Şen'i görürler. Arabayı takip edip Oğuzcan Selimoğlu'nun evine gelirler. Yener'in annesi bir bankada müdürdür. Oğluna ünlü müşterisi Altay Şen'in bankadaki bütün hesabını çekmek istediğini söyler. Olayların iç yüzünü anlayabilmek için Evren, Oğuzcan Selimoğlu'nun evine tek başına gider. Daha önceki kaçırma olayında gördüğü yeşil bereli adam Evren'i fark eder ve bayılıp kaçıır. Arkadaşlarından haber alamayan çocuklar Altay Şen'in evine gider. Sanatçının yardımcısından yeşil bereli adamın o evin bahçıvanı olduğunu ve Oğuzcan Selimoğlu ile aynı adreste oturduğunu öğrenirler. Evren'in çiftlik evine götürüldüğünü tahmin eden süper gazeteciler,

Sazlıköy'e gider. Çiftlik evinin ağılında Evren ve Altay Şen'i bulurlar. Suçluların yakalanmasını sağlayıp arkadaşlarını ve şarkıcıyı kurtarırlar.

4.2.19.2.Tema

İki çocuğun yaşadığı maceraları konu edinen eserde, arkadaş sevgisi temi karşımıza çıkmaktadır. Dostların birbirini çok sevdiği, zor zamanlarda birbirine destek olduğu ve arkadaşlığın çok değerli bir bağ olduğu mesaj verilmektedir. Öykü hayvan sevgisi, okuma sevgisi, ergenlik dönemi sorunları, merak ve araştırma isteği gibi yan fikirlerle de zenginleşmektedir.

4.2.19.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Öyküde yer alan iletiler içinde en önemlisi, eserin teminde de belirtilen arkadaş sevgisidir. Her insanın güvenebileceği bir dostunun olması gerektiği, arkadaşların her konuda birbirine yardım ettiği ve gerçek bir dostluğun çok önemli olduğu vurgulanmaktadır. Öyküdeki gençlerin arkadaşlarından biri kaçırılınca ne kadar üzüldüğü ve endişelendiği anlatılmaktadır..

Arkadaşlarının neredeyse ağlamak üzere olduğunu fark edince Yener kendinden emin bir ses tonuyla onları teselli etti. Ama aslında görüldüğü kadar emin değildi. Evren'i kurtarmak bir yana, izini nasıl bulacaklarını bile bilmiyordu. Bıraksalar, o da hüngür hüngür ağlayabilirdi.(s.127).

Sevgi (Hayvan Sevgisi)

İnsanların canlılara ve doğaya büyük zarar verdiği ve tabiatın dengesini bozduğu düşünüldüğünde; tahrip edilmemiş bir çevrede, kuş sesleri eşliğinde yaşamanın çok değerli olduğu anlatılmaktadır.

Bir Pazar sabahı Yener annesiyle birlikte salonda pencere önüne kurdukları kahvaltı sofrasında otururken, annesi: Ne şanslıyız! Herkesin penceresi çöplüğü ya da betona bakar, biz kuş sesleriyle dolu bir bahçeye bakıyoruz. Bunun değerini bilmeliyiz oğlum. Acaba mahallemizde oturan kaç kişi, bu güzel bahçedeki kuşların sesini duymuştur? demişti. (s.21).

Öyküde gazete çıkaran gençlerin, gazetelerinde hayvanlar için bir köşe ayırdığı, onlar hakkında bilgi verdiği ve mahalle sakinlerinin yemek artıklarını toplayarak hayvanların beslenmesini sağladığı belirtilmektedir.

Daha önceki sayılarda da gazetelerinde bu tür haberler yayınlamışlardı. Köpek Besleyenlere Merhaba konulu yazı herkesin çok hoşuna gitmiş, bir o kadar da yararlı olmuştu. Mahallede artık herkes kimin köpek beslediğini ve hangi evde hangi köpeğin neler yediğini öğrenmişti. Böylece tüm mahalleli, yemek artıklarını ayrı ayrı tabaklara koyup, üzerlerine istedikleri köpeğin adını yazarak evlerinin önüne bırakmaya başlamıştı.(s.22)

Sevgi (Okuma Sevgisi)

Hikâyede iki öğrencinin gazete çıkarma konusundaki isteği ve azmi anlatılmakta, öğretmenlerinin gençleri desteklediği ve gazete okumanın herkes için gerekli ve faydalı olduğunu düşündüğü ortaya konmaktadır.

Özellikle Türkçe öğretmeni Yasemin Hanım bu konuya çok önem verirdi. Bu gazetenin, yalnızca onu hazırlayan çocukları değil, haberleri dinleyen öteki öğrencilerin de Türkçelerini geliştireceğine ve onları da yazı yazmaya heveslendireceğine, inanırdı. (s. 62)

Gençlerin, herkesin gazete okumasını sağlamak için elinden geleni yaptığı ve kâr amacı gütmeyerek özveride bulunduğu vurgulanmaktadır.

“Ama olsun, onlar harçlıklarının bir kısmını gazetenin masrafına katıyor, gazetelerini yine de maliyetinin yarı fiyatına satıyorlardı. Önemli olan, mahallede herkesin gazete okumasıydı.” (s.24)

Merak ve Araştırma İsteği

Öyküde iki gencin, çevreyi gözlemleyip önemli bilgilere ulaşarak gazeteleri için gerekli malzemeyi topladıkları aktarılmaktadır.

Konu giderek şekillenmişti kafasında. Bu harika bir haber konusu olabilirdi. Annesi kuşların birçoğunu tanıyordu. Ona sorabilirdi; Ayrıca ansiklopedileri karıştırıp, çevrelerinde yaşayan kuşlarla ilgili bilgiler edinir, resimlerini tarayıcıyla ilk sayfaya koyabilirlerdi. Evet evet, bu ancak ilk sayfa haberi olurdu.(s. 22)

Ayrıca gençlerin her olayı titizlikle incelediği ve olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurarak doğru sonuca ulaştığı ifade edilmektedir.

Bir insanın bankada duran parasının tamamını durduk yerde çekmesi bana çok anlamsız göründü. Bunda bir bit yeniği var. Bakın çocuklar, ne diyorum biliyor musunuz? Buradan çıkalım ve

bir yere gidip oturalım. Dün ve bugün olanları konuşup elimizdeki ipuçlarını değerlendirmeye çalışalım. (s.117)

Ergenlik Dönemi Sorunları

Anne babaların buluş çağındaki çocukları için endişelendiği ve onlara nasıl yardım edeceğini bilmediğinden çaresiz kaldığı ifade edilmektedir.

Değişmedim de desen değişiyorsun? Yavrum. Ben erkek çocuklarının bu gelişim dönemlerini tanımıyorum. Kız olsan, hadi neyse, kendi deneyimlerimden bir şeyler hatırlayıp sana yardımcı olmaya çalışırdım. Ama erkek çocuklar öyle mi? Ben nereden bileceğim bu dönemde nasıl sorunlarla boğuştuklarını?(s.135).

Birlikte Çalışma (Takım Ruhu)

Süper Gazete isimli bir gazete çıkaran arkadaşların her konuda görev dağılımı yaptığı ve birlikte çalışarak başarıya ulaştığı örneklenmektedir.

Senin çok önemli bir görevin olacak Selin. Not tutacaksın. Nasıl Yani? Zaten Evren her söyleneni teybe almayacak mı? Evin dekorasyonu, odaların yerleşimi... Sonra, adamın yüz ifadesi, hareketleri de çok önemli. Sen bunları not edersin. Hatta giysilerinin resmini de çizersen çok iyi olur.(s.67)

Takım ruhu ile hareket eden gençlerin birbirlerinin duygu ve düşüncesine önem verdiği ve fikir alışverişi yaparak problemleri çözdüğü belirtilmektedir.

“Evet arkadaşlar. Şimdi başlayalım. Ben durumu özetleyeyim. Siz aklınıza önemli bir ipucu gelirse ilave edin. Herkes düşündüğünü söylerse, belki çözüme yaklaşabiliriz.” (s.119)

Davranışlar(Anne Baba Tutumları)

Hikâyede bazı anne babaların, çocuklarının sadece ders çalışmasını ve iyi bir okulda okumasını istediği, buna karşılık çocukların sosyal ve kültürel gelişimine izin vermediği açıklanmaktadır.

Oysa o, yalnızca derslerle ilgili değildi; sosyal yönü de olan bir çocuktü. Sihirbazlık numaraları yaparak herkesi eğlendirir, gitar çalar, judo dersleri alırdı. Okulda tiyatro ve bilgisayar kolu başkanıydı. Üstelik arkadaşı Yener’le birlikte neredeyse bir yıldır, on beş günde bir Süper Gazete adında harika bir gazete hazırlıyordu. Bu anneler daha ne isterler, bilinmezdi!. (s. 32)

Çocuklarının ders dışı gelişimini de destekleyen, kararlarına saygı duyan aileler takdir edilmekte ve örnek gösterilmektedir.

Aslında Yener rahat, ailesinde fazla bir baskı yok, diye düşündü Evren. Yener'in annesi, gazete sahiplerinden birinin annesi olmanın ayrıcalığını bile kullanmadan Süper Gazete'yi düzenli olarak satın alırdı. Gazeteye destek olmak için Yener'e doğum gününde fotoğraf makinesini alan da oydu. (s. 33)

4.2.20.SÜPER GAZETECİLER 2 / PARKTAKİ ESRAR(2009)

4.2.20.1.Özet

Yener ve Evren'in, Selin ve Elif adında sınıf arkadaşları vardır. Selin, zengin bir ailenin kızıyken, Elif, maddi sıkıntıları olan bir aileye sahiptir. Annesi apartmanda kapıcılık yapar, babası belediyede çaycıdır. Süper Gazete'de yer almak isteyen iki genç kız, Yener ve Evren'i ikna etmek için iyi bir röportaj konusu bulurlar. Böylece belediye başkanı Hakkı Güven'le, belediye arazilerinden birinde yapılacak olan çocuk parkı ile ilgili görüşmeye giderler. Keyifli geçen röportajın ardından belediye başkanı Elif'in evine gelir ve röportajın yayımlanmasına izin vermediğini belirtir. Elif, başkanın tuhaf ve tutarsız davranmasına şaşırır. Belediye arazisinde çocuk parkı yapılmayacağını öğrenen Elif, aynı arazide bulunan eski bir binada annesinin ve kardeşinin işe başlaması sebebiyle endişelenir. Elif'lerin apartmanında oturan mühendis Yüksel Bey'in karısı Nihal Hanım, kullanmadığı bir şampuanı Elif'e verir ve Elif'in saçları dökülmeye başlar. Bir gece duyduğu tuhaf sesler yüzünden uyanan Yener, bahçelerindeki terk edilmiş eve bakmaya gider. Odalardan birinin laboratuara benzediğini görür ve bir çocuk sesi işitir. Korkarak evine döner. Ertesi gün dört arkadaş, birlikte belediye başkanının yanına giderler. Bir anda çocuk parkı yapımından vazgeçen başkanın suçlu olduğunu düşünen gençler, kendilerini sorgulanırken bulurlar. Belediye başkanının oğlu kaçırılmıştır ve başkan süper gazetecilerden şüphelenir. Küçük bir çocuğun kaçırıldığını duymak, Yener'i bir gece öncesine götürür. Bahçedeki evde işittiği sesin, başkanın kaçırılan oğluna ait olduğunu düşünür. Görüşmenin ardından herkes evine döner. Elif, ailesiyle yemek yerken belediye başkanıyla birlikte gelen polisler, çocuk kaçırdığı iddiasıyla Elif'in babasını tutuklar. Dört arkadaş, kaçırılan çocuğu bulmak için, Yenerlerin

bahçesindeki eve giderler. Başlarından tehlikeli maceralar geçer. Elif'in saçlarının dökülmesi şikâyetiyle birkaç gün önce şampuan firmasının müdürüyle görüşmesi ve şampuanın incelenmesi sayesinde olaylar aydınlanır. Belediye arazisini araştırmaya giden Selin, silahlı adamlar tarafından yakalanır. Nihal Hanım'ın eşi Yüksel Bey'in aynı şampuan fabrikasında çalıştığını ve müdür olan abisi Aydın Bey'i kışkırdığı için sahte şampuan ürettiğini öğrenir. İmalat için kullandığı yerin çocuk parkı olmaması için belediye başkanına şantaj yapıp oğlunu kaçırmıştır. Polisler suçluları yakalar ve başkan oğluna kavuşur.

4.2.20.2.Tema

Dört arkadaşın başından geçen serüvenleri işleyen eserde, temayı sevgi oluşturmaktadır. Aile bireylerinin birbirini sevdiği ve birbirine destek olduğu anlatılarak aile sevgisi, dostluğun ve paylaşımın önemi vurgulanarak arkadaş sevgisi, insanların hayvanları sevmesi ve koruması gerektiği mesajı verilerek hayvan sevgisi temi ele alınmaktadır.

4.2.20.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi (Aile Sevgisi)

Eserde, anne-baba ve kardeş sevgisi temi işlenmekte, aile üyelerinin birbirini çok sevdiği ve koruduğu mesajı verilmektedir.

“Sanki annem çamaşır yıkamaya bayılıyordu! Bu evde herkes kendi işini yapsa, annem de bu kadar yorulmazdı. Zaten bütün gün başkalarının işi için koşup duruyor, bir de eve gelip bu evin işiyle uğraşıyor.” (s. 16)

Aile üyelerinin birbirini üzmemekten ve kırmaktan çekindiği, davranışlarında kibar ve özenli olmaya çalıştığı gösterilmektedir.

“İki kardeş göz göze geldiler... Annelerini üzmeyi hiç istemezlerdi. Her ikisi de susmayı yeğledi. Ne ziyan olan salçadan söz etmenin yeri vardı, ne de sokak kapısının neden açık kaldığından. İki kardeş sevgiyle kucaklaştılar.” (s.20)

Annesi kapıcı, babası çaycı olan bir kızın, ailesiyle gurur duyduğu ancak arkadaşları anne ve babasının mesleğiyle alay edebilir diye endişelendiği anlatılmaktadır.

“Elif bir an tereddüt etti. Ailesini hiçbir zaman küçük görmemişti; onların ne iş yaptıkları onun için fark etmezdi ama... Ya Selin için fark ederse?” (s.27)

Sevgi (Arkadaş Sevgisi)

Arkadaş sevgisi eserde ele alınan temlerden biridir. Arkadaşların birlikte hareket ettiği ve birbirine güvendiği mesajı verilmektedir.

“Selin’in gözleri parladı. Bu konuyu o da kaç gündür ciddi ciddi düşünüyordu ama bir türlü çıkar yol bulamamıştı. Elif’le işbirliği mükemmel bir teklifti. Elif iyi bir arkadaşı; Selin ona güvenirdi.” (s.26)

Dostların birbirini yargılamadığı ve dostlukta sosyal, ekonomik ve kültürel farklılıkların önemli olmadığı hissettirilmektedir.

“Telefonu kapatırken sevincinden içi içine sığamıyor gibiydi. Selin zengin bir ailenin çocuğuydu ama hiç de kendini beğenmiş değildi. Elif’i küçümser bir tavır takınmamış, çok dostça davranmıştı.” (s.33)

Gerçek dostluğun zor elde edildiği belirtilmekte, dostların birbirini kaybetmekten korktuğu vurgulanmaktadır.

“Hiç kuşkusuz, bir önceki serüveni birlikte çözmüş olmalarının bunda büyük payı vardı. Elif, Selin ile olan arkadaşlığının uzun süreli ve kalıcı olmasını diledi. Selin’in arkadaşlığından çok hoşlanıyordu.” (s.33)

Arkadaşların zor zamanlarda da birbirini bırakmadığı ve birbirine destek olduğu gösterilerek arkadaşlığın değeri açıklanmaktadır.

“Selin arkadaşının güç durumda kalmasını istemiyordu:

-Bakın, bu olayda hepimiz birlikteyiz. Eğer Elif suçlanacaksa, bizler de suç ortağı sayılırız.” (s. 115)

Sevgi (Kardeş Sevgisi)

Eserde, kardeşlerin birbirini çok sevdiği üzerinde durulmakta ve kardeşlerin birbirinin hatasını düzeltmeye çalıştığı sezdirilmektedir.

Elif'in yine öfkesi tutmuştu. Kardeşinin yaşama bakış açısını nasıl düzeltebileceğini bilemiyordu. Çocuklar evde gördükleri örnekleri yansıtıyorlardı hayatlarında. Ama Elif gibi bazıları da, gördükleri örnekleri beğenmeyince, onları örnek almamayı seçebiliyordu (s.17)

Kardeş sevgisinin insan hayatındaki değeri ve vazgeçilmez oluşu örneklenmektedir.

“Ona bakarsan ben de kardeşimi çok severim. Çok oyuncudur. Bana etmediğini bırakmaz ama... Komiktir işte. Beni eğlendiriyor. Onsuz ne yaparım bilmem...” (s. 26)

Sevgi (Hayvan Sevgisi)

Eserde, hayvan sevgisi temine de yer verilmektedir. Bazı insanların hayvanları çok sevdiği ve koruduğu, bazı insanlarınsa sevgiden nasibini almadığı ve hayvanlara zarar verdiği ortaya konmaktadır.

“Görmüyor musun? Memelerinde süt var; herhalde yavrularını emziriyor. Onları bulup öldürürsek, o zaman anne kedi de çeker gider, kurtuluruz.” (s.153)

Hayvanları seven insanların, tehlikeli durumlarda bile hayvanları düşünmekten ve korumaktan vazgeçmediği belirtilmektedir.

“- Bak, adamlar gelmek üzere. Yavrularını şimdi bulurlar. Onları buradan çıkartıp güvenli bir yere götürmek zorundayız. Anlıyor musun? Haydi, birini sen al, ötekileri ben taşıyayım.” (s. 154)

Hayvanların, kendilerine sevgiyle yaklaşan insanları içgüdüsel olarak anladığı ve onlara güvendiği gösterilmektedir.

“Evren’in sakin ve rahatlatıcı sesi, kediye güven verdi. Sırtını ve kuyruğunu gevşetti. Yavrularından birini ensesinden dişleriyle yakalayıp, pencereye sıçradı.” (s.154)

Merak ve Araştırma İsteği

Öyküde, küçük bir gazete çıkaran dört arkadaşın, içinde yaşadıkları topluma ve çevre sorunlarına karşı duyarlı ve meraklı oldukları, gazeteleri için titiz şekilde araştırma yaptıkları görülmektedir.

Babası, belediyenin arsasına yapılacak bir çocuk parkından söz etmişti geçenlerde. Dediğine göre, Belediye Başkanı önyak olmuştu bu işe. Neden Süper Gazete’nin bir sonraki sayısında bu konuda röportaj yapılmasın ki? Bu bir şarkıcının ününden daha da önemli bir konuydu aslında! (s. 23)

Gazetesinde doğru haber yayımlamak isteyen bir gencin, her şeyi araştırdığı ve gizli saklı gerçekleri gün ışığına çıkardığı anlatılmaktadır.

Mehmet Bey, hayret ve takdir dolu bir ifadeyle Selin’i yanıtladı:

- Vay vay vay, sen neler de biliyormuşsun böyle! Yoksa belediyede casusların falan mı var?

Selin güldü:

- Benden iyi casus mu olur? Her yerde kulağım var! Birkaç sınıf arkadaşımın birlikte Süper Gazete diye bir gazete çıkarıyoruz da... (s. 174)

Ergenlik Dönemi Sorunları

Dört arkadaşın serüvenini anlatan öyküde, Elif adındaki genç bir kızın zor bir ergenlik dönemi geçirdiği belirtilmekte, anne babasının mesleğinden utanan Elif’in iletişim kurmakta ve arkadaş edinmekte zorlandığı ifade edilmektedir.

Kendi çocukluğunu düşündü. Birinci sınıftayken.... Daha sonraki yıllar.... Ne çok sorunu vardı! Kardeşinin de kendisi gibi sorunları olduğundan emindi. Beşin sınıfa kadar arkadaş edinememiş, sınıfta öğretmeni ve arkadaşları tarafından hep horlandığını sanmıştı... (s.15)

Elif, çok sevdiği kardeşi Arif’in de aynı sorunları yaşayacağını düşünmekte ve onun için endişelenmektedir.

Arif de bu zor dönemi yaşayacaktı hiç kuşkusuz. Kapıcı çocuğu olmak kolay değil! diye acı acı düşündü Elif. Az önce öfke fırtınası yüzünden akan yaşları, bu yeni düşüncelerin taşıdığı duygusal sel yüzünden daha da yoğunlaştı; kardeşine duyduğu acıma duygusu, içindeki yıkıcı duyguları bastırdı... (s.16)

Çalışma

Eserde, çalışma teminin önemli bir yeri vardır. İnsanların geçinebilmek ve yaşamlarını sürdürebilmek için çalışıp para kazanmak zorunda olduğu anlatılmaktadır. Ücreti çok olmasa bile, emek vererek yapılan her işin onurlu olduğu vurgulanmaktadır.

Sümbül Hanım yorgundu ama mutluydu. Apartmanın öğle servisini de bitirdikten sonra yapabileceği ek bir iş bulmuştu. Bir imalathanenin dolum işinde çalışacak, yarım günlük ücret alacaktı. Gerçi ne kadar çalışırsa çalışsın, kazanacağı para çok azdı, ama o razıydı.(s.19)

İyi bir işi olmayan fakir bir annenin, zor hayat koşullarına rağmen hâline şükrettiği ve çocukları için iyi bir gelecek hazırlamaya çalıştığı anlatılmaktadır.

“- Üzülme Elif. Hâlimize çok şükür, işimiz var, oturacak evimiz var, sağlığımız da yerinde; geçinip gidiyoruz. Sen de kardeşin de okuyup meslek sahibi olun, iyi işlerde çalışın; başka bir dileğim yok.” (s.22)

4.2.21.SÜPER GAZETECİLER 3 / LİKÖRLÜ ÇİKOLATA (2007)

4.2.21.1.Özet

Selin, doğum günü hediyesini vermek için babasının ofisine gider. Babasının genç bir kızla tartıştığını ve bu olaydan etkilendiğini görür. Genç kızın, babasının sevgilisi olduğunu düşünür. Ertesi gün aynı kızla karşılaşır ve kızın kendi ablası olduğunu öğrenir. Annesi ve babası kavga eder, babası evden ayrılır. Selin ve süper gazeteciler olan biteni anlamak için, araştırma yapmaya karar verir. Selin’in ablası olduğunu iddia eden Meltem okula gelir. Meltem, Selin ve Elif’le konuşur, onlara kendinden bahseder. Ayrılırken Elif’e kartını verir ve manken olmak isterse ona yardım edebileceğini söyler. Elif, para kazanmak istediği için Meltem’in teklifini kabul eder. Arkadaşlarına haber vermeden Meltem’le çalışmaya başlar. Bir gün kardeşi Arif’i de çekime götürür ve kardeşi orada hastalanıp bayılır. Evren’in

babasının doktor olduğunu hatırlayan Elif, Evren'den yardım ister. Arif'i hastaneye götürürler. Yapılan testlerde Arif'in bir çeşit uyuşturucu aldığı anlaşılır. Diğer taraftan, Evren ve Yener, Meltem'in gerçekten de Selin'in ablası olup olmadığını öğrenmek için Meltem'in Almanya'da doğduğu hastaneyle haberleşir. Hastane'nin arşiv görevlisi Meltem'le ilgili bir kayıt olmadığını söylerken, Alman bir doktor tam tersini iddia eder. Selin ve Elif sorularına yanıt bulmak için Meltem'i arar. Meltem kızları terk edilmiş bir eve götürür. Burada Meltem'in annesinin organ mafyası olan bir çetenin başında olduğunu ve Almanya'daki doktorla suç ortaklığı yaptığını öğrenir. Meltem'in annesi Nalan Hanım, Evren ve Yener'i de yakalar. Dört arkadaşın dışında başka gençleri de Almanya'ya kaçırırken yakalanır. Süper gazeteciler yaşadıkları tehlikeli olayları insanlara anlatmak ve gençleri organ mafyası hakkında uarmak için süper gazetede bu konu hakkında bilgi verirler.

4.2.21.2.Tema

Serinin diğer kitaplarında da olduğu gibi eserin teması arkadaş sevgisidir. Arkadaşların mutluluğu da üzüntüyü de paylaştığı ve her koşulda birbirine yardım ettiği görülmektedir. Bunun dışında aile sevgisi, çalışma, okuma isteği ve sağlıkla ilgili iletiler mevcuttur.

4.2.21.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi (Arkadaş Sevisi)

Eserde, arkadaşların kötü günde birbirine destek verdiği ve problemleri birlikte çözdüğü anlatılmaktadır.

“Eve döner dönmez Selin'i arayıp, ders konusunda telefonda yardımcı olabilir miyiz diye soralım. Bu fırtınalı günlerde arkadaşlığımıza gereksinimi vardır aslında, dersi bahane olarak öne sürmüştür.” (s.54)

Madde bağımlılığı konusuna da değinilen öyküde, gerçek dostların kötü alışkanlıklara karşı birbirini uarması gerektiği belirtilmektedir.

Yalnız kendiniz için değil, arkadaşlarınız için de dikkatli olmalısınız çocuklar. Gerçek arkadaş, diğerinin yaşam kalitesini düzeltmek isteyendir, düşürmek ya da yok etmek isteyen değil... Bir kezden bir şey olmaz diyenler arkadaş değil, en sinsi düşmanınızdır. (s.161)

Sevgi (Aile Sevgisi)

Hikâyede, Elif adlı genç kızın kardeşine likörlü çikolata aldığı ve kardeşi hastalanınca kendini suçlu hissettiği anlatılarak kardeşlerin birbirini sevdiği ve birbiri için endişelendiği vurgulanmaktadır.

“Elif kardeşini koltuk altlarından kucaklayıp, sürüye sürüye dışarı çıkarmış ve hemen karşıdaki parkın girişindeki banka yatırmıştı. Elif çaresizdi.” (s. 116)

“Arif çikolatadan zehirlenmiş olabilir mi baba? Çikolatayı Elif aldığı için kendisini çok sorumlu hissediyor.” (s.17)

Hikâyenin bir diğer kahramanı olan Evren’in babasını çok sevdiği, her konuda ona güvendiği görülmekte, aile bireylerinin birbirine destek olması gerektiği hissettirilmektedir.

“Evren, bin an sevgi ve minnetle baktı babasına. Hayatta ne yanlış yaparsa yapsın, babasına söyleyebileceğini ve ondan yardım isteyebileceğini düşündü.” (s.117)

Sevgi (Okuma Sevgisi)

Eserde, okumanın önemi üzerinde durulmakta ve kimi zaman yetişkinlerin de çocuk kitapları okuyabileceği ifade edilmektedir. Bu şekilde anne babaların çocuklarını daha rahat anlayabileceği ortaya konmaktadır.

“- Aaa, Sedat Amca, yoksa sen çocuk kitabı mı okuyorsun?

Ne var bunda? Bazen hoşlanmadıklarım da oluyor tabi ama kimi kitaplar o kadar güzel ki, elimden bırakamıyorum.” (s.156)

Hikâyede maddi durumu iyi olmayan bir genç kızın üniversiteye gidebilmek için elinden geleni yapması ve bunun için para kazanmaya çalışması takdir edilmektedir.

“Senin para kazanma amacının, üniversiteye gidebilmek olduğunu biliyoruz Elif. Bunun için utanmana gerek yok. Okumak senin de hakkın.” (s.216)

Maddi durumu kötü olan fakat okumak isteyen gençlere yardım etmek gerektiği vurgulanmaktadır.

“Elif eğer üniversiteye girmek istiyorsa, çalışıp puanları almak ondan, parasını ödemek benden. Hangi üniversiteye girerse girsin, Elif’i ben okutacağım.” (s.216)

Çalışma

Hikâyede, gençlere örnek teşkil edecek davranışlardan biri de çalışmadır. İnsanın alın teri döküp çalışmasının, hayatını devam ettirebilmek için para kazanmasının ne denli önemli olduğu bildirilmektedir.

“Ne güzel bir duygu... Yani insan çalışıp kendi parasıyla bir şey alınca, büyük bir başarı hissi duyuyor içinde. Ben çok az kazanıyorum ama yine de o duyguyu yaşıyorum.” (s.91)

Sağlık

Eserde, uyuşturucu ve madde bağımlılığı konularına değinilmekte, gençler bu tuzağa düşmemeleri için uyarılmaktadır.

Gazetede okumuyor musunuz? Daha bugün gencecik çocuk ortadan kaybolmuş. Neden? Görün bakın üç güne kalmaz kim bilir hangi sokak köşesinde ölü bulunur. İlaç bağımlılarını bekleyen son belli. Ya anne babalar? Onları neden düşünmüyorlar? (s.150)

4.3.AYTÜL UNCÜ AKAL’UN MASAL KİTAPLARININ İNCELENMESİ

4.3.1 GECEYİ UNUTAN FİL / FİL MASALLARI 1 (2008)

4.3.1.1. Özet

Bir gün yavru filin canı çok sıkılır. Gece yarısı hortumunu kaldırıp ses çıkarmaya başlar. Filin sesinden kimse uyuyamaz. En sonunda maymun filin kapısını çalar. Gece olduğunu, ormandaki herkesin uyumaya çalıştığını ancak küçük filin gürültüsü yüzünden rahatsız olduklarını söyler. Küçük fil bu durumu umursamaz ve sabah olur. Günün ilk ışıklarıyla birlikte küçük filin uykusu gelir. Fakat bu sefer tüm hayvanlar uyanır ve orman türlü türlü seslerle çınlar. Küçük fil uyuyamaz. Gece kendisinin de aynı şeyleri yaptığını anlayıp başkalarını huzursuz ettiği için pişman olur. Bundan böyle gündüzleri oynayıp geceleri uyur. Uyumak isteyenleri de bir daha rahatsız etmez.

4.3.1.2. Tema

Hayvan hayatını konu edinen eserde “sorumluluk” temi işlenmektedir. Aklına her eseni yapan yavru fil, çevresindeki hayvanları rahatsız eder. Sonunda yaptıklarında pişman olur.

4.3.1.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sorumluluk

Eserde yer alan en önemli ileti temadan da anlaşılacağı üzere sorumluluk duygusudur. Eserde insanların bir arada yaşayan canlılar olduğu, bu yüzden herkesin toplu yaşamın öngördüğü kurallara uyması gerektiği vurgulanmaktadır.

Fil tekrar yatağına dönmüş; ama bir türlü uyuyamamış. Birileri gürültü yaparken uyumaya çalışmak meğer ne kadar zormuş! Bir önceki gece kendisi oyun oynayıp gürültü yaparken arkadaşlarının neler hissettiğini şimdi çok iyi anlamış. (s.15)

4.3.2. ŞIMARIK FİL / FİL MASALLARI 2 (2007)

4.3.2.1. Özet

Ormanda yaşayan çeşitli hayvanlardan biri de yavru fildir. Yavru fil, zamanla diğer hayvan yavrularına göre daha büyük olduğunu fark eder ve bu durum onu şımartır. Herkesten iri olmasıyla övünen fil önce orman sakinlerini gölden kovar, ardından gölün çevresindeki ağaçların tek sahibi olduğunu iddia eder ve sonunda tüm hayvanları ormandan kovar. Bu durumu çaresizlikle kabul eden hayvanlar kafa kafaya verip evlerine dönebilmek için plan yaparlar. Ancak hayvanlar filin heybetinden ve gücünden korkarlar. O sırada tesadüfen ormandan geçen bir çocuk bu konuşmalara tanık olur. Hayvanların bu haline güler ve onlara file karşı hep birlikte hareket ederlerse başarılı olacaklarını söyler. Hemen bu tavsiyeye uyan hayvanlar fili korkutur ve evlerine döner.

4.3.2.2. Tema

Eserin teması, hak ve özgürlüklere saygılı olmak gerektiğidir. Kuvvetine çok güvenen bir filin diğer hayvanlara karşı bencilce davrandığı, onları mutsuz ettiği ve diğer hayvanların hak ve özgürlüklerini engellediği anlatılmaktadır. Yaşadıkları ormana geri dönmek ve kendilerini korkutan fili yenmek isteyen hayvanların dayanışma içerisinde olarak bunu başardıkları belirtilmektedir.

4.3.2.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri

Hak ve Özgürlüklere Saygı

Eserde şımarık yavru fil karakteri ile çocuklara; üstün özelliklere sahip olsalar bile bu durumun onları şımartmaması gerektiği, bencilce davranışların başkalarına zarar verdiği mesajı iletilmektedir.

Ama fil her zaman onlardan çok kocamanmış. Bu yüzden kendini pek beğenmeye başlamış. “Ben herkesten büyüğüm.” diye böbürleniyormuş. Büyük olduğu için de kendisini herkesten güçlü herkesten akıllı ve herkesten üstün görüyormuş.

Bir gün, “Kimse benim içtiğim yerden su içemez” diye bağırmış. “Bu göl benim gölüm! Herkes kendine başka bir göl bulsun!”

Su içmek için o gölü kullanmayan hayvanlar bu sözlere hiç aldırmamış. Ama o gölden su içenler bu işe çok şaşırılmışlar, şaşırılmışlar ama ne yapsınlar? Tek başına bir fil ile tartışamazlar ki fil onları hortumuyla bir fırlatışta öbür göle kadar atabilirmiş. Çaresiz onlar da su içmek için kendi göllerini bırakıp başka göl aramışlar. (s.5)

Ayrıca eserde “birlikten kuvvet doğar” fikri işlenmekte, el ele verilirse her türlü zorluğun üstesinden gelinebileceği vurgulanmaktadır.

Siz hep kendinizi file karşı tek başına düşünüyorsunuz demiş çocuk hayvanlara. “Bakın şimdi bile aranızdan birini seçip göndermek için tartışıyorsunuz. Oysa hepiniz birlikte, filden yüzlerce kez güçlü değil misiniz?”

Hayvanlar çok utanmış. Çocuk gerçekten haklıymış. Birlik olmak yerine kendi çıkarlarına dokunmadığı sürece filin istediği şımarıklığı yapmasına izin vermemişler miydi? (s.13)

4.3.3. KIZAMIK OLAN FİL / FİL MASALLARI 3(2008)

4.3.3.1. Özet

Uykuya çok düşkün olan küçük fil, bir sabah kalktığında okula gitmek istemez. Kendisine mutfaktan seslenen annesine uyandığını söyler; ama yatıp uyumaya devam eder. Hasta olmayı diler, böylece okula gitmesi gerekmeyecektir. Bu sırada odasına bir uğurböceği girer. Küçük fil ondan yardım ister ve arkadaşlarını da alıp yanına gelmesini söyler. Annesi odasına gelmeden önce uğurböcekleri küçük filin üstüne konar. Annesi her yanında kırmızı lekeleri görünce, ona kızamık olduğunu ve okula gidemeyeceğini belirtir. Küçük fil bu duruma çok sevinir ve tekrar yatar. Fakat bir türlü uyuyamaz, üstelik canı sıkılmaya başlar. Ormandan okula giden arkadaşlarının neşeli seslerini duyar. Arkadaşları gibi okula gitmek ister; ama annesine yalan söylediğinden ne yapacağına karar veremez. Sonunda yataktan fırlayıp giyinir, çantasını hazırlar ve annesine gerçeği anlatarak okula gider.

4.3.3.2. Tema

Eserde “dürüstlük” ve “okul sevgisi” temayı oluşturmaktadır. Uykuyu çok seven küçük fil, bir sabah okula gitmemek için kızamık olmuş gibi davranır. Fakat daha sonra yalan söylediği için pişman olur, okulunu özler ve annesine her şeyi itiraf eder.

4.3.3.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri

Ahlak / Dürüstlük

Uykuyu çok seven küçük fil kalkıp okula gitmemek için annesine yalan söyler. Ancak daha sonra pişman olur ve gerçeği anlatır. Böylece eserde çocuklara; ne olursa olsun dürüst davranmaları gerektiği mesajı verilmektedir.

“Annecim, ben aslında kızamık değilim. Hemen okula yetişmeliyim, zaten çok geç kaldım diyerek annesinin yanağına homurtuyla tatlı bir öpücük kondurmuş.” (s.15)

Sevgi (Okul Sevgisi)

Eserde üzerinde durulan diğer bir konu da okul sevgisidir.

Ormandan, okula giden arkadaşlarının neşeli sesleri geliyormuş. Ne ilginç şeyler öğreneceklermiş o gün derste kim bilir. Öğretmen küçük filin neden gelmediğini soracak, arkadaşları onu merak edecekmiş. Herkes onu hasta sanıp üzülecekmiş.

Küçük fil okula giden neşeli kalabalığa katılmak istemiş, istemiş; ama o şimdi kızamıklı bir filmiş! Kızamık olan filler ne okula, ne de arkadaşlarıyla oynamak için ormana gidebilirmiş. Üstelik daha sabahmış! Akşama kadar evde sıkılarak geçireceği ne kadar çok zamanı varmış...” (s.13)

4.3.4. BÜYÜK YATAKTA KİM YATACAK? / FİL MASALLARI 4 (2006)

4.3.4.1. Özet

Yavru fil annesi ile babasının yatağında yatmaya bayılır. Her gece kendi yatağını bırakıp büyük yatağa koşar. Annesi ve babası yavru fil gelince yatağa sığamadıklarından dolayı bu duruma bir çare arar. Bir gün komşuları suaygırı, yeterince şişmanlarsa yavru file yer kalmayacağını ve onun büyük yatakta yatmaktan vazgeçeceğini söyler. Bu fikri beğenen anne ve baba kısa zamanda şişmanlar, hatta kendi başlarına bile yatağa sığmaz olurlar. Yine de küçük fil büyük yataktan vazgeçmez. Komşuları zürafa, anne file ve baba file çok zayıflamalarını önerir. Böylece kemikleri küçük file batacak ve onu rahatsız edecektir. Anne ve baba

fil komşularını dinleyip çok zayıflar. Artık ikisinin de ormana gidip yiyecek bulacak hali bile kalmaz. Lakin küçük fil, büyük yatakta uyumaya devam eder. Anne fil ve baba fil, bu soruna çözüm bulabilmek için bütün komşularına akıl danışır. Aldıkları her tavsiyeyi denerler; ama sonuç değişmez. Bir gece anne fil ve baba fil, küçük fili yatakta bulacaklarını sanırken, orada olmadığını görürler. Küçük fil onlara artık büyüdüğünü ve kendi yatağında uyuyacağını söyler.

4.3.4.2. Tema

Eserdeki ileti ebeveynler için olduğundan oldukça ilgi çekicidir. Ailelerin büyük çoğunluğu, çocukların kendi odalarında, kendi yataklarında uyumak istememesi sorunu ile karşılaşır. Genelde böyle durumlarda, çocuğu bu tutumundan vazgeçirmek mümkün olmaz. Masalda da anne babasının yatağında uyumakta ısrar eden yavru fil örneği vardır. Anne babası her yolu dener fakat yavru fil onların yanında yatmaya devam eder. Bir süre sonra yavru fil kendi isteği ile yatağında uyur. Böylece ailelere; “Gelişimin bir süreç olduğu ve bu süreçte çocukların ihtiyaçlarını karşılamak gerektiği” mesajı verilmektedir.

4.3.4.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri

Çocukların Gelişim Sürecinde Desteklenmesi

Temada da belirtildiği gibi eserde, küçük çocukların anne babalarından ayrı kalamadıkları, geceleri onlarla birlikte uyumak istedikleri görülmektedir. Ailelerin gelişim sürecinde olan çocukların bu durumlarını göz önünde bulundurmaları ve çocuklarının sağlıklı ve mutlu bireyler olarak yetişmesi için şefkatli ve sabırlı davranmaları gerekmektedir. Böylece çocuklar gerekli olan hazırbulunuşluk düzeyine ulaştıklarından istenilen davranışları sergilerler.

Herkes fikrini söylemiş, anne fille baba fil sırayla bütün çözümleri denemişler. Ama boşuna! Küçük fil yine her akşam büyük yatakta uyumaya devam ediyormuş.

Derken, bir gece, anne fille baba fil her zamanki gibi küçük fili büyük yatakta bulacaklarını sanırken bir de bakmışlar ki, küçük fil yok. Yorganı kaldırıp bakmışlar. Hayır, yorganın altında da yok! Küçük fil nerede?

Küçük fil büyük yatağa neden gelmemiş? Çok meraklanmışlar. Yoksa küçük fil hasta mı olmuş?

Hemen küçük filin yatağına koşmuşlar. Evet, işte küçük fil oradaymış! Gözlerini kapamış, neredeyse uyumak üzereymiş.

Anne fille baba fil bir ağızdan merakla sormuşlar: Ne o? Bu gece bizim yatağıımıza gelmeyecek misin yoksa?

Hayır, beni beklemeysin! demiş küçük fil. “Ben artık büyüdüm! Bundan böyle kendi yatağıımda uyumak istiyorum. İyi geceler!” (s.13-15).

4.3.5. İKİ KAVGACI AĞAÇ (2006) / AĞAÇ MASALLARI 1

4.3.5.1. Özet

Apartmanların ve yolların kenarında kullanılmayan bir toprak vardır. Bir gün öğretmenleri eşliğinde gelen öğrenciler buraya minik fidanlar diker. Herkes birbirine yardım edip çukur açarken iki çocuk sürekli kavga eder. Önce birbirlerinin elindeki tohum için sonra da fidanların dikileceğı yer iç in tartışır. Günler geçer ve iki kavgacı çocuğun diktiğı fidanlar büyür. Diğer ağaclar, büyümek için köklerini toprağıa yayıp yapraklarını güneş doğru uzatırken, bu iki ağaç günlerini birbirleriyle çekişip kavga etmekle geçirir. Hiçbir kuş onların dalına yuva yapmak istemez, kelebekler, arılar, tırtıllar onlarla arkadaşlık etmez. Meyve vermedikleri için çocuklar da bu ağacları sevmez. Bir gün, iki ağacın yaprakları sararır, dalları kurumaya başlar. Onların bu hâline üzülen diğer ağaclar doktor çağırır. Doktor, sürekli kavga edip, birbirlerinin dallarını kırdıklarından ve birbirlerinin güneş ışığı almalarını engelledikleri için gelişemediklerini ve zayıf kaldıklarını açıklar. İki kavgacı ağaç, yaptıklarından utanır. Diğer ağaclar gibi gelişip çiçek açmak isterler ama başaramazlar. Onların yardımına koşan kuşlar, dallarını ayırırken solucanlar da köklerini ayırır. Daha önce sürekli kavga eden ağaclar, bu kez dost olur.

4.3.5.2. Tema

Eserde dayanışma ve yardımlaşma temine değinilmektedir. İnsanların, birbirinin yardımına muhtaç olduğı anlatılmakta, yardımlaşma ve dayanışma yerine kavga etmenin herkese mutsuzluk getireceğı vurgulanmaktadır.

4.3.5.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri

Dayanışma ve Yardımlaşma

Masalda dayanışma ve yardımlaşmanın önemi ve gerekliliği üzerinde durulmaktadır. Sürekli kavga eden ve birbirini sevmeyen insanların zarar göreceği ve mutsuz olacağı gösterilmektedir.

Eğer üşütüp hasta olsaydınız, size ilaç verip iyileştirebilirdim. Ama size yardım edemem. Kavgacılığınız yüzünden birbirinizin güneşini engellemiş, köklerinizi aynı yerlere uzatıp birbirinizin besinini almışsınız. Bu nedenle gelişememiş, zayıf kalmışsınız. Oysa siz de zamanınızı kavga etmek yerine, öteki ağaçlar gibi birbirinizle yardımlaşp arkadaşlık ederek geçirseydiniz, hem büyüyüp gelişecek, hem çiçeklenecek, hem de mutlu olacaktınız. (s. 12-13)

4.3.6. GEZMEYİ SEVEN AĞAÇ / AĞAÇ MASALLARI 2 (2009)

4.3.6.1.Özet

Yemyeşil bir bahçede yaşayan yaramaz bir ağaç vardır. Bu ağaç, çocuklar gibi koşup oynamak, dağlara tırmanmak, denizde yüzmek ister. Çevresindeki evlerin içlerinde ne olduğunu merak eder. Fakat bir türlü yerinden kıpırdayamadığı için çok üzgündür. Bir gün son bahar rüzgârı ağacı neşelendirmeye çalışır, ancak ağaç hala mutsuzdur. Rüzgâra derdini anlatır. Rüzgâr kuvvetlice esip, ağacın yapraklarından birini koparır ve evlerden birinin penceresinden üfler. Ağaca bu şekilde evin içine girdiğini söyler. Başka bir yere gitmek isteyip istemediğini sorar. Ağaç dereye gitmek istediğini belirtir. Bunun üzerine rüzgâr ağacın başka bir yaprağını dereye doğru üfler. Ağacın diğer yaprakları bir arabanın sileceklerine sıkışıp uzun bir geziye çıkar. Bir kısmı da bir kamyonun kasasına dolup uzak ülkelere gider. Sonunda ağacın hiç yaprağı kalmaz. Yine de ağaç sevinçlidir. Ne de olsa her sonbaharda yaprakları dökülür, ilkbaharda ise yapraklanır. Böylece bir sonraki sonbaharda yapraklarını nereye göndereceğini hayal eder.

4.3.6.2. Tema

Eserin tamamında “umut” temi üstünde durulmaktadır. Masalda yaramaz çocuklar gibi içi içine sığmayan ağaç, her yeri gezmek, yeni şeyler öğrenmek ister.

Fakat toprağa bağılı yaşadığı için hayallerini gerçekleştiremez ve umutsuzluğa kapılır. Rüzgâr, ağacı değil ama yapraklarını üfleyerek istediği yere götürebileceğini söyler. Böylece ağaç yaprakları sayesinde gezmiş olur ve tekrar hayallerine kavuşur, içi umutla dolar.

4.3.6.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri

Umut (Yaşama Sevinci)

Masalda her yeri gezmek isteyen, ancak toprağa bağılı yaşadığı için bunu gerçekleştiremeyen ağaç mutsuz olur, karamsarlığa kapılır. Ancak daha sonra arkadaşı rüzgâr sayesinde hayattan keyif almayı ve umudunu kaybetmemeyi öğrenir.

Ne işin var burada neden böyle üzgünsün? diye sormuş rüzgâr ağaca. Nasıl üzülmeyeyim ki demiş ağaç. Dünyadaki bütün canlılar yürüyor, koşuyor, yüzüyor ya da uçuyor. Ya ben? Ben burada toprağa çakılıp kalmışım. Oysa dünyayı gezip dolaşmak, yeni şeyler öğrenmek isterdim.

Üzülme, demiş rüzgâr. Bir çaresini buluruz elbet. Yapraklarından birini bana ver.

Rüzgâr biraz kuvvetlice esmiş, ağacın bir yaprağını koparmış. Sonra yaprağı aldığı gibi, PÜFF! diye evlerden birinin açık penceresinden içeriye üflemiş.

Yaprak salına salına odanın ortasına düşmüş. İşte gördün mü? demiş rüzgâr. Evin içine girdin bile...(s.7-9)

Sevinç içindeymiş ağaç. Sararan yapraklarını teker teker rüzgâra bırakıyor, her yaprak geze dolana, uça savrula bir başka yere gidiyormuş...(s.13)

4.3.7. DİLEK AĞACI / AĞAÇ MASALLARI 3 (2006)

4.3.7.1. Özet

Bulutların arasında gezinen bir peri yeryüzünde çok güzel bir ev görür. Evin bahçesindeki ağaca bakarken aniden karşısına çıkıveren bir uçurtma ile çarpışır. Elindeki sihirli değnek yeryüzündeki ağacın üstüne düşer. Ağaç dallarıyla sihirli değneği örter. Değneğini bulamayan peri ise sihirli değnek marketinden yenisini almaya karar verir. Aradan günler geçer. Ağacın dalları arasında bulunan sihirli değneğin üzerinde tomurcuklar çıkar, çiçekler açar. Sihirli değnek hayatından çok

memnundur. Bir gün ağacın bulunduğu bahçedeki evin sahibi olan çift bahçede yürüyüşe çıkar. Ağacın altından geçerken çocukları olmasını dilerler. Çünkü bu yaşlı çiftin çocuğu olmamaktadır. Bunun üzerine sihirli değnek yaşlı çiftin dileğini gerçekleştirerek evi bir okula çevirir. O yaştan sonra çocukları olmayacağı için ancak bu şekilde yaşlı çiftin evinin çocuklarla dolmasını sağlar. Günlerden bir gün bir yazar okulu ziyarete gelir. Okuldaki çocuklarla sohbet eder. Okulu çok seven yazar bahçede dolaşırken, o okulda okuyan bir çocuk olmayı diler. Dileği gerçek olur. Kendisi henüz bilmesede büyüdüğü zaman, çocuklar için olağanüstü masallar yazan bir yazar olacaktır.

4.3.7.2. Tema

Eserde “dayanışma ve yardımlaşma” kavramları tema olarak karşımıza çıkmaktadır. Masalın tamamında insanların dileklerini ve hayallerini gerçekleştirerek onlara yardım eden dilek ağacı anlatılmakta, bu sayede insanları mutlu etmenin önemi üzerinde durulmaktadır.

4.3.7.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri

Dayanışma ve Yardımlaşma

Masalda yer alan en önemli ileti temadan da anlaşılacağı gibi dayanışma ve yardımlaşmadır. Sihirli ağaç insanların dileklerini gerçekleştirerek onlara yardım eder, mutlu olmalarını sağlar.

Güzel bir bahar günü, yaşlı çift bahçeye çıkmış tam o ağacın yanından geçerken yaşlı kadın kocasına, bir çocuğumuz olsun isterdim! demiş.

Yaşlı adam da karısına, ‘Evet, ben de çok isterdim!’ demiş. Ama bir değil, birçok çocuğumuz olsun isterdim.

Sihirli değnek onların bu dileklerini duymuş. Bilirsiniz, sihirli değnekler bütün dilekleri yerine getirir. Ama yaşlı karı kocanın artık o yaştan sonra çocukları olur mu hiç? Olamaz tabi! Sihirli değnek ne yapsın şimdi? Onların dileğini nasıl gerçekleştirsin?

Sihirli değnek ne mi yapmış? Yaşlı karı kocanın o güzel evini bir okula, ağacın bulunduğu bahçeyi de okulun bahçesine dönüştürmüş. Artık sınıftan sınıfa koşuşan, bahçede oynayan sürüyle çocuk varmış çevrelerinde. Yaşlı karı koca çok ama çok mutluymuş. (s.9-11)

4.3.8. DÜNYANIN EN GÜZEL AĞACI / AĞAÇ MASALLARI 4 (2008)

4.3.8.1. Özet

Canı sıkılan bir ağaç vardır. Bu ağaç sıkıntıdan kurtulmak için bir şeyler yapmaya karar verir. Saç modelini değiştirmeyi düşünür, böylece hem dünyanın en güzel ağacı olacak hem de can sıkıntısından kurtulacaktır. Ağaç başını sallayıp, saçlarını yana doğru atar. Yeni hâli ile çok ünlü olacağını, bütün canlıların onu görmeye geleceğini düşünür. O sırada kelebek ailesinin toparlanıp, ağaçtaki yuvalarından ayrıldığını görür. Ağaç saç modelini değiştirmek için kıpırdandığında kelebeklerin yumurtaları dallardan düşer, bu yüzden ağacı terk ederler. Ağaç, kelebeklerin yeni saç modelini beğenmedikleri için gittiklerini sanır ve başka bir model dener. Saçlarını dimdik havaya kaldırır. Kuş ailesi ise göç hazırlığına başlar. Ağacın yeni saç modeli yüzünden gökyüzünü göremediklerini söyleyip giderler. Ağaç saçlarını atkuyruğu şekline getirir. Bu kez de sincap, ağacın dalları sürekli sallandığı için uyuyamadığından şikâyet eder ve gider. Bu duruma üzülen ağaç saçlarını savurup gövdesinden aşağıya bakar, o sırada kuvvetli bir rüzgâr çıkar, ağacın yapraklarını savurur. Kel olan ve yalnız kalan ağaç çok mutsuz olur. Günler, aylar geçer. Ağaç eski dostlarına kavuşabilmek için dallarını çiçeklerle, yapraklarla süslemeye karar verir. Bu sefer gerçekten de güzel bir ağaç olur. Tırtıl yavrusu ile sincap ve kuşlar ağaca geri döner.

4.3.8.2. Tema

Masalda sorumluluk ve umut temleri işlenmektedir. Güzelleşmek için aklına her eseni yapan ağaç, üzerinde yuva yapmış olan hayvanları düşünmez, onlara karşı sorumlulukları olduğunu unuttur. Bunun üzerine hayvan dostları onu terk eder ve ağaç çok üzülür. Ancak daha sonra dallarını çiçekler ve yapraklarla bezeyerek arkadaşlarının yaşayabileceği hâle getirir. Dostları geri dönünce de kaybettiği umudu tekrar kazanır.

4.3.8.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sorumluluk

Masalda güzelleşmek adına aklına her eseni yapan başına buyruk bir ağacın sorumsuz tavırları yüzünden dallarında yuva yapan canlıların onu terk ettiği anlatılmaktadır.

Ağaç başını sallamış, saçlarını şöyle yana doğru atmış. Pek de güzel olmuş doğrusu. Saçları yana doğru taranmış ilk ağaçmış artık o, yeryüzünde... Böylece çok ünlü olacak, bütün canlılar, akın akın onu görmeye geleceklermiş.

Ama o da ne? Kelebek ailesi toparlanmış, ağaçtaki yuvalarından ayrılıyorlarmış.

Ne o, nereye gidiyorsunuz böyle? diye sormuş ağaç. Kıpır kıpır kıpırdayıp yumurtalarını pıtır pıtır dallarından düşürmeyen bir ağaç aramaya gidiyoruz, demiş kelebek ailesi, kızgın bir tavırla.(s.5)

Umut

Masalda sorumluluk konusu dışında umut konusunda iletiler de mevcuttur. Sorumsuzca hareket ettiği için tüm dostları tarafından terk edilen ağaç umudunu yitirir. Ancak daha sonra arkadaşlarını geri kazanmak için çabalar, başarır ve içi umutla dolar.

Derken bir gün ağacın aklına yeni bir fikir gelmiş. Çiçekleri herkes sever! diye düşünmüş. Eğer yeni yapraklar açar, saçlarını da çiçekleri ile süslerse, belki uzaklara taşınan kelebekler, kuşlar, sincaplar, hatta tırtıllar bile geri dönermiş.

Tomurcuklar hazırlamış önce. Taze yapraklar büyütmüş. Sonra saçlarına bahar çiçekleri serpiştirmiş. Kendi farkında değilmiş ama şimdi gerçekten de dünyanın en güzel ağacı olmuş...(s.15)

4.3.9. MERAKLI UZAY ÇOCUĞU / UZAYLI ÇOCUK MASALLARI 1 (2008)

4.3.9.1. Özet

Her şeyi çok merak eden uzaylı bir çocuk vardır. Bu çocuk, annesinin uzay mutfağında etrafı karıştırıp mikserle oynar, fırının ışığını yakar, her şeyi eller ve

oyuncakları kırıp içlerine bakar. Uzaylı çocuk bir gün Dünya'yı ziyaret etmek ister. Babası, onu, uçan dairesine bindirip rotasını Dünya'ya doğru ayarlar. Ancak meraklı çocuk, gizlice kumandanın düğmelerine basıp uçan dairenin yönünü değiştirir. Böylece başka bir gezegene inerler. Babası uçan daireyi yeniden ayarlamaya çalışırken, küçük çocuk etrafta dolaşır. Kökleri havada, çiçeği toprağa gömülü bir papatya görür. Papatyayı topraktan çıkarıp ona neden bu hâle geldiğini sorar. Papatya ona, meraklı bir çocuğun kendisini toprağa ters diktiğini anlatır. Onu bulamazsa kuruyup öleceğini söyler. Çocuk, papatyayı toprağa dikip yoluna devam eder. Yolun kenarında ters dönmüş bir kamyonu rastlar. Kamyon ona, çok meraklı bir çocuğun kumanda tablosundaki yanlış bir düğmeye bastığını ve onu ters çevirdiğini anlatır. Uzaylı çocuk, çok güçlü olan parmaklarıyla kamyonu çevirip düzeltir. Yoluna devam eden çocuk, gölde çırpınıp duran sineği fark eder. Küçük sinek, yüzme bilmediğini, o gezegende yaşayan meraklı bir çocuğun kendisini suya attığını söyler. Küçük çocuk, sineği gölden çıkarıp kurtarır ve uçan daireye, babasının yanına döner. Birlikte evlerine dönerler. Uzaylı çocuk, merak etmekle zarar vermek arasında önemli bir fark olduğunu anlar. Bundan sonra merak ettiği şeyleri sorar, kimseyi üzmez ve kimsenin kalbini kırmaz.

4.3.9.2. Tema

Eserde “sorumluluk” temi ele alınmaktadır. Çocukların meraklı olabileceklerinin ancak bu durumun sorumsuzca hareket ederek çevreye zarar vermek anlamına gelmediğinin altı çizilmektedir. Ayrıca masalda anlatılan uzaylı çocuk, karşısına çıkan ve zor durumda olan kişilere yardım etmektedir. Böylece “yardımlaşma ve dayanışma” konusunda da önemli iletiler mevcuttur.

4.3.9.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sorumluluk (İnsanlara ve Canlılara Karşı Sorumluluk)

Her şeyi çok merak eden ve sürekli araştıran uzaylı bir çocuktan bahsedilmektedir. Bu çocuğun her şeyi ellediği, kurcaladığı; fakat çevreye zarar vermediği belirtilmektedir.

Çocuk yürümeye başlamış. Az ilerde bir de bakmış, kökleri havada, çiçeği toprağa gömülü bir bitki! Köklerinden çekip çiçeği çıkartmış. Üzerindeki tozu silkelemiş, bakmış güzel bir papatya...

Papatya, senin kökün neden havada, çiçeğin toprakta? diye hayretle sormuş.

Ah sorma uzaylı çocuk! demiş papatya. Bu gezegende çok meraklı bir çocuk yaşar. Çiçeklerin kökleri nasıldır diye merak etmiş. Beni topraktan çekip çıkarttı. Köklerimi inceledi. Sonra da acaba köküm havada, çiçeğim toprakta yaşayabilir miyim diye merak edip beni toprağa ters dikti. Beni bulmasan kuruyup ölecektim. Sana çok teşekkür ederim.

Uzaylı çocuk, papatyanın kökünü toprağa dikip yoluna devam etmiş (s.7-9).

Dayanışma ve Yardımlaşma

Eserde uzaylı çocuk karşısına çıkan zor durumdaki canlılara yardım etmektedir.

Uzaylı çocuk yolun ilerisinde küçük bir göl görmüş. Oraya doğru yürürken, imdat, imdat, kurtarın beni! Yüzemiyorum! diye incecik bir ses duymuş. Bakmış, sinek gölde çırpınıp duruyor...

Uzaylı çocuk parmaklarını istediği kadar uzatıp kısaltabiliyormuş. Elini göle doğru uzatmış... Uzamış... Uzamış...

Sinek, uzaylı çocuğun parmağına tutunup gölden çıkmış. Sahilde iyice silkelenip kanatlarını kurutmuş. Sonra uzaylı çocuğa teşekkür edip uçarak gözden kaybolmuş (s.11).

4.3.10 ÜÇ UÇAN ÇOCUK / UZAYLI ÇOCUK MASALLARI 2 (2007)

4.3.10.1. Özet

Birbirini çok seven üç arkadaş vardır. Birlikte top oynadıkları bir gün çocuklardan biri arkadaşına, topu yükseğe atarak gökyüzünde kaybolmasını sağlayacağını söyler. Topu atar; fakat top biraz yükseldikten sonra yere düşer. Diğer çocuk, topu gökyüzüne fırlatmayı dener; ama yine aynı şekilde top yere düşer. Bunun üzerine üçüncü çocuk, arkadaşlarına, yerçekimi yüzünden havaya atılan bir cismin yere düştüğünü anlatır. Diğer çocuklar ilk defa duydukları yerçekimi konusuna şaşırır ve yerçekimi olmayan bir dünyanın daha güzel olacağını düşünürler. Yerçekimi konusunu bilen çocuk ise, yerçekimi olmasaydı insanların, canlıların ve eşyaların yerde kalamayacağını, bunun kötü bir şey olduğunu söyler. Birden yanlarına uzaylı bir çocuk gelir. Onlara, tesadüfen konuşmalarını duyduğunu ve üç saatliğine yerçekimi olmayan bir ortamda kalmalarını sağlayarak kararlarını

vermelerini önerir. Üçüne de özel başlıklar ve giysiler verir. Gördüklerine inanamayan çocuklar, başlıkları takıp giysileri giydikten sonra uçmayı denerler ve bir anda kendilerini gökyüzünde bulurlar. Yanlarından geçen roketin kuyruğuna tutunup Ay'a giderler. Ay'da hava ve su olmadığını görürler. Uzaylı çocuk yanlarına gelir ve onları kendi gezegenine götürür. Bu şekilde üç saatin de sonuna gelirler ve hızla Dünya'ya dönerler.

4.3.10.2.Tema

Eserde bilginin önemi vurgulanmaktadır. Dünya'da yerçekimi kanunun geçerli olduğu anlatılmakta, yerçekimsiz ortamda canlı yaşamının devam edemeyeceği belirtilmektedir.

4.3.10.3. Eserdeki Eğitim Öğeleri

Bilgi (Bilginin İşlevi ve Önemi)

Eserin tamamında didaktik öğeler mevcuttur. Yerçekimi kanunu, yerçekiminin insan hayatına etkileri ve yerçekimi olmayan bir yaşamın nasıl olacağı ele alınan konulardır. Masalda üç arkadaşın bir topu gökyüzüne fırlatıp kaybolmasına uğraştıkları, ancak bunu başaramadıkları ve bu sayede yerçekimini öğrendikleri anlatılmaktadır.

Üçüncü çocuk gülmüş. İkiniz de çok komiksiniz, demiş. Sizin yerçekimi konusundan haberiniz yok mu?

O da ne? diye sormuş diğerleri.

Dünyamızın yerçekimi gücü vardır. Havaya ne atarsanız atın, yere düşer. Çünkü Dünyamız onu yine kendine doğru çeker. Attığımız top da işte bu yüzden geri dönüyor.

Keşke yerçekimi olmasaydı! demiş birinci çocuk. O zaman ne güzel, istediğimiz şeyi havaya atıp kaybedebilirdik.

Güzel olur mu hiç? demiş yerçekimini bilen çocuk. Eğer yerçekimi olmasaydı, tek adımda metrelerce havaya uçardık. Yeryüzündeki bütün eşyalar da gökyüzüne uçup gider, hiçbir şey yerinde kalamazdı(s. 5-7).

Eserde yerçekimi dışında Ay ile ilgili bilgi de verilmektedir.

Derin çukurları, sert kayaları olan kupkuru bir yermiş burası. Bir süre gezinmişler, sonra sıkılmışlar. Biraz da susamışlar; ama burada ne hava varmış, ne su varmış. İyi ki uzay başlıkları varmış. Yoksa nasıl nefes alırlarmış?

Derken, birden uzaylı çocuk çıkmış karşılarına. Eğer oyun oynamak isterseniz, gelin benim gezegenime gidelim. Ay'da ne su, ne hava, ne de canlı vardır. Oyun oynayacak bir şey de yok. Ay'ın çekim gücü Dünya'nınkinden altı kez az olduğundan, Ay hiçbir şeyi yüzeyinde tutamaz.(s.13).

4.3.11. KİMİN YATAĞI UÇUYOR? / UZAYLI ÇOCUK MASALLARI

3 (2007)

4.3.11.1. Özet

Büyük kardeşlerden küçük kardeşlere kalan bir yatak vardır. Bu yatak sihirlidir ve gece yıldızlar görüldüğünde uçmaya başlar. Bu yatakta yatan çocuk her gece yıldızları izleyerek uyur. Sıcak ya da soğuk hava bu yatağın uçmasını engellemezken, yağmurlu günlerde ıslanarak ağırlaşan yatak uçamaz. Geçen zamanla birlikte çocuk büyür ve yatağına sığamaz. Bir gece çocuk yatağıyla uçarken sıkı sıkı tuttuğu yorganı elinden kayar ve bir uçan dairenin antenine takılır. Uçan dairenin içinden uzaylı bir çocuk çıkar ve yatağıyla uçan çocuğun yanına gelip onunla sohbet eder. Uzaylı çocuk, her gece gökyüzünde yatağıyla uçan çocukların yorganlarını düşürdüklerini söyler. Diğer çocuk, kendisi gibi uçan yatağı olan başka çocuklar olduğunu öğrenince çok şaşırır. Büyüdüğü ve yatağına sığamadığı için üzgündür. Sihirli yatağını kaybetmek istemez. Uzaylı çocuk ona, üzülmemesi gerektiğini, büyüyen çocukların uçan daireye binebileceğini anlatır. Bu duruma çok sevinen çocuk büyümenin pek de kötü bir şey olmadığına karar verir.

4.3.11.2.Tema

“Umut” eserin temasıdır. Sihirli bir yatağı olan çocuk, büyüyünce yatağına sığamayacağından ve dolayısıyla uçamayacağından üzülmemektedir. Ancak bir gün uzaylı bir çocukla tanışır ve ondan büyüyen çocukların uçan daireye binebileceklerini öğrenir. Böylece karamsarlıktan kurtulur. İçi umutla dolu olan çocuk büyümenin kötü bir şey olmadığına karar verir.

4.3.11.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Umut

Temada da belirtildiği gibi, eserde umut kavramı üzerinde durulmaktadır. Büyüdüğü için sevdiği şeyi kaybedeceğini düşünen çocuk umudunu yitirir.

“Günler geçmiş. Çocuk, diğer bütün çocuklar gibi büyümüş. Artık yatağına sığmaz olmuş. Şimdi ne olacak? Çok yakında yatağını daha büyük bir yatakla değiştireceklermiş. Çocuk çok üzgünmüş. Eski yatağından ayrılmayı hiç istemiyormuş.” (s.7)

Ancak daha sonra büyümenin kötü bir şey olmadığını anlayarak karamsarlıktan kurtulur.

...Ne? Benim gibi uçan bir yatağa sahip olan başka çocuklar da var mı? diye şaşkınlıkla sormuş çocuk.

Elbette! demiş uzaylı çocuk. Bütün küçük çocuklar gökyüzünde uçmaya bayılır!..

Yaşasın! diye bağırılmış çocuk. Büyümek hiç de fena değilmiş. Zaten sihirli yatakla yeterince uçmuştum. Bundan sonra altını ıslatmayan başka bir çocuk uçsun. Ben artık uçan daireye binecek kadar büyüdüm çünkü! (s.13)

4.3.12.UZAYLI ÇOCUĞUN ÖDEVİ / UZAYLI ÇOCUK MASALLARI

4 (2007)

4.3.12.1.Özet

Uzak bir gezegende yaşayan uzaylı çocukların okulu tatil olur. Öğretmenler çocuklara karnelerini dağıtırken ev ödevlerini de söyler. Notları en yüksek olan öğrencinin ödevi, çikolatalar ülkesini gezmek ve bununla ilgili yazı yazmaktır. Sınıf ikincisi, buzlar ülkesini dolaşacaktır. Bir başkası oyuncaklar ülkesinde oyuncakların nasıl yapıldığını izleyecek, bir diğeri de masal gezegeninde yaşayan iyilik perisiyle tanışıp söyleşi yapacaktır. Karnesinde birçok dersi zayıf olan öğrenci üzgündür çünkü öğretmen ilginç ödevleri diğer öğrencilere dağıtır. Ona ise, uzayı çok iyi tanımadığını, bu yüzden uzak bir gezegene gidip ilginç şeyler öğrenmesini söyler.

Uzaylı çocuk, Dünya'ya gider. Burada insanların uçan daireye binmediklerini, araba kullandıklarını görür. Hemen uçan dairesini arabaya dönüştürüp trafiğe karışır. Burada kırmızı ışıktaki durmak, yeşil ışıktaki geçmek gerektiğini öğrenir. Karnı acıkınca uçan dairesini katlayıp cebine koyar ve bir pastaneye girer. Börek alıp yer, o sırada pastacı böreğin parasını vermesini ister. Uzaylı çocuk cebindeki uçan daireyi paraya çevirip adama verir. Parası ödenmeden hiçbir şey alınmadığını öğrenir, diğer taraftan uçan dairesini kaybettiği için üzülür. O sırada yanına bir çocuk gelir ve ona birlikte top oynamayı teklif eder. Uzaylı çocuk uçan dairesini kaybettiğini, evine geri dönemeyeceği için üzgün olduğunu söyler. Diğer çocuk ise, üzülmesine gerek olmadığını, top oynamak yerine pastanede çalışıp parayı geri alabileceklerini bildirir. Böylece pastanede akşama kadar çalışırlar, pastacı da onlara harçlık verir. Verilen paranın içinde uzaylı çocuğun paraya dönüştürdüğü uçan dairesi de vardır. Uzaylı çocuk çalışarak her istenilenin elde edilebileceğini ve arkadaşlığın çok güzel bir duygu olduğunu öğrenir.

4.3.12.2.Tema

Eserde “trafik” ve “yardımlaşma” ile ilgili mesajlar mevcuttur. Tatil ödevi Dünya'yı araştırmak olan uzaylı çocuk, uçan dairesine binip Dünya'ya gider. Bu gezegende kırmızı ışıktaki durulup, yeşil ışıktaki geçildiğini yani trafik kurallarını öğrenir. Ayrıca uçan dairesini kaybeder. Dünya'da kendisiyle top oynamak isteyen bir çocuk sayesinde uçan dairesine kavuşur. Yardımlaşmanın ve arkadaşlığın önemini kavrar.

4.3.12.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Trafik

Masalda trafik kurallarıyla ilgili iletiler mevcuttur. Araştırma yapmak için Dünya'ya gelen uzaylı çocuk, trafik kurallarını öğrenir.

Hemen uçan dairesini bir arabaya dönüştürmüş ve trafiğe dalmış. Caddede diğer arabaların arkasına takılmış hızla giderken, birden yolun kenarında yanan yeşil bir ışık görmüş.

Bu yeşil ışık da nesi? diyerek hemen arabasını durdurmuş, kalemını kağıdını eline almış. Kendi gezegeninde görmediği bu ışığın ne olduğunu inceleyecekmiş ki, arkasından gelen korna sesleriyle irkilmiş.

Hadi yürüsene! Yeşil ışıktadır durulur mu hiç? Ehliyetin yok mu senin? diye bağırıyormuş diğer arabaların sürücüleri.

Uzaylı çocuk hemen defterini çıkartmış ve not almış: Kırmızı ışıktadır durulur, yeşil ışıktadır geçilir(s.9).

Görgü Kuralları ve Davranışlar

Masalda toplu yaşamın gereği olan kural ve davranışlardan bahsedilmektedir. Kurallara uymayan kişilerin sorun yaşayacağı örneklenmektedir.

Derken uzaylı çocuğun karnı acıkmış. Ara sokaklardan birinde durup kimse görmeden, araba şeklindeki uçan dairesini katlamış ve cebine koymuş. Sonra, ilk gördüğü pastaneye girip bir çörek almış.

Tam dışarı çıkıyormuş ki, pastacı seslenmiş. Dursana küçük! Aldığın çöreğin parasını vermeyi unuttun!

Uzaylı çocuk elini cebine sokmuş ve cebindeki uçan daireyi paraya dönüştürüp adama uzatmış. Bir daha aldığın hiçbir şeyin parasını ödemeyi unutma çocuğum, demiş pastacı ona.

Uzaylı çocuk, adamın söylediklerini hemen defterine not etmiş: Parası ödenmeden hiçbir şey alınmaz (s. 11-13).

Dayanışma ve Yardımlaşma

Masalda zor durumda kalan ve evine dönemeyen uzaylı çocuğun yardımına Dünyalı bir arkadaşı koşar.

Uzaylı çocuk çok üzgünmüş. Başından geçenleri anlatmış ve uçan dairem olmadan evime geri dönemem, demiş.

Çocuk, üzülme, demiş. Para şekline dönüştürdüğün uçan daireni geri almak zor değil ki!

Top oynamak yerine gidip çalışır, parayı geri kazanırsınız. Gel benimle...

Uzaylı çocuk, Dünyalı arkadaşına teşekkür edip, uçan dairesine binmiş. Eve dönerken yolda, defterine, çalışarak her istenilen elde edilebilir, yazmış. Sonra gülümseyerek, arkadaşlık çok güzel bir duygu, diye eklemiş (s. 13).

4.3.13.ÇÖP KAFALI ÇOCUK / UZAYLI ÇOCUK MASALLARI 5 (2008)

4.3.13.1.Özet

Ülkelerden birinde bütün çocuklar gibi çikolatayı ve şekeri çok seven bir çocuk yaşar. Fakat bu çocuk; yediği şekerlerin ve çikolataların kâğıtlarını, meyvelerin ve çekirdeklerin kabuklarını hep yere atar. Annesi uyarmasına rağmen, çocuk yere çöp atmaması gerektiğini unuttur. Bir gün yine çöpleri yere atarken, uçan dairesiyle bulutların üzerinden geçen bir çocuk onu görür. Çocuğun yere çöp atarak çevreyi kirletmesi uzaylı çocuğu şaşırtır. Uzaylı çocuk, çöp kafalı çocuğun oraya buraya attığı çöpleri tek tek toplamaya çalışır. Çöp toplama işi bütün gün sürer. Uzaylı çocuk topladığı çöpleri gizlice çöp kafalı çocuğun yatağına doldurur, çocuğun bu sürpriz görünce çok sevineceğini düşünür. Çöp kafalı çocuk, yatağındaki çöp yığınıyla karşılaşınca çok şaşırır ve çevreyi kirlettiğini fark ederek pişman olur. Yatağını temizleyip uyur. Ertesi gün, çöpler konusunda çok dikkatli davranır. Çöpleri çöp kutusuna atmakla kalmaz, yerlere çöp atanları gördüğünde onları uyarır. O gece yatağında uzaylı çocuk tarafından bırakılan bir not bulur. Uzaylı çocuk yerlere çöp atmadığı için onu tebrik ettiğini yazar.

4.3.13.2.Tema

Eserde “çevre” temi ele alınmaktadır. Çevreyi temiz tutmanın ve yerlere çöp atmamanın önemi üzerinde durulmaktadır. Çöp kafalı çocuk başlangıçta, yediği içtiği her şeyin kâğıdını, kabuğunu yere atar. Ancak bir gün attığı bütün çöpleri yatağının içinde bulur. Ve çevreye zarar verdiğini fark eder. O günden sonra çevre konusunda bilinçli davranır.

4.3.13.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Çevre

Temada da belirtildiği gibi, eserde, çevre konusu ele alınmakta, çevreyi temiz tutmak gerektiğinden bahsedilmektedir.

Çocuk çok şaşırmış. Bugün sağa sola attığım tüm çöpler burada toplanmış sanki. Meğer ne çok çöp atıyordum da hiç farkında değilmişim! demiş.

Sonra geç saatlere kadar yatağını temizlemekle uğraşmış. Çok da yorulmuş. Çabucak uyuyakalmış.

Ertesi gün, çöpler konusunda çok dikkatli davranmış. Üstelik yalnız kendi çöplerini çöp kutusuna atmakla kalmamış, yerlere çöp atanları gördüğünde onları da uyarmış(s.13).

4.3.14.İP BACAKLI UZAYLI ÇOCUK / ÇİKOLATA MASALLARI 1 (2007)

4.3.14.1.Özet

Çikolata ve şekerden başka hiçbir şeyi sevmeyen küçük kız, her yemek vakti yemek yemeyerek huzursuzluk yaratıp annesini üzer. Her gece uykusunda çikolatadan evleri, şekerden ağaçları olan bir dünya düşünür. Kahvaltı yapmak istemediği bir gün annesi küçük kıza öfkelenir ve cezalı olduğu için odasında oturmasını ister. Odasında oyuncakları ile oynayan küçük kızın yanına bacakları ve kolları ip gibi incecik; ama kafası elleri ve ayakları kocaman uzaylı çocuk gelir. Uzaylı çocuk, küçük kıızı ülkesine davet eder ve ona ülkesinde şekerden ve çikolatadan başka bir şey yemediklerini söyler. Bunun üzerine küçük kız ve uzaylı çocuk uçan daireye binip uzaylı çocuğun gezegenine giderler. Bu gezegende çiçeklerin, ağaçların, meyve ve sebzelerin bulunmaması, her yerin kupkuru olması küçük kıızı çok şaşırtır. Etrafında gördüğü şekerli ve çikolatalı yiyecekleri neşeyle yiyen küçük kızın midesi bulanır. Dünyadaki yiyeceklerin kıymetini anlayan küçük kız evini özlemeye başlar. Uzaylı çocuk, küçük kıızı dünyaya götürür ve küçük kız her yemeği yemeye başlar.

4.3.14.2.Tema

Eserin teması; doğru ve dengeli beslenmenin önemidir. Çikolata ve şekerden başka bir şey yemek istemeyen küçük kız, ip bacaklı uzaylı çocukla tanışır ve birlikte onun gezegenine giderler. Başlangıçta şekerden ve çikolatadan oluşan bu gezegen küçük kızın hoşuna gitse de, bir süre sonra süt içmeden, meyve, sebze yemeden

büyüyemeyeceğini anlayan küçük kız, dünyaya döner ve sağlıklı yiyecekleri severek yemeye başlar.

4.3.14.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sağlık (Doğru ve Dengeli Beslenme)

Bu masalda çocukların çoğunda görülen “sağlıklı besinleri sevmeme, sadece çikolata ve şeker gibi abur cubur besinleri yeme isteği” üzerinde durulmakta ve küçük kızın hikâyesi bu durumu örneklemektedir.

Çikolata ve şekeri bütün çocuklar severmiş. Ama bir çocuk varmış, yemek yemeği hiç sevmez, hep çikolata ve şeker istermiş.

Uyumak için yatağına gittiğinde, çikolatadan evleri, şekerden ağaçları olan bir dünya düşünürmüş. Keşke yatağım şekerden, yastığımda çikolatadan olsaydı. Yatağıma yatınca onları kenarından ısırır, öyle uyurdum dermiş (s.3).

Eserde sürekli şeker ve çikolata yemenin insanı bunaltacağı ve sağlıklı olmadığı belirtilmektedir.

Uçan daire bu yeni gezegene indiğinde, çocuk hayretle çevresine bakınmış. Her taraf kupkuru ve çikolata gibi kahverengiymiş. Çevrede ne yeşil bir ağaç, ne yeşil bir yaprak, ne de rengârenk çiçekler varmış. Çocuk sormuş: Burada hiç ağaç yok mu?

Uzaylı çocuk gülmüş. “Biz sebze ve meyve yemeğiz ki! Ağaçlara, çiçeklere ne gerek var?”

Ama nasıl olur? diye şaşkınlıkla sormuş çocuk. Sen hiç meyve yemedin mi? Elmanın, çileğin, şeftalinin tadını bilmiyor musun? Sonra, sebzeler de çok yararlıdır... Patatesi, havucu, lahanayı hiç tatmadın mı yoksa? (s.11)

Eserin en önemli iletisi ise; meyve, sebze ve et gibi besinleri tüketmeden çocukların büyüemeyeceği gerçeğidir.

Çocuk uzaylı çocuğa bakmış. Kolları incecikmiş. Bacakları incecikmiş. Boynu incecikmiş. Ama kafası kocamanmış. Ayakları kocamanmış. Elleri kocamanmış. Çirkin, üstelik de güçsüz bir çocukmuş.

Yemeklerini yemeyen, hep şeker ve çikolata ile beslenen çocuklar işte böyle oluyorlarmış. Bu gezegende kalırsa, o da uzaylı çocuk gibi ip bacaklı, üstelik güçsüz bir çocuk olacaktı. Top oynamayacak, bisiklete binmeyecekti (s.15)

Çevre

Eserde üzerinde durulan bir diğer ileti de güzel ve yeşil bir çevrede yaşamının değeridir.

“Hem sonra koklanacak çiçeklerin, tırmanılacak ağaçların olmadığı bir ülkede yaşamak hiç de güzel değilmiş!” (s.15)

4.3.15.FASULYE MOTORLU UÇAN DAİRE / ÇİKOLATA MASALLARI 2 (2009)

4.3.15.1.Özet

İçi hayvan resimleri ile süslü olan bir tabak vardır. Annesi küçük çocuğun yemeğini bu tabakla verir. Fakat küçük çocuk, yemek yemeyi sevmez. Hem annesi hem de tabaktaki hayvanlar bu duruma çok üzülür. Tabak yemekle dolu olduğu zaman uçuç böceği uçamaz, kuzular çayırdan otlayamaz, tavuklar ile civcivler yemlerini yiyemez, köpek de kemiği ile oynayamaz. Bir gün annesi çocuğun bu tavrına dayanamaz ve ona yemekler bitmeden tabağı yerinden kaldırmayacağını söyler. Çocuk yine de yemeğini yemez. Böylece annesi birkaç gün boyunca önceki yemekleri boşaltmadan tabağa yemek koyar. Tabaktaki yemek yığını öyle büyür ki annesi onu taşıyamaz hâle gelir. Bu duruma daha fazla dayanamayan tabak, yemeklerini iştahla yiyen ve tabağında hiç yemek bırakmayan bir çocuk bulmaya karar verir. İçindeki köftelerden koltuk, pırasadan direksiyon ve zeytinyağlı kereviz diliminden de kapak yaparak kendisini uçan daireye dönüştürür. Ve fasulyeden yaptığı motorunu çalıştırıp havalanır. Evin içine sığamayan tabak gökyüzüne açılır. Evlerin üzerinden uçarken pencerelerden içeriye göz atıp yemeklerini huysuzluk etmeden yiyen bir çocuk arar. Günlerce dolaşmasına rağmen, böylece bir çocuğa rastlamaz. Bir gün yemeklerini severek yiyen çocuğu bulmayı umar.

4.3.15.2.Tema

Eserde “sağlık” temi işlenmektedir. Çocukların her gün yemeklerini severek yemeleri gerektiği mesajı verilmektedir. Yemeğini yemeyen ya da yerken huysuzluk eden çocukların ailelerini üzdükleri vurgulanmaktadır. Eserde yemeğini yemek

istemeyen çocuğun annesini endişelendirdiği ve yemek tabağının çocuğu terk ettiği anlatılmaktadır.

4.3.15.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sağlık (Doğru ve Dengeli Beslenme)

Bu masalda çocukların yemeklerini severek yemeleri gerektiği aksi takdirde anne babaların çok üzüleceği ve çocukların dengeli beslenemeyeceği vurgulanmaktadır.

Ama çocuk yemek yemeği hiç sevmezmiş. Annesi yemeğini koyunca tabağı eliyle iter, sonra ‘Benim karnım tok canım yemek yemek istemiyor’ dermiş. Annesi bu duruma çok üzülmüş; ama en çok üzülenler tabaktaki hayvanlarmış. Tabak yemekle dolu olduğu zaman uçuç böceği oradan oraya uçamaz, kuzular çayırda otlayamaz, tavuklarla civcivler yemlerini yiyemez, köpek de kemiği ile oynayamazmış (s.5).

4.3.16.ÇİKOLATA ÇOCUK (2006) / ÇİKOLATA MASALLARI 3

4.3.16.1.Özet

Bütün çocuklar içinde çikolatayı en çok seven çocuk, çikolatadan başka bir şey yemez, doğum günlerinde bile hediye olarak sadece çikolata ister. Bir gün odasına, çikolata şeklinde bir çocuk gelir ve ona çikolatayı çok sevdiği için kendisinin de çikolataya dönüştüğünü anlatır. Kendisine bu yüzden taç verdiklerini söyler. Çocuk, çikolata çocuğa özenir. Çikolata çocuk da tacı ona verir ve bundan sonra çikolatayı her düşündüğünde çevresindeki nesnelerin çikolataya dönüşeceğini belirtir. Kısa süre sonra çocuğun kitapları, bisikleti, satrancı ve giysileri çikolataya dönüşür. Her gün çikolata yiyen çocuğun midesi bulanır, her yeri alerji içinde kaşınır. Sonunda kendisi de çikolata olur. Sokağa çıkamadığından arkadaşlarıyla oynayamaz ve çok mutsuz olur.

4.3.16.2.Tema

Eserde sağlık temi ele alınmakta, doğru ve dengeli beslenmenin önemi dile getirilmektedir. Çikolata yemenin ölçüsü kaçırıldığında sağlık sorunları yaşanacağı örneklenmektedir.

4.3.16.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sağlık (Doğru ve Dengeli Beslenme)

Her çocuğun çikolataya olan düşkünlüğünü bilen yazar, çocuklara çok fazla çikolata tüketmenin zararlı olduğunu ve sağlığı bozduğunu anlatmaktadır.

Çocuk artık çikolatayı düşünmemeye çalışıyormuş. Her tarafı alerji içinde kaşınıyor, çikolata aklına geldiğinde midesi bulanıyormuş.(s.14)

4.3.17.REKLAMLARI ÇİZEN ÇOCUK / ÇİKOLATA MASALLARI 4 (2007)

4.3.17.1.Özet

Televizyon izleyen çocuk, reklamlarda gördüğü renkli şekerleri çikolataları, çikletleri ve gazlı içecekleri çok sever. Annesine bunların hepsini istediğini söyler. Annesi ise aralarından sadece bir tanesini alacağını bu yüzden yalnız birinin resmini yapıp kendisine vermesini ister. Böylece reklamları çizmeye başlayan çocuk çikolatayı seçer. Önce çikolata resmi yapar, sonra da çikolatayı iştahla yiyen çocuğun resmini. Birden çizdiği çocuk resmi canlanır. Karşısında duran çocuk reklamlarda gördüğü gibi sağlıklı ve neşeli değil, yüzü kıpkırmızı, vücudu benek benek bir çocuktur. Bu çocuk, reklamları çizen çocuğa çok fazla çikolata yediği için alerji olduğunu anlatır. Reklamları çizen çocuk hemen resmi yırtar ve çikolatadan vazgeçer. Çocuk, gazlı içecek resmi çizer. Çizdiği resim canlanır, odasında karnını tutup, iki büklüm kıvrılan bir çocuk belirir. Ona kola içtiği için hasta olduğunu söyler. Reklamları çizen çocuk bu resmi de yırtıp atar. Bu sefer şekeri denemeye karar verir. Reklamlarda şeker yalarken çok şirin görünen çocuğun dişlerinin çürük olduğunu fark eder. Çok fazla şeker yemenin dişleri çürüttüğünü öğrenir. Hemen bu resmi de yırtar. Son olarak çiklet resmi çizmeyi dener. Her zamanki gibi bu resim de canlanır. Bu çocuk da reklamdakinin aksine yüzü soluk, kolları bacakları çöp gibi olan sağlıksız bir çocuktur. Çiklette bol şeker olduğunu, üstelik çiklet çiğnemenin iştahı kestiğini anlatır. Bu duyduklarından çok etkilenen reklamları çizen çocuk, çizdiği resimleri yırtıp atar ve annesinden bir tabak meyve ister.

4.3.17.2.Tema

Eserin tamamında “sağlık” temi üstünde durulmaktadır. Çikolata, şeker, çiklet ve gazlı içecek gibi ürünlerin; dişlerin çürümesine, alerjiye, zayıflığa yol açtığı, karaciğere zarar verdiği ve mideyi bozduğu anlatılmaktadır. Reklamları çizen çocuk televizyonda gördüğü bu tür yiyecek ve içecekleri almayı ister; fakat bu reklamlarda oynayan çocuklarla konuştuğça fikirleri değişir. Zararlı besinleri tüketmek yerine, vücuda birçok faydası olan meyveleri yemeye karar verir.

4.3.17.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sağlık (Doğru ve Dengeli Beslenme)

Bu masalda çikolata, şeker, çiklet ve gazlı içeceklerin fazla tüketildikleri takdirde vücuda zarar verdikleri ve birçok hastalığa sebep oldukları anlatılarak çocuklara doğru ve dengeli beslenmenin önemi hakkında bilgi verilmektedir.

Çok çikolata yemenin sonucu bu! Alerji oldum. Reklam filmini çekerlerken zaten çok fazla yemiştim. Filmden sonra da koca bir kutu hediye ettiler. Çok şanslı olduğumu düşünüyordum ama yanılmışım. Daha kutudaki çikolataların yarısını bile yememişim ki, alerji oldum. Her tarafım kaşınıyor.

Çikolata alerji mi yapar? diye şaşkınlıkla sormuş reklamları çizen çocuk.

Tabi bilmiyor muydun yoksa? Fazlası hem karaciğere zarar verip alerji yapar, hem de mideni bozar (s.7)

4.3.18.CANI SIKILAN AYDEDE / GÜZEL DÜNYAMIZA MASALLAR 1 (2009)

4.3.18.1.Özet

Bütün gün tembel tembel oturan ve kimseyle arkadaşlık etmeyen Ay'ın canı sıkılır, kendisi gibi başka bir Ay olmadığı için üzülür. Günün birinde gökyüzünden inip Dünya'da yaşamaya karar verir. Yeryüzündeki ayçiçeği tarlalarından birinde ayçiçeği olarak yaşamaya başlar. Burada çok eğlenir ve mutlu olur. Derken bir sabah, ayçiçeklerini toplamak için kamyonlar gelir. Ay bu duruma üzülür ve hemen oradan ayrılır. Pastane tepsisinde mis gibi kokan taze ayçörekleri görür ve ayçöreği olmaya

karar verir. Pastanenin raflarında sıra sıra çikolata ve pastalar, renk renk eker ve ikletle dolu kavanozlar olduğundan burayı çok sever. Ancak bir gün, pastaneye biri gelir ve ayre eklerinin içinden Ay'ı beğenip alır. Adam Ay'ı yemek üzereyken, Ay elinden fırlayıp vitrinde gördüğü bir kitabın kapağına saklanır. Aynı gün küçük bir kız ve annesi kitapçıya girerler, Ay'ın kapağına saklandığı kitabı satın alırlar. Annesi her gece çocuğa bu masal kitabını okur. Canı sıkılan Ay, burada hiç sıkılmaz. Her gece masal dinleye dinleye kitaptaki bütün masalları öğrenir. Öğrendiği masalları herkese anlatmak ister. Bir gece gökyüzündeki evine döner, gökteki bütün yıldızları yanına çağırır ve onlara masal anlatır. Bir daha canı hiç sıkılmaz.

4.3.18.2.Tema

Eserde “alışma” temi üzerinde durulmaktadır. İnsanlar bir şeyler üretmez, bir işle uğraşmazlarsa mutsuz olur, hayattan zevk almazlar. Bu masalda da Ay, bütün gün tembel tembel oturduğu, yapacak bir şey bulamadığı için sıkılmaktadır. Sonunda yeryüzüne iner, başından birçok macera geçer ve bir sürü masal öğrenir. Gökyüzüne dönüp öğrendiği masalları yıldızlara anlatmaya başlar. Böylece kendisini mutlu eden bir işi olur ve bir daha hiç canı sıkılmaz.

4.3.18.3.Eserdeki Eğitim ğeleri

Çalışma

Eserde alışmayan, boş gezen insanların hayattan zevk almadığı ve huzursuz olduğu ifade edilmektedir.

Bir varmış bir yokmuş. Gökyüzünde bir Ay varmış, başka Ay yokmuş. Bütün gün koskocaman gökyüzünde tembel tembel oturur, ne kendisine yapacak bir iş ne de bir arkadaş bulurmuş. Gece olunca çevresi yıldızlarla dolarmış; ama o hiçbir yıldızla arkadaşlık etmez, hep kendisi gibi başka bir Ay olmadığı için üzülür dururmuş (s.3)

İnsanların sağlıklı ve mutlu olabilmeleri için bir işle uğraşmaları ve çalışmaları gerektiği vurgulanmaktadır.

Bir gece, tekrar gökyüzündeki evine dönmüş. O gece gökteki bütün yıldızları çağırmış. Gelin size masal anlatayım, demiş. Yıldızlar çok sevinmişler.

O günden sonra, canı sıkılan Ay her gece yıldızlara masallar anlatmış. Artık yapacak bir işi ve konuşacak arkadaşları olduğundan canı hiç ama hiç sıkılmamış (s.15)

4.3.19.CADI BURUNLU FABRİKA / GÜZEL DÜNYAMIZA MASALLAR 2 (2005)

4.3.19.1.Özet

Bir derenin kenarında üç ev vardır. Bu evlerde oturan çocuklar her gün derenin yanında oynar. Bu derenin yakınlarında dumanıyla havayı, zehirli atıklarıyla suyu kirleten bir fabrika vardır. Borulardan akan pis sularla her gün biraz daha kararan derenin kenarındaki çiçekler solmaya, çimenler sararmaya, ağaçlar meyve vermemeye başlar. Dere bu duruma çok üzülür. Cadı burunlu fabrikadan çıkan dumanla konuşur, onun da dertli olduğunu öğrenir. Birlikte bu işe çözüm bulmaya karar verirler. Sıcak bir günde derenin suyu buharlaşır ve dumanla birlikte gökyüzüne yükselirler. Orada uçan daireye binen bir uzaylı çocukla karşılaşırlar. Çocuğa yeryüzünde olup bitenleri anlatırlar. Uzaylı çocuk çok şaşırır, kendi ülkesinde de fabrikalar olduğunu ancak havanın ve suyun kirletilmediğini söyler. Dere buharı ve dumanı ülkesine götürür. Burada bir sürü fabrika olmasına rağmen, her yer tertemiz, pırıl pırıldır. Uzaylı çocuk, onların fabrikalarının da zehirli atıkları olduğunu, ancak fabrikaları temizleme makineleri kurdukları için, çevrenin kirlenmediğini açıklar. Dere buharı ve duman öğrendiklerini herkese anlatmak için mavi bir yağmur bulutu olup toprağa yağar.

4.3.19.2.Tema

Eserde “çevre sevgisi” tema olarak ele alınmaktadır. İnsanların fabrikalarda üretim yaparken bilinçsiz ve duyarsız davrandıklarının, çıkan duman ve zehirli atıklar için önlem almadıklarının, bu yüzden havanın ve suyun kirlendiğinin ve canlıların yaşamının tehlikeye girdiğinin altı çizilmektedir. Oysa fabrikalar kurulmadan önce temizleme filtreleri hazırlanırsa, çevrenin ve doğal hayatın zarar görmeyeceği belirtilmektedir.

4.3.19.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Çevre

Eserde yer alan en önemli ileti çevre bilincidir. Masalda geçen cadı burunlu fabrika ile fabrikalardan çıkan dumanın havayı kirlettiği, zehirli atıkların ise sularımızı ve canlıları tehdit ettiği mesajı verilmektedir.

Bu evlerin hemen yanında kocaman bir fabrika varmış. Çocukların babaları bu fabrikada çalışır, para kazanırmış. Bu fabrikanın, peri masallarındaki cadının burnu gibi kocaman bir bacası, kötü sihirbazın kazanı gibi fokur fokur kaynayan boruları varmış. Bacasından gökyüzüne doğru upuzun, kapkara dumanlar fışkırtır, zehirli atıklarını da, borularla yakından geçen o küçük dereye boşaltırmış (s.5)

Diğer taraftan insanlara, gerekli tedbirler alındığı takdirde fabrikaların çevreyi kirletmeyeceği, dünyanın temiz olabileceği bildirilmektedir.

Birlikte geniş bir odaya girmişler. Bir de bakmışlar, pis sular kırmızı bir kaydırağdan kayıp doğruca kocaman bir makineye akıyor. Kara dumanlar ise, salıncakla tavana yükselip oradaki makineye giriyor.

Uzaylı çocuk açıklamış: “Bu makineler bütün pislikleri temizler. Biz fabrikayı kurmadan önce, ilk iş olarak bu temizleme makinelerini yaparız. Yoksa ülkemiz kirlenir, bütün güzellikler renklerini, canlılığını kaybeder, insanlarımız gülmeyi unutur (s.15).

4.3.20.PARK YİYEN ROBOT / GÜZEL DÜNYAMIZA MASALLAR 3 (2008)

4.3.20.1.Özet

Bir mahallede apartmanların arasında, üzerine ev yapılamayacak kadar küçük bir arsa vardır, çevrede oturanlar çöplerini buraya döker. Arsadaki çöp yığını gittikçe büyür. Her taraf pis ve mikropudur. Mahallenin çocukları da bu çöplükte oynar. Bir gün çocuklar, pislik içindeki teneke kutuları toplayıp bir robot yapar. Gece olup çocuklar evine gidince robot sokaklarda gezinir. Bir oyun parkına gelir. En güzel yerin çöplük olduğunu sanan robot parkı çok çirkin bulur. Burayı çocukların seveceği hale getirmek için ağaçları ve çiçekleri yer, salıncakları kırar ve çevredeki çöpleri ortalığa yayar. Gazetelerde parklara düşman bir yaratığın varlığından söz

edilir. Gün geçtikçe parklar yok olur, parkların yerini birer çöplük alır. Sonunda tek bir yer kalır. Bu parkın çocukları kendi parkları da çöplüğe dönüşmesin diye, parkın çevresinde nöbet tutar. Park yiyen robot, parka gelir ve bir ağacı yemeye çalışır. Çocuklardan biri, robotun önüne geçip ağacı kurtarmak ister. Robot, parkları çocuklar mutlu olsun diye çöplüğe çevirdiğini söyler. Çocuklar ise çöpleri, plastikleri, tenekeleri değil; ağaçları, çiçekleri sevdiklerini anlatırlar. Robotun çöpten yapılmış parçalarını söküp yerine dal, yaprak ve çiçek takarlar. Yeşil yapraklı bir ağaca benzeyen robot o parkta diğer ağaçlarla birlikte yaşar.

4.3.20.2.Tema

“Doğa sevgisi” eserin temasını oluşturmaktadır. Eserde ağaç, çiçek sevgisini tatmamış, en güzel şeyin çöp olduğunu sanan robota karşılık, doğayı, yeşili seven, parklarını korumak için nöbet tutan çocuklar örnek gösterilmektedir. Ve çocukların doğa sevgisinin her şeyi değiştirebileceği vurgulanmaktadır.

4.3.20.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi (Doğa Sevgisi)

Temadan da anlaşılacağı gibi, eserdeki en önemli ileti, doğa sevgisidir. Eserde birçok insanın düşüncesizce hareket ederek çevreyi kirlettiği, tabiata zarar verdiği anlatılmakta, buna karşılık çocukların çöpleri, plastik değil; ağaçları, çiçekleri, doğayı sevdiği ve yeşil bir çevrede yaşamak istediği belirtilmektedir.

Park yiyen robot, plastik kolunu ağacın birine uzatmış. Tam koparıp yemeğe başlayacakmış ki, çocuklardan biri atılmış:

Bırak bizim ağacımızı!

Robot dönüp çocuğa şaşkınlıkla bakmış. Ama ben size yardımcı olmaya çalışıyorum. Siz çöplükte oynamayı sevmez misiniz? Ben de buraları sizin için çöplüğe dönüştürüyorum işte! demiş.

Yanılıyorsun! diye bağırması çocuklar. Biz çöpleri değil, ağaçları, çiçekleri severiz. Biz plastikleri, tenekeleri değil, kuşları, kelebekleri isteriz (s.13).

Eserde insanların çevreye karşı duyarlı olmamaları, çevre kirliliği yüzünden hep başkalarını suçlamaları; ama aynı şeyi kendilerinin de yapmaları eleştirilmektedir.

“Çevrede oturanlar, çöplerini hep bu arsaya dökmüş. Gerçi herkes başkalarının burayı çöplük olarak kullanmasına kızıp söylenir; ama akşamları kendileri de gizlice gelip çöplerini bu arsaya boşaltmaktan geri kalmamış.” (s.3)

4.3.21.DENİZİN ALTINI MERAK EDEN VAPUR / GÜZEL DÜNYAMIZA MASALLAR 4 (2007)

4.3.21.1.Özet

Her sabah insanları bir kıyıdan diğer kıyıya taşıyan küçük vapura, elleri sırtları kitap dolu, neşeli, eğlenceli ve gürültücü öğrenciler biner. Evde çalıştıkları dersleri birbirleriyle şakalaşıp bağrışarak tekrar ederler. Aynı vapura işe gitmek için binen yetişkinler, bu durumdan rahatsızdırlar. Küçük vapur da çocukların gürültüsünden ve kahvaltılarını ortalığı kirleterek yapmalarından memnun değildir. Balıklarla arkadaşlık ettiği, dibine yapışık yaşayan midyelerle konuştuğu eski günleri özleyen vapur, denizin altını merak etmektedir. Bir gün, ders çalışan bir çocuğun denizaltılardan söz ettiğini duyar, onların denizin altında nasıl dolaştığını ve diplerde nasıl saatlerce kalabildiğini anlatışını dinler. Ve küçük çocuktan denizaltı olması için, kendisine yardım etmesini ister. Son derece zeki olan küçük çocuk, ansiklopedisinden denizaltının nasıl yapıldığını inceler, arkadaşlarının yardımıyla küçük vapuru söküp parçaların yerlerini değiştirir, başka parçalar da ekleyerek küçük vapuru yepyeni bir denizaltı hâline getirir. Küçük vapur çok sevinçlidir. Uzun süre diplerde dolanır. Ama denizin dibinde balıkların, istiridyelerin, mercanların, denizyıldızlarının yerine pislik ve çöp olduğunu görünce hem şaşırır, hem de üzülür. Bir balıktan denizi bu hâle getirenlerin insanlar olduğunu öğrenir. Artık suyun altında çok mutsuzdur. Tekrar küçük çocuğu bulur ve ondan kendisini eski hâline getirmesini ister. Çocuklar hep birlikte onu vapura dönüştürürler. Küçük vapur da onlara denizlerin kirlendiğini ve insanları uyarmaları gerektiğini söyler.

4.3.21.2.Tema

Çocukların hayal gücüne seslenen eserde “bilginin önemi ve çevre bilinci” temayı oluşturmaktadır. Küçük bir vapurun bir denizaltına dönüşüp su altında dolaşmak isteyişini konu alan eserde, küçük bir çocuğun bilgisi ve zekâsıyla ona

yardım ettiği anlatılmaktadır. Küçük vapur denizaltına döndükten sonra denizlerin kirlendiğini, balıkların, istiridyelerin ve diğer canlıların yok olduğunu görür ve çocuklardan insanları uyarmalarını ister.

4.3.21.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Bilgi

Eserde bilginin değeri ve hayattaki önemi üzerinde durulmaktadır. Küçük vapurun bir denizaltına dönüşme hayalini gerçekleştiren, derslerinde başarılı bir çocuğun bilgisi ve zekâsıdır. Ansiklopedilerden faydalanarak nasıl denizaltı yapıldığını öğrenen çocuk, küçük vapura suyun altını görebilme şansını verir.

Küçük vapur, iskeleye yanaştığında çocuklar hâlâ ders çalışıyorlarmış. Herkes inerken, küçük vapur fırsatı kaçırmamış. Hemen elinde ansiklopedi olan çocuğun kulağına eğilmiş ve ben denizaltı olmak istiyorum. Bana yardım edebilir misin? diye sormuş.

Bir bakalım, demiş akıllı çocuk ansiklopedisini açmış. Denizaltının nasıl yapıldığını incelemiş. Gerekli parçalara göz atmış. Sonra, Evet, sanıyorum bütün arkadaşlarımla birlikte bunu başarabiliriz, demiş.

Çocuklar küçük vapuru söküp parçaların yerlerini değiştirmiş, başka parçalar eklemiş ve... Küçük vapur pırl pırl, yepyeni bir denizaltı olmuş! (s.9)

Çevre

Eserde üzerinde durulan diğer bir konu da çevredir. İnsanların denizleri kirlettiği, balıkların, istiridyelerin, mercanların ve diğer canlıların yok olduğu, suların çöp ve pislikle zehirlendiği anlatılmaktadır.

Derken, az ilerde bir balığa rastlamış. Hemen ona, Diğer balıklar nerede? diye sormuş.

Balık, Ah, sorma! Ne arkadaşım kaldı, ne evim, demiş. Deniz artık eskisi gibi değil. İnsanlar denize çöp atıyor. Pislikler denize bulaşıyor. Sanki denize atılan çöpler denizde yok oluyor sanıyorlar, ama değil!... Deniz suyu zehirleniyor. Denizin altındaki hayat yavaş yavaş yok oluyor (s.13).

Denizlerin kirlenmesini engellemek için çevreye karşı daha duyarlı olan çocuklardan yardım istenmektedir.

“Küçük vapur onlara denizin altında gördüklerini anlatmış. Siz herkesi uyarın. Denizi kirltmesinler, demiş.” (s.15).

Eserde çocukların çevre sevgisi takdir edilmektedir.

“En sevdiği şey de, çocukların denize hiç çöp atmamalarıymış. Çocuklar, büyüdükları zaman da denize çöp atmayacaklarmış.” (s.16)

4.3.22.BURUŞUK KÂĞIT PARÇASI / GÜZEL DÜNYAMIZA MASALLAR 5 (2008)

4.3.22.1.Özet

Çöp arabası, çöpleri toplamak için geldiğinde, rüzgârın etkisiyle buruşuk bir kâğıt parçası savrulup yere düşer. Bu duruma çok üzülen kâğıt parçası, yoldan geçen birinin onu çöpe atmasını bekler. O yöne doğru yürüyen bir kadın, kâğıt parçasını fark eder, ama kucağında bebek, elinde çanta olduğundan eğilip alamaz. Utancından ne yapacağını bilemeyen kâğıt parçası, başka birinin yaklaştığını görünce ümitlenir. Fakat bu adam çok şişmandır, kocaman bir göbeği olduğundan eğilip kâğıdı alamaz. Az sonra yaşlı bir kadın sokağa girer. Ancak çok yaşlı olduğundan eğilip kâğıdı alamaz. Buruşuk kâğıt parçası, geçmişini düşünür. Bir zamanlar yemyeşil bir ormanda kocaman bir ağaçken, sonra kesilip fabrikaya gönderildiğini ve beyaz yapraklı bir deftere dönüştüğünü hatırlar. Küçük, silinebilecek bir hata yüzünden yırtılıp atıldığına üzülür. O sırada çok temiz giyimli, saçları taranmış bir bey oradan geçmektedir. Lakin gözleri çok iyi görmediğinden, kâğıt parçasının yanından geçip gider. Bu kez genç bir çift yaklaşır. Fakat ne kız ne de erkek kâğıdı alır. Tam o sırada, iki küçük çocuk sokağın başında görünür. Buruşuk kâğıt parçasının hiç ümidi kalmaz. Çocukların yalnızca oyun oynamayı ve ders çalışmayı bildiklerini düşünür, bir kâğıt parçasını çöpe atabileceklerini ummaz. Çocuklardan biri onu fark eder ve çöpe atmak ister. Arkadaşı ise kâğıdı onların değil, büyüklerin çöpe atması gerektiğini söyler. Kâğıdı kaldıran çocuk; büyüklerin bir sürü sorumlulukları olduğunu, kendilerinin de büyüdülerinde gözlerinden kaçan işler olduğunda, bunları çocukların yapacağını anlatır ve kâğıdı çöpe atar.

4.3.22.2.Tema

Eserde “çevre” ile ilgili bir ileti mevcuttur. İnsanların gereksiz yere kâğıt harcadıkları, bu sebeple bir sürü ağaç kesildiği ve yine insanların çevre temizliği konusunda duyarlı olmadıkları belirtilmektedir. Çocukların çevreyi temiz tutma konusunda daha bilinçli oldukları vurgulanmaktadır. Eserde iki küçük çocuk yetişkinlerin aksine yere düşen kâğıt parçasını çöpe atarak örnek bir tutum sergilerler. Ayrıca eserde “sağlık” ile ilgili bilgiler verilerek çevre teminin yan fikirlerle desteklendiği görülmektedir.

4.3.22.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Çevre

Temada da belirtildiği gibi eserde insanların çevreyi temiz tutma konusunda duyarsız oldukları belirtilmekte ve bu durum eleştirilmektedir. Çocukların doğaya karşı daha bilinçli oluşları ise herkese örnek teşkil etmektedir.

Aaaa, şuraya bak! Yere bir kâğıt parçası düşmüş, demiş çocuklardan biri. Haydi, kaldırıp çöpe atalım. Uzanıp kâğıdı yerden almış.

Diğer çocuk, Peki ama neden biz kaldırıyormuşuz ki? Büyüklerin işi değil mi bu? diye itiraz etmiş.

Kâğıdı kaldıran çocuk arkadaşına, Bizim de büyüdüğümüzde sayısız sorumluluklarımız olacak, demiş. O zaman, bizim gözümüzden kaçan işleri de bizim çocuklarımız üstlenir (s.15)

Eserde insanların gereksiz yere kâğıt tüketerek ağaçların kesilmesine yol açmaları eleştirilmektedir.

“Sonra küçücük, silinebilecek bir yanlış yüzünden yırtılıp buruşturulmuş ve işte şimdi de sokağa atılmıştı. Şimdi onu yerden kim kaldıracakmış? Çöpe kim atacakmış?” (s.11)

Sağlık (Dengeli Beslenme)

Eserde, yan fikir olarak, dengeli beslenmenin önemine değinilmekte, sağlıklı besinler tüketilmediği takdirde, insanların aşırı kilo alacağı vurgulanmaktadır.

“Şişman adam kâğıdı görmüş, kaşlarını da çatmış. Ama eğilip alamamış. Çünkü kocaman bir göbeği varmış! Belli ki çocukluğundan beri pek sağlıklı beslenmiş. Yeterli sebze ve meyve yememiş.” (s.7)

4.3.23.RENGİNİ ARAYAN TOP / GÜZEL DÜNYAMIZA MASALLAR 6 (2006)

4.3.23.1.Özet

Kendilerini çocuklara beğendirmek isteyen toplar renklerini seçecekleri gün gelince çok heyecanlanır. Topların hepsi kırmızı renge boyanmak ister, çünkü küçük çocukların en çok kırmızıyı sevdiğini düşünür. Kırmızı renk çabucak tükenince sıra yeşile, maviye, sarıya ve turuncuya gelir. Ve sonunda bu renkler de biter. Kırmızı top, çocukların ilk olarak kendisini seçeceklerini sanıp sevinir. Mavi top, çocukların bütün topları seveceğini, önemli olanın çocukların onlara nasıl davranacağı olduğunu söyler. Yeşil top da dünyayı tanıyıp öğrenmeden patlayıp sönmek istemez. Bu sırada renksiz bir top yanlarına gelir. Diğer toplar ona, çok geç kaldığını, bütün renklerin bittiğini anlatırlar. Renksiz top, hiçbir çocuk onu beğenmeyecek diye çok üzülür. Küçük mavi bir top, hepsinin arkadaş olduğunu, bu yüzden renginden biraz vererek ona yardım edeceğini söyler. Yeşil top da aynı şeyi yapar ve rengini paylaşır. Sırayla sarı, turuncu, mor ve kırmızı top renksiz arkadaşlarına yardım ederler. Renksiz top, rengârenk canlı bir topa dönüşür ve dostlarına teşekkür eder. Birlikte çocukları sevindirmek için yeryüzüne dağılırlar.

4.3.23.2.Tema

“Dostluk” teminin işlendiği eserde, arkadaşlığın önemi üzerinde durulmakta, dostların birbirine yardım edeceği belirtilmekte ve “yardımlaşma” temi ele alınmaktadır.

4.3.23.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi (Dost Sevgisi)

Eserde dostluğun çok değerli bir şey olduğu ve dostların birbirini sevdiği düşüncesi işlenmektedir.

Mini mini mavi bir top atlamış ortaya. Mavi boya kalmadı; ama biz arkadaş değil miyiz? Ben rengimden biraz verebilirim sana, diyerek sıçramış ve renksiz topa vurmuş. Vurduğu yerde masmavi bir iz kalmış.

Ardından ıslıl ıslıl yeşil bir top fırlamış yanlarına. Bu dünyada o kadar çok çocuk var ki, nasıl olsa hiçbirimiz yalnız kalmayız, demiş. O da, sıçrayıp renksiz topta yemyeşil bir iz bırakmış. (s.13)

Yardımlaşma ve Dayanışma

Eserde dostluğun beraberinde yardımlaşma ve dayanışmayı getirdiği vurgulanmakta, dostların zor zamanlarda birbirlerine kenetlendiği belirtilmektedir.

Kırmızı top yerinde durur mu? Çok haklısınız arkadaşlar, demiş. Ne renk olursak olalım, bütün çocuklar için güzeliz. Birbirimizi niye kıskanalım? O da bir zıplayışta renksiz topta kıpkırmızı bir iz bırakmış.

Renksiz top şimdi öyle güzel, öyle canlıymış ki...

Teşekkür ederim. Hepiniz çok iyi arkadaşsınız... demiş öteki toplara.

Sonra sayısız renkli top, yeryüzüne dağılmış. Çocukları sevindirmek, onlarla arkadaş olmak için... (s.15)

4.3.24.YARAMAZ TRAFİK LAMBASI / GÜZEL DÜNYAMIZA MASALLAR 7 (2009)

4.3.24.1.Özet

Kalabalık iki caddenin kesiştiği bir dört yol ağzında, taşıtlara ve yayalara yol gösteren bir trafik lambası vardır. Bu trafik lambası, taşıtlara yeşil ışık yakınca, karşıdan karşıya geçmek isteyen yayalara kırmızı ışık yakar. Böylece taşıtlar geçer, insanlar bekler. Her günü bu şekilde geçen trafik lambasının bir gün canı çok sıkılır, aklına bir muziplik gelir. Hem taşıtlara, hem yayalara kırmızı ışık yakar. İnsanlar

otomobiller uzun süre bekler. O sabah herkes gideceği yere geç kalır; ama trafik lambası çok eğlenir. Arızayı haber alan trafik ekibi gelip lambayı söker. Her parçayı ayrı ayrı kontrol eder, yine de arızayı tespit edemez. Yaramaz trafik lambası bu duruma kıs kıs güler. Ancak uzun süre düzgün çalışır. Sonra tekrar canı sıkılınca bir sabah, bütün yönler yeşil ışık yakıp eğlenmek ister. Ve bir anda her yer karmakarışık olur. Otomobillerin bazıları birbirine çarpar, yol kapanır. İnsanlar taşıtların arasından dolaşarak tehlikeli bir şekilde karşıdan karşıya geçmeye çalışır. Şoförler ve yayalar çok öfkelenir. İşe gidenler geç kalır, çocuklar okullarına zamanında ulaşamaz ve yuvaya giden çocuklar da servis arabalarında yollarda kalır. Trafik ekibine haber verilir. Lambayı söküp her yanını kontrol eden ekip yine arızayı bulamayınca, lambayı söküp yerine başka lamba takmaya karar verir. Yaramaz trafik lambası çok korkar, sokağından sökülüp bir deponun köşesine atılmak istemez. Teknisyenlerden biri lambayı hemen atmak yerine bir kez daha denemeyi önerir. Bunu duyan yaramaz lamba çok sevinir ve bir daha asla trafiğin düzenini bozmaz.

4.3.24.2.Tema

Öğretici özellikler taşıyan eserde, tema trafiktir. Çocuklara trafikle ilgili bilgi verilmekte ve trafik kuralları öğretilmektedir. Masadaki yaramaz trafik lambası canı sıkılınca hem yayalara, hem taşıtlara yeşil ışık yakar. Birçok kazaya ve trafiğin aksamasına sebep olur. Bu şekilde çocuklara trafik kurallarının trafiğin düzeni açısından hayati önem taşıdığı mesajı verilmektedir.

4.3.24.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Trafik

Trafik temalı eserde çocuklara trafik kuralları ve bu kuralların insan hayatı açısından taşıdığı önem kavratılmaya çalışılmaktadır.

Bu trafik lambası taşıtlara yeşil ışık yakınca, karşıdan karşıya geçmek isteyen yayalara kırmızı ışık yakarmış. Taşıtlar geçer, insanlar beklermiş. Yayalara yeşil yakınca, taşıtlara kırmızı ışık yakarmış. O zaman da yayalar geçer, taşıtlar beklermiş.

Bütün günü böyle geçermiş trafik lambasının. Yeşil yandı GEÇ, kırmızı yandı DUR, sarı yandı HAZIRLAN. (s.3)

4.3.25.İŞİĞİNİ YİTİREN YILDIZ / GÜZEL DÜNYAMIZA MASALLAR 8 (2007)

4.3.25.1.Özet

Küçük bir çocuğun her gece penceresinden bakıp izlediği yan yana dizilmiş altı tane yıldız vardır. Çocuk, bunları saymadan uyumaz. Bir akşam yatmadan önce, yine gözlerini karşı kıyıya diken çocuk, yıldızlardan birinin eksik olduğunu görür ve bu ışıklar altıncı yıldız ne olduğunu düşünüp endişelenir. Ertesi akşam yine beş ışık vardır onu altıncı ışığa götürmek için gelmiştir. Yol, onu denizin üzerinden geçirip karşı sahile ulaştırır. Çocuk, gökyüzüne çıkmadıkları için şaşırır. Işıklar, beş sokak lambasının yanında biter. Böylece her akşam izlediği ışıkların yıldız değil, sokak lambası olduğunu anlar. Altıncı lamba yaramaz bir çocuk tarafından kırıldığı için, diğer lambalar ondan yardım ister. Çocuk, kendisinin küçük olduğunu bu yüzden nasıl yardım edeceğini bilmediğini söyler. Lambalar ise; onun çocuk olmasına rağmen birçok yetişkinden daha dikkatli ve duyarlı olduğunu, lambanın kırıldığını fark edemeyen insanlara bunu söylemesinin yeterli olacağını belirtirler. Çocuk, muhtara gidip, kırılan sokak lambaları için nereye başvurulduğunu sorar. Belediyeye gidilmesi gerektiğini öğrenince oraya gidip durumu anlatır. Ertesi gün ışıkları saydığına, eskisi gibi altı tane olduğunu görür ve mutlu olur. Artık onların yıldız değil, sokak lambası olduğunu bilmektedir yine de onlara bakıp bir dilek tutar.

4.3.25.2.Tema

Eserde tema olarak sorumluluk ele alınmaktadır. İnsanların yaşadıkları çevreye karşı sorumlulukları olduğu ve herkesin ortak olarak kullanıp faydalandığı eşyaların korunması gerektiği hatırlatılmaktadır. Masaldaki küçük kız, her gece yıldız zannedip izlediği altı ışıktan biri kaybolunca üzülüp endişelenir. Sonra gördüğü ışıkların, yıldız değil sokak lambası olduğunu ve birinin kırıldığını öğrenir. Sonra birçok yetişkinin kırıldığını bile fark etmediği sokak lambasının tamir edilmesi için muhtara ve belediyeye gider. Lambanın onarılmasını sağlar, duyarlı bir insan olarak çevreye karşı sorumluluğunu yerine getirmiş olur.

4.3.25.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sorumluluk

Eserde, insanların içinde yaşadıkları çevreye karşı birtakım sorumlulukları olduğu mesajı verilmektedir. Çevreyi korumak ve güzelleştirmek konusunda yetişkinlerin yanı sıra çocukların da yapabilecekleri şeyler olduğu belirtilmektedir.

Ama ben yalnızca bir çocuğum. Size nasıl yardım edebilirim ki? demiş çocuk.

Çocuksun ama birçok büyükten dikkatlisin. Çevreni inceliyor, her değişikliği fark ediyorsun. Eğer herkes senin gibi olsaydı, her yer düzenli, her yer tertemiz olurdu. Sen arkadaşımızın ışığının söndüğünü fark edemeyen büyükleri uyar, yeter, demiş lambalar. (s.11)

Eserde çocuklara çevreyle ilgili konularda hangi kurumlara başvurabileceklerine dair bilgi de verilmektedir.

Ertesi sabah, evlerine en yakın muhtara gidip, sokak lambaları kırıldığında nereye başvurmak gerek? diye sormuş. Muhtar da ona, belediyeye haber vermek gerektiğini söylemiş.

Çocuk üşenmemiş, hemen aynı gün belediyeye gidip sokak lambasının kırıldığını haber vermiş. Lambanın bulunduğu yeri de iyice tarif etmiş. (s.13)

4.3.26.BU DÜNYA KİMİN? / GÜZEL DÜNYAMIZA MASALLAR 9(2008)

4.3.26.1.Özet

Bir sonbahar günü araba parkındaki arabalar, kendi aralarında konuşur. Aralarından biri, arabaların dünyanın her yerine yayıldığını ve sayılarının çok olduğunu, bu yüzden dünyayı ele geçirebileceklerini söyler. Arabaların konuşmalarını duyan ağaçlar, dünya kurulduğundan beri her yeri kapladıklarını, kökleri ve yapraklarıyla her yere ulaştıklarını, dünyanın sahibinin kendileri olduğunu anlatır. O sırada söze karışan yağmur, denizlerde, nehirlerde, bulutlarda hep kendisinin olduğunu, su olmadan canlıların yaşayamayacağını, dünyanın gerçek sahibi olduğunu iddia eder. Hava ve toprak da bu tartışmaya katılır. Kimin haklı olduğuna karar vermek için parkta tek başına oturan küçük çocuğa danışırlar. Küçük çocuk ise abisinin ona anlattıkları yüzünden üzgündür. Abisi, dünyanın yalnızca

kendini düşünenlerden dolayı, yaşanmaz hâle geleceğini söylemiştir. Çocuk, çevresindeki bütün canlılara böyle bir dünya istemediğini anlatır. Dünyanın sahibi olmak isteyenler, yaptıklarından utanır.

4.3.26.2.Tema

Çevre teminin ele alındığı hikâyede, dünyanın yaşanılır bir yer olarak kalabilmesi için doğaya ve çevreye karşı duyarlı olmak gerektiği iletisi mevcuttur.

4.3.26.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Çevre Bilinci

Masalda, insanların sürekli dünyanın sahibi olmak için kavga ettikleri, ancak çevreyi ve doğayı korumak için çaba sarf etmedikleri dile getirilmekte ve bu tutum eleştirilmektedir.

Çocuk üzgün üzgün arabalara, ağaçlara, yağmura, havaya, toprağa, hayvanlara bakmış ve “Ağabeyimin söylediğine göre, dünya yalnızca kendini düşünenler yüzünden, zaten yaşanmaz hâle gelecekmiş” demiş. “Ben böyle bir dünyayı ne yapayım? Çok istiyorsanız, alın hepsi sizin olsun!” (s. 15)

4.3.27.SUDA OYNAMAYI KİM SEVMEZ? / ORMAN MASALLARI 1 (2008)

4.3.27.1.Özet

Suda oynamayı çok seven yavru suaygırı, kış gelince bu zevkinden mahrum kalır. Bir gün arkadaşları kurbağa ve timsahla buluşmak üzere, göl kıyısına gider. Burada arkadaşlarını gölde yüzerken bulur. Arkadaşları onu da suda oynamaya davet eder fakat küçük suaygırı annesine suya girmeyeceğine dair söz verdiğinden, ne yapacağını bilemez. Bu sırada timsahın annesi onu aramaya gelir. Timsah, suyun içinde saklandığından, onu bulamayan annesi, başka yerlere bakmaya gider. Suyu girip girmemek konusunda kararsız olan suaygırı, bu defa da kurbağanın annesinin göle doğru geldiğini görür. Kurbağa da timsah gibi saklanır ve annesinin onu bulamayıp geri döndüğünü görünce gülmeye başlar. İkisi de annelerini kandırdıklarını söyleyip sevinirler. Küçük suaygırı, bu davranışlarından ötürü onlara çok kızar ve suya girmekten vazgeçip eve döner. Ertesi gün tekrar arkadaşlarıyla

oynamaya gittiğinde ikisinin de hasta olduğunu görür. Annelerinin sözünü dinlemeyip soğuk havada suya girdiklerinden dolayı, hastalanan kurbağa ve timsah uzun süre dinlenmek zorundadır. Annesine verdiği sözü tutan suaygırı ise sağlıklı ve neşelidir. Yeni arkadaşlar edinip onlarla oynar.

4.3.27.2.Tema

Masalda “büyüklerin sözünü dinlemek” iletişinin işlendiği görülmektedir. Genel olarak çocukların anne babalarına verdikleri sözü tutmaları gerektiği vurgulanmakta, sözüne sadık olmayan insanların mutsuz olacağı ve kötü durumlarla karşılaşabileceği mesajı verilmektedir.

4.3.27.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Büyüklerin Sözünü Dinlemek

Eserde çocukların bazen aileleri tarafından konulan kurallara uymakta tereddüt ettikleri, bu tereddüitten kurtulup kurallara uygun yaşayanların mutlu oldukları, kararsızlık sonucunda sözünü tutmayan ve kuralları çiğneyenlerin ise hayal kırıklığına uğradığı anlatılmaktadır.

Ertesi gün küçük suaygırı oyun oynamak için tekrar ormana gittiğinde, ne küçük kurbağayı bulmuş, ne de küçük timsahı. Meğer bir gün önce gölde yüzdükleri için üşütüp ikisi de hasta olmuşlar. İyileşene kadar uzun süre evlerinden çıkamayacak ve oyun oynamayacaklarmış.

Küçük suaygırı atkısını boynuna dolamış, beresini kulaklarına kadar çekmiş, iyi ki ben annemin sözünü dinlemişim, demiş içinden. Sonra, oyun oynamak için başka arkadaşlar bulmuş. (s.13-15)

Masalda ailelerine yalan söyleyen ve onları kandırmaya çalışan çocuklar eleştirilmekte ve onlara hata yaptıkları sezdirilmektedir.

Annesi gidince küçük kurbağa sudan çıkmış ve timsahla birlikte, Hah hah ha, nasıl da kandırdık! diye gülmeye başlamışlar. Küçük suaygırı onların bu yaptıklarından çok utanmış.

Hem annenizin sözünü dinlemiyor, hem de arkasından gülüyorsunuz. Oysa anneniz yalnızca sizin iyiliğinizi düşünüyordu. Ben sizinle oynamıyorum! diyerek yere attığı beresini başına geçirmiş, atkısını boynuna dolamış ve evine dönmüş. (s.13)

4.3.28.KÜÇÜK KERTENKELE / ORMAN MASALLARI 2 (2006)

4.3.28.1.Özet

Ormanda dolaşan küçük kertenkele kırık bir ayna bulur. Bu aynaya uzun uzun bakan kertenkele, korkunç bir yüzü, canavara benzeyen bir kafası, keskin dişleri ve uzun bir kuyruğu olmasına rağmen, kendini çok beğenir. Korkunç görüntüsüyle diğer hayvanları ürkütebileceğini düşünerek sevinir. Bu sırada karşısına kendisine benzeyen ancak kendisinden çok daha büyük olan bir timsah çıkar. Küçük kertenkele, kendisinin bir timsah yavrusu olduğunu, büyüyünce timsaha dönüşeceğini düşünür. Bu sebeple annesini babasını beğenmemeye başlar. Herkes ona bir timsah olmadığını, ileride büyük bir kertenkele olacağını söylese de, küçük kertenkele onları umursamaz. Timsah olacağına inandığından timsahların yanında yaşar, onlar gibi davranır. Timsahların yüzdüğünü görünce suya atlar, fakat yüzemaz. Oradan geçen bir balık, timsah olduğunu, yüzebileceğini söyler. Küçük kertenkele ise timsah değil, kertenkele olduğunu itiraf eder. Bunun üzerine yüzen timsahlardan biri onu kurtarır. Timsah, küçük kertenkeleye kendisi gibi davranması gerektiğini, başkalarına özenmenin, yanlış bir düşünce olduğunu anlatır.

4.3.28.2.Tema

Masalın teması olan “benlik ve kimlik bilinci” çocuklara kazandırılmaya çalışılan özelliktir. Çocuklara, insanın olduğu gibi davranması, kendinden ve özelliklerinden utanmaması gerektiği mesajı verilmekte, bireyin kendisiyle barışık olmasının önemi üzerinde durulmaktadır.

4.3.28.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Benlik ve Kimlik Bilinci

Temada değinildiği gibi, eserde, çocuklara kendilerinden, kişiliklerinden ve ailelerinden utanmamaları gerektiği anlatılmaktadır.

...Belki ben de bir timsah yavrusuyum, diye düşünmüş kertenkele. Büyüyünce de bir timsah olacağım.

Küçük kertenkele artık diğer kertenkeleleri beğenmez olmuş. Annesini babasını da beğenmiyormuş. Ben timsahım! diyormuş böbürlene böbürlene. (s.7)

Masalda insanın olduğu gibi davranmak yerine, başkalarına özenerek onları taklit etmesi eleştirilmektedir.

... Bir daha sakın kendinden başkası olmayı isteme, demiş. Ben de senin gibi bir kertenkele olmayı ve timsahların giremeyeceği küçük deliklere bile girebilmeyi isterdim, ama hiç kertenkele olabilir miyim?

Küçük kertenkele çok utanmış. Hemen evine, ailesinin yanına dönmüş. (s.15)

Ayrıca olduğundan farklı görünmeye çalışmanın insana zarar verebileceği belirtilmektedir.

Bir gün bakmış, timsahlar suya giriyor. Öyle ya, timsahlar suda dolaşmaya bayılırlar. Küçük kertenkele de timsahların arkasından kendini suya atmış, yüzmeye çalışmış. Ama kertenkele timsah değil ki yüzsün! Timsahlar güzel güzel yüzerken, o suya batmaya başlamış. Bir yandan da bağıryormuş, imdat! İmdat! Kurtarın, boğuluyorum! (s.11)

4.3.29.ORMANDAKİ APARTMAN / ORMAN MASALLARI 3 (2007)

4.3.29.1.Özet

Ormanlarına apartman yapılacak olan hayvanlar elektrik, su ve telefona kavuşacaklarını düşünerek sevinirler. Apartmanın yapım aşamasında önce ormandaki ağaçlar kesilir sonra her taraf kazılmaya başlanır. Tavşanlar, köstebekler ve yılanlar kazı yapar, maymunlar tuğla taşır, filler hortumlarıyla binayı boyar. Hayvanlar sevinç içinde eşyalarını toplar ve yeni dairelerine yerleşir. Ancak umduklarını bulamazlar. Herkesin farklı istekleri olduğundan, kimse hayatından memnun değildir. Kangurular üşüdüklerini söyleyip kaloriferlerin yanmasını ister. Kalın kürklü tilkiler ise terlediklerini belirtip, kaloriferlerin kapatılmasını ister. Zürafalar eve sığmazken, kaplumbağalar bir odadan diğerine gidene kadar akşam olduğundan şikâyet ederler. Balık ailesi, bütün evi suyla doldurduğundan alt kattaki daireye su sızmaktadır. Fil ise evi giriş katında olmasına rağmen, iri cüssesi sebebiyle apartmanın kapısından bile giremez. Yapılan ilk apartman toplantısında, apartmanda yaşamanın kendilerine göre olmadığını konuşup ormana dönmeye karar verirler.

Ancak apartman yapmak için ağaçları kestiklerini, çiçeklere zarar verdiklerini, dolayısıyla ormanlarının yok olduğunu fark ederler. Ormanlarını yeniden yaşanır hale getirmeye çalışırlar.

4.3.29.2.Tema

Eserde “sorumluluk” ve “çevre” temlerine değinilmektedir. İnsanların akıllarına her eseni yapamayacağını, toplu yaşamın beraberinde bazı kurallar getirdiğinin altı çizilmekte, bireylerin yaşam standartlarını geliştirmeye çalışırken çevreye zarar vermemeye dikkat etmeleri gerektiği belirtilmektedir.

4.3.29.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sorumluluk

Masalda insanların bir arada yaşayabilmek için, bazı kurallara riayet etmeleri gerektiği belirtilmekte, aksi takdirde huzurun bozulacağı ve problemlerin çözümsüz kalacağı aktarılmaktadır.

İçlerinde hayatından memnun olan yalnızca balık ailesiymiş. Nasıl memnun olmasınlar ki? Evlerini tavana kadar suyla doldurmuşlar, odadan odaya keyifle yüzüp dolaşıyorlarmış. Alt katlarında oturan komşuları aslan kaç kez yöneticiye tavandan su aktığı için şikâyetle bulunmuş, ama balık ailesi hiç umursamıyormuş. (s.13)

Çevre

Masalda çevreyle ilgili önemli iletiler de mevcuttur. İnsanların çevreye karşı duyarlı olmamaları, yaşam standartlarını geliştirmeye çalışırken çevreye zarar vermeleri eleştirilmektedir.

“...İnşaat çok geçmeden başlamış. Önce ormandaki ağaçlar kesilip düz bir alan elde edilmiş. Sonra her taraf kazılmaya başlanmış...” (s.5)

Eserde ayrıca doğal hayatı korumanın önemi vurgulanmakta, çevrede meydana gelen tahribatın durdurulması istenmektedir.

Hepsi eşyasını toplamış, apartmanı terk etmiş. Ama bir de bakmışlar ki, ağaçlar yok! Çimenler, çiçekler yok! Ormanları ortadan kaybolmuş! Tabi binayı yapmak için ağaçları kesmemişler miydi? Şimdi yeni ağaçlar dikip onların büyümesini beklemeli ve ormanlarını yeniden yaşanır bir hale getirmeliydiler. (s.15)

4.3.30.MASALINI ARAYAN EJDERHA / ORMAN MASALLARI 4(2007)

4.3.30.1 Özet

Ormanda, masalların birinden çıkıp gelen, ancak hangi masala ait olduğunu hatırlamayan bir ejderha vardır. Mağaraya gizlenen büyük bir hazinenin bekçisi olan ejderha, masalını bulamadığı için üzülür. Ejderha, masalını ararken bir kediyle karşılaşır. Kedinin kendisine yardım edebileceğini düşünür. Kedi ise, bir prensin arkadaşı olduğunu ancak masalını kaybettiğini söyler. Ejderha ile kedi masallarını birlikte aramaya karar verir. Yola koyulduklarında bir tavşanla karşılaşır. Tavşan da onlar gibi masalını aramaktadır. Hep birlikte masallarını ararken aslan, kaplumbağa, geyik, ayı, karınca, kuş, tilki ve kelebekle tanışır. Hepsi de masalını aramaktadır. Bütün hayvanlar yeryüzünü karış karış dolaşırlar, fakat masalları ortada yoktur. Bir gün, uçan dairesinden inen uzaylı bir çocuk görürler. Uzaylı çocuk da masalını kaybettiğinden onlara yardım edemez. Konuşan ağaç, az ilerdeki ormanda masallarını arayanlara masal dağıtılacağı haberini verir. Oraya gittiklerinde masal dağıtımı için bekleyen prensesleri, kurşun askerleri, devleri, cüceleri, sihirbazları ve cadıları görürler. Okula gitmekte olan bir çocuk, yanlarına gelir. Düşlerin, rüyaların ve masalların hepsinin aklında olduğunu, hiçbirini unutmadığını açıklar. Tek tek bütün hayvanların masalını anlatır ve hepsini ait olduğu masala gönderir.

4.3.30.2 Tema

Okuma sevgisi teminin işlendiği masalda, çocukların masal ve hikâye okumayı çok sevdiği ve okudukları masalları hiç unutmayıp yaşamlarında masaldan öğrendikleri bilgileri kullandıkları ifade edilmektedir.

4.3.30.3 Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi (Okuma Sevgisi)

Eserde okuma sevgisi ele alınmakta, küçük yaşta masal ve hikâye ile tanışan çocuğun iki türü de çok sevdiği ve okuyarak öğrendiklerinden yararlandığı gösterilmektedir.

Nerde, nerde? Söyle, masallarımız nerde? Diye bağırılmışlar yine hep bir ağızdan.

Merak etmeyin, hepsi burada, demiş çocuk eliyle başını işaret ederek. Düşler, rüyalar, masallar... Burada! Hepsi aklımda! Onları büyüdüğümde de hiç unutmayacağım.

Önce ejderha masalını anlatmış çocuk. Ejderha arkadaşlarına el sallayıp masalını doğru yola koyulmuş...

En sona uzaylı çocuk kalmış. Uzaylı çocuk, masalları hiç unutmayan çocukla birlikte uçan dairesine binmiş ve beraber yeni masallara doğru yola koyulmuşlar. (s. 16-17)

4.3.31.ORMANIN RENKLERİ KİMDE? / ORMAN MASALLARI 5 (2008)

4.3.31.1.Özet

Hayvanların dostluk ve mutluluk içinde yaşadığı, her ağacın meyve verdiği, her tohumun çiçek açtığı bir ormanda, yalnızca ayı hayatından memnun değildir. Her biri ayrı bir işle uğraşan hayvanları beğenmez. Hayvanlar tabiat için yararlı işler yaparken, ayı para kazandıran işler yapmak ister. Böylece ormandaki bütün çiçekleri toplayıp satmaya karar verir. Papatyalar, mügeler, zambaklar, laleler... Ormandaki her renk kaybolur, hayvanlar ne yapacaklarını şaşırırlar. Ayıdan çiçekleri geri vermesini isterler; fakat ayı bu isteği reddeder. Çiçekler olmayınca arılar bal yapamaz, tırtıllar kendilerine yuva yapamaz, meyve ile beslenen hayvanlar aç kalır. Balsız kalan ayının keyfi kaçır. Bal almak için markete gider. Marketin sahibi ayının, orman çiçeklerle, meyvelerle ve bal petekleriyle doluyken kendisinden bal almaya gelmesine şaşırır. Ayıya bu durumun sebebini sorar. Böylece ayı ormana, ormandaki hayvanlara ne denli zarar verdiğini anlar. Kazandığı bütün parayla lale soğanları, çiçek tohumları, fideler alır. Ve arkadaşlarıyla birlikte ormanı eski hâline getirmeye çalışır.

4.3.31.2.Tema

Hayvan hayatını konu edinen eserde “çevre” temi işlenmektedir. Düşüncesizce hareket ederek çevreye zarar vermenin doğal yaşamı ve tabiatın dengesini bozacağı belirtilmektedir.

4.3.31.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Çevre

Serinin diğer kitaplarında da olduğu gibi eserde çevre konusu ele alınmaktadır. Güzel ve bozulmamış bir çevrede yaşamının herkesin hakkı olduğu açıklanmakta, bilinçsizce hareket edilirse tabiatın dengesinin bozulacağı vurgulanmaktadır.

Tüm hayvanlar, şaşkın, öylece kalakalmışlar. Ne yapacaklarmış şimdi? Çiçeksiz bir ormanda nasıl yaşanmış ki?

Çiçekler olmadığı için böcekler çiçek tozlarını oradan oraya taşıyamamış, çiçekleri dölleyememişler. Bu yüzden yeni çiçekler de açmıyormuş artık.

Arılar bal yapamamış, meyveler büyümemiş, tırtıllar, kurtlar kendilerine yuva bulamamışlar.

Meyve ile beslenen hayvanlar artık ormanda kendilerine yiyecek bulamaz olmuşlar. (s.12)

4.3.32.ORMANIN YENİ KOMŞULARI / ORMAN MASALLARI 6 (2007)

4.3.32.1.Özet

Yemyeşil bir ormanda yaşayan peri, her sabah ağaçların ve çiçeklerin sulanması için, arkadaşı bulut perisinden yardım alır. Orman perisi, bir sabah uyandığında, ağaçların söküldüğünü, çiçeklerin koparıldığını görür. Meyveleri, çiçekleri koparıp birbirine atan, ağaçların köklerini kazıp dallarını kıran orman cüceleriyle karşılaşır. Onlara neden ormana zarar verdiklerini sorar. Cüceler ise oyun oynadıklarını, her zaman böyle davrandıklarını söyler. Orman perisi bütün gününü ağaçları ve çiçekleri yerlerine dikmekle, toprağı düzenlemekle geçirir. Yorgunluktan çimenlerin üzerinde uyuyakalır. Arkadaşını merak eden bulut perisi, ormanın üzerinde beklerken cücelerin doğaya zarar verdiğini görür. O günden sonra cüceler oynamaya çıktığında şimşekler çakar, gök gürler. Çiçekler renklerinin ışığını söndürüp gizlenir, meyveler yaprakların ardına saklanır. Orman cücelerinin yürüdüğü yerleri ısırgan otları ve dikenler kaplar. Orman perisi dolaştığında ise güneş çıkar, doğa uyanır. Çiçekler en güzel kokularını sürünür, en parlak elbiselerini

giyinir. Bu durumdan şikâyetçi olan cüceler, perinin yanına gider. Peri, ağaçlara, çiçeklere zarar verdikleri için, tabiatın onlara küstüğünü söyler. Orman cüceleri bir daha doğaya zarar vermez, onu korumaya çalışır.

4.3.32.2.Tema

Teması çevre olan eserde, insanların tabiata zarar vermeleri eleştirilmekte, tabiatı sevmenin, onu tahrip etmek değil, korumak olduğu sezdirilmektedir.

4.3.32.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Çevre

Eserde, tabiatı sevdiğini iddia eden bazı insanların kendi eğlenceleri için doğaya zarar verdikleri anlatılmaktadır.

Orman perisi bir sabah uyanmış ki ne görsün? Ağaçlar sökülüş, çiçekler koparılıp ezilmiş...

Kim yapmış bunu? demeye kalmadan, bir de bakmış, ormana yeni taşınan orman cüceleri oradan oraya koşuyor, meyveleri..çiçekleri koparıp birbirine atıyorlar...

Ne yapıyorsunuz böyle? diye çıkmış orman perisi. Oyun oynuyoruz! demiş orman cüceleri neşeyle.

Ama ormana zarar veriyorsunuz, demiş orman perisi. Böyle oyun olur mu hiç? (s.5)

Masalda doğaya zarar veren insanlar eleştirildiği gibi, doğayı seven onu koruyan insanlar da takdir edilmekte, doğanın kendisini sevenlere her türlü lütfu bahşettiği hissettirilmektedir.

... Cüceler oynamaya çıktığında, bulut perisinin rengi kızgınlıktan kararıyormuş. Şimşekler çakıyor, gökler gürlüyormuş. Çiçekler renklerinin ışığını söndürüp gizleniyor, meyveler yaprakların ardına çekiliyormuş. Orman cücelerin yürüdüğü yeri ısırgan otları ve dikenler kaplıyor, çevrede kurumuş yapraklar uçuşuyormuş.

Orman perisi dolaştığında ise, bulut perisi hemen güneşi çağırıyormuş. Güneş, ışınlarını yeryüzüne gönderip doğayı uyandırıyormuş... (s.10)

4.3.33.EĞLENCE ÜLKESİNİ ARAYAN DİNOZOR / KİTAP MASALLARI 1 (2009)

4.3.33.1.Özet

Uzak gezegenlerden birinde çok tembel bir dinazor yaşar. Dişlerini fırçalamak ve üstünü giyinmek bile zor gelir küçük dinozora. Okulu da sevmeyen dinazor, bütün eşyaların oyuncak, yaşamın da bir oyun olduğu eğlence ülkesinde yaşamının hayalini kurar. Bir gün gizlice babasının uçan dairesine binip çalışmak yerine, hep oyun oynayacağı ülkeye gider. Ancak küçük dinazor, okuma yazma bilmediğinden, uçan dairenin kumanda düğmeleri arasında eğlence ülkesini bulamaz ve başka bir gezegene gider. Bu gezegende yaşayanlar ilk kez bir dinazor gördüklerinden çok şaşırırlar. Hemen küçük dinozoru hayvanat bahçesine götürüp kafese kapatırlar. Burada kafeslere kapatılan birçok uzay yaratığı vardır. Küçük dinazor bu yaratıkların hepsinin kendisi gibi çok tembel olduğunu, onların da okuma yazma bilmedikleri için eğlence ülkesine gitmeye çalışırken yanlışlıkla bu ülkeye geldiklerini anlar. Fakat bu canlılar, hayvanat bahçesinde avlanmadan, çalışmadan yaşadıkları için hayatlarından memnundur. Küçük dinazor, hayvanat bahçesinden kaçır, uçan dairesine binip gezegenine döner. O günden sonra tembelliği bırakır, çalışıp sorumluluklarını yerine getirir ve okuma yazma öğrenir.

4.3.33.2.Tema

“Çalışma” teminin ele alındığı eserde, insanların çalışmadan yaşayamayacağı, tembelliğin insanları zor duruma düşürebileceği anlatılmakta, çalışmanın ve okuma yazma öğrenmenin önemi açıklanmaktadır.

4.3.33.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Çalışma

Masalda tembel ve üşengeç insanların birçok problemle karşılaştıkları anlatılmaktadır.

Ben de orada yaşamak istiyorum, diyormuş küçük dinazor. Çalışmadan hep oyun oynayarak yaşamak kim bilir ne kadar eğlencelidir.

Ama küçük dinazor, okuma yazma bilmiyor ki! Uçan dairenin kumanda düğmelerinin hangisinde eğlence ülkesi yazdığını okuyamamış. Yanlış bir düğmeye basmış. Uçan daire havalanmış. Uçmuş, uçmuş... Ve başka bir gezegene konmuş (s.7).

4.3.34.YATAĞIN ALTINDAKİ HARFLER / KİTAP MASALLARI 2 (2007)

4.3.34.1.Özet

Uzak bir ülkede oyun oynamayı, televizyon seyretmeyi ve gezmeyi seven, ders çalışmaktan ve kitap okumaktan hoşlanmayan bir çocuk yaşar. Bir gün oyuncaklarının arasında birkaç harf görür. Bir başka gün yemeğinin içinden harfler çıkar. Ardından her yerde harfler görmeye başlar. Yatağının altında harflerden oluşan kocaman bir tepe bulduğunda ise çok şaşırır. Bu konuyu diğer arkadaşlarına anlatır. Bütün çocuklar evlerine döndüklerinde yataklarının altında harfler bulurlar. Bu harflerin nerden geldiğini anlayamazlar. Kitap okumaktan sıkılan çocuk, karşılaştıkları sorunun cevabını bulabilmek için kitaplığındaki ansiklopediye bakar. Sayfaların bomboş olduğunu görünce şaşırır, hemen arkadaşlarına haber verir. Arkadaşlarının kitaplarındaki harflerin de döküldüğünü öğrenir. Harflerin kitaplardan dökülmesinin sebebini anlayamazlar. Kitap okumaktan sıkılan çocuk, kardeşinin kitaplarındaki harflerin dökülmediğini fark eder. Ona bunu nasıl başardığını sorar. Kardeşi kitapların uzun süre okunmadığında, yani ihmal edildiğinde harflerin döküldüğünü anlatır. O günden sonra bütün çocuklar hep kitap okur.

4.3.34.2.Tema

Masalın teması okuma ve yazmadır. Çocuklara ders çalışma ve okuma alışkanlığı kazandırmak amaçlanmaktadır.

4.3.34.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Okuma ve Yazma

Eserde okumayı ve ders çalışmayı sevmeyen çocuklardan bahsedilmektedir.

“Çok uzak bir ülkede, bir çocuk yaşarmış. Bu çocuk en çok oyun oynamayı, televizyon seyretmeyi ve gezmeyi severmiş. En sıkıldığı şey ise, ders çalışmak ve kitap okumakmış. Kitaplığındaki kitapları çoktan toz tutmuş.” (s.3)

Masalda okumaktan hoşlanmayan çocuklara kitap sevgisi kazandırılmaya çalışılmakta, bunun için çocukların duygularına seslenerek okumanın önemi hissettirilmektedir.

O gün bütün çocuklar, bomboş sayfalı kitaplarını ellerine alıp, sayfaları tek tek çevirmişler. Satırlarda gözlerini gezdirdikçe harfler yeniden yerlerine yapışıyormuş. Kısa sürede bütün kitapları elden geçirip göz yapışkanı ile harflerin yerlerine yapışmalarını sağlamışlar. O günden sonra da, hiçbir kitabı, harfleri dökülecek kadar uzun süre okumadan bırakmamışlar (s.16)

4.3.35.SORU BALONLARI / KİTAP MASALLARI 3 (2009)

4.3.35.1.Özet

Gökyüzünün uzak bir yerinde küçük bir gezegende yaşayan, çok meraklı ve sürekli soru soran çocuklar vardır. Bu çocukların sorduğu her soru bir balon olup uçar. Her balon taşıdığı soruyla ilgili bir renktedir. Soru soran çocuklar, sorularının cevaplarını öğrendikçe daha bilgili ve akıllı olur. Bu çocuklar ilginç ve yararlı buluşlar yapar, ülkelerini geliştirir. Bir gün bu çocuklardan biri, kendi programladığı bilgisayarın ekranında gökyüzünü incelerken daha önce hiç görmediği bir gezegen fark eder. Bu gezegende yaşayan çocukların kitap okumadığını, araştırma yapmadığını, hiç soru sormadığını görünce çok şaşırır. Akıllı çocuk ve arkadaşları bu gezegende yaşayan çocuklara yardım etmeye karar verir. Gezegene kendi soru balonlarını gönderir. Meraklı kuşlar soru balonlarını patlattıkça gezegene soru yağmuru yağar ve çocuklar soruların yanıtını bulmak için kitap okumaya başlar. Böylece bu çocuklar da yavaş yavaş öğrenmeye ve bilgi sahibi olmaya heveslenir.

4.3.35.2.Tema

Eserde “okuma ve çalışma” temi işlenmektedir. Çocukların soru sordukça araştırma yaptıkça kendilerini ve ülkelerini geliştirdikleri belirtilmekte, çocuklar okumaya ve buluş yapmaya özendirilmektedir.

4.3.35.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Okuma ve Çalışma

Masalda çocuklara, insanın soru sordukça, araştırdıkça ve okudukça kendilerini ve ülkelerini geliştirebilecekleri mesajı verilmektedir.

Soru soran bu çocuklar, sorularının cevaplarını öğrendikçe daha bilgili, daha akıllı olurlarmış. Ve o küçücük gezegende büyüyen bu akıllı çocuklar, büyüklerin bile düşünemeyeceği, çok ilginç, çok yararlı buluşlar yapar, ülkelerini daha gelişmiş bir ülke haline getirirler (s.7).

Kitapta soru sormayan, kendini geliştirmeyen ve kitap okumayan çocuklar tenkit edilmektedir.

Ekranı biraz daha netleştirmiş. Bakmış raflarda sıra sıra kitaplar, dizi dizi ansiklopediler... Ama çoğu dokunulmamış. Sayfaları çevrilmemiş. Anlaşılan, ekranda gördüğü bu gezegendeki çocuklar fazla soru sormuyor, sormadıkları için de, merak edip kimse kitapları karıştırmıyormuş.

Minik gezegendeki bütün akıllı çocuklar, ekranın karşısında toplaşıp kitap okumayan bu gezegeni hayretle izlemişler... (s.13).

4.3.36.KİTAP PERİSİ / KİTAP MASALLARI 4 (2009)

4.3.36.1.Özet

Çocukların her dileğini yerine getiren dilek perisi, uzun zamandır hiçbir çocuğun kendisinden bir şey istememesine çok şaşırır. Çocukların artık kendisinden değil, televizyonda izledikleri çizgi film kahramanlarından dilekte bulunduğunu fark eder. İşsizlikten ve yalnızlıktan canı sıkılan peri, kitaplardaki kahramanlarla arkadaş olur ve onların dileklerini yerine getirmeye başlar. Bir gün, küçük bir çocuk perinin de içinde bulunduğu kitabı yırtmaya çalışır. Bu çocuk, kitapların yırtılmaması gerektiğini bilmemektedir. Peri, hemen o kitaptan kaçıp başka bir kitaba gizlenir. Fakat çocuk bu kitabı da makasla keser. Yine tek başına kalan peri, yardım edebileceği, dileklerini gerçekleştirebileceği arkadaşlar ararken bir kitapçıya rastlar. Burada çeşit çeşit binlerce kitap vardır. Peri masalları kitaplarından birine saklanmaya karar verir. O sırada annesiyle birlikte gelen bir çocuk, o kitaplardan bir tane alır.

4.3.36.2.Tema

Masalda “okuma” temi ele alınmakta, çocuklara kitapları yırtmadan özenle korumaları fikri ve kitap sevgisi aşılanmaktadır.

4.3.36.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Okuma

Eserde “kitap ve okuma” konularıyla ilgili mesajlar verilerek, çocuklara kitapları yırtmamaları, onlara zarar vermeden özenle muhafaza etmeleri gerektiği aktarılmakta, kitap sevgisi ve okuma alışkanlığı aşılanmaktadır.

Bir gün... O da ne! Perinin değneği neredeyse parçalanacakmış.

Ne oluyor böyle? diyerek kitaptan başını uzatmış ki ne görsün? Küçük bir çocuk, kitabı almış sayfalarını yırtıyor! Kitap yırtılır mı hiç? Ama çocuk bunu bilmiyor! (s.9)

Masalda çocukları gereksiz yere meşgul eden, psikolojilerini olumsuz etkileyen ve onları kitap okumaktan alıkoyan zararlı televizyon programları eleştirilmektedir.

... Peri bazen televizyon seyreden çocuklardan birinin kulağına eğilip yumuşacık bir sesle, Dile benden ne dilersen! diyormuş. Diyormuş ama çocuklar, televizyondaki kahramanların bağrıışlarından, silahların ve savaşların gürültüsünden, perinin sesini duymuyormuş bile. (s.5)

4.3.37.UYUMAK İSTEMEYEN ZÜRAFA / UYKU MASALLARI 1(2008)

4.3.37.1.Özet

Ağaçların en yüksek dallarındaki yaprakları rahatlıkla yiyebilen zürafa, bir gün üzerinde kuş yuvası olan bir dalı yer. Yuvasını yiyen zürafaya sinirlenen kuş, ona neden böyle davrandığını sorar. Küçük zürafa ise, sadece karnını doyurmaya çalıştığını söyler. Bunun üzerine kuş, ona yardım etmeye karar verir. Kuş önden uçup diğer ağaçlarda yuva olup olmadığına bakar, zürafa da dallarda gördüğü tırtılları kuşa verir. Böylece arkadaş olurlar. Zürafanın gözü hep ağaçlarda olduğundan bir gün neredeyse bir tavşan yavrusunu ezer. Zürafa, tavşandan özür dileyince dost olurlar.

Zürafa, dünyanın yüksekte nasıl görüldüğünü merak eden arkadaşı tavşanı sırtına alır ve onun hayalini gerçekleştirir. Güneşin battığını fark eden kuş eve gitmeyi önerir. Fakat tavşan ve zürafa uyumak yerine bütün gece oyun oynamak ister. Vakit ilerledikçe uykusu gelen kuş, uçup evine gider. Tavşan da çok yorulur ve zıplayarak yuvasına döner. Çevresinde oyun oynayabileceği kimse kalmasa da zürafa uyumak istemez. Bir süre sonra çok yorulan ve uykusu gelen zürafa, evine dönüp yatmaya karar verir. Ama ne kadar yürüse de evine ulaşamaz. Uykusuzluğa yenik düşüp ıslak otların üzerine uzanır. Sabah uyandığında hasta olduğu için her yeri ağrır. Zürafa, günlerce hasta yatarken arkadaşları kuş ve tavşan oynamaya devam eder. Zürafa, iyileştikten sonra güneş batmaz evine dönüp uyur.

4.3.37.2.Tema

Eserde, hayvan hayatı konu edinilmektedir. Çocuklara olumlu davranışlar kazandırılmaya çalışılmakta, “dinlenme ve uyku ihtiyacı” ele alınmaktadır. Genel olarak insanların sağlıklı ve zinde olabilmek için zaman zaman dinlenmeleri ve düzenli şekilde uyumaları gerektiği anlatılmaktadır.

4.3.37.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Dinlenme ve Uyku İhtiyacı

Eserde, çocuklara sürekli oyun oynamayacakları, zaman zaman dinlenip, düzenli olarak uyumaları gerektiği mesajı verilmektedir. Böylece uyumak istemeyen çocuklara uyku alışkanlığı kazandırılmaktadır.

...Zürafa hiç aldırmamış. O uyumak istemiyormuş. Oyun oynamak, uyumaktan daha güzelmış. Ama sağına bakmış, soluna bakmış, çevrede oyun oynayabileceği kimseyi görememiş. Herkes çoktan uyumuş. Her yer karanlık olmuş. (s. 13)

Kendi yatağında ve zamanında uyumak istemeyip bütün gün ayakta kalan kişilerin yorgunluğa yenik düşeceği ve hastalanacağı gösterilmektedir.

Zürafanın o kadar uykusu gelmiş ki, hemen oracıkta ıslak otların üzerine uzanıvermiş. Mışıl mışıl uyumuş.

Sabah olunca, güneşin pırıl pırıl ışıklarıyla uyanmış. Uyanmış, ama bir türlü yerinden kıpırdayamamış. Her yanı ağrıyormuş. Bütün gece soğukta uyuduğu için üşütüp hasta olmuş. O günden sonra zürafa günlerce hasta yatmış...(s.15)

Yaşanılan kötü bir tecrübenin, insana ders verdiği ve insanı doğru davranışlarda bulunmaya yönlendirdiği örneklenmektedir.

Tabi sonunda iyileşmiş ve arkadaşlarına katılmış. Ama artık havanın kararmaya başladığını, güneşin onlara el salladığını önce zürafa görüyor. Haydi, arkadaşlar artık eve dönme saati geldi, diyor.

Hem zürafa artık uyumayı çok seviyormuş. Yumuşacık ve sıcak yatağını da çok seviyormuş. Uyumak o kadar güzelmiş ki! (s. 16)

4.3.38. IŞIKLARI DOLAŞAN ÇOCUK / UYKU MASALLARI 2 (2007)

4.3.38.1.Özet

Gece olmasına rağmen, çocuk annesine uyumak istemediğini söyler. Penceresinden baktığında, dışarıda bütün evlerin ışığının ve arabaların farlarının yandığını görür. Evde uyumak yerine, dışarıda gördüğü ışıklardan birinde olmak ister. Annesi çocuğa, gördüğü ışıklardan sadece üç tanesine gitmesi, beğenmezse eve dönüp uyuması şartıyla izin verir. Bunun üzerine çocuk, gökyüzünde hareket eden bir ışığı seçer ve kendini ülkeler arası yolculuk yapan bir uçağın içinde bulur. Hostes ve yolcular yabancı dil konuştukları için çocuk hiçbir şey anlamaz ve kendini yalnız hisseder. İkinci hakkını dener ve kendini farları ışık saçan çok güzel bir arabanın içinde bulur. Arabayı kullanan genç, kız arkadaşına gösteriş yapmak için hızlanır ve trafik kurallarına uymaz. Çok korkan çocuk bu arabada kalmak istemez. Çok dikkatli bir şekilde üçüncü hakkını kullanan çocuk, bu sefer hareket etmeyen bir ışığı seçer. Bu ışığın geldiği pencereden içeriye bakınca kavga eden, birbirinin oyuncağını kıran, kitaplarını yırtan iki kardeş görür. Gördüklerine inanamayan çocuk, artık kendi evi dışında hiçbir yeri merak etmez. Yatağında huzurla uyur.

4.3.38.2.Tema

Didaktik unsurlarla dolu eserde; “bilgi”, “trafik” ve “barış” temleri işlenmektedir. Masalda çocuklara, yabancı dil öğrenmenin, trafik kurallarına uymanın önemi anlatılmakta, kavganın insanlara yakışmayan kötü bir şey olduğu, daima barış içinde yaşamak gerektiği mesajı verilmektedir.

4.3.38.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Bilgi

Eserde, çocuklara bilginin insan hayatında önemli bir rol oynadığı, yabancı dil bilmenin iletişimin en önemli unsurlarından olduğu gösterilmektedir.

... Hostesler yolculara bir şeyler ikram ediyorlarmış. Çocuğa da ne istediğini sormuşlar. Ama çocuk hosteslerin ne dediğini anlamamış. Yabancı bir dilde konuşuyorlarmış çünkü. Yolcuların konuştuklarını da anlayamıyormuş. Kendini yapayalnız hissetmiş.(s.7)

Trafik

Masalda insanların trafik kurallarına uymak zorunda olduğu ve kırmızı ışıktaki geçmenin yanlış olduğu hatırlatılmaktadır.

Gaza biraz daha kuvvetli basmış delikanlı. O da ne? Ne kadar hızlı gidiyor bu araba? Ne kırmızı ışıklara dikkat ediyor, ne yoldan geçen yayalara aldırıyormuş. Yanındaki kıza gösteriş olsun diye mi böyle yapıyormuş yoksa? Gittikçe hızlanıyor, sollayıp geçtiği arabalarla, Yolun açık olsun kaplumbağa! diye alay ediyormuş.(s. 9)

Barış

Masalda kavga etmenin, saygısız davranmanın insana yakışmadığı ve kötü bir şey olduğu belirtilmekte, çocuklara sevgi ve barış aşılanmaktadır.

Ben de senin kitaplarını yırtayım da gör! demiş oyuncuğı kırılan çocuk.

Yırtamazsın, bırak kitaplarımı! Bu kez, yırtılan kâğıt sesleri gelmiş kulağına. Çocuklar bununla da kalmayıp birbirlerine vurmaya başlamışlar.

Işıkları dolaşan çocuk inanmamış! İki kardeş nasıl böyle kavga edermiş? Kendi kardeşi ile hiçbir zaman kavga etmemeye söz vermiş. Hatta yalnız kardeşiyle değil, arkadaşlarıyla da kavga etmeyecekmiş. Kavga etmek ne kötü bir şeymiş! Üstelik aptalcaymış!... (s.15)

4.3.39.BANA BİR RÜYA VER / UYKU MASALLARI 3 (2008)

4.3.39.1.Özet

Küçük çocuk, her gece yatarken annesinden ona bir rüya vermesini ister. Karlı kış gecelerinde annesi ona güneşi ve denizi armağan eder. Yazın yıldızların parlak olduğu gecelerde ise çocuk uçmayı tercih eder. Küçük çocuk hayvanlarla oynamak istediğinde annesi ona rüya ormanını verir. Bir gece çocuk, yatmadan önce gazetede kendi yaşlarında zayıf ve kirli iki çocuk görür. Bu çocuklara neden yıkanmadıklarını ve kirli geldiklerini sorar. Çocuklar yıkanmak bir yana, içmek için bile su bulamadıklarını, yiyecekleri ve marketleri olmadığından aç kaldıklarını, hayvanların hastalıktan öldüğünü anlatır. Bu duruma üzülen küçük çocuk, rüyasında bu iki çocuğun yanına gitmeye ve onlara yardım etmeye karar verir. Uyur uyumaz rüyasında uçağa atlayıp iki arkadaşının yanına gider. Onlara yiyecek içecek ve giysi verir. Ayrıca ülkelerinde ağaç olmadığından ağaç tohumu bırakır.

4.3.39.2.Tema

Teması “dayanışma” olan eserde, zor durumda olan ve yardıma ihtiyaç duyan insanlara yardım edilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

4.3.39.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Yardımlaşma

Masalda çocuklar, aç ve fakir insanların varlığından haberdar edilmektedir.

... Yıkansanız, demiş çocuk.

İçmek için su bulamazken, nasıl yıkanalım? demiş çocuklar.

Küçük çocuklar, Peki neden bu kadar zayıfsınız? diye sormuş.

Çocuklar bir ağızdan, Açız! demişler. Yiyeceğimiz yok!

İki kara kuru çocuk, Bizim ülkemizde market yok. Satacak yiyeceğimiz yok, alacak paramız da yok demiş. Toprağımız kurak, ağaçlarımız kuru. Hayvanlarımız açlıktan hastalıklı... (s.11)

Zor durumda olan ve yardıma muhtaç kalan insanlara yardım etmemiz gerektiği vurgulanmaktadır. Ayrıca yardımlaşmanın insanı mutlu ve huzurlu kıldığı belirtilmektedir.

Çocuk gözlerini kapatır kapatmaz, hemen bir uçağa atlamış ve o iki çocuğun olduğu ülkeye ulaşmış.

Onlara cebinden çıkardığı yiyecekleri vermiş. Kızarmış tavukla köfteler, havuçlar, elmalar, üzümler... Sonra çikolatalar, şekerler... Cebini boşalttıkça boşaltıyor ama içindekiler bir türlü tükenmiyormuş.

Küçük çocuk bu rüyadan pek hoşlanmış. Bu kez, güneşten korunmaları için üzerindeki giysiyi çıkarıp çocuklara vermiş... (s.13)

4.3.40.KARANLIKTAN KORKAN ÇOCUK / PERİ MASALLARI 1 (2009)

4.3.40.1.Özet

Karanlıktan korkan bir çocuk vardır. Karanlık ise çocuktan değil, yalnız güneşten korkar. Karanlıktan hoşlanmayan çocuk, güneşi ve aydınlığı sever. Karanlığın içinde korkunç canavarların, kötü şekillerin gizlendiğini düşünür. Çocuk karanlığın ve aydınlığın aynı olduğunu, karanlıkta göremediğinden bilmez. Çocuk her gece uyurken odasında bir ışık yakar. Giderek büyüyen çocuk, karanlıktan korktuğu için utanır, durumu kimseye belli etmemeye çalışır. Bir gece babası, artık büyüdüğünü ve gece lambasına gerek olmadığını söyler. Çocuk, ışığın söndürülmesine itiraz etmez; ama bütün gece karanlığın içinden canavar çıkacağını düşünüp korkar. Bir gece annesi, çocuktan, odadan ceketini getirmesini ister. Çok korkan çocuk, ancak bütün odaların lambasını açarak ceketini alır. Annesi ceket için teşekkür edip lambaları söndürmesini ister. O gece çocuk yatağına giderken ışıkları yakmadan yürümeyi dener. Karanlık korkusunu da şarkı söyleyerek unutmaya çabalar. O sırada odasına, karanlıkta şarkı söyleyerek korkularını bastırmaya çalışan çocukları koruyan bir peri gelir. Peri çocuğa karanlığın ve aydınlığın sadece birer renk olduğunu, korkmasına gerek olmadığını söyler.

4.3.40.2.Tema

Eserde çocuklara olumlu davranış kazandırma amaçlanmaktadır. “Karanlık korkusu” ve “güven duygusuna” değinilmekte, çocuklara karanlıktan korkmaları için bir sebep olmadığı ve karanlığın aydınlık gibi sadece bir renk olduğu hatırlatılmaktadır. Bu şekilde çocuğun gelişiminde önemli bir yere sahip olan güven duygusu geliştirilmektedir.

4.3.40.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Güven Duygusu (Karanlık Korkusunu Yenme)

Eserde birçok çocuğun problemi olan “karanlık korkusu” ele alınmaktadır. Çocuklara korkularını yenebilmeleri için yardım edilmeye çalışılmakta ve onlara güven duygusu kazandırmak hedeflenmektedir.

Çocuk karanlığı hiç sevmezmiş. O, en çok güneşi, ışığı ve aydınlığı severmiş. Çünkü karanlığın içinde korkunç canavarlar, kötü şekiller gizli sanırmış.

Oysa çocuk boşuna korkarmış. Karanlık ile aydınlık, birbirleriyle ikiz kardeşmiş. Aydınlığın içinde ne varsa, karanlığın içinde de aynı şeyler varmış. Ama çocuk, karanlığın içini göremediği için bunu bilmiyormuş (s.5).

Sorumluluk

Masalda insanların devlete karşı sorumlulukları olduğunun altı çizilmekte, enerji kaynaklarını korumanın herkesin görevi olduğu vurgulanmaktadır.

Sonra, Ama çocuğum, evin bütün ışıklarını yakmışsın. Yazık değil mi? demiş.

İçerisi karanlıktı, demiş çocuk. Tamam karanlıktı. Ama hiç olmazsa, dönüşte bütün elektrikleri söndürseydin. Hem biz bir sürü elektrik parası ödüyoruz, hem de ülkemizin enerji zenginliğini boşa harcamış oluyoruz (s.11).

4.3.41.SİNDERELLA OLMAK İSTEYEN ÇOCUK / PERİ MASALLARI 2 (2009)

4.3.41.1.Özet

Masalları çok seven, yanakları Pamuk Prenses’e, saçları Rapunzel’e benzeyen çocuk kendini Sinderella masalındaki kıza benzetir. Sürekli hayaller kuran çocuk, prensin sarayına gittiğini, kristal ayakkabısının tekini düşürdüğünü ve prensin her yerde onu aradığını hayal eder. Tek isteği prenses olmak olan çocuk, ders çalışmaktan hoşlanmaz. Bir gün güzel bir peri, onu Sinderella masalına götürmeye gelir. Peri, küçük kıza güzel bir tuvalet giydirir, masanın üzerindeki ders kitaplarını doru atlara, kalemıraşı arabaya, kalemleri askere çevirir. Kızın en sevdiği bebekten de kristal ayakkabılar yapar. Küçük kız, balo salonuna gider, prensle dans eder ve ondan evlenme teklifi alır. O sırada elinde valizi ile küçük bir kız yanlarına gelir. Gerçek Sinderella olan bu kız, yerine geçtiği ve onu özgür bıraktığı için küçük kıza teşekkür eder. Küçük kız çok şaşırır. Sinderella ömür boyu saraya tıkalp kalmak istemediğini, okuma yazma öğrenmek ve meslek sahibi olmak istediğini açıklar. Duydukları yüzünden sersemleyen küçük kız, saatin on ikiye geldiğini fark eder ve hızla oradan uzaklaşır. Evine döndüğünde derslerine çalışıp kitap okumaya ve meslek sahibi olmaya karar verir.

4.3.41.2.Tema

Masalda “çalışma” temi yer almaktadır. Hayal kurmaktan başka hiçbir şeyden hoşlanmayan çocuklara, insanın mutlu olabilmek için ders çalışması, kitap okuması ve meslek sahibi olması gerektiği anlatılmaktadır.

4.3.41.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Çalışma

Masalda gerçeklerden kaçıp sürekli hayal kuran çocuklara, ancak ders çalışıp kitap okuyarak ve meslek sahibi olarak mutlu ve eğlenceli bir hayat sürebilecekleri sezdirilmektedir.

Peki, ama nereye gidiyorsun? diye şaşkınlıkla sormuş Sindirella olmak isteyen kız.

Nereye mi? Okula tabi! Ömrüm boyunca sarayda tıklıp kalacak, bir süs bebeği gibi yaşayacaktım. Oysa ben okula gitmek, okuma yazma öğrenmek, kitaplar okumak istiyorum. Belki ilerde bir doktor olurum. Belki başka bir meslek seçerim. Yerime geçmek isteyip bana bu olanağı sağladığın için sana ne kadar teşekkür etsem azdır... (s.13)

4.3.42.ÜÇ SİHİRLİ ÖPÜCÜK / PERİ MASALLARI 3 (2008)

4.3.42.1.Özet

Birbirini çok seven iki kardeş kavga etmeden duramaz. Bu kardeşlerin ikisi de birbirlerini çok kıskanır. Birine oyuncak, çikolata ya da dondurma alındığında, diğeri kıyameti koparır. Büyüğü, annesinin kardeşini daha çok sevdiğini, küçüğü de tam tersine annesinin diğeri daha çok sevdiğini düşünür. Bu konuda annelerini de sorguya çekip üzerler. Bir gün, meyve soyan annelerinin yanına gidip kimi daha çok sevdiğini soracakları sırada, bir peri odanın ortasında belirir, Yorgun Anneler Perisi olduğunu ve bu çocuklar da annelerini çok üzdüğünden ona yardım etmeye geldiğini söyler. Anneyi heykele dönüştürür, çocuklar annelerinin taştan bir heykele dönüşmesine çok üzülür ve periden onu eski hâline getirmesini isterler. Peri ise annelerinin ancak en sevdiği çocuğun öpücüğüyle canlanacağını söyler. Çocuklar yine kavga etmeye başlar. Çünkü ikisi de annesinin kendisini değil, diğeri sevdiğini iddia eder. Sonunda büyük kardeş tartışmayı bırakıp annesini öper ama bir değişiklik olmaz. Bu sefer küçük kardeş dener, fakat sonuç değişmez. Annelerinin ikisini de sevmediğine inanmaya başlarken, ancak ikisi birden öperse annelerinin düzeleceğini anlarlar ve anneleri uyanır.

4.3.42.2.Tema

“Sevgi” teminin işlendiği eserde, çocuklara, kardeşleriyle iyi geçinmeleri öğütlenmekte ve annelerin bütün çocuklarını eşit derecede sevdiği açıklanmaktadır.

4.3.42.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi (Aile Sevgisi)

Çocuklara kardeşleriyle iyi geçinmelerinin, asla kavga etmemelerinin öğütlendiği eserde, anne babasının kendisini değil, kardeşini sevdiğini düşünen

çocukların böyle davranarak ailesini üzmesi eleştirilmekte, ebeveynlerin bütün çocuklarını eşit derecede sevdiği vurgulanmaktadır.

Çocuklar aralarında tartışmakla da kalmaz, durmadan, “Hangimizi daha çok seviyorsun?” diye sorarak annelerini güç durumda bırakırlarmış. Anneleri, ikinizi de çok seviyorum, dermiş ama ona, inanmazlarmış.

Anne küçüğü sevse, büyüğü küser, büyüğe tatlı bir söz söyleyecek olsa küçüğü somurtmuş. Anne de ne yapacağını şaşırılmış (s.5)

4.3.43.ÜÇ GÖZLÜ ÇOCUK / PERİ MASALARI 4 (2005)

4.3.43.1.Özet

Her şeyden şikâyet eden, hiçbir şeyden memnun olmayan bir çocuk vardır. Bu çocuk, hep gerçekleşmesi mümkün olmayan şeyler ister. Dolayısıyla kimse çocuğu mutlu edemez. Bir gün televizyon karşısında ders çalışırken üç gözü olmasını ister. Böylece ders çalışır gibi görünürken televizyon izleyebilecektir. Bir anda çocuğun yanına Keşke Perisi gelir. Bu peri hayatını keşkelerle geçiren insanlara yardım eder. Çocuğun da dileğini gerçekleştirerek üç gözü olmasını sağlar. Çocuk ders çalışırken ya da öğretmenini dinlerken başka şeylerle uğraşır. Bir süre sonra çocuk, derslerinde başarısız olmaya başlar, arkadaşları da sürekli başka şeylerle uğraştığından onunla konuşmak istemez. Üçüncü gözü gece gündüz çevreyi izlediğinden çocuk uykusuz kalır. Üç gözlü olmaktan bıkar. Keşke Perisi tekrar ortaya çıkar. Gerçekleştirdiği dilekleri geri alamayacağını ama yeni dileklerini yerine getirebileceğini söyler. Çocuk, üç eli olmasını diler. Böylece bir eliyle ders çalışırken, bir eliyle yemek yemeyi, üçüncüyle de kumanda kullanmayı planlar. Ancak işler düşündüğü gibi gitmez. Sık sık hata yapmaya, her şeyi birbirine karıştırmaya başlar. Çocuk keşke üç ayaklı olsaydım diye düşünür. Keşke Perisi bu dileğini de gerçekleştirir. Koşarken ve yürürken ayakları birbirine takılan çocuk, takılıp düşmeye, daha çabuk yorulmaya başlar. Kendi kendine söylenen çocuk, keşke başıma bu işleri açmasaydım der. Keşke Perisi ortaya çıkar; fakat çocuğa yardım edemeyeceğini, onu eski hâline dönüştüremeyeceğini belirtir. Ancak doğru kelimeyi bulursa başka bir perinin onu düzeltebileceğini söyler. Aynada kendini inceleyen çocuk, iyi ki daha fazla açgözlülük yapmamışım diye mırıldanırken, İyi ki Perisi ortaya çıkar. Onu eski hâline getirir. Çocuk o günden sonra “iyi ki” ile başlayan cümleler kurar.

4.3.43.2.Tema

Eserde, olumlu davranış kazanımı söz konusudur. “elindekiyle yetinme” teminin vurgulandığı eserde, çocuklara, insanın hep gerçekleşmesi imkânsız şeyler istemesinin ve elindekilerle yetinmemesinin mutsuzluk getireceği hatırlatılmaktadır.

4.3.43.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Elindekilerle Yetinme

Masalda hiçbir şeyden memnun olmayan, gerçekleşmesi imkânsız şeyler isteyen ve her cümleye keşkelerle başlayan insanlar eleştirilmektedir.

Bir varmış, bir yokmuş. Sıra sıra evlerden birinde, her şeyden şikâyet eden bir çocuk yaşarmış. Sabah uyandığında, keşke daha uyanmasaydım, diyerek güne başlar, akşam yatana kadar hep keşke ile başlayan cümleler kurarmış. Keşke bugün okul olmasaydı... Keşke bugün en sevdiğim çizgi film oynasaydı... Keşke yeni bir oyuncağım daha olsaydı... Cümleleri böyle sürüp gidermiş...(s.3)

İnsanın hep daha fazla isteyerek açgözlü davrandığında hayattan keyif alamayacağı belirtilerek, çocukların elindekilerle yetinmeyi ve mutlu olmayı öğrenmesi hedeflenmektedir.

Aynada kendini incelemiş. Ne kadar açgözlü davranmışım! Ne vardı böyle şeyler isteyecek? demiş. Ama yine de şanslıyım. Ya fazladan bir burun, bir kulak, hatta bir kafa daha isteseydim? İyi ki daha fazla açgözlülük yapmamışım!

Beni ne zaman çağıracağını hep merak ediyordum. Sonunda sihirli kelimeyi buldun işte, demiş tatlı bir ses.

Çocuk bir de bakmış, karşısında sihirli değneği ile bir peri. Ama bu Keşke Perisi değilmiş. Sen kimsin? diye sormuş.

Beni tanımadın mı? Ben İyi ki Perisiyim. Benim adımlı söylemeyeli o kadar uzun zaman olmuştu ki... Neyse sonunda adımlı hatırladın! (s.15)

4.3.44.BEN BÜYÜKÜM /ÇOCUĞUMA MASALLAR 1 (2008)

4.3.44.1.Özet

Elleri, ayakları küçücük olan üç yaşındaki çocuk, ağabeyinin kendisinden büyük olmasına çok üzülür. Büyüklük yarışını her zaman onun kazanmasına öfkelenir. Üç yaşındaki çocuk, yaşıtları kadar gelişmiştir ama o daha büyük olmak ister. Çevresindeki herkesin küçük olduğunu söylemesine kızar. Kendisinden daha küçük olduğu için oyuncaklarını çok sever. Bir gece pencereden yıldızları seyrederken dilek kuşu yanına gelir. Küçük çocuk, ağabeyi kadar büyük olmayı diler. Ertesi gün uyandığında odasının ağabeysininkine benzediğini, odada dolap, kitaplık ve posterler olduğunu görür. Boyunun uzamasına, ellerinin ayaklarının büyümesine şaşırır. Küçük çocuk, her gün içi ders kitaplarıyla dolu çantasını alıp okula gitmek, eve dönünce de ders çalışmak zorunda kalır. Ama o eskisi gibi oyuncaklarıyla oynamak ister. Ağabeyinin hâlâ kendisinden büyük olmasına üzülür. Dilek kuşu yanına geldiğinde artık ağabey değil baba olmak istediğini söyler. Ertesi gün kendini iki çocuklu bir baba olarak bulur. Üstelik her gün sabah erken saatlerden akşam geç saatlere kadar çalışıp para kazanması gerekir. Çocukluğuna geri dönmek isteyen küçük baba, dilek kuşundan yardım ister. Tekrar çocuk olur ve oyuncaklarıyla süslü, huzur dolu hayatına kavuşur.

4.3.44.2.Tema

“Çocuk olmanın keyfi” teminin işlendiği masalda, çevresindeki yetişkinlere özenip bir an önce büyümek isteyen çocuklara; çocukluklarını doya doya yaşamaları, insanın büyüdükçe sorumluluklarının arttığı ve hayatının zorlaştığı mesajı verilmektedir.

4.3.44.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Olumlu Davranışlar (Çocuk Olmanın Keyfi)

Eserde günümüzde birçok çocuğun yaşadığı “hemen büyüme isteği” üzerinde durulmaktadır.

Aslında üç yaşındaki diğer bütün çocuklar gibiymiş o da. Bebek değilmiş elbette, ama henüz büyük bir çocuk da değilmiş!

Annesi onu kucağına alıp, Benim canım bebeğim, diye saçlarını okşadığında, annesine de çok kızarmış. Ben bebek değilim! Ben kocamanım, büyüküm! dermiş. Annesi yalnızca gülermiş ona. (s.5)

Çocuklara büyümek için acele etmek yerine çocukluklarını doya doya yaşamaları öğütlenmektedir.

Kendim olmak istiyorum. Önce çocuk olacağım, sonra ben de herkes gibi yavaş yavaş büyüyeceğim. Nasıl olsa ağabey de olacağım, baba da. Neden acele edeyim? Baba olursam, bir daha çocuk olamam ki! demiş.

Peki, git yat, uyu, demiş kuş. Sabah uyandığında yine kendin olacaksın.

Ertesi sabah, küçük kardeş sevinçle uyanmış. Küçük terliklerini giymiş. Sonra doğruca odasına gidip oyuncaklarını çıkartmış. (s.15)

4.3.45.DAĞINIK ÇOCUK / ÇOCUĞUMA MASALLAR 2 (2008)

4.3.45.1.Özet

Üzerinden çıkardığı giysileri yerlere fırlatan, kitaplarını ortalıkta unutan dağınık çocuk yüzünden annesi üzülür. Eşyaları nasıl düzelteceğini, neyi nereye koyacağını bilemez. Dağınık çocuk da aradığı eşyaları bulamaz. Bu duruma üzülen sadece annesi değildir, eşyalar da günlerce ortalıkta kaldıkları, buruşup kirlendikleri için öfkeli. Bir gün dağınık çocuğun pantolonunun cebinde otobüs bileti unuttuğunu fark eden eşyalar, hep beraber evden gitmeye ve çocuğu terk etmeye karar verir. Otobüs onları kırlara götürür. Burada saklambaç ve top oynayan, yerlerde yuvarlanıp çamura batan eşyalar çok iyi vakit geçirir. Ağaca tırmanan, gölde yüzen tişörtün kolu yırtılır, kitabın sayfaları kopar. Otobüs geldiğinde ise bitkin şekilde eve dönerler. Çocuğun onları attığı yerlere uzanırlar. Dağınık çocuk eve döndüğünde eşyalarını kirli, yırtık ve yıpranmış hâlde bulunca pişman olur, hepsini yerde bıraktığı için bu hâle geldiğini düşünür. O günden sonra temiz ve düzenli bir çocuk olur.

4.3.45.2.Tema

“Temiz ve düzenli olma” teminin ele alındığı eserde, dağınık ve kirli olmanın insanın hem kendisine hem de çevresine zarar verdiği vurgulanmaktadır.

4.3.45.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Temiz ve Düzenli Olma

Dağınık ve kirli olan çocukların eleştirildiği eserde, eşyaları ortalıkta bırakmanın, giysileri yerlere atmanın ve kitapları toplamamanın kötü bir davranış olduğu sezdirilmektedir.

Bu çocuğun eşyaları her zaman yerlerde darmadağınık dururmuş. Annesi onları toplarken hangi giysisinin kirli, hangisinin temiz olduğunu, hangi kitapların hangi rafa dizileceğini, oyuncakların hangi çekmeceye doldurulacağını bilemez, çocuğun bu dağınıklığına çok üzülmüş...(s.5)

4.3.46.KÜÇÜK ANNE / ÇOCUĞUMA MASALLAR 3 (2008)

4.3.46.1.Özet

Bahçede oynayan küçük kız, annesini kaybeden ve karnı acıkan küçük bir civeiv bulur. Civeivin hâline üzülen küçük, onun annesi olmak ister. Civeivi evine götürür ve besler. Tekrar bahçeye çıkan kız, bir köpek yavrusuyla karşılaşır. Bu yavru da annesini kaybeden ve aç olan bir hayvandır. Küçük kız, köpeği de eve götürür, ona süt verip karnını doyurur. Ceketini alıp bahçeye dönen kız yine aç ve kaybolmuş bir yavru bulur, küçük kuzuyu da ceketine sarıp eve götürür. Son olarak yavru buzağıya annelik etmeye karar veren küçük kız, zor da olsa onu eve götürür. Mutfaktan onun için de bir bardak süt alır. Bu duruma çok şaşırان annesi kızının odasına gidince bir sürü hayvanla karşılaşır. Ve onları eve getirdiği için kızına öfkelenir. Küçük kız ise yavruların kaybolduğunu ve aç kaldığını anlatır. Annesi hayvanların o gece orada kalmasına izin verir; ama ertesi gün herkesin evine döneceğini belirtir. Hayvanlar küçük kızın annesine teşekkür edip büyüdükleri zaman onların da küçük kıza ve annesine yardım edeceğini söyler.

4.3.46.2.Tema

Hayvan sevgisi temi ile karşılaştığımız eserde hayvanların insanların dostu olduğu, insanların hayvanları sevmesi ve koruması gerektiği belirtilmektedir.

4.3.46.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi (Hayvan Sevgisi)

Masalda hayvanların insanların dostu olduğu ve insanların hayvanları sevip koruduğu anlatılmaktadır.

...Bu hayvanlar nasıl geldiler buraya? Çabuk hepsini çıkar buradan, diye kızmış annesi.

Küçük kız, Ne olur kızma anneciğim, diye yalvarmış. Onlar benim arkadaşlarım.

Artık gece oluyor, herkes evine gitmeli, demiş annesi.

Onlar evlerini kaybetmişler. Ben onların annesi oldum. Lütfen anneciğim, izin ver, bu gece burada yatsınlar. (s.13)

Eserde insanların hayvanları sevmesinin ve korumasının yanında hayvanların da insanlara yardım edebileceğinin altı çizilmektedir.

Annesi gülmüş. Bu küçücük hayvanların bize nasıl bir iyilikleri dokunabilir ki?

Minik civciv, Ben büyüyünce tavuk olacağım. Size yumurtalarımı verebilirim, demiş.

Küçük köpek, Ben büyüyünce evinizi yabancılardan ve hırsızlardan koruyabilirim, demiş.

Ben büyürken tüylerim de uzar, demiş kuzucuk. Tüylerimi kırıp kışın kendinize sıcacık yün kazaklar örebilirsiniz... (s.16)

4.2.47.NERDEN ÇIKTI BU KARDEŞ? / ÇOCUĞUMA MASALLAR 4 (2007)

4.2.47.1.Özet

Annesinin kendisini sevmediğini düşünen çocuk çok üzülür. Eskiden annesinin onu kucağına alıp sevdiğini hatırlar. Annesi artık küçük kardeşiyle ilgilenir, minik bebek herkesin ilgi odağı olur. Kardeşiyle iyi arkadaş olmayı ve birlikte oyun oynamayı düşleyen çocuk, annesini elinden aldığı düşüncesiyle kardeşini kıskanır. Küçük bebek ağladığında annesi hemen yanına koşarken aynı şeyi kendisi yaptığında annesi ona kızar. Küçük çocuk, pencereden dışarıyı seyrettiği sırada ağacın dalında bir kuş yuvası görür. Anne kuşun dört yavrusunu da aynı anda

sevdiğini ve beslediğini görünce yavru bir kuş olmayı diler. Kendini yuvadaki beşinci yavru olarak bulur. Anne kuş artık büyüdüklerini ve uçuş zamanının geldiğini söyler. Sırayla bütün yavrular uçar, kuşa dönüşen çocuk da başarılı olur. Çocuk, anne kuşun ve yavruların farklı yönlerle doğru uçup yuvayı terk ettiklerini görünce şaşırır. Yavrulardan biri ona, hayvan yavrularının çabuk büyüdüğünü ve annelerine ihtiyaçları kalmadığını anlatır. Annesini ve kardeşini çok özlediğini anlayan çocuk, evine döner. Annesinin kendisini büyütmek için, ne kadar yorulduğunu, emek verdiğini düşünür. O günden sonra kardeşinin bakımı konusunda annesine yardım eder.

4.3.47.2.Tema

“Sevgi” temine değinilen masalda, annelerin bütün çocuklarını aynı derecede sevdiği belirtilmekte, çocuklara kardeşlerini kıskanmak yerine onların bakımı konusunda annelerine yardım etmeleri öğütlenmektedir.

4.3.47.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi (Aile Sevgisi)

Günümüzde kardeşi olan çocukların yoğun olarak karşılaştığı kıskançlık duygusunun ve bunun beraberinde getirdiği olumsuz psikolojinin masalda sergilendiğini görmekteyiz.

İşte! Annem beni bunun için sevmiyor, diye düşünmüş çocuk. Artık bir kardeşim var! Hep ona bakıyor, onu kucığına alıyor, onu seviyor... Yalnız annem mi? Herkes bebeği benden çok seviyor. Aman ne çok büyümüş, ne tatlı bebek olmuş, diyorlar. Beni kimse görmüyor. Nerden çıktı bu kardeş böyle? Çocuk üzüntüyle burnunu çekmiş, gözlerini kırıştırmış. Ağlıyor muymuş yoksa? (s.5)

Masalın sonunda ise kıskançlığın yersiz olduğu, çocukların kardeşlerini sevmesi ve onların bakımında annelerine yardım etmesi gerektiği mesajı verilmektedir.

...Sonra, kendi annesini düşünmüş. Kendisini büyütürken kim bilir ne kadar yorulmuş, kaç geceler uykusuz kalmıştı... Şimdi aynı yorgunluğu kardeşi için yaşıyordu... Annesinin yorgun yüzünü hatırlamış.

Ah, şimdi evimde olsam! demiş. Annemi de, kardeşimi de çok özledim! (s.13)

4.3.48.YAŞLI ÇOCUK / ÇOCUĞUMA MASALLAR 5 (2006)

4.3.48.1.Özet

Doğum günü olan çocuk, kendisine verilecek hediyelerin hayalini kurar. Giysi yerine, kitap ya da oyuncak tercih eder. O sırada annesi, elinde doğum günü pastasıyla içeri girer. Çocuğa nice yıllar dileyip bir yaş daha büyüdüğü için yaşlandığını söyler. Büyümenin aynı zamanda yaşlanmak olduğunu, daha önce düşünmemiş olan çocuk şaşırır. Ölen bir yakınları aklına gelir ve o kişinin yaşlandığını hatırlar. Kendisinin de ölüp ölmeyeceğini düşünen çocuk üzülür. Bahçede dolaşırken eskiden tırmandığı bir ağacı görür ve onunla dertleşir. Yaşlandığını ve ölmek üzere olduğunu söyleyince ağaç gülmeye başlar. Kendisinin yüz yaşında olduğunu ve hâlâ yaşadığını söyler. Ayrıca bütün canlıların ölümlü olduğunu, ancak sağlıklarına dikkat ederlerse ömürlerinin uzayacağını anlatır. Ağaç çocuğa, evde ayaklarını yere basmak yerine, terlik giyinmesini, terli terli soğuk su içmemesini, spor yapmasını ve asla sigara içmemesini öğütler. Ağaca söz veren çocuk, büyüyünce yaşlılığı önleyen bir makine icat etmeye karar verir.

4.3.48.2.Tema

“Sağlık” temine değinen eserde, bütün insanların ölümlü olduğu, kimsenin sonsuza kadar yaşamadığı belirtilmekte, ancak insanların sağlıklarına dikkat ederek ve spor yaparak ömürlerini uzatabilecekleri anlatılmaktadır.

4.3.48.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sağlık (Spor Yapma ve Büyüme)

Eserde insanların ölümlü olduğu anlatılarak çocuklar ölüm fikrine alıştırmakta ve çocuklara doğum kadar büyümenin ve ölümün de normal olduğu mesajı verilmektedir.

Daha geçenlerde ölen bir yakınları için büyükleri ne çok gözyaşı dökmüşlerdi. Ziyaretlerine gelenler de, Artık çok yaşlanmıştı, elden ne gelir? demişlerdi.

Ve işte, çocuk da yaşlanıyormuş demek. Yoksa o da ölecek miymiş?

Canı sıkılmış çocuğun. Alacağı kocan armağan paketlerini düşünemez olmuş. Bahçeye çıkmış, derdini paylaşacağı birilerini aramış. (s.7)

İnsanların sağlıklarına dikkat ederek ve spor yaparak ömürlerini uzatabilecekleri belirtilmektedir.

Çıplak ayakla yerlere basıp hasta olmak yerine, evde her zaman ayağına terliklerini giyebilirsin.

Yaşlı ağaç devam etmiş, Terliyken soğuk su içmez, soğuk havalarda da iyi giyinirsen, hasta olmazsın. Ekran karşısında uzun süre oturmak da sağlığa zararlı, biliyor muydun? Neden bol bol spor yapmıyorsun? Ya sigara? Büyüyünce sigara içecek misin?

Asla! demiş çocuk. Kendime çok iyi bakacağım... (s.13)

4.3.49.TERLİKLERİ KİM GİYECEK? / ÇOCUĞUMA MASALLAR 6 (2007)

4.3.49.1.Özet

Küçük bir çocuğun kendisi gibi küçük terlikleri vardır. Ancak çocuk, terliklerini giymeyip çıplak ayakla yere bastığından annesi ona çok kızar. Çocuk ise terliklerinin sihirli olduğunu, sürekli kaçıp saklandıklarını ve bu yüzden onları bulamadığını söyler. Diğer taraftan terlikler, çocuğun onları yeterince aramadığını düşünüp evden kaçar. Sokakta oynayan çocukların yanına gittiklerinde çocuklar, onlarla top gibi oynamaya başlar. Yırtılıp parçalanmaktan korkan terlikler orayı terk eder. Terlikler ormana gidince bir tavşan onları bulur ve kulaklarına takar, fakat sonra ağır oldukları için onları fırlatıp atar. Ardından yola koyulan terlikler, yavru bir file rastlar. Fil, terliklerin birini hortumuna, diğerini kuyruğuna takar. Rahat edemeyince çıkarır. Bu sefer zürafa, terlikleri boynuzuna takar. Onu her gören kahkahalarla güler. Tekrar sahipleri değişen terlikler, su aygırı tarafından denenir. Su aygırına küçük, sincaba büyük gelen terlikler, maymuna tam olur. Fakat maymun, meyve toplamak için ağaca çıktığında terlikler ayağından fırlayıp göle düşer. Terlikler, gölde yüzen ördeklerden kendilerini giymelerini ister. Ördekler ise ayakları üşümediği için, terlikleri giymeyeceklerini belirtir. Kendilerine bir türlü sahip bulamayan terlikler çok üzülür ve bir anda küçük çocuğu hatırlar. Terlikler eve dönmeye ve bir daha kaybolmamaya karar verir.

4.3.49.2.Tema

Masalda terlikler bir sembol olarak kullanılmakta ve çocuğa elindekiyle yetinmeyi öğretmek amaçlanmaktadır. Zira sahibini beğenmeyen terlikler yola düşüp yeni bir sahip arar. Fakat bu yolculuk istedikleri gibi geçmez ve mutsuz olurlar.

4.3.49.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Elindekiyle Yetinmek

Sahibini beğenmediği için, evden kaçan terlikleri konu edinen masalda çocuğa, elindekinin değerini bilmesi gerektiği mesajı verilmektedir. Elindekilerle yetinmeyen insanların mutsuz olduğu ve hayattan tat almadığı sezdirilmekte, bu tip davranışların pişmanlıkla sonuçlanacağı ifade edilmektedir.

Terliklerini giymeyi unutan küçük çocuk gelmiş akıllarına. Küçük çocuk onları pek severmiş. Şimdi de kim bilir onları evin içinde nerelerde arıyormuş.

Eve bir dönelim, artık hiç saklanmayacağız demiş küçük terlikler.Ne zaman arasa bizi hemen bulacak küçük çocuk.Sevine sevine evinin yolunu tutmuş.(s.16)

4.3.50.BÜTÜN OYUNCAKLAR BENİM / ÇOCUĞUMA MASALLAR 7 (2007)

4.3.50.1.Özet

Bir sürü oyuncacı olan ancak paylaşmayı bilmeyen bir çocuk vardır. Bu çocuk kendi oyuncaklarıyla yetinmez, arkadaşlarıyla kavga eder ve her gittiği evden beğendiği oyuncakları alıp cebine koyar ve evine götürür. Ancak annesi görürse kızacağından hepsini saklar ve yine kendi oyuncaklarıyla oynar. Zamanla çekmecenin içi başka çocuklara ait oyuncaklarla dolar. Oyuncaklar, uzun süre karanlıkta kalmaktan ve kimsenin kendileriyle oynamamasından şikâyetçidir. Hepsi de evlerini özlemekte ve üzülmemektedir. Bütün oyuncakları isteyen açgözlü çocuğun kendi oyuncakları, çekmecedeki bulunan ve başkalarına ait olan oyuncakları kurtarmaya karar verir. Bir gece çocuk uyurken kalkıp çekmeceyi açar ve arkadaşlarını serbest bırakırlar. Özgür ve mutlu olan oyuncaklar, kendi evlerine döner, sadece çocuğun kendi oyuncakları eve dönmez. Sabah kalkıp oyuncaklarını

bulamayan çocuk, çok üzülür ve arkadaşlarını da üzdüğü için pişman olur. İşte o anda oyuncakları geri döner.

4.3.50.2.Tema

Eserde başkalarının eşyalarını izinsiz almak, diğer bir ifadeyle “hırsızlık” temi ele alınmaktadır. Çocuklara hırsızlık yapmanın kötü bir şey olduğu ve insanları üzdüğü sezdirilmektedir.

4.3.50.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Hırsızlık

Eserde, başkalarının izni olmadan eşyalarını almanın yanlış bir davranış olduğu hatırlatılmakta ve hırsızlık yapan insanlar eleştirilmektedir.

Bütün oyuncakları isteyen çocuk sonunda oyuncakları almanın bir yolunu bulmuş. Hangi oyuncak istiyorsa, arkadaşına göstermeden gizlice cebine koyuyor ve evine götürüyormuş. Böylece annesiyle gittiği yerlerden oyuncakla dönüp onları odasında bir çekmecedeki biriktiriyormuş. (s.5)

Hırsızlık yapmanın insan için büyük bir suç ve ayıp olduğunu anlatan masalda, eşyaları çalınan insanların üzüntüsüne de yer verilmektedir.

Günler geçmiş. Çocuk oyuncaklarını çok özlemiş. Artık oyun oynamıyor, üzüntüsünden ne yapacağını bilemiyormuş. Oyuncaklarını gizlice aldığı arkadaşlarının, kaybolan oyuncaklarının ardından ne çok üzüldüğünü şimdi çok iyi anlıyormuş.

Bir daha kimseden habersiz bir şey almayacağım! diye söz vermiş kendi kendine. (s.15)

4.3.51.BEN NE ZAMAN BÜYÜYECEĞİM? / ÇOCUĞUMA MASALLAR 8 (2008)

4.3.51.1.Özet

Büyük eşyalarla dolu bir evde, küçük bir çocuk yaşar. Eşyalar büyük, kendisi küçük olduğundan bir türlü istediği eşyaya ulaşamaz. Anne ve babası ise boyları uzun olduğundan böyle bir problemle karşılaşmaz. Çocuk kahvaltı yaparken, dişlerini fırçalarken, masada otururken hep ne kadar küçük olduğunu düşünür ve üzülür. Bir gün ne zaman büyüyeceğini düşünürken annesinin porselen biblosu bir peri kızına dönüşür. Peri kızı, çocuğa küçük bir top verir. Topun ihtiyacı olduğunda

ona yardım edeceğini söyler. O akşam sofraya oturan çocuk, tabağına erişmeye çalışırken birden yükseldiğini ve büyüdüğünü hisseder. Sihirli topun, sandalyesinin üzerinde kocaman bir yastığa dönüştüğünü görür. O günden sonra çocuk, evdeki büyük eşyalardan rahatsız olmaz. Sihirli topu bazen bir tabure, bir yastık, bazen de bir basamak ya da küçük bir tabak olup çocuğun hayatını kolaylaştırır. Bir müddet sonra çocuk, sihirli topu olmadan tabağına ulaşabildiğini, lavaboya yetiştiğini fark eder. Büyüdüğünü anlayarak çok sevinir. Sihirli topu küçük kardeşine verir.

4.3.51.2.Tema

Eserde, büyüme temi işlenmektedir. Ne zaman büyüyeceğini düşünüp endişelenen çocuklara herkesin zamanla büyüdüğü, dolayısıyla üzülmelerine gerek olmadığı anlatılmaktadır.

4.3.51.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Büyüme

Eserde, çocukların ne zaman büyüyeceklerini merak ettikleri, bazen büyümek fikrinden dolayı korktukları anlatılmaktadır. Kendi işlerini tek başına yapamamanın, çocukları incittiği belirtilmektedir.

...Kısacası, bu büyük evde mutsuz olan tek kişi, çocukmuş! Çünkü bu kocaman evdeki eşyalar nedense yalnızca ondan kaçarlarmış.

Çocuk sofrada tabağına bir türlü ulaşamaz, bu yüzden yemeğini bir türlü zamanında bitiremezmiş. Bazen yemeğini masa örtüsüne ya da yere döktüğü bile olarmış. (s.5)

Büyümenin anlatıldığı masalda, ne zaman büyüyeceğini düşünüp endişelenen çocuklara, her insanın zamanla büyüyeceği anlatılmakta, korkmalarına gerek olmadığı bildirilmektedir.

...Bir gün çocuk bir de bakmış... Olamaz!.. Tabağına rahatça ulaşıyormuş; ama sihirli topu cebinde duruyormuş!

Lavaboya rahatça uzanıyormuş, ama sihirli topu cebinde duruyormuş!

Parka giderken, babasının adımlarına yetişiyor, ama sihirli topu cebinde duruyormuş! İşte bu harika bir habermiş! Demek çocuk artık gerçekten büyümüş. (s.15)

4.3.52.BEN NE OLACAĞIM ?/ ÇOCUĞUMA MASALLAR 9 (2007)

4.3.52.1.Özet

Büyüdüğü zaman ne olacağını çok merak eden çocuk, ne olmak istediğine bir türlü karar veremez. Ne babası gibi tuhafiyeci, ne annesi gibi öğretmen, ne halası gibi eczacı, ne de teyzesi gibi ressam olmak ister. Sınıf arkadaşları, öğretmen sorduğunda ne olacaklarını net bir şekilde söylerken çocuğun kafası hâlâ karışıktır. Bir gün odasında kitap okurken kitaptaki masallardan birinde bir peri kızı görür. Perinin sihirli değneğine ve herkesin dileğini yerine getirmesine hayran kalan çocuk, peri kızı olmaya karar verir. Çocuk, bu fikrini ailesine açar. Annesi ve babası onu incitmemeye çalışırken ağabeyi onunla alay eder. Bir gece peri kızı çocuğun yanına gelir. Çocuk, ona nasıl peri kızı olunduğunu sorar. Peri kızı, sadece iyi yürekli, yardımsever ve sevgi dolu insanların peri olabileceğini söyler. Böylece, peri olmanın iyi bir insan olmaya bağlı olduğunu öğrenen çocuk huzurla uyur.

4.3.52.2.Tema

Eserde, iyi bir insan olmanın şartları anlatılmakta, dolayısıyla sevgi, dayanışma ve yardımlaşma temleri işlenmektedir.

4.3.52.3.Eserdeki Eğitim Öğeleri

Sevgi, Dayanışma ve Yardımlaşma

Eserde, çocuklara iyi bir insan olmaları öğütlenmekte, bunun için sevgi dolu, iyi yürekli ve yardımsever olmaları gerektiği anlatılmaktadır.

... Peri gülümsemiş. Her mesleğin bir okulu var, var ama... Peri olmanın okulu yoktur. Çünkü her isteyen peri olabilir, demiş peri.

Nasıl? diye merakla sormuş çocuk. Çok kolay! Önce insan olmayı öğreneceksin, iyi yürekli, yardımsever ve sevgi dolu bir insan. (s.13)

4.4.AYTÜL UNCU AKAL'IN İNCELENEN SEKİZ ÖYKÜ KİTABINDAKİ DİL ÖĞELERİ

4.4.1.OĞLUM BEN ÇOCUKKEN / OKUMAYI SEVİYORUM DİZİSİ (2009)

1.Sözcük

37-55 sayfaları arasında dil öğeleri ile ilgili çalışma yapılmıştır. Hikâyede Türkçe sözlerin yoğun olarak kullanıldığı görülmektedir.

“Sizi beğenmemek değil **önemli** olan.” (s.39)

“**Özelliklerini** seçmek elimde değildi ki!” (s.39)

“Bu yüzden senin **duygularını** anlıyorum ya.” (s.40)

“Üstelik sen kızarsın diye sana söyleyemediğim daha o kadar çok güzel yanların, **yeteneklerin**, becerilerin var ki!” (s.41)

Gerekli yerler dışında yabancı sözcükler kullanılmamıştır.

“Suç benim değil, **genlerden** geliyor.” (s.38)

“Anne, senin bir **hamburgerin** kaçta olduğundan haberin var mı?” (s.43)

“Çiğnenmiş çikletin ne kadar **bakteri** ürettiğini biliyor musun sen?” (s.44)

“**Centilmen** çocuktur, elbette herkesin parasını ödüyordur; sonra da param kalmadı diye bana sızlanıyor.” (s.46)

“Yok kumandalı robottu, yok telefon **kontörüydü**, yok bilgisayardı derken sizin isteklerinize para yetişmez.” (s.48)

Yazarın yerel ve halk ağzındaki sözlere pek fazla başvurmadığı ve hikâyede tek bir argo sözün yer aldığı görülmektedir.

“Amma **atıyorsun!** Senin burnunun şeklinde ne var?” (s.40)

Tablo 1. OBÇ Sözcük Tablosu

Türkçe Sözcükler	Manasız yerine anlamsız (s.38), mühim yerine önemli (s.39), vasıf-hususiyet yerine özellik (s.39), eziyet yerine sıkıntı (s.39), his yerine duygu (s.40), kabiliyet yerine yetenek (s.41), emsal yerine yaşıt (s.46), arzu yerine istek (s.48)
Yabancı sözcükler	Gen (s.38), hamburger (s.43), bakteri (s.44), koleksiyon (s.45), centilmen (s.46), robot (s.48), krem (s.49)
Yerel/halk ağzında yer alan sözcükler	Yok
Argo sözcükler	Atmak (s.40)

Tablo 2. OBÇ Cümle Tablosu

s.no	Fil Cümlesi	İsim Cümlesi	Kurallı Cümle	Devrik Cümle	Olumlu Cümle	Olumsuz Cümle	Soru Cümle.	Basit Cümle	Birleşik Cümle	Eksiltili Cümle
37	5	3	4	4	6	2	4	6	2	-
38	16	8	17	7	20	4	9	20	4	1
39	11	10	16	5	13	8	5	21	-	3
40	15	11	23	3	19	7	5	20	6	2
41	17	3	15	5	20	-	4	11	9	-
42										
43	6	2	7	1	6	2	4	8	-	-
44	13	5	13	5	14	4	4	15	3	1
45	15	7	19	3	19	3	7	17	5	-
46	12	6	15	3	13	5	8	12	6	1
47										
48	11	8	12	7	16	3	5	14	5	-
49	11	3	11	3	11	3	4	11	3	1
50										
51	7	2	9	-	8	1	3	8	1	1
52	19	5	16	8	19	5	5	17	7	-
53	16	4	18	2	14	6	6	14	6	-
54	25	2	22	5	22	5	7	15	10	1
55	14	-	11	3	10	4	5	10	4	-
Top	213	79	228	64	230	62	85	221	71	11

2.Cümle

Yapılan incelemede 292 cümle tespit edilmiştir. Bu cümlelerin 213'ü yüklem türüne göre fiil, 79'u isim cümlesidir.

“Ben dümdüz, sarı saçlı olmak isterdim.” (s.38)

“Çok komiksin anne!” (s.48)

Yüklem türüne göre; 228 kurallı, 64 devrik cümle mevcuttur.

“Onları bir gün senin keşfetmeni bekliyorum.” (s.41)

“Çocuğum, kalksana yerden.” (s.52)

Cümleleri anlamına göre ayırdığımızda; 230 olumlu, 62 olumsuz cümle ile 85 soru cümlesi vardır.

“Her zaman şapka takarım.” (s.37)

“Belki onlar kafalarına göre şapka bulamıyorlardı.” (s.38)

Yapılarına göre cümlelerin 221'i basit, 71'i birleşiktir.

“O zamanlar bunlar benim için büyük sorundu.” (s.40)

“Eşyalarını dikkatli kulan, boşa para harcama.” (s.45)

Hikâyede 11 tane eksilteli cümle kullanılmıştır.

“Elbette ben doğurdum ama...” (s.39)

Eserde sayfa başına 16, cümle başına ortalama 5 kelime düşmektedir. En uzun cümle 22 kelimeden, en kısa cümle de 2 kelimeden oluşmaktadır.

“Ama gördüğün gibi zaman makinesi henüz icat olmadı ve ben zorunlu olarak buralarda yeterinden az harçlık alan bir çocuk hayatı yaşıyorum anne.” (s.45)

“Kapımı aç.” (s.55)

3. Deyimler

Eserde geçen deyimler; *olur olmaz* (s.45), *saçma sapan* (s.48), *fark etmek* (s.52), *boyu boyunca* (s.52), *ne hali varsa görsün* (s.54).

“Harçlığını **olur olmaz** yerlere kullanmak yerine ara sıra biriktirmen gerektiğini söylüyorum.” (s.45)

“**Saçma sapan** ama gerekli” (s.48)

“Çıplak olsan ne **fark eder?**” (s.52)

“Ders çalışmasını söylemiştim, işte, odasında **boyu boyunca** yere uzanmış.” (s.52)

4. İkilemeler

Öyküdeki ikileme türleri ve örnekleri;

Unsurları Aynı Olan İkilemeler: *Kıvrır kıvrır* (s.38), *güzel güzel* (s.54), *rahat rahat* (s.55)

“Şu koltuğu küçüğün odasına götüreyim, **güzel güzel** ders çalışsın.” (s.54)

Unsurları Yakın Anlamli Olan İkilemeler: *tıka basa* (s.45), *bitmez tükenmez* (s.48)

“Ev **tıka basa** CD dolu.” (s.45)

Unsurları Zıt Anlamli Olan İkileme: *aç kapa* (s.52)

“**Aç kapa** aç kapa, çıldıracağım vallahi.” (s.52)

5. Yansıma Sözcük:

Öyküde geçen yansıma söz; *tak tak* (s.53)

“Kapıya vurup girecektim! Tak tak! (s.53)

6. Pekiştirmeli Sözcük:

Öyküdeki pekiştirmeli sözcük; *dümdüz* (s.38)

“Ben **dümdüz**, sarı saçlı olmak isterdim.” (s.38)

7. İmla (Yazım ve Noktalama)

Öyküde **kontör** kelimesinin yanlış yazıldığı görülmektedir.

*“Yok kumandalı robottu, yok telefon **kontürüydü**, yok bilgisayardı derken sizin isteklerinize para yetiştirmez.” (s.48)*

4.4.2.KIZIM BEN ÇOCUKKEN / GÜLEN ÖYKÜLER DİZİSİ (1995)

1.Sözcük

Dil öğeleri incelemesi 29-44. sayfalar arasında yapılmıştır. Yabancı sözcüklere çok fazla başvurulmadığı görülmektedir.

“Gençlerin **oyunu** isteyen kim?” (s.31)

“Kazağımda **izi** çıkmış, bak!” (s.32)

“Benimkiler herkesin **sorunlarından** farklı anne!” (s.33)

“Bir keresinde **okul** çantamı kaybettim diye okul müdürüne gitmiştim.” (s.38)

“Anne, bu **konu** aramızda kalsın.” (s.49)

Yabancı sözcüklerin sadece gerekli yerlerde kullanıldığı görülmektedir.

“Şimdi büyüklerden çocuklara yalnızca **DNA**’ları geçiyor anne, giysileri değil.” (s.31)

“Yalnızca **atomlarına** ayrıldı.” (s.35)

“Hatta bir de uçabilsen, **süper** kız olabilirdin!” (s.36)

“Çocukların gözünde dağınıklığı **filtre** eden bir süzgeç var herhalde.” (s.41)

“Zaten kızın bugünlerde bazı **problemleri** var.” (s.43)

Tablo 3. KBÇ Sözcük Tablosu

Türkçe sözcükler	Yaren yerine arkadaş (s.29), elbise yerine giysi (s.31), rey yerine oy (s.31), emare yerine iz (s.32) laf yerine söz (s.32), problem yerine sorun (s.33), malumat yerine bilgi (s.33), mektep yerine okul (s.38), ehemmiyet yerine önem (s.11), izdivaç etmek yerine evlenmek (s.39), nasihat yerine öğüt (s.40), mevzu yerine konu (s.40), filtre yerine süzgeç (s.41), muallim yerine öğretmen (s.43)
Yabancı sözcükler	DNA (s.31), süper (s.36), filtre (s.41), problem (s.43)
Yerel/halk ağzında yer alan sözcükler	Yok
Argo sözcükler	Yok

Tablo 4. KBÇ Cümle Tablosu

s.no	Fiil Cüm.	İsim Cüm.	Kurallı Cüm.	Devrik Cüm.	Olumlu Cüm.	Ol.suz Cüm.	Soru Cüml.	Basit Cüm.	Birleşik Cüm.	Eksiltili Cümle
29	6	3	8	1	5	4	3	7	2	-
30										
31	14	8	14	8	19	3	3	15	7	1
32	17	3	11	9	15	5	3	13	7	-
33	13	6	12	7	16	3	3	15	4	1
34	3	1	1	3	4	-	1	2	2	-
35	5	1	4	2	6	-	3	6	-	2
36	17	3	12	8	17	3	5	16	4	3
37										
38	17	3	15	5	17	3	5	16	4	1
39	8	4	9	3	12	-	5	11	1	-
40	18	7	18	7	20	5	6	24	1	3
41	17	4	16	5	17	4	7	16	5	4
42										
43	16	6	14	8	20	2	9	18	4	1
44	9	4	8	5	13	-	7	1	2	-
Top	160	53	142	71	181	32	60	170	43	16

2.Cümle

İlgili bölümde yapılan incelemede toplam 213 cümle tespit edilmiştir. Bu cümlelerin; 160'ı yüklem türüne göre fiil, 53'ü isim cümlesidir.

“Yaşlandığımı düşünüyor.” (s.40)

“Ben de insanım.” (s.38)

Yüklem yerine göre 142 kurallı, 71 devrik cümle mevcuttur.

“Sizin zamanınızda giysiler kuşaktan kuşağa geçerdi.” (s.31)

“Seçim nutkuna benzedi bu söylediğin.” (s.31)

Cümleler anlamına göre incelendiğinde; 181 olumlu, 32 olumsuz cümle saptanmıştır. 60 tane soru cümlesi vardır.

“Üzerindeyken bir arkadaşım falan görür.” (s.29)

“Anne, inan ki isteyerek olmuyor.” (s.36)

“Benden unutkan mıydın?” (s.38)

Yapılarına göre cümlelerin 170'i basit, 43'ü birleşiktir.

“Şu işe bak.” (s.41)

“Aman kızım, sakın sivilceleri elleme, sonra iz kalır.” (s.32)

Eksiltili cümlelerin sayısı 16'dır.

“Her yerde çöpler, çekirdek kabukları...” (s.41)

Öyküde sayfa başına 13 cümle, cümle başına ortalama 5 kelime düşmektedir. En uzun cümle 16 kelimeden, en kısa cümle de 2 kelimeden meydana gelmektedir.

“Bu yüzden kendi odalarında da kitaplarını, oyuncaklarını, giysilerini sağa sola atıp, bu dağınıklıktan hiç rahatsız olmuyorlar.” (s.41)

“Farkında değilim.” (s.29)

3. Deyimler

Öyküdeki deyimler; *üzerine almak* (s.31), *saçma sapan* (s.32), *yoluna girmek* (s.33), *yüzüne vurmak* (s.36), *akıldan çıkmak* (s.36), *yüz vermek* (s.40), *dayak yemek* (s.40), *ağzını açmamak* (s.40), *askıya almak* (s.44)

“**Üzerine alınma** anne ama, insan zekâsının en yüksek olduğu yaş, 14-18 yaş arası.” (s.31)

“Böyle **saçma sapan** konuşma lütfen.” (s.32)

“Bütün kızlar büyürken bu devreyi geçirirler, sonra her şey **yoluna girer.**” (s.33)

“Hep **yüzüme vurursun.**” (s.36)

“Birden her şey **aklımdan çıkıveriyor** sanki.” (s.36)

“Yumuşak davransam, şımarıp şu yakışıklı dediği çocuğa **yüz verebilir.**” (s.40)

“Babamdan **yediğim** onca **dayak**, yalnızca pencereden ona el salladığım için değil miydi?” (s.40)

“**Ağzımı** bile **açmam.**” (s.40)

“Neyse, evlenme işi şimdilik **askıya alındı** anlaşılan.” (s.44)

4. İkilemeler

Öyküdeki ikileme türleri ve örnekleri;

Unsurları Aynı Olan İkilemeler: *Aman aman* (s.31), *yavaş yavaş* (s.36), *tek tek* (s.38)

“Baksana, yoksa **yavaş yavaş** okula mı taşınyorsun sen?” (s.36)

Unsurları Yakın Anlamlı Olan İkileme: *Yalan yanlış* (s.33)

“**Yalan yanlış** bilgilerle aldanır, doğrulara bir türlü ulaşamazdık.” (s.33)

Unsurları Zıt Anlamlı Olan İkileme: *Sağa sola* (s.41)

“Bu yüzden kendi odalarında da kitaplarını, oyuncaklarını, giysilerini **sağa sola** atıp, bu dağınıklıktan hiç rahatsız olmuyorlar.” (s.41)

5. Yansıma Sözcük:

İncelenen bölümde yansıma sözcük bulunmamaktadır.

6. Pekiştirmeli Sözcükler:

Öyküdeki pekiştirmeli sözcükler; *tertemiz* (s.29), *yapayalnız* (s.33), *darmadağınık* (s.41)

“Bilinmezlerle, kuşkularla dolu ve **yapayalnız**.” (s.33)

7. İmla (Yazım ve Noktalama)

Öyküde, tekrarlı bağlaçlar arasına virgül konarak hata yapılmıştır.

“Metin içinde tekrarlı bağlaçlardan önce ve sonra virgül konmaz.” (TDK, 2009: 35)

“Benim çocukluğumda üstelik böyle şeyleri ne annelerle, ne arkadaşlarla konuşabilirdik.” (s.33)

Bir başka hata da zarf fiil ekleri alan kelimelerden sonra virgül konmasıdır.

“Metin içinde zarf-fiil ekleriyle oluşturulmuş kelimelerden sonra virgül konmaz.” (TDK, 2009: 36)

“Değişmeyen tek şey, okulunu bitirip, kendine bir meslek edinmen gerektiği.” (s.40).

4.4.3.OĞLUM NERDESİN? / GÜLEN ÖYKÜLER DİZİSİ (1999)

İnceleme 7-21. sayfalar arasında yapılmıştır. Yabancı sözcüklerden ziyade Türkçe sözcük kullanımı ön plana çıkmıştır.

“Peki, işte şimdi sana yaratıcı bir **soru**.” (s.8)

“Haydi bakalım **yanıtla!**” (s.9)

“Yoksa sen **yaşam** boyu beni izleyerek kötülükten koruyamazsın.” (s. 10)

“Böyle şeylerin **önemini** hâlâ kavrayamadı.” (s. 11)

“Bu konuda bir **deneyimim** de yok.” (s. 17)

Yabancı sözcüklere çok fazla başvurulmamıştır.

“İstersen **trafik** polisleri gibi balon ver de şişireyim.” (s. 8)

“Burada kitap okuyan benim **dublörüm**.” (s. 11)

“Yalnızca müzik dinleyip **dans** edeceğiz.” (s. 16)

“Evin **dekorasyonunu** neden değiştiriyormuşuz, anlayamadım.” (s. 17)

“Anneciğim, biz olduğumuz yerde pasif **jimnastik** yapmayacağız.” (s. 19)

Tablo 5. ON Sözcük Tablosu

Türkçe Sözcükler	Müellif yerine yazar (s. 7), yaren yerine arkadaş (s. 7), , muallim yerine öğretmen (s. 7), sual yerine soru (s. 8), münasip yerine uygun (s. 8), imtihan yerine sınav (s. 9), cevaplamak yerine yanıtlamak (s. 9), hayat yerine yaşam (s. 10), ehemmiyet yerine önem (s. 11), nakletmek yerine iletmek (s. 11), tecrübe yerine deneyim (s. 17), mektep yerine okul (s. 19), süratli yerine hızlı (s. 20), vaziyet yerine durum (s. 20)
Yabancı Sözcükler	trafik (s. 8), dublör (s. 11), koleksiyon (s. 13), dans (s. 16), dekorasyon (s. 17), jimnastik (s. 19) parti (s. 20)
Yerel / halk ağzında yer alan sözcükler	Yok
Argo Sözcükler	Yok

Tablo 6. ON Cümle Tablosu

S. No	Fiil Cümlesi	İsim Cümlesi	Kurallı Cümle	Devrik Cümle	Olumlu Cümle	Ol.suz Cümle	Soru Cüm.	Basit Cümle	Bileşik Cümle	Eksiltili Cümle
7	20	2	16	6	17	5	7	20	2	-
8	26	4	24	6	20	10	7	24	6	2
9	21	6	22	5	20	7	8	17	10	-
10	22	2	20	4	15	9	6	19	5	2
11	25	3	21	7	24	4	3	24	4	1
12										
13	10	2	12	-	10	2	3	10	2	2
14										
15	15	4	15	4	15	4	3	17	2	2
16	26	6	29	3	27	5	8	24	8	3
17	23	7	28	2	25	5	5	24	6	3
18										
19	19	7	19	7	23	3	5	20	6	1
20	16	6	18	4	19	3	5	16	6	-
Top.	223	49	224	48	215	57	60	215	57	16

2.Cümle

Yapılan dil incelemesinde 272 cümle tespit edilmiştir. Bu cümlelerin; 223'ü yüklem türüne göre fiil, 49'u isim cümlesidir.

“Ben telefon ettim.” (s. 10)

“Çok iyisin.” (s. 17)

Yüklem yerine göre 224 kurallı, 48 devrik cümle vardır.

“Saatimi evde unutmuşum.” (s. 7)

“Geç kalmadım ki anne!” (s. 7)

Cümleler anlamına göre incelendiğinde; 215 olumlu, 57 olumsuz cümle saptanmıştır. İncelenen bölümde 60 soru cümlesi mevcuttur.

“İnsan verilen notlara saygılı olmalı.” (s. 11)

“Öyle anaokul ya da ilkokul çocukları gibi sınıfta pasta kesmek falan istemiyorum artık.” (s. 16)

“On beş kişiye ne boy bir pasta olmak gerekir acaba?” (s. 20)

Yapılarına göre cümlelerin 215'i basit, 57'si bileşiktir.

"Babama söyledim." (s. 13)

"Ben sana pasta yaparım, sabahtan okula götürürsün." (s. 15)

Ayrıca 16 tane eksiltili cümle vardır.

"Anneannenler, teyzenler, halanlar, babaannenler falan..." (s. 15)

Öyküde sayfa başına 19 cümle, cümle başına ortalama 6 kelime düşmektedir.

En uzun cümle 22 kelimedendir, en kısa cümle ise 2 kelimedendir oluşmaktadır.

"Bir kez iş çıkışı eve uğramadan dışçıye gitmiştim de, anneannesinden, sınıf öğretmenine, hatta Amerika'da oturan teyzesine kadar herkesi arayıp beni sormuştu." (s. 7)

"Öyle olsun." (s. 20)

3. Deyimler

Öyküdeki deyimler; *bacak kadar* (s. 19), *kırk yılda bir* (s. 9), *ağzından laf almak* (s. 9), *aklı başına gelmek* (s. 11), *dalga geçmek* (s. 11), *ceza kesmek* (s. 13), *silip süpürmek* (s. 20)

*"Daha **bacak kadarken** binlerce soru üretirler."* (s. 9)

*"**Kırk yılda bir** ben bir soru sorarım, cevaplayamazlar."* (s. 9)

*"Bakalım bu akşam nerede olduğunu **ağzından alabilecek** miyim."* (s. 9)

*"Bir süre çikolata, şeker yemesin de, **aklı başına gelsin.**"* (s. 11)

*"**Dalga geçmeyi** bırak."* (s. 11)

*"Kardeşim için hazırladığın **cezayı** şimdi babama mı **keseceksin?**"* (s. 13)

*"Merak etme anne, dolaba kaldırılacak bir şey kalmaz ortalarda, nasıl olsa hepsini **silip süpürürüz.**"* (s. 20)

4. İkilemeler:

Hikâyedeki ikileme türleri ve örnekleri şöyledir;

Unsurları Aynı Olan İkilemeler: *Tek tek* (s. 7), *yok yok* (s. 7), *horul horul* (s. 10), *sık sık* (s. 10), *adım adım* (s. 10), *rahat rahat* (s. 11), *güzel güzel* (s. 19)

*"Arkadaşlarının evlerine **tek tek** telefon edip sorsam?"* (s. 7)

Unsurları Yakın Anlamlı Olan İkilemeler: *doğru dürüst* (s. 9), *gürültü patırtı* (s. 16)

“Toplumumuz neden **doğru dürüst** kitap okumazmış?” (s. 9)

Unsurları Zıt Anlamlı Olan İkilemeler: *İyi kötü* (s. 10)

“Peki sence, arkadaşlarınla nereye gideceğini ailene haber vermemek **iyiyle kötüyü** ayırabilmek mi okuyor? (s. 10)

5. Yansıma Sözcükler:

Hikâyede bulunan yansıma sözcükler; *horul horul*, (s.10), *gürültü patırtısı* (s.16)

“O kadar çocuğun gürültüsü patırtısı.” (s. 16)

6. Pekiştirmeli Sözcük:

Hikâyede geçen pekiştirmeli sözcük: *tertemiz* (s. 19)

“Her yanı **tertemiz** yaparız.” (s. 19)

7. İmla (Yazım ve Noktalama):

Hikâyede sayıların yazımında hata yapılmıştır.

“Birden fazla kelimedenden oluşan sayılar ayrı yazılır.” (TDK, 2009:14)

“**Onbeş** arkadaşım gelecek.” (s. 15)

Bir başka hata da şart ekinden sonra virgül konulmasıdır.

“Şark ekinden sonra virgül konmaz” (TDK, 2009:36)

“*Kapıda böyle saatlerce konuşacak olursak, gerçekten de gece yarısı olacak anne*”

4.4.4.KIZIM NERDESİN? / GÜLEN ÖYKÜLER DİZİSİ (2007)

Dil öğeleri ile ilgili inceleme 57-69. sayfalar arasında yapılmıştır. Diğer hikâyelerde olduğu gibi Türkçe sözcükler daha fazla kullanılmıştır.

“Hayatta bundan daha **önemli** ne çok şey var bilsen!” (s.58)

“Bu **açıklaman** beni çok şaşırttı.” (s.58)

“**Yaşamınızı** ancak böyle kolaylaştırabilirsiniz.” (s.61)

“Ben de kardeşine bir **anı** defteri alayım.” (s.62)

“Bizden de **bilgi** alamıyorlar.” (s.64)

Yabancı sözcükler çok azdır.

“Lavoisier’in **teorisi**” (s.57)

“O zaman **problem** yok anne!” (s.61)

“Yoksa arkadaşlarının seni bulmak için **dedektiflik** bürosuna başvurmalarını mı bekliyordun?” (s.64)

“Bizim binadan iki **blok** ötede.” (s.65)

“Üstelik yanında gözlerini kızımın bikinisine dikmiş bir **artist** bozuntusu.” (s.67)

Tablo 7. KN Sözcük Tablosu

Türkçe sözcükler	Cürum yerine suç (s.57), mevzu yerine konu (s.58), mühim yerine önemli (s.58), imtihan yerine sınav (s.58), izah yerine açıklama (s.58), şahsiyet yerine kişilik (s.59), vazife yerine görev (s.59), muallim yerine öğretmen (s.61), fark yerine ayırım (s.61), hayat yerine yaşam (s.61), hatıra yerine anı (s.62), müellif yerine yazar (s.62), yaren yerine arkadaş (s.64), alaka yerine ilgi (s.64), malumat yerine bilgi (s.64), hususi yerine özel (s.64), fevkalade yerine olağanüstü (s.65)
Yabancı sözcükler	Teori (57), hormon (59), blok (65), artist (67)
Yerel/halk ağzında yer alan sözcükler	Yok
Argo sözcükler	Yürütmek (s.57)

Tablo 8. KN Cümle Tablosu

s.no	Fiil Cümlesi	İsim Cümlesi	Kurallı Cümle	Devrik Cümle	Olumlu Cümle	Olumsuz Cümle	Soru Cüm.	Basit Cümle	Birleşik Cümle	Eksil. Cüm.
57	11	-	9	2	9	2	2	7	4	-
58	19	6	17	8	20	5	5	18	7	4
59	26	3	26	3	23	6	6	21	8	-
60										
61	22	6	23	5	22	6	4	21	7	2
62	16	3	14	5	16	3	1	12	7	-
63	9	3	8	4	11	1	5	8	4	-
64	25	3	22	6	20	8	10	22	6	1
65	24	6	24	6	28	2	14	26	4	1
66										
67	27	8	25	10	27	8	12	31	4	-
68	5	7	9	3	11	1	1	6	6	-
Top	184	45	177	52	187	42	60	172	57	8

2.Cümle

Yapılan incelemede 229 cümle tespit edilmiştir. Bu cümlelerin 184'ü yüklem türüne göre fiil, 45'i isim cümlesidir.

“Anne saç fırçam kaybolmuş.” (s.57)

“Onunla her şey çok farklı..” (s.65)

Yüklem türüne göre 177 kurallı, 52 devrik cümle bulunmaktadır.

“Bu açıklaman beni çok şaşırttı.” (s.58)

“Öğretmen anlattı anne.” (s.61)

Cümleleri anlamına göre sınıflandırdığımızda; 187 olumlu, 42 olumsuz cümle vardır. Soru cümlelerinin sayısı 60'tır.

“Ben de kardeşine bir anı defteri alayım.” (s.62)

“Anne beni kimse arasın istemiyorum.” (s.65)

“Ablam ne zaman gelecekmiş?” (s.67)

Yapılarına göre cümlelerin 172’si basit, 57’si birleşiktir.

“Anne, zaman içinde o da doğruları bulacaktır, acele etme.” (s.62)

8 tane eksiltili cümle vardır.

“Yok ders çalışmak, yok kapıyı açmak, yok telefona bakmak, yok bakkala gitmek...” (s.61)

Öyküde sayfa başına 19 cümle, cümle başına ortalama 6 kelime düşmektedir. En uzun cümle 16 kelimeden, en kısa cümle 1 kelimeden oluşmaktadır.

“Bana bak, sen de mi çalışmama gerek yok, çünkü edebiyattan kırık not almaya alıştım diyeceksin yoksa!” (s.61)

“Bilmiyorum.” (s.67)

3. Deyimler

Öyküde geçen deyimler; *sinir olmak (s.59)*, *göz ardı etmek (s.59)*, *üzerine almak (s.62)*, *hak etmek (s.63)*

*“Ama durup durup çocukmuşum gibi bunları bana hatırlatmaya çalışmana **sinir oluyorum.**” (s.59)*

*“İnsanları kadın erkek diye ayırmak elbette doğru değil ama aralarındaki farklılıklarını da **göz ardı etmemek** gerekir. (s.59)*

*“Ama bak, istersen kardeşime kitap seçme konusundaki sorumluluğu ben **üzerime alabilirim.**” (s.62)*

*“Bütün kış derslerle uğraştın, dinlenmeyi **hak ettin.**” (s.63)*

4. İkilemeler:

Öyküdeki ikileme türleri ve örnekleri;

Unsurları Aynı Olan İkilemeler: *vıcık vıcık (s.58), durup durup (s.59), bol bol (s.62), tek tek (s.64), yok yok (s.67)*

“Kardeşin de **bol bol** kitap okumalı aslında.” (s.62)

5. Yansıma Sözcük:

İncelenen bölümde bir tane yansıma sözcük vardır.

“Ben şimdi ‘**pat**’ diye sana bir tane patlatmadan ortadan kaybol bakayım!” (s.68)

6. Pekiştirmeli Sözcük:

İncelenen sayfalarda pekiştirmeli sözcük bulunmamaktadır.

7. İmla(Yazım ve Noktalama):

Zarf fiil eki alan kelimelerden sonra virgül konduğu görülmektedir.

“Metin içinde zarf-fiil ekleriyle oluşturulmuş kelimelerden sonra virgül konmaz.” (TDK, 2009: 36)

“Ama çoğuna insan öyle alışıyor ki, o sorumluluğu yerine getirirken, bunun ayrımına bile varmıyor.” (s.61)

Bir başka hata da tekrarlı bağlaçlardan sonra virgül konmasıdır.

“Metin içinde tekrarlı bağlaçlardan önce ve sonra virgül konmaz.”(TDK, 2009: 35)

“Anne, hem çok mutluyum, hem çok mutsuzum.” (s.67)

4.4.5.BENİM BABAM SİHİRBAZ / OKUMAYI SEVİYORUM DİZİSİ (2009)

1.Sözcük

Dil öğeleri incelemesi 5-26. sayfalar arasında yapılmıştır. Öyküde Türkçe sözcük kullanımının tercih edildiği görülmektedir.

“Eh, bir **deneyimim** eksik; o da zamanı gelince...” (s.5)

“Komutanlara ne **yanıt** verilir bu durumda?” (s.8)

“Sorun çözmede pek **yeteneklidir.**” (S.18)

“Dayım **yazardır.**” (s.21)

“Hemen **açıklamaya** giriştim.” (s.26)

Yabancı sözcükler gerekli durumlar dışında kullanılmamıştır.

“Kırışmayı geciktirmek için **kremler** öneriliyordu.” (s.13)

“Hangi tuşa basılacak, hangi kutuya **deterjan** doldurulacak.” (s.16)

“**Lavabo** altındaki dolapta çamaşır suyunu bulduk.” (s.17)

“Şimdi **fantastik** roman modası varmış diyor dayım.” (s.22)

“Bende barbi bebek **koleksiyonu** var.” (s.26)

Tablo 9 BBS Sözcük Tablosu

Türkçe sözcükler	Yaren yerine arkadaş (s.29), hatıra yerine anı (s.5), tecrübe yerine deneyim (s.5), kabiliyet yerine yetenek (s.6), cevap yerine yanıt (s.8), hususiyet yerine özellik (s.13), çözüm (s.17), müellif yerine yazar (s.21), laf yerine söz (s.23)
Yabancı sözcükler	Krem (s.13), deterjan (s.16), dedektif (s.17), fantastik (s.22), moda (s.22), televizyon (s.23), koleksiyon (s.26)
Yerel/halk ağzında yer alan sözcükler	Yok
Argo sözcükler	Yok

Tablo 10. BBS Cümle Tablosu

s.no	Fiil Cüm.	İsim Cüm.	Kurallı Cüm.	Devrik Cüm.	Olumlu Cüm.	Ol.suz Cüm.	Soru Cüm.	Basit Cüm.	Birleşik Cüm.	Eksiltili Cüm.
5	4	1	4	1	5	-	-	1	4	1
6	12	2	9	3	12	-	-	9	3	1
7	17	2	17	2	16	3	2	15	4	-
8	17	4	15	6	16	5	2	13	8	1
9	17	-	12	5	15	2	2	10	7	-
10	16	1	14	3	17	-	1	9	8	-
11	11	3	9	5	11	3	1	10	4	-
12	4	-	3	1	4	-	1	3	1	-
13	7	1	7	1	7	1	-	5	2	1
14	14	4	14	4	17	1	-	11	7	-
15	18	2	18	2	18	2	1	16	4	2
16	15	5	19	1	19	1	3	14	6	-
17	15	1	12	4	14	2	-	9	7	1
18	23	4	23	4	26	1	1	21	6	-
19	15	2	13	4	15	2	2	10	7	1
20	8	-	5	3	6	2	1	4	4	-
21	7	1	4	3	7	-	1	4	4	-
22	18	4	16	6	22	-	2	11	11	1
23	17	5	15	7	19	3	4	15	7	1
24	21	5	20	6	22	4	7	21	5	-
25	24	1	21	4	20	5	6	17	8	1
26	17	-	14	3	15	2	1	9	8	1
Top	317	48	287	78	326	39	38	240	125	12

2.Cümle

Yapılan incelemeye göre 365 cümle vardır. Bu cümlelerin 317'si yüklem türüne göre fiil, 48'i isim cümlesidir.

“Babam yedek subay olduğu için her akşam evine gidiyormuş.” (s. 6)

“Askerliği sırasında görevi de fotoğrafçılıkmış.” (s. 6)

Yüklem yerine göre 287 kurallı, 78 devrik cümle vardır.

“Babam acele ile çarşıda inip filmleri almış.” (s. 7)

“Manav çoktan kapatmış dükkânı.” (s. 11)

Cümleleri anlamına göre incelediğimizde 326 olumlu, 39 olumsuz cümle ile 38 soru cümlesi mevcuttur.

“Haberlerde dinledim.” (s. 13)

“Ne işe yarayacakmış makyaj seti anlamadım.” (s. 19)

“Kim demiş yazdıklarının güzel olduğunu?” (s. 21)

Yapılarına göre cümlelerin 240’ı basit, 12’si birleşiktir.

“İki gün önce doğum günümü kutladım.” (s. 13)

“Ben aldığım her kitabı geri götürürüm, hem de sayfalarını hiç kırıştırmadan okurum.” (s. 26)

12 tane eksiltili cümle vardır.

“İster renkli, ister siyah beyaz; kimine dia, kimine film; hem flaşlı, hem flaşsız...” (s. 6)

Öyküde sayfa başına 17 cümle, cümle başına ortalama 6 kelime düşmektedir. En uzun cümle 26 kelimeden, en kısa cümle 1 kelimeden oluşmaktadır.

“Ama babam o akşam yine de fotoğraflarımı çekememiş, çünkü kamerayı sonunda eve getirebildiğinde, bir gün önce aldığı filmleri çarşıdan dönerken uğradığı arkadaşının dükkânında unutmuş olduğunu hatırlamış.” (s. 11)

“Rahatladım.” (s. 18)

3. Deyimler

Hikâyedeki deyimler; *gözüne girmek(s.6)*, *avuç içi kadar(s.7)*, *içi içine sağlamamak(s.9)*, *kan ter içinde kalmak(s.11)*, *içine ateş düşmek(s.16)*, *aklından geçmek(s.17)*, *iz sürmek(s.17)*, *aklına takılmak(s.19)*, *canı sıkılmak(s.21)*, *peşinden koşmak(s.22)*, *kaşlarını çatmak(s.25)*, *dalga geçmek(s.26)*.

*“Fotoğraf makinesi dediğin şimdikiler gibi **avuç içi kadar** minicik bir şey değil; dijital hiç değil.” (s. 7)*

“O gün sevinçten **îçi içine sağlamamış** babamın.” (s.9)

“O anda birden **îçine bir ateş düştü** sanki.” (s.16)

“Yalnızca **aklıma bir şey takılmıştı**, onu sordum.” (s.19)

“Sinemacılar, televizyoncular falan **peşinden koşacakmış.**” (s.22)

4. İkilemeler

Öyküdeki ikileme türleri ve örnekleri şunlardır;

Unsurları Aynı Olan İkilemeler: *Tek tek (s.8), söylene söylene (s.11), vıcık vıcık (s.14), şaşkın şaşkın (s.15), pırıl pırıl (s.6), yer yer (s.18), şaşkın şaşkın (s.20).*

“Annem **söylene söylene** yerleri temizlerken, babam manava koşmuş.”

Unsurları Yakın Anlamli Olan İkilemeler: *Güçlü kuvvetli (s. 10), orasını burasını (s. 11)*

“Babam epey **güçlü kuvvetlidir.**” (s10)

Unsurları Zıt Anlamli Olan İkileme:

İrili ufaklı (s. 14)

“Üst rafta, yan yana dizili **irili ufaklı** bir sürü krem.” (s. 14)

5. Yansıma Sözcük:

Yapılan incelemede bir tane yansıma sözcük tespit edilmiştir.

“Hasırları iteleyip eliyle karpuzların orasını burasını yoklarken, Hey, sen ne yapıyorsun? Diye bir ses **gürlemiş.**” (s.11)

6. Pekiştirmeli Sözcükler

Öyküde geçen pekiştirmeli sözcükler; *koskoca (s.8), bembeyaz (s.10), tertemiz (s.15), bambaşka (s.19).*

“Buları yüzüne sürünce **bambaşka** biri oluyor.” (s.19)

7. İmla (Yazım ve Noktalama)

Öyküde virgül kullanılması gereken bir cümlede noktalı virgül kullanıldığı görülmektedir.

“Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için virgül konur.” (TDK; 2009:33)

“*Çamaşır kazanında yıkanmayı bekleyen başka kirliler de vardı; varsın onlar da yıkansın.*” (s. 16)

“Dedektif” kelimesinin yazılışında hata yapılmıştır.

“*Kendimi cinayetleri çözen kadın **detektife** benzettim.*” (s. 17)

4.4.6.SÜPER GAZETECİLER 1 (2009)

1.Sözcük

Eserde dil ile ilgili öğeler, olayların hızlanmaya başladığı, anlatımın yoğunlaştığı 88-107. sayfalar arasında incelenmiştir. Yazar, sözcük seçiminde titiz davranarak genellikle Türkçe sözcükleri kullanmıştır.

“Yener’in **önerisi** üzerine Evren heyecanla atıldı.” (s. 94)

“Altay Şen’in genç **yeteneklere** fırsat verdiğini duymuştum.” (s. 95)

“Tüm **yaşantımızı** bir günden diğerine değiştirebiliriz.” (s. 100)

“Ne hoş bir **buluş**”. (s. 105)

“Hepsi de büyük **olasılıkla** paha biçilemez şeylerdi.” (106)

Yazar, gerekli durumlar dışında yabancı sözcük kullanmamaya özen göstermiştir.

“Sınıfta herkes **röportajın** nasıl gittiğini sordu.” (s. 88)

“Bunun için **psikolojik** tedavi bile görüyor.” (s. 90)

“Etraf **antika** eşyalarla doluydu.” (s. 106)

“**Mikrofonun** dolaşmış olan kordonunu düzeltti ve düğmesine basarak, mikrofonu Altay Şen’e doğru uzattı.” (s. 107)

Tablo11. SG Sözcük Tablosu

Türkçe Sözcükler	Laf yerine söz (s. 88), izah yerine açıklama (s. 88), zor yerine güç (s. 89), itimat yerine güven (s. 90), meşhur olmak yerine ünlenmek (s. 90), şüphe yerine kuşku (s. 91), umutlandırmak (s. 92), teklif yerine öneri (s. 94), hayal yerine düş (s. 94), reaksiyon yerine tepki (s. 94), yaver yerine yardımcı (s. 94), cevap yerine yanıt (s. 95), kabiliyet yerine yetenek (s. 95), hususi yerine özel (s. 97) neşretmek yerine yayımlamak (s. 98), teferruat yerine ayrıntı (s. 99), mühim yerine önemli (s. 99), ömür yerine yaşantı (s. 100), nizam yerine düzen (s. 100), nakletmek yerine iletmek (s. 101), tabiat yerine doğa (s. 102), malumat yerine bilgi (s. 103), cevaplamak yerine yanıtlamak (s. 104), kanaat etmek yerine yetinmek (s. 104), icat yerine buluş (s. 105), sürat yerine hız (s. 105), ihtimal yerine olasılık (s. 106), gaye yerine amaç (s. 107).
Yabancı Sözcükler	Mülakat yerine röportaj (s. 88), solunum yerine teneffüs (s. 89), amaç yerine maksat (s. 89), düzenlemek yerine planlamak (s. 90), buluşma yerine randevu (s. 90), ruh bilimsel yerine psikolojik (s. 90), şantaj (s. 91), kuşku , güvensizlik yerine paranoya (s. 91), yayın yerine gazete (s. 91), vokalist (s. 95), yazman, katip yerine sekreter (s. 96), film (s. 102), resim yerine fotoğraf (s. 102), bilgiçlik taslayan yerine ukala (s. 104), tarihsel değeri olan eski eşya yerine antika (s. 106), mikrofon (s. 107)
Yerel/Halk Ağzında Yer Alan Sözcükler	Yok
Argo Sözcükler	Yok

2. Cümle

Tablo 12 SG Cümle Tablosu

S.No	Fiil Cümlesi	İsim Cümlesi	Kurallı Cümle	Devrik Cümle	Olumlu Cümle	Olumsuz Cümle	Soru Cümlesi	Basit Cümle	Birleşik Cümle	Eksilteli Cüm.
88	25	2	26	1	17	4	6	15	6	-
89	22	6	23	1	24	4	-	20	8	1
90	17	9	23	2	23	2	7	18	7	1
91	18	2	20	1	16	4	5	14	6	1
92	20	4	22	2	22	1	4	16	9	-
93	6	1	5	2	6	1	3	5	3	-
94	20	6	22	4	21	5	4	22	4	-
95	28	2	26	1	25	9	1	26	8	1
96	23	3	21	4	24	2	1	17	10	3
97	18	14	24	6	28	4	2	26	5	3
98	30	9	35	2	36	1	3	29	7	1
99	21	5	22	4	20	5	3	16	8	-
100	22	8	26	3	26	3	5	23	7	1
101	16	5	19	2	16	5	4	17	4	1
102	5	-	5	-	4	1	-	3	2	-
103	17	4	19	1	15	5	1	19	1	1
104	28	3	26	4	28	4	3	27	3	1
105	21	13	27	5	28	3	6	30	4	2
106	26	7	32	1	30	3	1	27	6	2
107	18	5	21	-	20	2	-	19	3	1
Top.	401	106	444	46	429	68	59	389	111	20

2.Cümle

Eserin 88-107. sayfaları arasında dil incelemesi yapılmıştır. Bu incelemenin sonucuna göre, yaklaşık olarak; 445 cümle mevcuttur. Bu cümlelerin 401'i yüklem türüne göre fiil, 106'sı da isim cümlesidir.

“Yener de Evren de bir köşede uyuklayıp durdu.” (s. 88)

“Oysa bu röportaj onun için çok önemliydi.” (s. 90)

Yüklemine yerine göre incelediğimizde cümlelerin 444'ü kurallı, 46'sı devriktir. Görüldüğü gibi yazar eserde devrik cümlelere de yer vererek anlatımda akıcılığı sağlamıştır.

“Yener merak ve kuşkuyla sordu.” (s. 91)

“Gözünü kırpmadan bizi de öldürür bu adam!” (s. 93)

Anlamına göre olumlu olan cümlelerin sayısı 429, olumsuz olanların sayısı ise 68'dir. Soru cümlelerinin sayısı 59'dur.

“Çocuklar ışıık hızıyla arabaya doluştular.” (s. 105)

“Gökhan'ın bu sözlerinden sonra üçünün de ağzını bıçaklar açmadı.” (s. 104)

“Yeğenin kaçırıldığını artık anlamış mıdır acaba?” (s. 103)

Yapılarına göre; cümlelerin 389'u basit, 111'i birleşiktir.

Sedat Amca, iki katlı villanın önünde durdu.” (s. 106)

“Evren arabaya biner binmez teybin kasetini yerleştirmiş, kayıt yapıp yapmadığını kontrol etmişti.” (s. 106)

İncelenen bölümdeki 445 cümlelerin 20'si eksilteli cümledir. Yazar eksilteli cümlelere yer vererek gençlerin hayal gücünü kullanmasını hedeflemektedir.

“Bu konuşmayı yapmak zorunda kalmak benim için çok üzücü ama...” (s. 8)

Eserde sayfa başına 28 cümle, cümle başına 17 kelime düşmektedir.

En uzun cümle 20 kelimeden oluşurken, en kısa cümle 1 kelimeden oluşmaktadır.

“Röportajla ilgili bilgi almak için aç kurtlar gibi bekleyen bu sınıfa önce siz girseydiniz de, daha güzel bir açıklama yapsaydınız.” (s. 88)

“Sanmıyorum.” (s. 91)

3. Deyimler

Kültür hazinemizi ve dil zenginliğimizi gösteren deyimler eserde sıkça kullanılmaktadır. Eserde yer alan deyimler: *aklına gelmemek*(s.88), *bozuntuya vermeme* (s.88), *kesip atmak*(s.88), *kuyusunu kazmak*(s.90), *gölgede bırakmak*(s.90), *ortaya çıkmak*(s.90), *suyunu çekmek* (s.90), *karşı karşıya gelmek*(s.90), *sarpa sarmak*(s.93), *gözünü kırpmadan*(s.93), *çenesini tutmak*(s.94), *kara kara düşünmek*(s.95), *aklından geçmek*(s.97), *dilini tutmak* (s.98) *sağı solu belli olmamak*(s.100), *boyun eğmek*(s.101), *işin içinden çıkmak*(s.103), *ağzını bıçak açmamak* (s.104), *kan ter içinde kalmak* (s.105), *paha biçmek* (s.106).

“Baksana dün tarihçi hiç **aklımıza gelmedi!**” (S. 88)

“Sakın **bozuntuya vermeyin.**” (s. 88)

“Herkes üzerine çullarınca, art arda soracakları sorulara yeni yeni bir şeyler uydurmaktansa gitmedik deyip **kesip attım.**” (s. 88)

“Kimse kimseye yardım etmez, herkes birbirinin **kuyusunu kazar.**” (s. 90)

“Altay Şen de, yeğeninin onun adı sayesinde ünlenip daha sonra onun ününün **gölgede bırakabileceğinden** korkmuş olmalı” (s. 90)

“Peki tamam yeğeniniz daha sonra **ortaya çıkmaya** nasıl karar vermiş?” (s. 90)

“Altay Şen’den aldığı paralar son kuruşuna kadar **suyunu çekmiş.**” (s. 90)

“Ama dediğim gibi, bu kez Altay Şen’in ölüm tehdidiyle **karşı karşıya geldi.**” (s. 91)

“Çünkü işler gittikçe **sarpa sarmaya** başlıyor.” (s. 93)

“**Gözünü kırpmadan** bizi de öldürür bu adam!” (s. 93)

“**Çenemizi tutamadık.**” (s. 94)

“Ne söyleyeceklerini **kara kara düşünüyorlardı.**” (s. 95)

“Sanki az önce **aklından geçirdiği** düşünceler telefonda geçip Altay Şen’e ulaşmış gibi bir hisse kapılıp kekelemeye başladı. (s. 97)

“Röportajı ayarlamıştı ama, **dilini tutamayıp** hayranından söz etmişti.” (s. 98)

“Hele ünlü sanatçıların **sağı solu hiç belli olmaz.**” S. 100)

“Oğuzcan Selimoğlu’nun şantajına **boyun eğdiği** düşünülecek olsa, hadi neyse.” (s. 101)

“Yoksa gelmek isteyenler çoğalır, **işin içinden çıkılmazdı.**” (s. 103)

“Gökhan’ın bu sözlerinden sonra üçünün de **ağzını bıçaklar açmadı.**” (s. 104)

“ O sırada Evren **kan ter içinde** aşağıya koştu.” (s. 105)

“Hepsi de büyük olasılıkla **paha biçilmez** şeylerdi.” (s. 106)

4. İkilemeler

Eserde ikilemelere sıkça yer verilmiştir. İkileme türleri ve örnekleri şunlardır:

Unsurları Aynı Olan İkilemeler: *art arda* (s.88), *yeni yeni* (s.88), *ayrı ayrı* (s.88), *kuşkulu kuşkulu* (s.91), *karşı karşıya* (s.91), *şaşkın şaşkın* (s.93), *üzerine üzerine* (s.94), *kara kara* (s.99), *yan yana* (s.95), *sık sık* (s.97), *çok çok* (s.97), *zaman zaman* (s.97), *uzun uzun* (s.100), *düşüne düşüne* (s.101), *ters ters* (s.104), *kendi kendine* (s.105).

“Evren **kuşkulu kuşkulu**, kumar oynamış olmasın?” (s. 91)

Unsurları Yakın Anlamalı Olan İkilemeler: *kızarıp bozardı* (s. 91), *kan ter* (s. 105)

“Üçü de bu sözcüklere takıldı, her bir sanki kendisine hakaret ediyormuş gibi **kızarıp bozardı.**” (s.91)

Unsurları Zıt Anlamalı Olan İkileme: *Sağı solu* (s. 100)

“Hele ünlü sanatçıların **sağı solu** hiç belli olmaz.” (s. 100)

5. Yansıma Sözcükler

Eserde yansıma sözcüklere çok az yer verilmektedir. Bunlar; *fısıldamak* (s. 94), *cıvıldamak* (s. 101), *fırlamak* (s. 102)

“Evren, Selin’in duymayacağı bir ses tonuyla, dişlerinin arasından **fısıldadı.**” (s. 94)

“Yan bahçedeki ağaçların dallarında kuşlar **cıvıldıyor**, doğa, güzel ve aydınlık bir güne hazırlanıyordu.” (s. 101)

“Yataktan **fırlayıp** hazırlanmaya başladı.” (s. 102)

6. Pekiştirmeli Sözcükler

İncelenen bölümde yer alan pekiştirmeli sözcükler şunlardır; *Bembeyaz* (s. 89), *kıpkırmızı* (s. 95)

“Üç çocuk isimlerinin okunduğunu suyunca **bembeyaz** kesildiler.” (s. 89)

“Evren **kıpkırmızı** oldu.” (s. 95)

7. İmla (Yazım ve Noktalama)

Eserde noktalama ile ilgili yanlışlıklar mevcuttur.

Zarf-fiil ekleri alan kelimelerden sonra virgül kullanılması noktalama yanlışlarından biridir.

“Metin içinde zarf-fiil ekleriyle oluşturulmuş kelimelerden sonra virgül konmaz.” (TDK, 2009:36)

“Servisten inip okul kapısına doğru yürürken, Yener birden durakladı.” (s. 88)

“Gerçekten de, röportaja gitmedikleri öğrenilince, sınıfın konuyla ilgisi kesilmiştir.” (s. 88)

Eserde gereksiz virgül kullanımına da rastlanmaktadır.

“Başları, önde, sınıftan çıktılar.” (s. 89)

“Doktorun söylediğine göre, paranoya başlangıcı imiş.” (s. 91)

İncelenen bölümde şart ifade eden sözcükten sonra virgül kullanılması da bir başka yanlıştır.

“Şart ekinden sonra virgül konmaz” (TDK, 2009; 36)

“Tekrar ortadan kaybolmazsa, onu öldüreceğini söylemiş.” (s.91)

“Ben de gelirim, numarayı veririm.” (s. 95)

4.4.7.SÜPER GAZETECİLER 2 / PARKTAKİ ESRAR (2009)

1.Sözcük

Eserin 199-216. sayfaları arasında dil ile ilgili öğeler tespit edilmiştir. Bu eserde de yazar, Türkçe sözcük kullanımında özenli davranmıştır.

“Duruma alışması gerek (s.202)

“Bu zarar senin **gündeliğinden** kesilecek haberin olsun” (s. 204)

“Selin alaylı bir tavırla adamı **yanıtladı.**” (s.206)

“Ödül olarak bir de araba almıştın.” (s. 213)

Yabancı sözlüklerin gerekli durumlarda kullanıldığı görülmektedir.

“Döndüğünde, elinde kırmızı bir **şampuan** şişesi vardı.”

“**Patronun** talimatı bu.” (s. 206)

“Çocuğun **psikolojisi** düzelene kadar bir süre evden çıkma dememiş miydim?” (s. 210)

“Ama daha ilk 24 saat içinde, **laboratuvar** testlerinin sonuçlarına göre, yoğun **bakteri** üremesi tespit edildi.” (s. 214)

Tablo 13.SGPE Sözcük Tablosu

Türkçe Sözcükler	Cevap yerine yanıt (s.199), hediye yerine armağan (s.199), mahrem yerine gizli ,(s.200), müşfik yerine sevecen (s.200), aciz yerine güçsüz (s.201), reaksiyon yerine tepki (s.201), cürüm yerine suç (s.201), izah etmek yerine açıklamak (s.201), müsamahalı yerine anlayışlı (s.201), problemliliği yerine sorunlu (s.202), vaziyet yerine durum (s.202), ihtimal yerine olasılık (s.202), meslek yerine iş (s.202), kelime yerine sözcük (s.202), enteresan yerine ilginç (s.202), tekrar yerine yine (s.204), fikir yerine düşünce (s.204), yevmiye yerine gündelik (s.205), yaren yerine arkadaş (s.205), laf yerine söz (s.205), misafir yerine konuk (s.206), reis yerine başkan (s.208), hadise yerine olay (s.208), kabiliyet yerine yetenek (s.210), ihtilaf yerine anlaşma (s.211), mükâfat yerine ödül (s.213), mülayim yerine uysal (s.213), faikiyet yerine üstünlük (s.213), mertebe yerine aşama (s.214), kel yerine saçsız (s.214), tesir yerine etki (s.214), lafazanlık yerine geveze (s.215), mesuliyetsiz yerine sorumsuz (s.215), alaka yerine ilgi (s.215), müracaat etmek yerine başvurmak (s.216), muntazam yerine düzgün (s.216)
Yabancı sözcükler	Şampuan (s.199), insan gövdesi yerine cüsse (s.201), işveren yerine patron (s.203), yasa yerine kanun (s.205), yönerge yerine talimat (s.206), formül (s.206), lüks (s.207), resim yerine fotoğraf (s.208), ruh bilimi yerine psikoloji (s.210), boyun bağı yerine kravat (s.211), üretim evi yerine fabrika (s.213), test (s.214), tek hücre canlı yerine bakteri (s.214), uzmanlık yerine ihtisas (s.216)
Yerel/halk ağzında yer alan sözcükler	Yok
Argo sözcükler	Yok

Tablo 14.SPGE Cümle Tablosu

s.no	Fiil Cümle.	İsim Cümlesi	Kurallı Cümle	Devrik Cümle	Olumlu Cümle	Olumsuz Cümle	Soru Cümlesi	Basit Cümle	Birleşik Cümle	Eksiltili Cümle
199	20	7	21	6	25	2	-	17	10	-
200	25	6	26	5	28	3	3	27	4	-
201	23	6	28	1	26	3	1	22	7	-
202	21	7	24	3	25	3	1	20	8	-
203	1	1	2	-	-	2	1	1	1	-
204	27	3	27	3	27	3	5	20	10	1
205	25	4	24	5	26	3	5	26	3	1
206	25	11	29	7	32	4	8	32	4	-
207	20	12	25	7	30	2	4	26	6	-
208	18	10	26	2	26	2	5	23	5	1
209	10	7	13	4	14	3	1	15	2	1
210	22	4	24	2	21	5	5	20	6	1
211	21	8	25	4	27	2	-	26	3	-
212	23	4	21	6	23	4	3	23	4	-
213	22	4	25	1	22	4	2	23	3	2
214	24	3	25	2	22	5	1	25	2	-
215	18	9	25	2	24	3	2	26	1	1
216	17	1	17	1	12	3	-	14	3	-
Top	362	107	408	61	412	56	47	386	82	8

2.Cümle

Eserin 199-216. sayfaları arasında dil ile ilgili yapılan incelemeye göre yaklaşık olarak; 469 cümle bulunmaktadır. Bu cümlelerin 362'si yüklem türüne göre fiil, 107'si de isim cümlesidir.

“Nihal Hanım onun şaşkınlığını yanlış yorumladı.” (s.199)

“Karşısındaki kedi, gerçekten çok iriydi” (s.201)

Yüklemine göre 408 kurallı, 61 devrik cümle vardır.

“Elif komuyla ilgili ne söylemesi gerektiğini bilemedi.” (s. 202)

“Yüksel Bey, sevinçle karşıladı bu haberleri.” (s.214)

Anlamına göre incelediğimizde cümlelerin 412’si olumlu, 56’sı olumsuzdur. Soru cümlelerinin sayısı 47’dir.

“Yener ve Elif hemen koşup Selin’i iplerinden kurtardılar.” (s.215).

“Babasının hangi karakola götürüldüğünü bilmiyordu.” (s.199)

“Öte yandan Süleyman Efendi’ye ne olmuştu acaba?” (s.205)

Yapılarına göre cümlelerin 386’sı basit, 82’si birleşiktir.

“Selin adamın cüretine hayretle baktı.” (s.206)

“Elif hayalet görmüş gibi irkildi; bir süre şampuana elini uzatamadı.” (s.199) İncelenen bölümde 8 tane eksiltili cümle mevcuttur.

“Ama sen kötü kullanıp orasını burasını durmadan çarpınca...” (s.213)

Eserde sayfa başına 29 cümle, cümle başına ortalama 7 kelime düşmektedir. En uzun cümle 26 kelimeden oluşmaktadır.

“Elif, bu romantik kucaklaşmadan faydalanarak yanında duran çocuğun elini tuttu, onu da beraberinde sürükleyerek küçük adımlarla geriye doğru çekildi; kapıya ulaşınca var gücüyle dışarıya koşmaya başladı.” (s.210)

“Elif güldü.” (s.212)

3. Deyimler

Eserde yer alan deyimler; *hak etmek (s.204), işe yaramak (s.204), can atmak (s.205), pahalıya mal olmak (s.205), aklına gelmek (s.205), burun buruna gelmek (s.207), keyif çatmak (s.207), çenesini tutmak (s.207), eli kolu bağlı olmak (s.208), farkına varmak (s.210), elini kana bulamak (s.211), ağzı bir karış açık kalmak (s.214), hesap vermek (s.216).*

“Yahu bu kadın kaç gündür çalışıyor daha beş kuruşu **hak etmedi.**” (s.204)

“Bekçi bozuntusu oğlu da bir **işe yaramıyor.**” (s.204)

“Binada neler döndüğünü anlamak için günlerdir can atan Selin, nihayet içeriye giriyordu işte, ama bu ona **pahalıya mal olacaktı** anlaşılan.” (s.205)

“Oraya silah zoruyla gireceği hiç **aklına gelmemişt**i doğrusu.” (s.205)

“Adamlar Selin’i sıkıca bağlayıp arka bahçedeki kuyuya götürmek için sürüklerken, kapı ağzında Yüksel Bey’le **burun buruna geldiler.**”(s.207)

“Ben burada kendime ortalama bir yaşam standardı kurmaya çalışırken, ağabeyim olacak hain, kocaman bir odada oturup **keyif çatıyor.**” (s.207)

“Yine de **çenesini tutamadı.**”(s.207)

“Zaten **eli kolu bağlıydı** ve ...”(s.208)

“O sırada adamlardan biri **farkına vardı.**”(s.210)

“**Elini kana bulamadan** bu işten vazgeç”(s.211)

“Aydın Bey’in **ağzı bir karış açıldı.**”(s.214)

“Üyelerden birinin bu konuda **hesap vermesi** gerektiğini düşünüyorum.”(s.216)

4. İkilemeler

Eserdeki ikileme türleri ve örnekleri şöyledir:

Unsurları Aynı Olan İkilemeler: *Canım canım (s.200), çok çok (s.201), sıkı sıkı (s.201), vay vay (s.206), olsa olsa (s.206), pis pis (s.206), kuzu kuzu (s.212), banka banka (s.214), avaz avaz (s.215), tek tek (s.215), anlamlı anlamlı (s.216)*

“Çok çok iri.” (s.201)

Unsurları Yakın Anlamli Olan İkileme: *akıllı uslu (s.211)*

“Demek onun sessiz, **akıllı uslu** kocası, sahtekârın, çocuk hırsızının tekiydi.” (s.211)

Unsurları Zıt Anlamli Olan İkileme: *tepeden tırnağa (s.207).*

“**Tepeden tırnağa** kıpkırmızı kesildi.” (s.207).

5. Yansıma Sözcükler

Eserde yer alan yansıma sözcükler şöyledir: *miyavlamak (s.200), tıkırdamak (s.201), gümbürtü (s.204).*

“Merdivenleri çıkıp kapıyı çaldığında, gerçekten de içerden kedi **miyavlamasına** benzer bir ses duydu.” (s.200)

“Tam karşısındaki kapının tırmıklanır gibi **tıkırdadığını** duydu.” (s.201)

“Kötü düşünceleri kafasından silip, binaya girmek için cesaretini toplamaya çalışıyordu ki, içerde kopan **gümbürtünün** sesi, ağaçların bulunduğu yere kadar ulaştı.” (s.204)

6. Pekiştirmeli Sözcükler

Dil ile ilgili yapılan çalışmada tespit edilen pekiştirmeli sözcükler şunlardır: *çarçabuk (s.199), kıpkırmızı (s.207), yapayalnız (s.210), tıpatıp (s.214)*

“**Çarçabuk** ellerini yıkadı ve yukarıya koştu.” (s.199)

“Tepeden tırnağa **kıpkırmızı** kesildi.” (s.207)

“Çocuk sahibi olmak sende öyle saplantı hâline gelmişti ki, ben de bu çocuğu sokakta **yapayalnız** bulunca, sahipsiz diye alıp sana getirdim.” (s.210)

“Dışarıdan bakılınca, bizim ürünümüze **tıpatıp** benziyordu.” (s.214)

7. İmla (Yazım ve Noktalama)

Eserin kimi yerlerinde noktalama işaretlerinde hata yapılmıştır.

Bunlardan ilki zarf-fiil ekleri alan kelimelerden sonra virgöl konmasıdır.

“Metin içinde zarf-fiil ekleriyle oluşturulmuş kelimelerden sonra virgöl konmaz.” (TDK, 2009: 36)

“Nihal Hanım, Elif’e parayı uzatırken, ikidir onu fazladan çalıştırdığını düşündüğünden olsa gerek, bir dakika beklemesini söyleyip içeriye gitti.” (s.199)

“Elif kapıyı çalınca, sesler kesildi.” (s.200)

Ara sözlerin gösteriminde virgöl yerine noktalı virgöl kullanılması da başka bir yanlıştır.

“Cümle içinde ara sözleri ve ara cümleleri ayırmak için virgöl konur.” (TDK, 2009: 34)

“Geçen gün kayınbiraderin arabasını servisten alıp iş yerine götürürken Yüksel’in arkadaşlarından biri vardı yanımda; Yüksel’le aynı işte çalışıyorlar. O söz etti bu heykellerden.” (s.202)

Ayrıca sıralı cümleleri ayırırken virgöl yerine noktalı virgöl konmuştur.

“Orda kendin bak; istediğin heykeli seç al.” (s.202)

4.4.8.SÜPER GAZETECİLER 3 / LİKÖRLÜ ÇİKOLATA (2007)

1.Sözcük

Dil öğeleri ile ilgili inceleme 184-204. sayfalar arasında yapılmıştır. Yazarın Türkçe sözcük kullanımını tercih etmiştir.

“Benim **yetenek** avcısı olduğumu unuttun galiba.” (s.184)

“Arka taraftaki odaya doğru yürürken, aşağıdaki tartışmalardan kulaklarına çalınan **sözcükler**, ikisini de ürküttü.” (s.186)

“Harun **yanıt** vermedi.” (s.191)

“Bak canım, bu işte senin bilmediğin **ayrıntılar** var.” (s.193)

Yazar, yabancı sözcükleri yalnız gerekli yerlerde kullanmıştır.

“Her türlü **angarya** benim üzerime yıkılıyor.” (s.184)

“Üst katta **kameralar** ve öteki hassas aletler cep telefonunun sinyalinden bozulabilirdi.” (s.185)

“Benim için pazartesi sabahına **randevu** aldı.” (s.189)

“Senin yüzünden şirketteki **otoritemi** sarsamam.” (s.193)

“Yönetici **asistanı** böyle mi olunur?” (s.201)

Tablo 15. SGLÇ Sözcük Tablosu

Türkçe sözcükler	Hayal yerine düş (s.184), kabiliyet yerine yetenek (s.184), kelime yerine sözcük (s.186), imkânsız yerine olanaksız (s.187), yegâne yerine tek (s.188), ehemmiyet yerine önem (s.189), fikir yerine düşünce (s.189), meşhur yerine ünlü (s.190), izah etmek yerine açıklamak (s.191), cevap yerine yanıt (s.191), teferruat yerine ayrıntı (s.193), kanuni yerine yasal (s.193), yaren yerine arkadaş (s.197), sual yerine soru (s.198), misafir yerine konuk (s.200), yaver yerine yardımcı (s.201), laf yerine söz (s.202), hiddet, gazap yerine öfke (s.202)
Yabancı sözcükler	Ajans (s.184), sinial (s.185), prenses (s.186), buluşma yerine randevu (s.189), pasaport (s.190), yaptıрма-emretme yerine otorite (s.193), yardımcı yerine asistan (s.194), etkin yerine aktif (s.197), denetleme yerine kontrol (s.198), rol (s.201), şans (s.203)
Yerel/halk ağzında yer alan sözcükler	Yok
Argo sözcükler	Kıyak geçmek (s.185), numara (s.194), zıkkımlanmak (s.201)

Tablo 16. SGLÇ Cümle Tablosu

s.no	Fiil Cümlesi	İsim Cümlesi	Kurallı Cümle	Devrik Cümle	Olumlu Cümle	Olumsuz Cümle	Soru Cümlesi	Basit Cümle	Birleşik Cümle	Eksilteli Cümle
184	16	11	19	8	24	3	7	22	5	1
185	24	1	18	7	21	4	2	16	9	1
186	23	7	20	10	23	7	7	28	2	1
187	19	3	19	3	19	3	1	14	8	1
188	3	5	7	1	7	1	-	6	2	-
189	16	10	23	3	19	7	5	23	3	1
190	26	4	28	2	21	9	4	21	9	-
191	27	6	26	7	27	6	2	30	3	1
192	25	3	19	9	25	3	3	18	10	-
193	21	10	28	3	23	8	8	20	11	-
194	21	14	28	7	26	9	7	25	10	1
195	9	1	9	1	9	1	1	7	3	1
196	23	1	22	2	24	-	4	20	4	-
197	17	4	18	3	17	4	1	16	5	-
198	15	4	16	3	16	3	5	16	3	-
199										
200	23	5	25	3	22	6	4	22	6	-
201	25	6	17	14	25	6	5	29	2	2
202	21	5	21	5	23	3	3	22	4	1
203	23	5	24	4	22	6	2	14	14	-
204	5	2	6	1	6	1	-	7	-	-
Top	382	107	393	96	399	90	71	376	113	11

2.Cümle

Yapılan dil incelemesinde; 489 cümle vardır. Bu cümlelerin 382'si yüklem türüne göre fiil, 107'si isim cümlesidir.

“Meltem düş kırıklığına uğramıştı.” (s.184)

“Kendisi de tehlikedeydi.” (s.191)

Yüklemine göre 393 kurallı, 96 devrik cümle vardır.

“Nalan Hanım sinirlendi.” (s.200)

“Şansu Hanım’ı çağırın bana çabuk.” (s.201)

Anlamına göre incelendiğinde 399 olumlu, 90 olumsuz cümle mevcuttur. 71 tane soru cümlesi vardır.

“Ünlü olmak için geldik.” (s.190)

“Senin yüzünden şirketteki otoritemi sarsamam.” (s.193)

“Neden erkenden toparlanıp gidiyoruz?” (s.194)

Yapılarına göre cümlelerin 376’sı basit, 113’ü birleşiktir. Birleşik cümlelerin kısa ve açık olduğu dikkat çekmektedir.

“Ben meyve suyu sevmem.” (s.186)

“Harun, kesik kesik öksürdü, yorulmuş gibiydi.” (s.190)

Ayrıca 11 tane eksilteli cümle vardır.

“Yastıklar, kilimler, postlar, değişik renklerde tüller...” (s.186)

Eserde sayfa başına 28 cümle, cümle başına ortalama 6 kelime düşmektedir. En uzun cümle 24 kelimeden, en kısa cümle ise 1 kelimeden oluşmaktadır.

“Ajansa ilk gittiği gün Elif’in girişte karşılaştığı aksi kadın, resimlerini çeken fotoğrafçı, daha sonra video çekimi yapan kameraman, Elif’i çekimler sırasında izleyen iki kişi...” (s.184)

“Anlayamıyorum.” (s.189)

3. Deyimler

Eserde yer alan deyimler; *yerinde duramamak* (s.185), *kulağına çalınmak* (s.186), *farkına varmak* (s.191), *bol keseden* (s.193), *gözünün yaşına bakmamak* (s.193), *kafa yormak* (s.194), *aklı ermek* (s.195), *ayağına gelmek* (s.196), *işine yaramak* (s.196), *aslan payı* (s.200), *alıcı gözüyle bakmak* (s.200), *gözüne girmek* (s.200), *göz dikmek* (s.202), *numara yapmak* (s.204)

“Meltem odadan çıkar çıkmaz, Elif de Selin de **yerinde duramadı.**” (s.185)

“Arka taraftaki odaya doğru yürürken, aşağıdaki tartışmalardan **kulaklarına çalınan** sözcükler, ikisini de ürküttü.” (s.186)

“Arkadaşlarının perili evden çıkıp uzaklaşmasını hüznle seyrederken, birden **farkına vardı.**” (s.191)

“Neden öyle **bol keseden** para kazandığını sanıyorsun ki?” (s.193)

“Ama kızım olduğun ortaya çıkarsa, **gözünün yaşına bakmam**, işten atarım, haberin olsun.” (s.193)

“Diyorum ya, fazla **yorma kafanı** sen bu işlerle.” (s.194)

“**Aklının ermeyeceği** konularda soru üreteceğine sen git öteki kızı da bul getir.” (s.195)

“Bir türlü bulamadıkları fırsat, az sonra **ayaklarına geldi.**” (s.196)

“Mahalleden kimsenin dikkatini çekmeyen bu birkaç saniyelik olay, Evren’le Yener’in **işine yaradı.**” (s.196)

“Hep Meltem mi alacaktı **aslan payını?** (s.200)

“Nalan Hanım Evren’le Yener’e **alıcı gözüyle baktı.**” (s.200)

“Tamam, bu kez **gözüme girdiniz.**” (s.200)

“Başkalarının işine **göz dikeceğine**, kendi işini doğru yapabiliyor musun, anlayalım.” (s.202)

“Daha önce uyuma **numarası yaptığı**nı biliyordu.” (s.204)

4. İkilemeler

Eserdeki ikileme türleri ve örnekleri şunlardır:

Unsurları Aynı Olan İkilemeler: *sabah sabah* (s.184), *üstün üstüne* (s.185), *teker teker* (s.185), *söylene söylene* (s.187), *acı acı* (s.189), *kesik kesik* (s.190), *tek tek* (s.192)

“Emir geldi, **sabah sabah** bir de ev temizliği yaptık” (s.184)

Unsurları Zıt Anımlı Olan İkilemeler: *sağa sola* (s.185), *sabah akşam* (s.200)

“Ne yaptınız o kadar içeceği, **sabah akşam** siz mi zıkkımlandınız yoksa?”, (s.201)

5. Yansıma Sözcükler

Eserde yer alan yansıma sözcükler şöyledir: *fısıldamak* (s.16), *mırıldanmak* (s.190), *fırlatmak* (s.192)

“Selin **fısıldadı**.” (s.186)

“Genç kız umutla **mırıldandı**.” (s.10)

“Kızı niye öyle **fırlattın**, nazik olsana” (s.192)

6. Pekiştirmeli Sözcükler

Eserde geçen pekiştirmeli sözcükler; *tertemiz* (s.185), *simsiyah* (s.193), *koskoca* (s.194).

“Senin savrukluğun yüzünden çıktığımız daireyi geri dönüp **tertemiz** ettik.”

(s.185)

“Kirpiklerinin arasından görebildiği kadarıyla, **simsiyah** giysiler içindeki kızına inat, koyu pembe takımıyla göz alıcı bir kadındı.” (s.193)

“**Koskoca** bina, öyle çok odası var ki.” (s.194)

7. İmla (Yazım ve Noktalama)

Eserin bazı yerlerinde noktalama işaretlerinde hata yapıldığı görülmektedir.

Daha önceki eserlerde olduğu gibi bu eserde de zarf-fiil ekleri alan kelimelerden sonra virgül konmuştur.

“Metin içinde zarf-fiil ekleriyle oluşturulmuş kelimelerden sonra virgül konmaz.” (TDK, 2009: 36)

“Ev sahibi kadın odaya girince, tepsiye koyduğu bardakları kızlara uzattı, ardından önlerinde dikildi.” (s.186)

“Elif’i uyandırmaya çalışır gibi yaparken, elindeki bardağı da düşürünce, kadın iyice sinirlendi.” (s.188)

Bağlaç olan da, de’nin ayrı yazılması gerekirken kesme işareti ile yazılması başka bir hatadır.

“Bağlaç olan da, de ayrı yazılır.” (TDK, 2009: 11)

“Meltem odadan çıkar çıkmaz, Elif’de Selin’de yerinde duramadı, yavaşça dışarıya süzöldüler ve meraklarını yenemeyerek öteki odaların kapılarını teker teker açıp baktılar.” (s.185)

Kişi adından sonra gelen saygı sözlerinin küçük harfle yazılması yanlıştır.

“Kişi adlarından önce ve sonra gelen saygı sözleri, unvanlar, lakaplar, meslek ve rütbe adları büyük harfle başlar.” (TDK, 2009:16)

“Nalan hanım Evren’le Yener’e alıcı gözüyle baktı.” (s.200)

4.5. İncelenen Öykü ve Masallardaki Eğitim Öğelerinin Sınıflandırılması

Çalışmamızda yetmiş iki kitaptan oluşan öykü ve masallar incelenmiş, tespit edilen eğitsel öğeler; eğitim-öğretime yönelik öğeler, sosyal yaşama yönelik öğeler ve kişiliğe yönelik öğeler olarak üç ana başlığa ayrılmıştır.

Bunlardan eğitim-öğretime ve sosyal yaşama yönelik öğeler, her bir kitabın eğitsel öğeler başlığında ayrıntılı olarak verildiğinden bu bölümde tablolar hâlinde gösterilecektir. Kişiliğe yönelik öğeler ise; “Karakter” ve “psikoloji” alt başlıklarında ele alınıp gerekli bilgi verildikten sonra tablo olarak sunulacaktır.

4.5.1 Eğitim Öğretime Yönelik Öğeler Tablosu

Okuma ve Yazma	Yatağın Altındaki Harfler (2007), Soru Balonları (2009), Kitap Perisi (2009), Kitap Canavarı (2008), Babam Duymasın (2007)
Çalışma	Canı Sıkılan Aydede (2009), Eğlence Ülkesini Arayan Dinozor (2009), Sinderella Olmak İsteyen Çocuk (2009), Sanatçının Sihirli Odası (2002), Benim Babam Sihirbaz (2009), Babam Duymasın (2007), Kızım Ben Çocukken (1995), Süper Gazeteciler 1 (2009), Süper Gazeteciler 2/Parktaki Esrar (2009), Süper Gazeteciler 3/ Likörlü Çikolata (2007)
Bilgi	Üç Uçan Çocuk (2007), Denizin Altını Merak Eden Vapur (2007), Işıkları Dolaşan Çocuk (2007)
Hak ve Özgürlüklere Saygı	Şımarık Fil (2007), Geceyi Unutan Fil (2008), Ormandaki Apartman (2007)
Merak ve Araştırma İsteği	Süper Gazeteciler 1 (2009), Süper Gazeteciler 2/ Parktaki Esrar (2009)

4.5.2 Sosyal Yaşama Yönelik Öğeler Tablosu

SEVGİ	Aile Sevgisi	Dedemin Sihirli Dolabı (2002), Küçük Prens'in Doğum Günü (2002), Mevsimler Kralı'nın Doğum Günü (2003), Benim Babam Sihirbaz (2009), Oğlum Ben Çocukken (2009), Süper Gazeteciler 2 / Parktaki Esrar (2009), Süper Gazeteciler 3/Likörlü Çikolata (2007)
	Kardeş Sevgisi	Üç Sihirli Öpücük (2008), Nerden Çıktı Bu Kardeş? (2007), Babam Duymasın (2007), Süper Gazeteciler 2/Parktaki Esrar (2009)
	Dost Sevgisi	Rengini Arayan Top (2006), Kraliçe'nin Doğum Günü (2003), Süper Gazeteciler 1 (2009), Süper Gazeteciler 2/Parktaki Esrar (2009), Süper Gazeteciler 3/ Likörlü Çikolata (2007)
	Doğa Sevgisi	Park Yiyen Robot (2008), Bu Dünya Kimin? (2008)
	Hayvan Sevgisi	Küçük Anne (2008), Oğlum Nerdesin? (1999), Süper Gazeteciler 1 (2009), Süper Gazeteciler 2 / Parktaki Esrar (2009)
	Okuma Sevgisi	Babam Duymasın (2007), Süper Gazeteciler 1 (2009), Süper Gazeteciler 3/ Likörlü Çikolata (2007), Masalını Arayan Ejderha (2007)
	Atatürk Sevgisi	Atatürk Olmak (2005)
	Kitap Sevgisi	Babam Duymasın (2007)
	Dayanışma ve Yardımlaşma	İki Kavgacı Ağaç (2006), Dilek Ağacı (2006), Meraklı Uzay Çocuğu (2008), Uzaylı Çocuğun Ödevi (2007), Rengini Arayan Top (2006), Bana Bir Rüya Ver (2008), Ben Ne Olacağım? (2007)
	Sağlık	İp Bacaklı Uzaylı Çocuk (2007), Fasulye Motorlu Uçan Daire (2009), Reklamları Çizen Çocuk (2007), Çikolata Çocuk (2006), Buruşuk Kâğıt Parçası (2008), Uyumak İstemeyen Zürafa (2008), Yaşlı Çocuk (2006),Şeker Canavarı (2005), Uyku Canavarı (2004)

	Umut	Gezmeyi Seven Ağaç (2009), Kimin Yatağı Uçuyor? (2007)
	Çevre Bilinci	İp Bacaklı Uzaylı Çocuk (2007), Çöp Kafalı Çocuk (2008), Cadı Burunlu Fabrika (2005), Denizin Altını Merak Eden Vapur (2007), Buruşuk Kâğıt Parçası (2008), Ormandaki Apartman (2007), Ormanın Renkleri Kimde? (2008), Ormanın Yeni Komşuları (2007), Bu Dünya Kimin? (2008)
	Sorumluluk	Dünyanın En Güzel Ağacı (2008), Meraklı Uzay Çocuğu (2008), Işığını Yitiren Yıldız (2007), Karanlıktan Korkan Çocuk (2009), Benim Babam Sihirbaz (2009), Babam Duymasın (2007), Oğlum Neredesin? (1999), Kızım Neredesin? (1999)
	Trafik Kuralları	Uzaylı Çocuğun Ödevi (2007), Yaramaz Trafik Lambası (2009), Işıkları Dolaşan Çocuk (2007)
	Barış	Işıkları Dolaşan Çocuk (2007)
	Kültürlerin Benzerliği	Benim Babam Sihirbaz (2009)
	Din ve İnanış	Babam Duymasın (2007)
	Görgü Kuralları	Uzaylı Çocuğun Ödevi (2007)

4.5.3 Kişiliğe Yönelik Öğeler

4.5.3.1 Olumlu ve Olumsuz Karakter Sunumları Tablosu

Öykü ve masallarda, insanların hem olumlu hem de olumsuz davranış ve tutumlarına rastlamak mümkündür. Kitaplarda; doğruluk, dürüstlük, iyi bir insan olmak gibi konular işlenmiştir. Bu tip davranışlarda bulunan karakterler örnek gösterilmiş ve takdir edilmiştir. Çocuklara, büyüklerin sözünü dinlemek gerektiği, elindekilerle yetinmenin önemi anlatılmış, temiz ve düzenli olma konusunda mesaj verilmiştir.

Diğer taraftan hırsızlık, şiddet ve madde bağımlılığı gibi konulara yer verilerek bu tip davranış ve tutumları olan kişiler eleştirilmiştir.

Olumlu Davranış Sunumları		Olumsuz Davranış Sunumları	
Dürüstlük	Kızamık Olan Fil (2008), Benim Babam Sihirbaz (2009), Kızım Neredesin? (1999)	Hırsızlık	Bütün Oyuncaklar Benim (2007)
		Şiddet	Benim Babam Sihirbaz (2009)
Büyüklerin Sözüünü Dinlemek	Suda Oynamayı Kim Sevmez? (2008)	Madde Bağımlılığı	Süper Gazeteciler 3/ Likörlü Çikolata (2007)
Elindekiyle Yetinme	Üç Gözlü Çocuk (2005)		
Temiz ve Düzenli Olma	Dağınık Çocuk (2008)		
İyi Bir İnsan Olmak	Babam Duymasın (2007)		

4.5.3.2 Psikolojik Öğeler Tablosu

İncelenen öykü ve masal kitaplarında, çocuğun psikolojisini etkileyen ve ruhsal gelişim sürecine yön veren unsurlar işlenmiştir.

Yazar; kuşak çatışması, ergenlik dönemi sorunları, çocuğun gelişim sürecini desteklemek ve empati kurmak gibi konulara yer vererek anne babalara ve eğitimcilere, çocuklarla nasıl etkili bir iletişim ve sağlıklı bir ilişki kuracaklarını anlatmaktadır.

“Empati kuracak kişi, kendisini karşısındakinin yerine koymalı, olaylara onun bakış açısıyla bakmalıdır. Başka bir söyleyişle, empati kurmak isteyen kişinin, karşısındaki kişinin fenomenolojik alanına girmesi gereklidir.” (Dökmen, 2010: 157)

Kitaplarda, çocuklara önyargılı olmamak gerektiği, bir insana önyargılı yaklaşıldığı takdirde, hata yapılacağı ve iletişimin olumsuz etkileneceği mesajı verilmektedir. Bu şekilde empati kurmanın önemi hissettirilmektedir.

Bir an önce büyümek isteyen ve küçük yaşta olmaktan memnun olmayan çocuklara, acele edip daha hızlı büyümeye çalışmak yerine, çocuk olmanın keyfini çıkarmaları önerilmektedir. Kendi özelliklerinden ve ailesinden utanan çocuklar ise uyarılmakta ve onlara her insanın değerli olduğu, bireysel farklılıkların kişiyi zenginleştirdiği hatırlatılmaktadır. Bu doğrultuda sağlıklı bir benlik ve kimlik bilinci geliştirmek hedeflenmektedir.

Çocuğun hem okul hayatını hem de kişilik oluşumunu etkileyen en önemli faktörlerden birisi güven duygusudur. Yazar, çocukta güven duygusunun geliştirilmesi sürecinde ebeveynlerin desteğinin önemli olduğunun altını çizmektedir.

“Annesinin kendisini sevdiğinden, bırakmayacağından emin olan çocuk, annesine, çevresindeki dünyaya güvenir. Çocukta, iyimserlik ve mutlu olmanın temelleri atılır. Sonuç olarak çocuk, kendini sevmeye değer bulur.” (Senemoğlu, 2004:75)

Yazarın eserlerinde değindiği konulardan biri de okul korkusudur.

Okul fobisi, kuvvetli bir endişe nedeniyle çocuğun okula gitmeyi reddetmesi ya da bu konuda isteksiz görünmesidir. Okul fobisi olan çocuklar, okula olan isteksizliklerini tipik bir biçimde bedensel yakınmalarıyla dile getiren, böylelikle evde kalabilmek için anne babalarını ikna etmeye çalışan çocuklardır. (Yavuzer, 2008:171)

Yazar, ebeveynlere, okul korkusunu yenmeleri konusunda çocuklarına manevi destek vermeleri gerektiğini dile getirmekte; eğitimcilere de sınıf ortamında çocuğa anlayış göstermelerini ve çocuğa okulu sevdirecek bir eğitim öğretim atmosferi oluşturmalarını tavsiye etmektedir.

Ergenlik dönemi sorunları ve kuşak çatışması gerek gençleri gerekse aileleri yakından ilgilendiren bir konudur.

Ülkemizde, anne ve babalar, çocuk ve gençlerle çatışmalarını dile getirirken, gençlerin söz dinlememesinden anne ve babalarının değer ve inanç yargılarına uymamalarından, standart ilke ve kurallara ayak uyduramamalarından yakınmaktadır. (Yavuzer, 1996:47)

Gençler ise ailelerinin ve çevredeki yetişkinlerin kendilerini anlamadığından şikâyetçidir. Akal, kitaplarında; karşılıklı hoşgörü ve etkili bir iletişim ile sorunların çözüleceğini, saygı temeline dayalı aile ilişkilerinde tarafların kendilerini özgürce ifade ederek ortak bir payda da buluşabileceklerini ifade etmektedir.

Çocukların Gelişim Sürecinde Desteklenmesi	Büyük Yatakta Kim Yatacak? (2006)
Empati Kurma	Babam Duymasın (2007)
Güven Duygusu	Karanlıktan Korkan Çocuk (2009), Kızım Nerdesin? (1999)
Kuşak Çatışması	Oğlum Ben Çocukken (2009), Kızım Ben Çocukken (1995), Oğlum Nerdesin? (1999), Kızım Nerdesin? (1999)
Okul Korkusu	Kardeşimin Sihirli Okulu (2002), Öğretmenin Sihirli Şapkası (2002)
Ergenlik Dönemi Sorunları	Oğlum Ben Çocukken (2009), Kızım Ben Çocukken (1995), Oğlum Nerdesin? (1999), Kızım Nerdesin? (1999), Süper Gazeteciler 1 (2009), Süper Gazeteciler 2/Parktaki Esrar (2009)
Cesur olma	Benim Babam Sihirbaz (2009)
Çocuk Olmanın Keyfi	Ben Büyüküm (2008)

5. BÖLÜM

SONUÇ

Her ulusun geleceği ve refahı, çocukların fiziksel, zihinsel, sosyal ve psikolojik açıdan sağlıklı ve dengeli olarak yetişmesine bağlıdır. Bu amaca ulaşmanın yolu da çocuk eğitimi konusunda duyarlı ve bilinçli olmaktır.

Çocuk edebiyatı, çocuğun eğitimi ve nitelikli bir birey olarak topluma kazandırılması sürecinde, en etkili unsurdur. Bu sahada eser veren yazarlar, çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarına cevap veren, psikolojik özelliklerini ve gelişim dönemlerini ön planda tutan kitaplar hazırlamalıdır.

Çocuğun biyolojik gelişimiyle birlikte, ilgi alanları ve gereksinimleri de farklılaşır. Resimli öykü kitapları, hızlı bir dil gelişimi yaşayan okul öncesi çocuğu için en uygun türdür.

Dil, konuşma yoluyla iletişimin devamlı olduğu ortamlarda gelişir. Bu gelişmeyi iyi yönde sağlayabilmek, çocuğun dil gelişimine olumlu katkılarda bulunabilmek için, resimli öykü kitaplarından yararlanılmalıdır. Resimleri gösterilerek okunan bu kitaplar, çocukların sözcük dağarcığını zenginleştirmekte ve hayal gücünü geliştirmektedir. Zaten okul öncesi çocuk edebiyatı denince, görsel nitelikli bir edebiyat türü akla gelmektedir. Bu dönemde, kitapların görüntüsü, içerikleri kadar önemlidir. (Yardımcı ve Tuncer, 2002:31)

Okul öncesi dönemde, anne babasından ve çevresindeki yetişkinlerden masal dinleyerek büyüyen çocuk, okul çağına geldiğinde okuma etkinliklerini ve kitap seçimini kendi başına gerçekleştirebilmektedir. Çevresinde gördüğü her şeyi yeni ve gizem dolu bulan çocuk, her konuda soru sorar, sürekli öğrenme ihtiyacı içindedir. Çocuğun yedi yaşından itibaren, olaylar arasındaki neden-sonuç ilişkisini kavraması ve gerçekçi bir bakış açısına sahip olması, öykü türüne ilgi duymaya başlamasını sağlar.

Çalışmamızda, Aytül Uncu Akal'ın öykü ve masallarından oluşan yetmiş iki kitap incelenmiş ve aşağıda verilen sonuçlar elde edilmiştir.

İncelenen öykü ve masallarda, en sık işlenen konular; sevgi, arkadaşlık, dürüstlük, dayanışma, bilginin işlevi ve önemidir.

En çok ele alınan tema ise sevgidir. Sevgi konusu içerisinde; aile sevgisi, kardeş sevgisi, dost sevgisi, doğa sevgisi, okuma ve kitap sevgisine değinilmektedir. Kitaplarda yoğun olarak işlenen sevgi temi ile çocuğun ailesini ve dostlarını seven, doğaya ve hayvanlara karşı duyarlı, kitaptan ve okumaktan zevk alan bir birey olarak yetişmesi amaçlanmaktadır.

Birçok yazardan farklı olarak Aytül Uncu Akal, çocuklar için Atatürk'ü, onun ilke ve inkılaplarını, Atatürk gibi düşünmeyi ve onun Türk ulusu için yaptıklarını anlatan bir kitap yazmıştır. Söz konusu kitap, “Atatürk Olmak / Becoming Atatürk” adı ile hem İngilizce hem de Türkçe anlatımı bir arada sunmaktadır. Bu kitabı okuyan çocuk, Türkçe olarak verilen hikâyenin İngilizcesi'ni de aynı sayfada gördüğünden kitap, yabancı dil öğrenme hususunda da çocuğa yararlı olmaktadır. Kitabın, bir taraftan Türk çocuklarına ve gençlerine Atatürk'ü anlatması ve onlara Atatürk sevgisi aşılması, diğer taraftan yabancı ülkelerdeki okura Atatürk'ü tanıtmaları, oldukça önemli bir özellik olarak üstünde durulması gereken bir konudur.

Kitaplarda, somut ve soyut konular irdelenerek, çocuklara birçok olumlu davranış örneği sunulmuştur. Doğruluktan ve dürüstlükten ayrılmayan, hiçbir koşulda yalana başvurmayan, ahlaki değerlere önem veren insanların her zaman başarılı ve mutlu olacağı, karşılaştığı güçlüklerin üstesinden geleceği anlatılmıştır. Ancak bu iletiler, eğitsel amaçla bir yargı cümlesi olarak verilmemiş; çocuğun okuduklarından, karakterler arasındaki ilişkilerden yola çıkarak, kendi çabasıyla düşünüp bulacağı şekilde kurgulanmıştır. İncelenen eserlerden sadece birkaçında mesajlar, bir öğüt gibi aktarılmıştır. Bu durum, küçük okurun kitaptan soğumasına yol açabileceğinden, sakıncalı görülmektedir. İletinin açıkça vurgulanmak yerine, olay örgüsü içerisine sindirilmesi, çocuğun insan ilişkilerinde ön yargısız olarak davranabilmesinde, karşılaştığı kişiler ve olaylar hakkında özgür idaresine dayalı sonuçlara ulaşmasında önemli bir yere sahiptir.

Yazarın, eserlerinde kullandığı kahramanlar çocuklara olumlu davranış sağlayacak örnekler sunmaktadır. Çocuğu gerçek hayatta insanın başından geçebilecek olaylarla tanıştırmakta, bu olaylar karşısında nasıl hareket etmesi gerektiğini sezdirmektedir. Doğru ve özenli seçilmiş kitap kahramanları sayesinde çocuk, kahramanla özdeşleşerek kısıtlı olan yaşam tecrübesini artırma ve kendi ayakları üzerinde durmayı öğrenme şansı yakalar. Kahramanların çocuğu olumsuz etkileyecek, ruhsal gelişimini zedeleyecek kötü huylarının ve davranışlarının bulunmaması ve hata yaptıkları zaman eleştirilerek bu durumun yanlış olduğunun çocuğa hissettirilmesi gerekir. İncelenen eserlerde, kahramanların hemen hemen hepsi olumlu özellikler taşımaktadır.

İncelenen öykü ve masallarda, çocukları sosyal yaşama hazırlayan; başta ailesi olmak üzere, yakın çevresine ve arkadaşlarına, içinde yaşadığı topluma uyum sağlamasını mümkün kılan eğitim öğeleri mevcuttur. Bu eğitim öğelerini; hak ve özgürlüklere saygı duymak, büyüklerin sözünü dinlemek, elindekiyle yetinmeyi bilmek, temiz ve düzenli olmak şeklinde sıralayabiliriz. Ayrıca kitaplarda, uyuşturucu madde kullanmanın yol açacağı felaketler, çocuklara karşı şiddet uygulamanın çocuk psikolojisinde yarattığı tahribat ve hırsızlığın büyük bir suç olduğu konusunda mesajlar da vardır.

Bazı eserlerde yer çekimi kanunu gibi konulara değinilmekte, yer çekiminin insan hayatına etkileri ve yer çekimi olmayan bir dünyanın nasıl olacağı anlatılarak çocuk, düşünmeye yönlendirilmektedir. Bunun yanı sıra, bir milleti ancak çocukların geliştirebileceği fikri işlenerek çocuklar, kitap okumaya ve insanlığa hizmet edecek buluşlar yapmaya özendirilmektedir. İnsanların sağlıklı ve zinde olabilmeleri için, zaman zaman dinlenmeleri ve düzenli şekilde uyumaları gerektiği anlatılmaktadır. Bilgisayar bağımlılığı olan günümüz çocuklarına, okulu ve kitapları sevdirmek için, anne babaların ve eğitimcilerin çok çalışması gerektiğini dile getiren eğitim öğeleri vardır.

Yazarın, ikinci kademeye yönelik kitaplarında (Gülen Öyküler Dizisi ve Süper Gazeteciler Serisi), ergenlik dönemi sorunları ve kuşak çatışması konuları ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Bu kitaplarda, gençlere, içinde bulundukları gelişim

döneminin sıkıntılarını nasıl atlatacaklarına dair bilgi verilmekte ve bu süreçten herkesin geçtiği açıklanarak depresyon ve intihar gibi olumsuz yollara başvurmamaları uyarısı yapılmaktadır. Bu kitapların bir başka faydası da, ebeveynlere ergenlik dönemi hakkında bilgi vermesi ve onlara, bir ergen gibi düşünmeyi öğretmesidir. Böylece yetişkinler, gençlere daha ılımlı yaklaşmakta ve bir zamanlar kendilerinin de genç olduğunu hatırlamaktadır.

Toplum içinde tabu hâline gelmiş olan cinsellik ve hamilelik gibi konularda, ailelerin, çocuklara kızmak ve onları sindirmek yerine, çocuklara, düzeylerine uygun bilgi vermesi önerilmektedir.

Kitapların didaktik ve pedagojik amaçları yanında çocuğu eğlendirme ve ona hoş vakit geçirtme vasfı da bulunmaktadır. Kitap, çocuğun duygu dünyasına hitap etmeli, hayal gücünü ve yaratıcılığını geliştirmeli, çocukta okuma isteği uyandırmalıdır.

Kitaplarda incelenen öğelerden biri de dildir. Dil ile ilgili yapılan çalışmada yazarın sade ve açık bir anlatımı benimsediği görülmüştür. Yazar, yabancı kökenli sözcükler yerine, Türkçe sözcükler kullanmayı tercih etmiştir. Zorunlu kalınmadıkça yabancı kökenli sözcüklere başvurmamıştır. Örneğin kabiliyet yerine yetenek, ihtimal yerine olasılık, izah etmek yerine açıklamak gibi sözcükler kullanılmıştır.

Kitaplarda yerel ya da halk ağzında kullanılan sözcüklere rastlanmamıştır. Yazar, standart bir Türkçe kullanarak dil konusundaki tavrını ortaya koymuştur.

İncelenen eserlerin genelinde, argo sözcük ve söyleyişlere fazla yer verilmediği, ancak üç kitapta argo sözcüklerin (Atmak, yürütmek, kıyak geçmek) geçtiği tespit edilmiştir. Bu durum, eserin dili açısından olumlu bir özelliktir.

Dilsel öğelerle ilgili yapılan çalışmada; cümlelerin yapısına göre basit, anlamına göre olumlu olduğu saptanmıştır. Cümlelerin yüklem türüne göre fiil, yüklem yerine göre kurallı olduğu belirlenmiştir. Ancak ikinci kademeye yönelik hikâyelerde, devrik cümleler de kullanılarak anlatım daha akıcı hâle getirilmiştir.

Çocuğu düşündürmeye olanak sağlayan eksilteli cümlelerin, incelenen eserlerde uygun ölçüde kullanıldığı göze çarpmaktadır. Ayrıca kitapların neredeyse

tümü, ucu açık bir sonla bitirilerek çocuk da okuma ve sonuç çıkarma sürecine ortak edilmiştir.

Dilimizin ve kültürümüzün zenginliğini gösteren ve anlatımı kuvvetlendiren deyim ve ikilemeler de kitaplarda bolca kullanılmıştır. (Örneğin; kulağına çalınmak, alıcı gözüyle bakmak, eli kolu bağlı olmak, vb.) Daha çok unsurları aynı olan ikilemeler (sabah sabah, teker teker, zaman zaman gibi) tercih edilmiş, unsurları zıt anlamlı olan ikilemeler (irili ufaklı, sabah akşam gibi) ise fazla kullanılmamıştır.

Deyimlerin sıkça kullanılmasına rağmen, incelenen eserlerde atasözlerine rastlanmamıştır. Anlatım gücü, kavram zenginliği ve deyiş güzelliği bakımından çocuk için çok yararlı olan atasözlerine yer verilmemesi bir eksiklikler.

Kitapların bazı yerlerinde yansıma sözcükler ve pekiştirmeli sözcükler kullanılmıştır.(tertemiz, koskoca, bambaşka gibi)

İmla (yazım) ve noktalama açısından da incelenen eserlerde, bir takım noktalama yanlışları bulunmuştur. Bunların başında, zarf fiil ekleri alan kelimelerden sonra virgül konması gelmektedir. Diğer bir yanlış da şart ekinden sonra virgül kullanılmasıdır. Ayrıca tekrarlı bağlaçlardan önce ve sonra virgül kullanılmıştır. Birkaç cümlede, gereksiz virgül kullanımına rastlanmıştır. Kitaplardan ikisinde bazı sözcüklerin yanlış yazıldığı görülmüştür.

Yazarın, eserlerinin biçimsel özellikleri konusunda, çok duyarlı davrandığı tespit edilmiştir. İncelenen öykü ve masal kitaplarının tamamı resimlidir. Özellikle okul öncesi ve okul dönemi çocuğuna yönelik kitapların hepsi kuşe kâğıda basılmış ve çocuğa görelilik ilkesinden hareketle büyük puntuyla yazılmıştır. Kitapların ön ve arka kapakları, yazarın sahip olduğu yayınevinde çalışan uzman kadro tarafından dizayn edilmiştir.

Sonuç olarak, incelenen masalların, içerdiği fantastik öğeler sayesinde çocuğun yaratıcılığını geliştirdiği ve öykülerin çocuğa okuma alışkanlığı kazandırma konusunda yararlı olduğu tespit edilmiştir. Yazarın öykü ve masal kitapları, gerek tema gerek eğitim öğeleri ve dilsel öğeler yönünden nitelikli bulunmuştur. Bu eserlerin, çocuk eğitiminde ve çocuğun kitap sevgisi kazanmasında önemli bir rol oynadığı kanısındayız.

ÖNERİLER

Yapılan incelemeler neticesinde konuyla ilgili önerilerimiz şunlardır:

- Çocuk edebiyatı alanında eser veren yazarların dil ve üslup konusunda duyarlı davranmaları ve özellikle Türkçe sözcük kullanmaya özen göstermeleri gerekmektedir.
- Konuların, çocuğun seviyesine ve gelişim özelliklerine uygun olmasına, kahramanların, çocuğa örnek teşkil edecek davranışlarda bulunmasına dikkat edilmelidir.
- Kitaplardaki eğitim iletileri, bir yargı cümlesi şeklinde verilmemeli, mesaj olay örgüsü içerisinde işlenerek çocuk da okuma sürecine ortak edilmelidir.
- Kitapların kapak tasarımında, görsel materyallerinde ve harf büyüklüğünde çocuğa görelilik ilkesi esas alınmalıdır.
- Kahramanların çocuğu olumsuz etkileyecek kötü huylarının ve davranışlarının bulunmaması ve hata yaptıkları zaman eleştirilmeleri gerekir.
- Çocuk kitapları, çocuğun hayal dünyasına hitap etmeli, çocuğun yaratıcılığını geliştirmelidir.
- Kitaplarda, çocuğun ahlak ve kişilik gelişimini destekleyecek eğitim öğeleri bulunmalıdır. Ancak bu iletiler, kitabın tek amacı hâline gelmemelidir. Kitapların, çocuğa okuma sevgisi ve alışkanlığı kazandıracak nitelikte olmasına dikkat edilmelidir.
- Yazarın sahip olduğu yayınevinin kitap kataloğunda, hem kitapların türü hem de hangi yaş grubundaki çocuk için yazıldığı belirtilmektedir. Aynı uygulamanın kitaplarda da yapılmasının yararlı olacağı düşüncesindeyiz.

- Çocuk kitaplarında, çocuğun dil becerilerini geliştirmek ve çocuğa kültürel zenginliğimizi öğretmek amacıyla atasözleri ve deyimlere geniş yer ayrılmalıdır. İncelenen öykü ve masallarda deyimler sıkça geçmesine rağmen atasözleri ihmal edilmiştir. Kitaplarda atasözlerine de değinmek, çocuk eğitimi açısından fayda sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

1.Araştırmanın Temelini Oluşturan Kitaplar

AKAL,A.U.(2008).Geceyi Unutan Fil.(4. Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2007).Şımarık Fil.(4. Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2008).Kızamık Olan Fil.(4. Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2006).Büyük Yatakta Kim Yatacak?(4.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2006).İki Kavgacı Ağaç.(4.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2009).Gezmeyi Seven Ağaç.(4.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2006).Dilek Ağacı.(4.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2008).Dünyanın En Güzel Ağacı.(4.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2008).Meraklı Uzay Çocuğu.(4.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2007).Üç Uçan Çocuk.(4.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2007).Kimin Yatağı Uçuyor?(3.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2007).Uzaylı Çocuğun Ödevi.(3.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2008).Çöp Kafalı Çocuk.(3.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2007).İp Bacaklı Uzaylı Çocuk.(3.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2009).Fasulye Motorlu Uçan Daire.(3.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2007).Çikolata Çocuk.(3.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2007).Reklamları Çizen Çocuk.(3.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları

- AKAL,A.U.(2009).Canı Sıkılan Aydede.(5.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları
- AKAL,A.U.(2005).Cadı Burunlu Fabrika.(2.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları
- AKAL,A.U.(2008).Park Yiyen Robot.(3.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları
- AKAL,A.U.(2007).Denizin Altını Merak Eden Vapur.(3.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları
- AKAL,A.U.(2008).Buruşuk Kâğıt Parçası.(3.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları
- AKAL,A.U.(2006).Rengini Arayan Top.(2.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları
- AKAL,A.U.(2009).Yaramaz Trafik Lambası.(4.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları
- AKAL,A.U.(2007).Işığını Yitiren Yıldız.(3.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları
- AKAL,A.U.(2007).Bu Dünya Kimin?(3.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları
- AKAL,A.U.(2008).Suda Oynamayı Kim Sevmez?(3.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları
- AKAL,A.U.(2006).Küçük Kertenkele.(2.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları
- AKAL,A.U.(2007).Ormandaki Apartman.(2.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları
- AKAL,A.U.(2007).Masalını Arayan Ejderha(2.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları
- AKAL,A.U.(2008).Ormanın Renkleri Kimde?(3.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları
- AKAL,A.U.(2007).Ormanın Yeni Komşuları.(2.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları
- AKAL,A.U.(2009).Eğlence Ülkesini Arayan Dinozor.(3.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları
- AKAL,A.U.(2007).Yatağın Altındaki Harfler.(3.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları
- AKAL,A.U.(2009).Soru Balonları.(3.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları
- AKAL,A.U. (2009).Kitap Perisi.(5.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2008).Uyumak İstemeyen Zürafa.(4.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2007).Işıkları Dolaşan Çocuk.(3.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2008).Bana Bir Rüya Ver.(4.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2009).Karanlıktan Korkan Çocuk.(5.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2009).Sinderella Olmak İsteyen Çocuk.(4.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2008).Üç Sihirli Öpücük.(4.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2005).Üç Gözlü Çocuk.(2.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2008).Ben Büyüküm.(4.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2008).Dağınık Çocuk.(5.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2008).Küçük Anne.(3.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2007).Nerden Çıktı Bu Kardeş?(3.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2006).Yaşlı Çocuk.(2.Basım) .İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2007).Terlikleri Kim Giyecek?(3.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2007).Bütün Oyuncaklar Benim.(3.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2008).Ben Ne Zaman Büyüyeceğim?(4.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2007).Ben Ne Olacağım?(3.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2005).Atatürk Olmak/Becoming Atatürk.(2.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2002).Sanatçının Sihirli Odası.(1.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2002).Kardeşimin Sihirli Okulu.(1.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2002).Öğretmenin Sihirli Şapkası.(1.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2002).Dedemin Sihirli Dolabı.(1.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2002).Küçük Prens'in Doğum Günü.(1.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2002).Saray Horozu'nun Doğum Günü.(1.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2003).Mevsimler Kralı'nın Doğum Günü.(1.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2003).Kraliçe'nin Doğum Günü.(1.Basım).İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2005).Şeker Canavarı.(2.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2004).Uyku Canavarı.(2.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2008).Kitap Canavarı.(4.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2009).Oğlum, Ben Çocukken.(7.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2008).Kızım Ben Çocukken.(7.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2001).Oğlum Nerdesin?(3.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2007).Kızım Nerdesin?(4.Basım). İstanbul:Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2007).Babam Duymasın.(5.Basım). İstanbul: Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2009).Benim Babam Sihirbaz.(1.Basım). İstanbul: Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2009).Süper Gazeteciler.(9.Basım). İstanbul: Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2009).Süper Gazeteciler/Parktaki Esrar.(6.Basım). İstanbul: Uçanbalık Yayınları

AKAL,A.U.(2007).Süper Gazeteciler/Likörlü Çikolata.(1.Basım).İstanbul: Uçanbalık Yayınları

2.Yararlanılan Kaynaklar

- Akal,A.U.(2000).**Sevgili Masallara Ciddi Bir Bakış.1.** Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu(T.C. Ankara Üniversitesi,20-21 Ocak 2000).Ankara: Tömer Dil Öğretim Merkezi
- Akbayır,S.(2007).**Cümle ve Metin Bilgisi.**Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Akbayır,S.(2008).**Çocuğum Neyi Okumalı?**Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Akbayır,S. ve Şahin,Ş.(2005).Yaş Gruplarına Göre Çocuklar İçin Edebiyat.**Hece Aylık Edebiyat Dergisi(Çocuk Edebiyatı Özel Sayısı).**Sayı 104-105(Ağustos-Eylül 2005)
- Aksan,D.(2003).**Her Yönüyle Dil.**Ankara:Türk Dil Kurumu Yayınları
- Aksoy,Ö.A.(1998).**Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü.**İstanbul:İnkılâp Kitabevi
- Argun,Y.(2004).**Okul Öncesi Dönemde Yaratıcılık ve Eğitimi.**Ankara:Anı Yayıncılık
- Arslan ve diğer.(2008).**Etkinliklerle Türkçe Öğretimi.**İstanbul:Ekin Yayınevi
- Banguoğlu,T.(2007).**Türkçenin Grameri.**Ankara:Türk Dil Kurumu Yayınları
- Bilkan,A.F.(2001).**Masal Estetiği.**İstanbul:Timaş Yayınları
- Çetışli,İ.(2008).**Batı Edebiyatında Edebi Akımlar.**Ankara:Akçağ Yayınları
- Dayıoğlu,G.(2006).İçime Sindiremediklerim.**2.Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu.**(T.C. Ankara Üniversitesi,04-06 Ekim 2006).Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi
- Demirel,Ö. ve Şahinel,M.(2006).**Türkçe Öğretimi.**Ankara:Pegem A Yayıncılık
- Dilidüzgün,S.(2007).**Çağdaş Çocuk Yazını.**İstanbul:Morpa Kültür Yayınları
- Dökmen,Ü.(2010).**İletişim Çatışmaları ve Empati.**İstanbul:Remzi Kitabevi
- Ergin,M.(2002).**Türk Dili.**İstanbul:Bayrak Yayınları

- Genç,İ.(2008).**Edebiyat Bilimi**.İzmir:Kanyılmaz Matbaası
- Güleryüz,H.(2006).**Yaratıcı Çocuk Edebiyatı**.Ankara:Pegem A Yayıncılık
- İslam,A.(1996).**Hikâyemiz İnsanımız Kültürümüz 1**.Ankara:Akçağ Yayınları
- Kaplan,M.(2002).**Hikâye Tahlilleri**.İstanbul:Dergah Yayınları
- Karaalioglu,S.K.(1982)**Türk Edebiyatı Tarihi**.İstanbul:İnkılap ve Aka Kitabevleri
- Karasar,N.(2009).**Bilimsel Araştırma Yöntemi**.Ankara:Nobel Yayınları
- Kavcar,C. ve Oğuzkan,F.(1999).**Örnek Edebi Metinlerle Yazılı ve Sözlü Anlatım**.Ankara:Anı Yayıncılık
- Kolcu,A.İ.(2006).**Öykü Sanatı**.Konya:Salkımsöğüt Yayınevi
- Leakey,R. ve Lewin,R.(1999).**Göl İnsanları**.Ankara:TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları
- Nas,R.(2003).**Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi**.Bursa:Ezgi Kitabevi
- Nas,R.(2004).**Örneklerle Çocuk Edebiyatı**.Bursa:Ezgi Kitabevi
- Oğuzkan,F.(2006).**Çocuk Edebiyatı**.Ankara:Anı Yayıncılık
- Öz,M.F.(2003).**Uygulamalı Türkçe Öğretimi**.Ankara:Anı Yayıncılık
- Özkan,N. ve Yılmaz,B.(2006).Çocuk Kitaplarında Dil Sorunları. **2.Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu**.(T.C. Ankara Üniversitesi,04-06 Ekim 2006).Ankara:Ankara Üniversitesi Basımevi
- Rousseau,J.J.(2003).**Emile**.Erzurum:Babil Yayınları
- Sakaoğlu,S.(1999).**Masal Araştırmaları**.Ankara:Akçağ Yayınları
- Senemoğlu,N.(2004).**Gelişim Öğrenme ve Öğretim**.Ankara:Gazi Kitabevi
- Sever,S.(2003).**Çocuk ve Edebiyat**.Ankara:Kök Yayıncılık
- Şirin,M.R.(2000).**99 Soruda Çocuk Edebiyatı**.İstanbul:Çocuk Vakfı Yayınları
- Tekin,A.(1995).**Edebiyatımızda İsimler ve Terimler**.İstanbul:Ötüken Neşriyat
- Topbaş,S.S.(2006).**Dil ve Kavram Gelişimi**.Ankara:Kök Yayıncılık

- Tosun,N.(2005).Çocuk Hikayeleri. **Hece Aylık Edebiyat Dergisi(Çocuk Edebiyatı Özel Sayısı)**.Sayı 104-105(Ağustos-Eylül 2005)
- Tuncer,H.(2008).**Anlama Teknikleri (Okuma,Dinleme)**.İzmir:Orkun Kitabevi
- Türk Dil Kurumu.(2005).**Türkçe Sözlük**.Ankara
- Türk Dil Kurumu.(2009).**Yazım Kılavuzu**.Ankara:Türk Dil Kurumu Yayınları
- Yalçın,A. ve Aytaş,G.(2005).**Çocuk Edebiyatı**.Ankara:Akçağ Yayınları
- Yardımcı,M. ve Tuncer,H.(2002).**Çocuk Edebiyatı**.Ürün Yayınları
- Yardımcı,M.(2002).**Yazılı Anlatım İlkeleri**.Ürün Yayınları
- Yardımcı,M.(2008).**Türk Halk Edebiyatında Anlatıma Dayalı Türler**.Ürün Yayınları
- Yavuz,M.H.(1999).**Masallar ve Eğitimsel İşlevleri**.Ankara:Ürün Yayınları
- Yavuzer,H.(1996).**Çocuk Eğitimi**.İstanbul:Remzi Kitabevi
- Yavuzer,H.(2008).**Çocuk Psikolojisi**. İstanbul:Remzi Kitabevi
- Yeşilyaprak,B.(2006).**Eğitimde Rehberlik Hizmetleri**.Ankara:Nobel Yayınları
- Yörükoğlu,A.(1983).**Değişen Toplumda Aile ve Çocuk**.Ankara:Aydın Kitabevi Yayınları